Encyclopaedia of Indian Proverbs

Encyclopaedia of Indian Proverbs

Kannada Proverbs

A Classified Collection
with English Equivalents

By
Narasingha Rao

Volume Four

COSMO PUBLICATIONS
1960 INDIA

ENCYCLOPAEDIA OF INDIAN PROVERBS

Published by
MRS. RANI KAPOOR
for COSMO PUBLICATIONS Div. of
GENESIS PUBLISHING PVT. LTD.
24-B, Ansari Road,
Darya Ganj,
New Delhi-110 002, INDIA

Printed at
Mehra Offset Press

CANARESE PROVERBS.

ಅಂಗೈ ಹುಣ್ಣಿಗೆ ಕನ್ನಡಿ ಏಕೆ.
A man need not look into your mouth to see how old you are.
cf. As plain as the nose on a man's face.

ಅಂಡಿಗೆ ಅರಿವೆ ಇಲ್ಲಾ ತುಟಿಗೆ ತೆಳ ಇಲ್ಲಾ.
He is so poor that he has no salt to his porridge.

ಅಂದಿಗೆ ಅದೇ ಸುಖ ಇಂದಿಗೆ ಇದೇ ಸುಖ.
A contented mind is a continual feast.

ಅಂಬಟೆ ಕಾಯಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಔತಣ ಉಳಿದೀತೇ.
A feast is not made of mushrooms only.

ಅಂಬಲೀ ಕುಡಿಯುವವನಿಗೆ ಮೀಸೆತಿಕ್ಕುವವನೊಬ್ಬ.
He who has no bread to spare should not keep a dog.
cf. There's nothing agrees worse than a proud mind and a beggar's purse.

ಅಕ್ಕನ ಚಿನ್ನವಾದರೂ ಅಗಸಾಲಿ ಬಿಡ.
ಅಣ್ಣನ ಚಿನ್ನವಾದರೂ ಅಗಸಾಲಿ ಗುಂಜಿ ತೂಕ ಕದಿಯದೆ ಬಿಡ.
I would cheat my own father at cards.

ಅಕ್ಕ ಸತ್ತರೆ ಅಮವಾಸೆ ನಿಲ್ಲದು ಅಣ್ಣ ಸತ್ತರೆ ಹುಣ್ಣಿವೆ ನಿಲ್ಲದು.
ಹುಣ್ಣಿವೆ ಬರುವನಕ ಅಮವಾಸೆ ನಿಲ್ಲದು ಅಮವಾಸೆ ಬರುವನಕ ಹುಣ್ಣಿವೆ ನಿಲ್ಲದು.
Time and tide wait (or tarry) for no man.

ಅಕ್ಕಿ ಯೆಂದರೆ ಪ್ರಾಣ ನೆಂಟರೆಂದರೆ ಜೀವ.
ನೆಂಟರೆಲ್ಲಾ ಖರೆ ಕಂಟಲೆ ಚೀಲಕ್ಕೆ ಕೈ ಹಾಕ ಬೇಡ.
I love you well but touch not my pocket.

ಅಕ್ಕಿ ಸರಿಯಾಗ ಬಾರದು ಅಕ್ಕನ ಮಕ್ಕಳು ಬಡವಾಗ ಬಾರದು.
You can't eat your cake and have it too.
You can't sell the cow, and have the milk too.

ಅಗಸನ ಬಡಿವಾರವೆಲ್ಲಾ ಪರರ ಬಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ.
He that is proud of his fine clothes gets his reputation from his tailor.
cf. Fine clothes oftentimes hide a base descent.

ಅಗಸರ ಕತ್ತೆ ಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಡೊಂಬರಿಗೆ ತ್ಯಾಗಾ ಹಾಕಿದ ಹಾಗೆ.
ಹಳ್ಳೀ ದೇವರ ತಲೆ ಹೊಡೆದು ಡಿಲ್ಲೀ ದೇವರ ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರೆದ ಹಾಗೆ.
He robs Peter to pay Paul.

ಅಗಸಾಲೆ ಕಿವಿ ಚುಚ್ಚಿದರೆ ನೋವಿಲ್ಲ.
The kick of the dam hurts not the colt.

ಅಗ್ಗ ಸೂರೆ ಅನ್ನವೆಂದು ಸೀರೆ ಬಿಚ್ಚಿ ಉಂಡಳು.
To cut large shives of another man's loaf.
To cut large thongs of another man's leather.
cf. Better belly burst than meat and good drink be lost.

ಅಜ್ಜಿಗೆ ಅರಿವೆಯ ಚಿಂತೆ ಮಗಳಿಗೆ ಗಂಡನ ಚಿಂತೆ ಮೊಮ್ಮಗಳಿಗೆ ಕಜ್ಜಾಯದ ಚಿಂತೆ
Every heart hath its own ache.

ಅಜ್ಜಿ ಸಾಕಿದ ಮಗ ಬೊಜ್ಜಕ್ಕೂ ಬಾರದು.
The grandmother's correction makes no impression
cf. Mothers' darlings are but milksop heroes.

ಅಡವಿಯ ದೊಣ್ಣೆ ಪರದೇಶಿಯ ತಲೆ.

It is good to strike the serpent's head with your enemy's hand.

ಅಡಿಕೆ ಉಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕ ಬಹುದು ಮರವಾದ ಮೇಲೆ ಕೂಡದು.

ಗಿಡವಾಗಿ ಬೊಗ್ಗದ್ದು ಮರವಾಗಿ ಬೊಗ್ಗೀತೇ.

A colt you may break but an old horse you never can.

cf. Destroy the lion while he is but a whelp.

Best to bend while a twig.

ಅಡಿಕೆಗೆ ಹೋದ ಮಾನ ಆನೆ ಕೊಟ್ಟರೂ ಬಂದೀತೇ.

A wounded reputation is seldom cured.

ಅಡೋದು ಗಂಡಳಗೆ ಬಡಿಸೋದು ಬೀಸಳಗೆ.

Another threshed what I reaped.

The poor man turns his cake and another comes and takes it away.

Asses carry the oats and horses eat them.

cf. God cures and the doctor takes the fee.

God healeth and the physician hath the thanks.

ಅತಿ ಆಶೆ ಗತಿ ಕೇಡು. (ಅತ್ಯಾಶಾ ಬಹುದುಃಖಾಯ ಅತಿ ಸರ್ವತ್ರ ವರ್ಜಯೇತ್)

Grasp all and lose all.

Ambition plagues her proselytes.

Much would have more and lost all.

cf. Fling away ambition, by that sin fell the angels.

ಅತಿ ಸ್ನೇಹ ಗತಿ ಕೇಡು.

O'er-great familiarity genders despite.

cf. The greatest hate springs from the greatest love.

ಅತ್ತಿಗೆ ಬಳೆ ತೊಟ್ಟರೆ ಕೈ ಕೊಡಹಿದರೆ ಹೋದೀತೇ.

'Tis in vain to kick after you have once put on fetters.

ಅತ್ತೆ ಯೊಡೆದ ಪಾತ್ರೆಗೆ ಬೆಲೆ ಇಲ್ಲ.
A burthen of one's own choice is not felt.

ಅನ್ಯಾಯದಿಂದ ಘಳಿಸಿದ್ದು ಅಪಷ್ಟಾಗಿ ಹೋಯಿತು.
cf. ವಂಚನೆಯ ಗಂಟು ಸಂಚೆಯನಿಗೆ ಬಾರದು.
Evil gotten, evil spent.
Ill-gotten goods seldom prosper.
Ill-gotten wealth thrives not to the third heir.

ಅಪ್ಪ ತಿಂದರೆ ಸಾಲದೋ ಕಾವಲಿ ಛಿದ್ರ ಏಕೆ.
No matter what the vessel, so the wine in it be good.
cf. If the counsel be good, no matter who gave it.

ಅಬದ್ಧಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಣೆಯೇ ಅಂದರೆ ಬಾಯಿಗೆ ಬಂದಷ್ಟು.
No law for lying.

ಅರಗಿನಂತೆ ತಾಯಿ ಮರದಂತೆ ಮಕ್ಕಳು.
ಅಮ್ಮನ ಮನಸ್ಸು ಬೆಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಮಗಳ ಮನಸ್ಸು ಕಲ್ಲಿನ ಹಾಗೆ.
Many a good cow hath but a bad calf.

ಅರೆದವ ಕುಡಿದಾನು.
As I brew, so I must drink ; and as I brew, so I must bake.

ಅರಮನೆಯ ಮುಂದಿರ ಬೇಡ ಕುದುರೆಯ ಹಿಂದಿರ ಬೇಡ.
A great man and a great river are often ill neighbours.

ಅರಸನ ಕಂಡ ಹಾಗಾಯಿತು, ಬಿಟ್ಟೀಮಾಡಿದ ಹಾಗಾಯಿತು.
To kill two birds with one stone.

ಅರಸನ ಕುದುರೆ ಲಾಯದಲ್ಲೇ ಮುಪ್ಪಾಯಿತು.
The best medals lose their lustre unless brightened by use.

ಅರೆಪಾಪಿನವರ ಆರ್ಭಟ ಬಹಳ.

Great braggers little doers.
cf. Arrogance is a weed that grows on a dunghill.

ಅವರವರಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಸೀಗೆ.

They agree like cats and dogs.

ಅಲ್ಪ ವಿದ್ಯಾ ಮಹಾ ಗರ್ವಿ.

He that knows least commonly presumes most.

ಅಲ್ಪಗೆ ಐಶ್ವರ್ಯ ಬಂದರೆ ಅರ್ಧರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡೆ ಹಿಡಿಸಿಕೊಂಡ.

No pride like that of an enriched beggar
cf. Beggars mounted run their horses to death.

ಅಲ್ಪರ ಸಂಗ ಅಭಿಮಾನ ಭಂಗ.

cf. ಹೊಲೆಯನ ಸಂಗ ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯಿಗೆ ಕೇಡು.

Evil communications corrupt good manners.
cf. Who keeps company with a wolf will learn to howl.

ಅಳಿವುದೇ ಕಾಯ ಉಳಿವುದೇ ಕೀರ್ತಿ.

Good deeds remain, all things else perish.
cf. Good men must die but death cannot kill their names.

ಆಕಳು ಕಪ್ಪಾದರೆ ಹಾಲು ಕಪ್ಪೇ.

A black hen will lay a white egg.

ಆಗಕ್ಕೆ ಭೋಗವೇ ಸಾಕ್ಷಿ.

Every sin carries its own punishment.

ಆಗರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನನ್ನ ಗಂಡ ಗೂಬೆ ತಂದ.

He has been out a hawking for butterflies.
cf. Thou hast dived deep into the water and hast brought up a potsherd.
To fish for a herring and catch a sprat.

ಆಗೋ ಪೂಜೆ ಆಗುತ್ತಿರಲಿ ಊದೋ ಶಂಖ ಊದಿ ಬಿಡುವ.
Do what thou ought, let come what may.
cf. That dog barks more out of custom than care of the house.

ಆಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಮಂತ್ರಕ್ಕಿಂತ ಉಗುಳು ಹೆಚ್ಚು.
Here is great cry but little wool.
cf. A deluge of words and a drop of sense.

ಆಡಿ ತಪ್ಪ ಬೇಡ ಓಡಿ ಸಿಕ್ಕ ಬೇಡ.
Be slow to promise and quick to perform.

ಆಡುತ್ತಾ ಆಡುತ್ತಾ ಭಾಷೆ, ಹಾಡುತ್ತಾ ಹಾಡುತ್ತಾ ರಾಗ
Practice makes perfect.

ಆಡುವವರ ಮಕ್ಕಳು ಆಡಬೇಕು ಬೇಡುವವರ ಮಕ್ಕಳು ಬೇಡಬೇಕು
Every man to his trade, quoth the boy to the bishop.

ಆಡುವದು ಮಡಿ, ಉಂಬೋದು ಮೈಲಿಗೆ.

ನುಡಿ ಪುರಾತನ, ನಡೆ ಕಿರಾತನ.

cf. ಓದುವದು ಕಾಶಿ ಖಂಡ, ತಿನ್ನುವದು ಮಸಿ ಕೆಂಡ.

ಓದುವದೇ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಇಕ್ಕುವದೇ ಗಾಳ.
They talk like angels but live like men.
Many talk like philosophers and live like fools.

ಆತ್ಮ ಕಾದು ಧರ್ಮ.
Charity begins at home.

ಆದರೆ ಹೋದರೆ ಹತ್ತಿ ಬೆಳೆದರೆ ಅಜ್ಜಿ ನಿನಗೊಂದು ಪಟ್ಟೆ ಸೀರೆ.

ಮೊಟ್ಲುಗಲ್ಲು ಚಿನ್ನವಾದರೆ ನಿನಗೆ ಅರೆವಾಸಿ ನನಗೆ ಅರೆವಾಸಿ.
If wishes were horses beggars would ride.

ಆನೇ ಕೈಲಿ ಕಬ್ಬು ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ.
As irrecoverable as a lump of butter in a greyhound's mouth.

ಆನೆ ಮೆಟ್ಟಿದ್ದೇ ಸಂದು ಸೆಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದೇ ಪಟ್ಟಣ.
All things that great men do are well done.
cf. A great man's foolish sayings pass for wise ones.

ಆನೆಯ ಭಾರ ಆನೆಗೆ ಇರುವೆಯ ಭಾರ ಇರುವೆಗೆ.
No one knows the weight of another's burden.

ಆಪತ್ತಿಗೆ ಹರಕೆ ಸಂಪತ್ತಿಗೆ ಮರವು.
Vows made in storms are forgotten in calms.
cf. Some are atheists only in fair weather.

ಆರು ಯತ್ನ ತನ್ನದು ಫಳಸೋದು ದೈವೇಚ್ಛೆ.

cf. ಹಾಕೋದು ಬಿತ್ತೋದು ನನ್ನಿಚ್ಛೆ; ಆಗೋದು ಹೋಗೋದು ದೇವರಿಚ್ಛೆ.

Do all you can and leave the rest to Providence.
cf. Get thy spindle and thy distaff ready and God will send the flax.

ಆರು ಕಡದಾಕೆಯ ಮುಂದೆ ಮೂರು ಹಡದಾಕೆ ಆಚಾರ ಹೇಳಿದಳು.

ಅಜ್ಜಿಗೆ ಮೊಮ್ಮಗಳು ಕೆಮ್ಮು ಕಲಿಸಿದಂತೆ.
Shall the goslins teach the goose to swim.
cf. Teach your grandmother to suck eggs.

ಆಲಸ್ಯಂ ಅಮೃತಂ ವಿಷಂ.
Idleness is the root of all evil.

ಆಲಸ್ಯದವರಿಗೆ ಎರಡು ಕೆಲಸ ಲೋಭಿಗೆ ಮೂರು ಖರ್ಚು.
Idle folks have the most labor.
A sluggard takes one hundred steps because he would not take one in due time.

ಆಶೆ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು ಆಯುಷ್ಯ ಕಮ್ಮಿಯಾಯಿತು.
He hath the desire but not the capacity.

ಆಶೆಗೆ ನಾಶವಿಲ್ಲ.
Avarice is never satisfied.

ಆಷಾಡದ ಗಾಳಿ ಬೀಸಿ ಬೀಸಿ ಬಡಿವಾಗ ಹೇಸಿ ನನ್ನ ಜೀವ ಹೆಂಗಸಾಗ ಬಾರದೆ.
The pine wishes herself a shrub when the axe is at her foot.

ಇಕ್ಕಲಾರದ ಕೈ ಎಂಜಲು.
An ill paymaster never wants an excuse.

ಇಕ್ಕುವವಳು ನಮ್ಮವಳಾದರೆ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಾದರೂ ಉಣಲಕ್ಕು.
A friend in court makes the process short.

ಇಕ್ಕೇರಿ ತನಕ ಬಳಗ, ಮಾನ ಮುಚ್ಚಲಿಕ್ಕೆ ಅರಿವೆ ಇಲ್ಲ.
ಹೆಸರಿಗೆ ಹೊನ್ನ ಹೆಗ್ಗಡೆ, ಎಸರಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಇಲ್ಲ.
ಹೆಸರು ಕ್ಷೀರಸಾಗರ ಭಟ್ಟ, ಮಜ್ಜಿಗೆ ನೀರಿಗೆ ತತ್ವಾರ.
Fame is a magnifying glass.

ಇಡೀ ಮುಳುಗಿದರೂ ಮೂಗು ಮೇಲೆ.
Though vanquished, he could argue still.

ಇದ್ದ ಊರ ಸುದ್ದಿ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ತೆಗೆಯಬಾರದು. ಹೋದ್ದೂರ ಸುದ್ದಿ ಹೋದಲ್ಲಿ ತೆಗೆಯಬಾರದು.
Go into the country for what news in town.

ಇದ್ದದ್ದು ಹೇಳಿದರೆ ಹದ್ದಿನಂತೆ ಮೋರೆಯಾಯಿತು.
ನಿಜವಾಡಿದರೆ ನಿಷ್ಠೂರ.
A truth teller finds the doors closed against him.

ಇದ್ದದ್ದು ಹೋಯಿತು ಮದ್ದಿನ ಗುಣ.
He was well, would be better, took physic and died.
cf. Striving to be better we oft mar what is well.

ಇದ್ದಲು ಮಶಿಯಂಥಾ ಮೆಯ್ಯ ಉಜ್ಜಿ ಉಜ್ಜಿ ತೊಳೆದರೂ ಇದ್ದ ರೂಪ ವಲ್ಲದೆ ಪ್ರತಿ ರೂಪವಾಗದು.
Crows are never the whiter for washing themselves.

ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಗವುಡ ಹೋದಲ್ಲಿ ಕಿವುಡ.
ತನ್ನ ಊರಿಗೆ ರಂಗ ಪರ ಊರಿಗೆ ಮಂಗ.
An argus at home but a mole abroad.
cf. Every dog is a lion at home.

ಇಬ್ಬರ ನ್ಯಾಯ ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಆಯ.
Two dogs strive for a bone and the third runs away with it.
cf. If the frog and mouse quarrel, the kite will see them agreed.

ಇಲ್ಲದ ಬದುಕುಮಾಡಿ ಇಲಿಯುಪ್ಪಿಗೆ ಚಲ್ಲಣ ಹೊದಿಸಿದ.
He puts a hat on an hen.
He is making clothes for fishes.

ಇಲಿಯ ವ್ಯಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬೆಕ್ಕು ಸಾಕ್ಷಿ.
A fox should not be of the jury at a goose's trial.

ಇಲಿ ಹೆಚ್ಚಿತೆಂದು ಮನೆಗೆ ಉರಿಯನಿಡ ಬಾರದು.
Burn not your house to fright away the mice.

ಎಡದ ನೆತ್ತಿಗೆ ಬಡಿದರೆ ಬಲದ ನೆತ್ತಿಗೆ ತಾಗಿತು.
He struck at Tib but down fell Tim.

ಈ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡ ಬಿದ್ದೆ, ಮುಂದಕ್ಕೆ ಓಡಿನ ಉಪ್ಪರಿಗೆ.
Always you are to be rich next year.

ಉಂಡದ್ದು ಉಂಡ ಹಾಗೆ ಹೋದರೆ ವೈದ್ಯನ ಹಂಗೇನು.
Piss clear and defy the physician.

ಉಂಡ ಮನೆಗೆರಡನ್ನು ಬಗೆವಾತನೆ ಮೂರ್ಖ.
Cast no dirt into the well that gives you water.
Never cast dirt into that fountain of which thou hast sometimes drunk.

ಉಂಡವನಿಗೆ ಊಟ ಬೇಡ ಗುಂಡು ಕಲ್ಲಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಬೇಡ.
ಉಂಡವನಿಗೆ ಹಸಿವೆ ಇಲ್ಲ.
The belly that is full may well fast.

ಉಂಡಿಯೋನೋ ಗುಂಡಾ ಅಂದರೆ ಮುಂಡಾಸು ಮೂವತ್ತು ಮೊಳ.
I talk of chalk and you of cheese.
I am talking of hay, and you of horse beans.
I ask for a fork and you bring me a rake.

ಉಂಬಾಗ ಉಡುವಾಗ ಊರೆಲ್ಲಾ ನೆಂಟರು.
Now I have got an ewe and a lamb, everyone cries welcome, Peter.
Now I have a sheep and a cow, everybody bids me goodmorrow.
The rich never want for kindred.
Every one is kin to the rich man.
A full purse never lacks friends.

ಉಂಬೋಕೆ ಉಡೋಕೆ ಅಣ್ಣಪ್ಪ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಡೊಣ್ಣಪ್ಪ.
ಕಡ್ಲೆಗೆ ಮುಂದು ಕಡಿವಾಣಕ್ಕೆ ಹಿಂದು.
ಸಂಬಳಕ್ಕಾದರೆ ಮುಂದೆ ಚಾಕರಿಗಾದರೆ ಹಿಂದೆ.
He has two stomachs to eat and one to work.
To quake at work and sweat at meals.

ಉಗುರಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗುವದಕ್ಕೆ ಕೊಡಲಿ ಯಾಕೆ.
He opens the door with an axe.
cf. To make a mountain of a molehill.

ಉಗಿದರೆ ತುಪ್ಪ ಕೆಡುತ್ತದೆ ನುಂಗಿದರೆ ಗಂಟ್ಲು ಕೆಡುತ್ತದೆ.
To have a wolf by the ears.
cf. To be between the two horns of a dilemma.

ಉಡೋಕೆ ಇಲ್ಲದವ ಮೈಲಿಗೆಗೆ ಹೇಸಾ, ಉಂಬೋಕೆ ಇಲ್ಲದವ ಎಂಜಲಿಗೆ ಹೇಸಾ.
A hungry dog will eat dung.

ಉಣ್ಣ ಬೇಡ ತಿನ್ನ ಬೇಡ ಹೊಗೆಯು ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಸತ್ತೆ.
As busy as a good wife at an oven and neither meal nor dough.

ಉತ್ತಮನೆತ್ತ ಹೋದರೂ ಶುಭವೇ.
A good man is ever welcome.
cf. A good man is never out of season.

ಉತ್ತಮ ಹೊಲ, ಮಧ್ಯಮ ವ್ಯಾಪಾರ, ಕನಿಷ್ಠ ಚಾಕರಿ.
ಕೃಷಿತೋನಾಸ್ತಿ ದುರ್ಭಿಕ್ಷಂ.
Good husbandry is the first step towards riches.

ಉತ್ತರಶ್ವಾಸ ಹೋಗುವಾಗ ಉಪ್ಪರಿಗೆ ಹಿಡಿದರೆ ತಪ್ಪೀತೇ.
A drowning man will catch at a rush.

ಉದ್ಯೋಗಂ ಪುರುಷ ಲಕ್ಷಣಂ
Business makes a man as well as tries him.
cf. Business is the salt of life.
It is working that makes a workman.

ಉರಿಯುವ ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಎಣ್ಣೆ ಹೊಯಿದ ಹಾಗೆ.
To add fuel to the fire.
cf. To cast oil into the fire is not the way to quench it.

ಉಳಿ ಸಣ್ಣದಾದರೂ ಮರಾ ಕಡಿಯೋದು ಬಿಡದು
Little strokes fell great oaks.

ಊಟ ಬಲ್ಲವನಿಗೆ ರೋಗವಿಲ್ಲ ಮಾತು ಬಲ್ಲವನಿಗೆ ಜಗಳವಿಲ್ಲ.

Eat and drink measurely and defy the mediciners.
Feed sparingly and defy the physicians.
cf. Diet cures more than the lancet.

ಊರ ಮುಂದೆ ಕಂಟೆ ಇಟ್ಟರೆ ಒಬ್ಬ ಕಡದು ಅಂದ, ಒಬ್ಬ ಬಳದು ಅಂದ.

ಊರ ಮುಂದೆ ನೇಗಲು ಹೂಡಿದರೆ ಕಂಡ ಕಂಡವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ಮಾತು.

A house built by the wayside is either too high or too low.

ಊರಿಗೊಬ್ಬ ಹೆಗ್ಗಡೆ ಗೋಲೆಗೊಂದು ಬಸವ.

What's an army without a general.

ಊರು ದೂರವಾಯಿತು ಕಾಡು ಹತ್ತಿರವಾಯಿತು.

ಕುಣಿಯು ಮುಂದಣ ಹೆಣ.

He has already one foot in the grave.

ಊರೆಲ್ಲಾ ಸೂರೆ ಆದ ಮೇಲೆ ಬಾಗಲು ಮುಚ್ಚಿದರು.

When the daughter is stolen shut Pepper gate.
He brings his machines after the war is over.
When the wine is run out you stop the leak.

ಎಡವಿದ ಕಾಲು ಎಡವುವದು ಹೆಚ್ಚು.

Misfortunes come by forties.
Misfortunes seldom come alone.

ಏಡರಿನೊಳ್ ಎದೆ ಗುಂದ ಬಾರದು.

Set hard heart against hard hap.

ಎಣ್ಣೆ ಅಳೆದ ಮಾನದ ಜಿಡ್ಡು ಹೋದೀತೇ.

He that measureth oil shall anoint his fingers.
cf. He that deals in dirt has foul fingers.
He that handles pitch shall foul his fingers.

ಎತ್ತ ಬಿದ್ದರೂ ಮೂಗು ಮೇಲೆ.
Like a cat he'll still fall upon his legs.
cf. Though vanquished he could argue still.

ಎತ್ತ ಹೋದರೂ ಮೃತ್ಯು ಬಿಡದು
Death meets us everywhere.

ಎತ್ತಿನ ಮುಂದೆ ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿ ಹಾಕಿದ ಹಾಗೆ.
It is like nuts to an ape.
cf. What should a cow do with a nutmeg.

ಎತ್ತು ಎರೆಗೆ ಎಳೆಯಿತು ಕೋಣ ಕೆರೆಗೆ ಎಳೆಯಿತು.
All men row galley way.

ಎತ್ತು ಒಳ್ಳೇದಾದರೆ ಇದ್ದ ಊರಲ್ಲೇ ಗಿರಾಕಿ.
ರತ್ನ ಒಳ್ಳೇದಾದರೆ ಇದ್ದ ಠಾವಿನಲ್ಲೇ ಬೆಲೆ ಯಾಗುತ್ತದೆ.
Good ware makes a quick market.

cf. ಎರಡು ದಾಸರಿಗೆ ನಂಬಿ ಕುರುಡ ದಾಸ ಕೆಟ್ಟ.
Between two stools fall to the bottom.
cf. If you run after two hares you will catch neither.

ಎರಡೂ ಕೈ ತಟ್ಟಿದರೆ ಶಬ್ದ.
The second blow makes the fray.

ಎರವಿನವರು ಎರವು ಕಸಕೊಂಡರೆ ಕೆರವಿನ ಹಾಗೆ ಮೋರೆಯಾಯಿತು.
If every bird takes back its own feathers you will be naked.

ಎರವು ಸಿರಿಯಲ್ಲ, ಬಾವು ಡೊಳ್ಳಲ್ಲ. ನೆರೆಮನೆಯ ಅಕ್ಕನ ಗಂಡ ಭಾವನಲ್ಲ.
Borrowed garments never set well.
cf. He that trusts to borrowed plough will have his land lie fallow.

ಎಲ್ಲರೂ ಪಾಲಕಿಯಲ್ಲಿ ಕೂತರೆ ಹೊರುವವರು ಯಾರು.
All men can't be masters.

ಎಲ್ಲಾ ಬಣ್ಣ ಮಸಿ ನುಂಗಿತು.
ಹಲವು ಚಿತ್ತಾರ ಮಸಿ ನುಂಗಿತು.
A small demerit extinguishes a long service.
cf. One cloud is enough to eclipse all the sun.

ಎಷ್ಟು ನೂತರೂ ಹಂಜಿಯಲ್ಲದೆ ನೂಲಲ್ಲ.
To have nothing but one's labor for one's pains.
cf. You sift night and day and get nothing but bran.

ಎಳೆಗಾಗಿ ಬಾಲ ಕಳಕೊಂಡಿತು.
ಒಡಿ ಕಾಳಗೆ ಪಡಿ ಕಾಳು ಕಳಕೊಂಡ.
ಒಪ್ಪಾನಕ್ಕಿಗೆ ಇಪ್ಪಾನಕ್ಕಿ ನಾಯಿ ತಿಂದಿತು.
To lose a ship for a half-penny worth of tar.
cf. Forsake not the market for the toll.
Catch not at the shadow and lose the substance.

ಏರಿದವ ಇಳಿದಾನು.
He that climbeth will have a fall.
Pride goes before a fall.
cf. A flow will have an ebb.
Every tide hath its ebb.
cf. He who swells in prosperity shrinks in adversity.

ಏಳರಲ್ಲಿ ಬರಲೋ ಎಪ್ಪತ್ತರಲ್ಲಿ ಬರಲೋ.
Better eat grey bread in your youth than in old age.

ಒಂದು ಅತ್ತೆ ಕಾಲ ಒಂದು ಸೊಸೆ ಕಾಲ.
Every man hath his lot.
cf. Every dog hath its day and every man his hour.

ಒಂದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೆಣ್ಣೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಸುಣ್ಣ ತೊಡೆಯಬಹುದೇ.
Make not fish of one and flesh of another.

ಈ ಕಿವೀಲಿ ಕೇಳಬೇಕು ಆ ಕಿವೀಲಿ ಬಿಡಬೇಕು.

cf. ಕಂಡದ್ದು ಕಾಣೆ ಉತ್ತಮ, ಕಂಡದ್ದು ಕಂಡೆ ಮಧ್ಯಮ, ಕಾಣದ್ದು ಕಂಡೆ ಅಧಮ.

In at one ear and out at the other.

ಒಂದು ಸಾರಿ ಬಿದ್ದ ಬಾವಿಗೆ ಹಂದಿಯಾದರೂ ಬೀಳದು.

Even an ass will not fall twice on the same quicksand.
cf. Beware of the stone thou stumbledst at before.
It is a silly fish that is caught twice with the same bait.
It is my own fault if I am deceived by the same man twice.

ಒಂದು ಸಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬಾವಿಗೆ ಬಿದ್ದರೆ ಏಳು ಸಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಏಳಕೂಡದು.
A man in a passion rides a horse than runs away with him.
cf. 'Tis easy to fall into a trap but hard to get out again.

ಒಕ್ಕಣ್ಣರ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಒಕ್ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ನಡೆಯ ಬೇಕು.
If you go to Rome, do as the Romans do.

ಒಡಂಬಡಿಕೆಯಿಂದ ಆಗುವದು ದಡಂಬಡಿಕೆಯಿಂದ ಆದೀತೇ.

cf. ನಯಶಾಲಿಯಾದವ ಜಯಶಾಲಿಯಾದಾನು.

Mildness governs more than anger.
cf. Kindness is the noblest weapon to conquer with.

ಒಪ್ಪೊತ್ತು ಉಂಡವ ಯೋಗಿ ಎರಡು ಹೊತ್ತು ಉಂಡವ ಭೋಗಿ ಮೂರು ಹೊತ್ತು ಉಂಡವ ರೋಗಿ ನಾಲ್ಕು ಹೊತ್ತು ಉಂಡವನ ಹೊತ್ತು ಕೊಂಡು ಹೋಗಿ.
Surfeits slay mae than swords.

ಒಬ್ಬನಿಗಿಂತ ಇಬ್ಬರು ಲೇಸು.
Two eyes see more than one.
cf. Four eyes see more than two.

ಒರಳಲ್ಲಿ ಕೂತರೆ ಒನಿಕೇ ಪೆಟ್ಟು ತಪ್ಪಿಸ ಬಹುದೇ.
He that handles thorns shall smart for it.
cf. Gather thistles and expect prickles.

ಒಲ್ಲದ (ಸೇರದ) ಗಂಡಗೆ ಬೆಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲು.
Faults are thick where love is thin.
In an enemy spots are soon seen.
When a man is not liked whatever he doth is amiss.
Where love fails we espy all faults.
cf. If you want a pretence to whip a dog it is enough to say he ate up the frying pan.

ಒಳಗೆ ಬಂದರೆ ಮಾಯಿಯು ಅಲೆ ಪೊರಗೆ ಹೋದರೆ ಚವುಳ ಅಲೆ.
Between the devil and the deep sea.
Between Scylla and Charibdes.

ಓಡಕ್ಕೆ ಆಗುವ ಮರ ಕೀಲಿಗೆ ಕಡಿಯ ಬಾರದು.
Make not baulks of good ground.
cf. Make no orts of good hay.
If you would enjoy the fruit pluck not the flower.

ಓಡಲಾರದವ ಒರಳು ಹೊತ್ತು ಓಡೇನೆಂದನಂತೆ.
He must not talk of running that cannot go.
He may ill run that cannot go.

ಓದಿ ಓದಿ ಮರುಳಾದ ಕೂಚ ಭಟ್ಟ.
All work and no play makes Jack a dull boy.
cf. Business and action strengthen the brain but too much study weakens it.

ಕಂಕುಳಲ್ಲಿ ದೊಣ್ಣೆ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಲಾಂ (or ಶರಣಾರ್ಥಿ.)
ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಲ್ಲ ಕರುಳು ಕತ್ತರಿ.
ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಬಸಪ್ಪ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ವಿಷಪ್ಪ.
ರಾಮ ನಾಮವೆಂದು ಜಪ ಮಾಡುವದು ತಲೆ ಕೂದಲಿನಿಂದ ಕುತ್ತಿಗೆ ಕೊಯ್ಯುವದು.

Fair without and foul within.
A honey tongue and a heart of gall.
All saint without, all devil within.
Saint abroad and a devil at home.

ಕಂಚಿಗೆ ಹೋದರೂ ಮಂಚಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕೇ ಕಾಲು.

An ox remains an ox even if driven to Vienna.

ಕಂಡವರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಭಾವಿಯಲ್ಲಿ ದೂಡಿ ಆಳ ನೋಡಿದ ಹಾಗೆ.

The barber learns to shave on the orphan's face.
cf. A barber learneth to shave by shaving fools.

ಕಂಡು ಸಾಕಿದ ಮಕ್ಕಳ ಕಣ್ಣು ಕುರುಡು.
cf. ಬೀದೀ ಕೂಸು ಬೆಳೆಯಿತು ಕೋಣೇ ಕೂಸು ಕೊಳೆಯಿತು.
Spare the rod and spoil the child.

ಕಚ್ಚುವ ನಾಯಿ ಬೊಗಳದು ಬೊಗಳುವ ನಾಯಿ ಕಚ್ಚದು.
Barking dogs seldom bite.

ಕಡು ಕೋಪ ಬಂದಾಗ ತಡ ಕೊಂಡವನೇ ಜಾಣ.

He's a wise man that leads passion by the bridle.
cf. Be master of thy anger.
He who overcomes anger subdues his greatest enemy.

ಕಣ್ಣ ಮುಂದೆ ಇದ್ದರೆ ದನ ಬೆನ್ನ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದರೆ ಮಗಳು.
The master's eye makes the horse fat.

ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡರೂ ಪರಾಮರಿಸಿ ನೋಡಿ ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕು.

Judge not of men or things at first sight.
cf. Never judge from appearances.

ಕತ್ತೆ ಕಕಿೞಗೆ ಮರುಳು ಗೊಡ್ಡೆಮ್ಮೆ ಹಿತ್ತಲಿಗೆ ಮರುಳು.

A thistle is a fat salad for an ass's mouth.
cf. A barley corn is better than a diamond to a cock.

ಕತ್ತೆ ಕಸ್ತೂರಿ ಹೊತ್ತ ಹಾಗೆ.

An ass is an ass though laden with gold.

ಕದಾ ತಿನ್ನುವವರ ಮನೇಲಿ ಹಪ್ಪಳ ಬಾಳುವದೇ.

He has eaten up the pot and asks for the pipkin.
cf. The dog that licks ashes trust not with a meal.

ಕನ್ನವಿಡುವ ಕಳ್ಳನಿಗೆ ಮನ್ನಿಸಿ ತಂದಹಾಗೆ.

To nourish a viper in one's bosom.

ಕಪ್ಪುರ ತಿಪ್ಪೇಲಿಟ್ಟರೂ ತನ್ನ ವಾಸನೆ ಬಿಟ್ಟೀತೇ.

A myrtle among thorns is a myrtle still.
cf. A diamond is valuable though it lie on a dunghill.
A myrtle standing among nettles, does, notwithstanding, retain the name of a myrtle.

ಕಪ್ಪೆ ಕೂಗಿ ಮಳೆ ಬರಿಸಿತು.

The dirt bird (or dirt owl) sings, we shall have rain.

ಕಬ್ಬು ಸೀ ಎಂದು ಬುಡವರೆಗೆ ಅಗಿಯ ಬಾರದು.
ದ್ರಾಕ್ಷೆ ಸೀ ಎಂದು ಬಳ್ಳಿ ಸಹಾ ತಿನ್ನ ಬಾರದು.

The orange that is too hard squeezed yields bitter juice.
cf. Even sugar itself may spoil a good dish.
Joy surfeited turns to sorrow.

ಕಬ್ಬು ಡೊಂಕಾದರೆ ಸವಿ ಡೊಂಕೇ.

A deformed body may have a beautiful soul.
Black plums may eat as sweet as white.
cf. Black pills may have wholesome effects.

ಕಮ್ಮಾರ ಶಾಲೆಗೆ ಸೂಜಿ ಕೊಂಡು ಹೋದ ಹಾಗೆ.

To carry coals to Newcastle.

ಕರಣ ತಪ್ಪಿದರೆ ಮರಣ.

One wrong step may give you a great fall.
Business neglected is business lost.
cf. A stitch in time saves nine.

ಕರೆದು ಉಣ್ಣುವ ಮೊಲೆ ಕೊಯಿದು ಉಣ್ಣ ಬಾರದು.

Kill not the goose that lays the golden egg.

ಕರೆಯದ ಮನೆಗೆ ಕಳಸಗಿತ್ತಿಯಾಗಿ ಹೋದಂತೆ.

An unbidden guest must bring his own stool with him.

ಕಲ್ಲು ಇದ್ದಾಗ ನಾಯಿ ಇಲ್ಲ ನಾಯಿ ಇದ್ದಾಗ ಕಲ್ಲು ಇಲ್ಲ.

When the cage is ready the bird is flown.

ಕಷ್ಟವಿಲ್ಲದೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ.
ಕೈ ಕೆಸರಾದರೆ ಬಾಯಿ ಮೊಸರು.

No gains without pains.
cf. Nothing venture nothing have.

ಕಸ ತಿನ್ನುವದಕ್ಕಿಂತ ತುಸ ತಿನ್ನ ಬೇಕು.

cf. Better a little with honor than much with shame.

ಕಸವನ್ನು ರಸಮಾಡ ಬೇಕು.

Convert dross into gold.

ಕಳ್ಳ ಕಳ್ಳಗೆ ನೆಂಟು ಹುಳಿ ಮೆಣಸಿಗೆ ನೆಂಟು.
Birds of a feather flock together.

ಕಳ್ಳನ ಹೆಜ್ಜೆ ಕಳ್ಳನೇ ಬಲ್ಲ.
A ~~thief~~ knows a thief as a wolf knows a wolf.
cf. Set a thief to catch a thief.

ಕಳ್ಳನಿಗೆ ಕಡು ನಾಲಿಗೆ.
He that has the worst cause makes the most noise.

ಕಾಂಚನಂ ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿ.
Money is the sinew of business.
cf. Money answereth all things.

ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ತಿರುಗಿ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಇಲ್ಲ ಅಂದ ಹಾಗೆ.
Ye canna see the wood for trees.

ಕಾಲ ತೊಂಕಿದರೆ ಹಾವು ಕಚ್ಚದೆ ಬಿಡದು.
Tread on a worm and it will turn.
Tramp on a snail and she'll shoot out her horns.
cf. Oppression causeth rebellion.

ಕಾಸು ಇಲ್ಲದ ನರ ಕಲ್ಲಿಗೆ ಸಮ.
ಹಣವಿಲ್ಲದವ ಹೆಣಕ್ಕಿಂತ ಕಡೆ.
He that is known to have no money has neither friends nor credit.

ಕಿಡಿಯಿಂದ ಕಾಡ ಸುಡ ಬಹುದು.
A little fire burns up a great deal of corn.
A small spark makes a great fire.
cf. A little leak will sink a great ship.

ಕೀರ್ತಿಯೇ ಕೈಲಾಸ ಅಪಕೀರ್ತಿಯೇ ನರಕ.
A good reputation is a fair estate.

ಕೀಲು ಸಣ್ಣದಾದರೂ ಗಾಲಿ ನಡಿಸುತ್ತದೆ.
Great engines turn on small pivots.

ಕುಂಡೆ ಬೆಳೆದರೆ ಗೌಡನಾದಾನೇ.
'Tis not the beard that makes the philosopher.
'Tis not the habit that makes the monk.
cf. A man is not a lord because he feeds off fine dishes.

ಕುಂಬಳಕಾಯಿ ಕಳ್ಳ ಅಂದರೆ ಹೆಗಲು ಮುಟ್ಟಿ ನೋಡಿದ.
A guilty conscience needs no accuser.

ಕುಂಬಾರಗೆ ವರುಷ ದೊಣ್ಣೆಗೆ ನಿಮಿಷ.
An hour may destroy what an age was building.
cf. It is easier to pull down than build.

ಕುಂಬಾರನ ಆವಿಗೆಯಲ್ಲಿ ತಾಂಬ್ರದ ಚೆಂಬು ಹುಡುಕಿದಂತೆ.
Look not for musk in a dog kennel.
cf. He sendeth to the East Indies for Kentish pipkins.
He seeks wool on an ass.

ಕುಣಿಯಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಅಂಗಳ ಓರೆ.
ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದವಳು ಒಲೆಯನ್ನು ದೂರಿದಳು.
ಎಳೆಯಲಾರದ ಎತ್ತು ಮಿಣಿಯ ಮೇಲೆ ಬಿತ್ತು.
A bad (or an ill) workman quarrels with (or complains of) his tools.

ಕುರಿ ನಂಬುವದು ಕಟುಗನನ್ನು.
Fish follow the bait.

ಕುರುಡಗೆ ಹಗಲೇನು ಇರುಳೇನು.
A mole wants no lanthorn.
cf. A pebble and a diamond are alike to a blind man.

ಕುರುಡರೊಳಗೆ ಮೀಳನೇ ಶ್ರೇಷ್ಠ.
cf. ಆಳದ ಊರಿಗೆ ಉಳದವನೇ ಗೌಡ.
In the city of tho blind one-eyed man is the king.
cf. Among the people Scoggin is a doctor.

ಕಾರುವಿನ ಬೇನೆ ಗುರುವೇ ಬಲ್ಲ.
The wearer best knows where the shoe wrings him.

ಕುರುಡ ಕಣ್ಣಿಗಿಂತ ಮೆಳ್ಳೆಗಣ್ಣು ವಾಸಿ.
Better squinting than blind.
A man were better be half blind than have both his eyes out.
cf. Better a bare foot than no foot at all.
cf. Better half a loaf than no bread.
Of two evils choose the best.

ಕುರುಡಿಯಾಗಲಿ ಕುಂಟಿಯಾಗಲಿ ಮದುವೆ ಹೆಂಡತಿ ಲೇಸು.
ಕೆಮ್ಮುವವಳಾದರೂ ನಮ್ಮವಳೇ ಲೇಸು
Wives must be had, be they good or bad.

ಕುಲವನ್ನು ನಾಲಿಗೆ ಹೇಳುವದು.
A bird is known by its note and a man by his talk.
A man's tongue often speaketh a man.
cf. As a vessel is known by the sound, whether it be cracked or not, so men are proved by their speeches whether they be wise or foolish.

ಕೂತು ಉಣ್ಣುವವನಿಗೆ ಕುಡಿಕೆ ಹಣಸಾಲದು.
Idleness is the greatest prodigality in the world.
cf. Laziness travels so slowly that poverty soon overtakes him.

ಕೂಸು ಕಾಸ ಹಡೆಯುದು ಜೋಗುಳ ಮುಗಿಲ ಮುಟ್ಟಿತು.
ಚೋಟು ಉದ್ದ ಮಗುವಿಗೆ ಗೇಣು ಉದ್ದ ಕುಲಾವಿ.
A great ceremony for a small saint.

ಕೂಳು ಚೆಲ್ಲಿದ ಕಡೆ ಸಾವಿರ ಕಾಗೆ.

Where the carcase is the ravens will gather.
cf. Wasps haunt the honey pot.

ಕೆಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಬುದ್ಧಿ ಬಂತು.
ಕೆಟ್ಟನಕ ಬುದ್ಧಿ ಬಾರದು ಜೆಟ್ಟನಕ ಯೆಣ್ಣೆ ಬಾರದು.

To be wise after the event.
cf. Misfortunes make us wise.
Adversity makes wise though not rich.

ಕೆಟ್ಟವನಿಗೆ ಜೆಟ್ಟವೆಲ್ಲಾ ಕಣ್ಣು.

They whose guilt within their bosom lies
Imagine every eye beholds their blame.

ಕೆಡುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬುದ್ಧಿ ಇಲ್ಲ ಮರಣ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮದ್ದಿಲ್ಲ.

There is no medicine against death.
cf. Death defies Doctor.

ಕೆರೆಯು ಮುಂದೆ ಅರವಟ್ಟಿಗೆಯೋ
ಸಮುದ್ರದ ಮುಂದೆ ಅರವಟ್ಟಿಗೆಯೋ.

He digs the well at the river.

ಕೈ ತಣ್ಣಗೆ ಮಾಡು.

To grease a man in the fist.

ಕೈಗೆ ನಿಲುಕದ್ದು ಸರ್ವ ಮಾನ್ಯ.

The forbidden fruit is sweet.
cf. Things forbidden have a secret charm.

ಕೈಗೆ ಬಂದ ತುತ್ತು ಬಾಯಿಗೆ ಇಲ್ಲ.

Between the hand and the lip the morsel may slip.
There's many a slip 'twixt the cup and the lip.
Many things fall between the cup and the lip.

ಕೊಂದವನಿಗೆ ಕೊಲೆ ತಪ್ಪದು.

He that slays shall be slain.
cf. Do evil and look for like.

ಕೊಟ್ಟು ಕೆಟ್ಟವರಿಲ್ಲ ತಿರಿದು ಬದುಕಿದವರಿಲ್ಲ.

Alms-giving never made any man poor, nor robbery rich, nor prosperity wise.
cf. One never loseth by doing good turns.

ಕೊಡಲಿ ಕಾವು ಕುಲಕ್ಕೆ ಮೃತ್ಯು.

The axe goes to the wood from whence it borrowed its helve.

ಕೊಡುವವನ ಕಂಡರೆ ಬೇಡುವವರು ಬಹಳ.
ಕೊಟ್ಟ ಕೈ ಆಶೆ ಕೊಡದ ಕೈ ಹೆದರಿಕೆ.

Gifts make beggars bold.

ಕೋಟಿ ವಿದ್ಯೆಯೂ ಕೂಳಿಗೋಸ್ಕರವೇ.
(ಉದರ ನಿಮಿತ್ತಂ ಬಹು ಕೃತ ವೇಷಂ).

The belly teaches all arts.

ಕೋಲು ಮುರಿಯ ಬಾರದು ಹಾವು ಸಾಯ ಬಾರದು.

To hold with the hare, and run with the hound.
cf. To be Jack on both sides.

ಕೋಳೀ ಕಾಲು ಮುರಿದರೆ ದುಡ್ಡು ದುಗ್ಗಾಣಿ.

Sue a beggar and get a louse.

ಕೋಳಿಯ ಕಾಲಿಗೆ ಗೆಜ್ಜೆ ಕಟ್ಟಿದರೆ ತಿಪ್ಪೇ ಕೆದೆಯದೆ ಬಿಟ್ಟೀತೇ.

A hog in armour is still but a hog.

ಖಜ್ಜಿ ಇದ್ದವನಿಗೆ ಲಜ್ಜೆ ಇಲ್ಲ ಸಾಲ ಇದ್ದವನಿಗೆ ಸಡ್ಡೆ ಇಲ್ಲ.

Love, a cough, and itch cannot be hid.

ಗಂಜಿ ಬಿಸಿಯಾದರೆ ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯಿ ಕಚ್ಚಿದ ಹಾಗೆ.

Since he cannot be revenged on the ass he falls on the pack saddle.
cf. They whip the cat if the mistress does not spin.

ಗಂಡ ಪಟ್ಟೆ ತರುತ್ತಾನೆಂದು ಇದ್ದ ಬಟ್ಟೆ ಸುಟ್ಟಳಂತೆ.

Never quit certainty for hope.
cf. He that leaves certainty and trusts to chance when fools pipe he may dance.

ಗಂಡನಿಗೆ ಹೊರಸು ಆಗದು ಹೆಂಡತಿಗೆ ನೆಲ ಆಗದು.

Jack Sprat, he loved no fat, and his wife, she loved no lean so betwixt them both they licked the patterns clean.

ಗಾರ್ಧಭ ಗಾಯನ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ.

Thou singest like a bird called swine.

ಗಾಳಿಗೆ ಬಂದದ್ದು ನೀರಿಗೆ ಹೋಯಿತು.

Come wi' the wind an' gae wi' the water.
cf. The tide will fetch away what the ebb brings.

ಗಾಳಿ ಇಲ್ಲದೆ ಎಲೆ ಅಲ್ಲಾಡದು.

No smoke without some fire.

ಗಾಳಿ ಬಂದಾಗಲೇ ತೂರಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

Hoist your sail when the wind is fair.

ಗುಡ್ಡಕ್ಕೆ ಗುಡ್ಡ ಅಡ್ಡ ಉಂಟು.

Hills peep o'er hills, and Alps on Alps arise.
cf. There is no cake but there is the like of the same make.
Every scale hath its counterpoise.

ಗುಬ್ಬಿ ಮೇಲೆ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರವೇ.

He takes a spear to kill a fly.
Take not a musket to kill a butterfly.

ಗುರುವಿನಂತೆ ಶಿಷ್ಯ ತಂದೆಯಂತೆ ಮಗ.

ಯಥಾ ರಾಜಾ ತಥಾ ಪ್ರಜಾ.

Like priest, like people.
Like master, like man.

ಗೇಣು ತಪ್ಪಿದರೆ ಮಾರು ತಪ್ಪುವದು.

ಗೇಣಿಗೆ ತಪ್ಪಿ ಮಾರಿಗೆ ತಪ್ಪಿ ಊರಿಗೆ ತರಿಸಿದಾ.

An inch in missing is as bad as an ell.

ಗೋಮುಖದ ವ್ಯಾಘ್ರ.

A wolf in sheep's clothing.
He is a wolf in a lamb's skin.

ಚರ್ಮ ತೊಳೆದರೆ ಕರ್ಮ ತಪ್ಪೀತೇ.

ನರ್ಮದೆಗೆ ಹೋದರೆ ಕರ್ಮ ತಪ್ಪೀತೇ.

All the water in the sea cannot wash out this stain.

ಚಿಂತೆಯೇ ಮುಪ್ಪು ಸುಖವೇ ಯೌವನ.

A happy heart makes a blooming visage.

ಚಿನ್ನದ ಚೂರಿ ಎಂದು ಕುತ್ತಿಗೆ ಕೊಯಿಸಿ ಕೊಳ್ಳ ಬಹುದೇ.

Fetters of gold are still fetters and silken cords pinch.
cf. Fetters even of gold are heavy.

ಚೂರಿ ಹದವಾದರೂ ಗಿಡ ಕಡಿಯಲಾರದು.

Long ere you cut down an oak with a penknife.
cf. Would you cut Falkland wood with a penknife?

ಚೇಳನ ಮಂತ್ರ ತಿಳಿಯದವ ಹಾವಿನ ಗುದ್ದಿನಲ್ಲಿ ಕೈ ಹಾಕಿದ.

ಬತ್ತಿ ನೂಕಲಾರದ ಬಂಟ ದಳ ನಡಿಸ್ಯಾನೇ.

ಹಗ್ಗಕ್ಕೆ ಹಾರದ ಮೂಳೆ ಸಗ್ಗಕ್ಕೆ ಹಾರ್ಯೇನು ಅಂದ.

He that can't ride a gentle horse must not attempt to break a mad colt.

ಜಗದೀಶ್ವರನ ದಯೆಯಿದ್ದರೆ ಜಗತ್ತೆಲ್ಲಾ ನನ್ನದು.
ಬಂದದ್ದೆಲ್ಲಾ ಬರಲಿ ಗೋವಿಂದನ ದಯೆ ಒಂದಿರಲಿ.
If God be wi' us who will be against us?
Whom God will help none can hinder.

ಜಗಲಿ ಹಾರಿ ಗಗನ ಹಾರಬೇಕು.
ಅಂಗಳ ಹಾರಿ ಗಗನ ಹಾರಬೇಕು.
Learn to creep before you leap.

ಜನ ವಾಕ್ಯಂ ಜನಾರ್ಧನ.
That is true which all men say.
Vox Populi Vox Dei.

ಜಾಗ ನೋಡಿ ಪಾಗ ಹಾಕಬೇಕು.
Try the ice before you venture on it.

ಜಾಣ ಬೆಲ್ಲ ತಿಂದು ಕೆಡ್ಡನ ಬಾಯಿಗೆ ಒರಸಿದಂತೆ.
For faut o' wise men fools sit on binks.

ಜಾಣನಿಗೆ ಮಾತಿನ ಪೆಟ್ಟು, ಕತ್ತೆಗೆ ಲತ್ತೆ ಪೆಟ್ಟು.
A nod for a wise man and a rod for a fool.
cf. Few words sufficeth to a wise man.

ಜಾತಿಯು ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಪೋಸು ಅಂದರೆ ಜನಕ್ಕೆ ದುಡ್ಡು ತೂಕ.
ನೆಂಟರ ಮನೆಗೆ ನಾಯಿ ಹೊಕ್ಕರೆ ಎಂಟು ಮನೆಗೆ ಬೆರಕೆ.
A rotten sheep infects the whole flock.

ಜಾಲಿ ಬಿತ್ತಿದರೆ ಕಾಲಿಗೆ ಮೂಲ.
He who sows brambles must not go barefoot.

ಜೋಗಿಗೆ ಜೋಗಿ ತಬ್ಬಿದರೆ ಮೈ ಎಲ್ಲಾ ಬೂದಿ.
One pirate gets nothing of another but his cask.
cf. What can you expect of a hog but his bristles?

ಠಾಣ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಮಾನ್ಯ.

ಊರು ಬಿಟ್ಟರೆ ನಗೆ, ಗಟ್ಟು ಹತ್ತಿದರೆ ಜಗೆ, ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೆ ಒಂದು ಬಗೆ.

Sit in your place and no one can make you rise.
cf. My house is my castle.

ತಂಗಳು ಉಂಡ ಬಡ್ಡಿ ಗಂಡನ ಹಸಿವೆ ಬಲ್ಲಳೇ?

ಉಣದಿದ್ದವನ ಹಸಿವೆ ಉಂಡವನು ಅರಿಯನು.

He that's full takes no care for him that is fasting.
cf. Little knows the fat sow what the lean one means.

ತಂತ್ರಗಾರನನ್ನು ಕುತಂತ್ರಗಾರ ಜಯಿಸಿದ.

(Art is overcome by art).
Art must be deluded by art.

ತಟಸ್ಥನಾದವನಿಗೆ ತಂಟೆ ಏನು.

Lifeless, faultless.
cf. Death rather frees us from ills than robs us of our goods.

ತಣ್ಣೀರಾದರೂ ತಣಿಸಿ ಕುಡಿಯಬೇಕು.

Blow first and sip afterwards.

ತನಗಲ್ಲದ ಕಣ್ಣು ಹೊಟ್ಟಿದರೇನು ಸೀರಿದರೇನು?

As free as a blind man is of his eye.

ತನಗೆ ತಾನೇ ತಲೆಗೆ ಎಣ್ಣೆ.

Every man for himself and God for us all.
Every herring must hang by its own gill.
Every tub must stand on its own bottom.
cf. God reaches us all good things by our own hands.

ತನ್ನಕ್ಕನ ಅರಿಯದವಳು ನೆರೆಮನೆಯ ಬೊಮ್ಮಕ್ಕನ ಬಲ್ಲಳೇ.

ತನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆ ತಾನು ಹೊರದವನು ಮುನ್ನೂರ ಸಲಹುವನು.

He that is ill to himself will be good to nobody.
Such as are careless of themselves can hardly be mindful of others.

ತನ್ನ ಕಾಲಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಳೆಯುವ ಕುಂಬಳಕಾಯಿ ಕಾಣದೆ ಪರರ ಸಾಸಿವೆ ಹೆಕ್ಕಿದನಂತೆ.

Pick out the beam from thine own eye before thou pickest the moto from another's.

cf. Point not at other's spots with a foul finger.

ತನ್ನ ತಾನರಿತರೆ ತಾನಾದಾನು ತನ್ನ ತಾಮರೆತರೆ ತಾಹೋದಾನು.

He that is master of himself will soon be master of others.

cf. Every man a little beyond himself is a fool.

ತನ್ನ ತೋಟದಲ್ಲಿ ತಾನು ಕೈ ಹೇಗೆ ಬೀಸಿದರೇನು.

A cock is a crouse on his ain midden.

ತನ್ನ ಬೆನ್ನು ತನಗೆ ಕಾಣದು ಗುರುಗುಂಜಿಗೆ ಕಪ್ಪು ಕಾಣದು.

The eye that sees all things does not see itself.

ತನ್ನ ಮರಿ ಹೊನ್ನ ಮರಿ ಪರರ ಮರಿ ಕಾಕೆ ಮರಿ.
ಹೆತ್ತವರಿಗೆ ಕೋಡಗ ಮುದ್ದು.

The crow thinks her own bird the fairest.
Every mother's child is handsome.
The owl thinks all her young ones beauties.
cf. When yet was ever found a mother,
Would give her baby for another's.

ತಲೆ ಚನ್ನಾಗಿದ್ದರೆ ಎತ್ತ ಬೇಕಾದರೂ ತುರುಬು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

Who hath spice enough may season his meat as he pleaseth.

ತಲೆ ಗಟ್ಟಿ ಎಂದು ಕಲ್ಲು ಹಾಯಬಾರದು.

If you leap into a well Providence is not bound to fetch you.

ತಾ ಕಳ್ಳೆ ಆದರೆ ಪರರ ನಂಬಳು.
ತಾ ಕಳ್ಳ ನಾದರೆ ಪರರ ನಂಬಾ.

A thief thinks every man steals.

He that does not speak the truth to me does not believe me when I speak the truth.

cf. All looks yellow to the jaundiced eye.

Every madman thinks all other men mad.

ತಾಗದೆ ಬಾಗದು ಬಿಸಿಯಾಗದೆ ಬೆಣ್ಣೆ ಕರಗದು.

Gold must be beaten and a child scourged.

cf. You can't make an omelet without breaking eggs.

ತಾಗಿ ಬಾಗುವ ಮುನ್ನ ಬಾಗಿ ನಡೆವುದೇ ಲೇಸು.

Keeping from falling is better than helping up.

cf. Prevention is better than cure.

It is nae time to stoop when the head is off.

ತಾನಾಗಿ ಬೀಳುವ ಮರಕ್ಕೆ ಕೊಡಲಿ ಯಾಕೆ?

Press not a falling man too far.

ತಾನೆದ್ದು ಜೇಯುಬೇಕು ಬಾನ ಹಿಡಿದು ಬೀಳಬೇಕು.

He that by the plough would thrive himself must either hold or drive.

ತಾನು ಕದಿಯಲಿಲ್ಲಾ ಅರಸಗೆ ಅಂಜಲಿಲ್ಲಾ.

He that is innocent may well be confident.

cf. A clear conscience can bear any trouble.

A clear conscience laughs at false accusations.

ತಾನು ಗರ್ತಿಯಾದರೆ ಸೂಳೆ ಗೇರಿಯಲ್ಲಿ ಮನೆಕಟ್ಟು.

A chaste eye exiles licentious looks.

ತಾನು ನೆಟ್ಟ ಪೀಳು ತನ್ನ ಎದೆಗೆ ಹಂಬಿತು.
ತಾನು ಮಾಡಿದ ರೊಟ್ಟಿ ತನ್ನ ತಲೆಗೆ ಬಡಿಯಿತು.

Clouds that the Sun builds up darken him.
cf. To be caught in one's own net.
I taught you to swim and now you drown me.

ತಾನು ಬೂದಿ ತಿನ್ನುತ್ತಾನೆ ಪರರಿಗೆ ಹಿಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟಾನೆ?

He can give little to his servant who licks his own trencher.

ತಾನು ಮಾಡಿದ್ದು ಉತ್ತಮ, ಮಗ ಮಾಡಿದ್ದು ಮಧ್ಯಮ, ಆಳು ಮಾಡಿದ್ದು ಹಾಳು.

Self-done is well done.

ತಾನು ಹಿಡಿದ ಮೊಲಕ್ಕೆ ಮೂರೇ ಕಾಲು.

All that he says is law.
cf. He is very dogmatic.

ತಾನೂ ಕುಡಿಯ ಕುಡಿಯುವವನಿಗೂ ಬಿಡ.

Like a dog in the manger, you'll not eat yourself nor let the horse eat.

ತಾಯಿ ತಲೆ ಒಡೆದರೂ ಲೋಕ ಎರಡು ಪಕ್ಷ.

Every may be hath a may be not.

ತಾಯಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊ, ಹಾಲು ನೋಡಿ ಎಮ್ಮೆ ತೆಗೆದುಕೊ.

ಕುಲಕಂಡು ಹೆಣ್ಣು, ಮರಕಂಡು ಬಳ್ಳಿ, ಜಲನೋಡಿ ಭಾವಿ.

Take a vine of a good soil and a daughter of a good mother.

ತಾಳಿದವ ಬಾಳ್ಯಾನು.

He that endureth is not overcome.

ತಿನ್ನುವನಕ ಡೊಂಬರಸನ್ನೆ ತಿಂದಮೇಲೆ ಪಾಣರ ವೇಷ.

Eaten bread is soon forgotten.
As soon as you have drunk you turn your back upon the spring.

ತುಂಟ ಕುದುರೆಗೆ ಗಂಟು ಲಗಾಮು.

Restive horses must be roughly dealt with.
A curs'd cur should be short tied.
cf. A mad bull is not to be tied with a packthread.

ತುಂಡು ದೇವರಿಗೆ ಪುಂಡು ಪೂಜಾರಿ.

Like saint, like offering.

ತುಂಡಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ತುಂಟನ ಭಯವೇನು?

A thread-bare coat is armour proof against highwayman.

ತುಂಬಿದ ಕೊಡ ತಡೆದೀತು ಅರೆ ಕೊಡ ಬಡೆದೀತು.
ತುಂಬಿದ ಕೊಡ ತುಳುಕುವದಿಲ್ಲ.

Deep rivers move in silence, shallow brooks are noisy.
Empty vessels give the greatest sound.
Smooth waters run deep.

ತುಚ್ಛನ ಸಂಗಡ ಬಾಳುವದಕ್ಕಿಂತ ಹುಚ್ಚನ ಸಂಗಡ ಬೀಳುವದು ವಾಸಿ.

An honorable death is better than an inglorious life.
Better fare hard with good men than feast with bad.

ತುಟಿ ಕಟ್ಟಿದ ವೇಳೆ ಮಂಠದ ಭೋಜನವೇಕೆ.

Enough is as good as a feast.

ತುತ್ತು ಕದ್ದವ ಎತ್ತು ಕದಿಯದೆ ಬಿಟ್ಟಾನೇ.
ಅಡಿಕೆ ಕದ್ದವ ಆನೆ ಕದ್ದಾನು.

He that will steal an egg will steal an ox.
He that will steal a pin will steal a better thing.

ತೋಳ ಕುಣಿಗೆ ಬಿದ್ದರೆ ಆಳಗೆ ಒಂದು ಕಲ್ಲು.

If a man once fall all will tread on him.
All the world will beat the man whom fortune buffets.

ದಣಿದ ಎತ್ತಿಗೆ ಮಣುವೇ ಭಾರ.

'Tis the last straw that breaks the camel's back.
cf. A little more breaks a horse's back.
The last drop makes the cup run over.

ದಾಹ ಹತ್ತಿದವನಿಗೆ ಹತ್ತಿ ಕಾಡಿವುದಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ.

As fit as a shoulder of mutton for a sick horse.

ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ದೇವರೇ ಗತಿ. (ಅನಾಥೋ ದೇವ ರಕ್ಷಿತಃ).

God arms the harmless.
cf. God tempers the wind to the shorn lamb.

ದೀವಟಿಗೆಯು ಮುಂದೆ ದೀಪವೇ.

The moon's not seen where the sun shines.
Stars are not seen by sunshine.

ದುಡ್ಡಿಗೆ ನೂರು ಕುರುಳು, ಸುಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಸಾಯುವವರ್ಯಾರು.

The cheap buyer buys bad meat.

ದುಷ್ಟಾತ್ಮರಾದವರ ಬಿಟ್ಟು ಕಳೆ ಮನವೇ.
ನಾಚಿಕೆ ಇಲ್ಲದವರ ಕಂಡರೆ ಆಚೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕು.

The best remedy against an ill man is much ground between both.

ದೂರದ ನಯು ಕಲ್ಲಿಗಿಂತ ಸಮಿಾಪದ ಗೋರ್ಕಲ್ಲೇ ಲೇಸು.

A bird in the hand is worth two in the bush.
Better a fowl in hand nor two flying.

ದೂರಕ್ಕೆ ಬೆಟ್ಟ ನುಣ್ಣಗೆ.

'Tis distance lends enchantment to the view.
And robes the mountain in its azure hue.
cf. Far fowls hae fair feathers.

3

ದೇವರ ಕಡೆಗೆ ಕೈ ಮನೆ ಕಡೆಗೆ ಮೈ.

He looks one way and rows another.
To look one way and move another.
cf. Her hands are on the wheel but her eyes are on the street.

ದೇವರು ಕೊಟ್ಟರೂ ಪೂಜಾರಿ ಬಿಡಾ.

God sends corn and the devil mars the sack.

ದೊಡ್ಡವನು ತಿಂದರೆ ಮದ್ದಿಗೆ ತಿಂದ, ಬಡವನು ತಿಂದರೆ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಇಲ್ಲದೆ ತಿಂದ.

Great men's vices are accounted sacred.
Rich men have no faults.
cf. He who is rich can have no vice and he that is poor, no virtue.

ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟ ಎತ್ತಿನ ಹಲ್ಲು ಹಿಡಿದು ನೋಡುವರೇ.
ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟ ಧಟ್ಟಿ ಹಿತ್ತಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮೊಳ ಹಾಕಿ ನೋಡಿದ.
Look not a gift horse in the mouth.

ಧೈರ್ಯ ಉಂಟಾದವಗೆ ದೈವ ಸಹಾಯ ಉಂಟು.

Bold resolution is the favourite of Providence.
Fortune favors the brave.
cf. A stout heart crushes ill-luck.
Fortune gives her hand to a bold man.

ಧೋತ್ರ ದೊಡ್ಡದಾದರೆ ಗೋತ್ರ ದೊಡ್ಡದೇ.

It is not the gay coat that makes the gentleman.
More goes to the making of a fine gentleman than fine clothes.

ನಡುಗುವವನಮೇಲೆ ಸತ್ತ ಹಾವು ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ.
ಅಂಜಿದವನಮೇಲೆ ಕಪ್ಪೆ ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ.
ಹಂದಿ ಹಾದವನಿಗೆ ಕಗ್ಗಲ್ಲು ಕಂಡರೆ ಭಯ.

Whom a serpent has bitten a lizard alarms.

ನಮ್ಮ ಗಡ್ಡವೇ ಗಡ್ಡ ಪರರ ಗಡ್ಡ ಇಪ್ಪಣ ವಡ್ಡ.
Every bird likes its own nest the best.
Every one thinks his own geese swans.

ನಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಭಯ ವಿಲ್ಲ
Soft words break no bones.

ನಯಶಾಲಿ ಯಾದವ ಜಯಶಾಲಿ ಯಾದಾನು.
Soft and fair goes far.
cf. Soft words are hard arguments.

ನರಕಕ್ಕೆ ನವದ್ವಾರ ನಾಕಕ್ಕೆ ಒಂದೇದ್ವಾರ.
Narrow is the way that leadeth to heaven, and broad is the way that leadeth to destruction.

ನಳಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾದರೂ ಅಳವು ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ.
The brightest of all things, the sun hath its spots.
Arthur himself had but his time.
cf. The fairest rose has at last withered.

ನಾಗಮಲ್ಲಿಗೆ ಹೂವು ಪೂಗವಾದೀತೇ.
Every reed will not make a pipe.
cf. Every light is not the sun.

ನಾಡಿಗೆ ಇಬ್ಬರು ಅರಸುಗಳಾದರೆ ಕೇಡು ಬಪ್ಪುದು ತಪ್ಪದು
No man can serve two masters.

ನಾನೊಂದೆಣಿಸಿದರೆ ದೈವವೊಂದೆಣಿಸಿತು.
The horse thinks one thing and he that rides him another.
Man proposes, God disposes.

ನಾನೂ ನಾಯಕ ನೀನೂ ನಾಯಕ ದೋಣಿ ಒತ್ತುವ ಡೊಣ್ಣ ನಾಯಕ.
I stout and thou stout, who shall carry the dirt out.

ನಾಯಿ ಬೊಗಳಿದರೆ ದೇವಲೋಕ ಹಾಳಾದೀತೇ.

The moon does not heed the barking of dogs.

ನಾಯಿಗೆ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲ ಕೂಡಿರಲಿಕ್ಕೆ ಸಮಯವಿಲ್ಲ.

Some are always busy and never do anything.
cf. Like Wood's dog he'll neither go to church nor stay at home.
Who more busy than they that have least to do.

ನಾಯಿಯ ಬಾಲ ನಳಿಗೇಲಿ ಹಾಕಿದರೆ ಡೊಂಕು ಬಿಟ್ಟೀತೇ.

Crooked by nature is never made straight by education.

ನಾಳೆ ಎಂಬುದು ಗಣಪತಿಯ ಮದುವೆ.

To-morrow comes never.

ನಿತ್ಯ ದರಿದ್ರಗೆ ನಿಶ್ಚಿಂತೆ.

Little goods little care.

ನಿದ್ದೆಬಂದವನನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಬಹುದು ಎಚ್ಚರಇದ್ದವನನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಕೂಡದು.

You can wake a person who is asleep but not a person who is awake.
cf. None so deaf as those who won't hear, none so blind as those who won't see.

ನಿನಗೆ ಕೋಪ ವಾದರೆ ನನಗೆ ಸಂತೋಷ.

The folly of one man is the fortune of another.

ನಿನ್ನ ಜುಟ್ಟು ನನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದೆ.

Thy thumb is under my belt.

ನಿಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಸ್ನೇಹ ನನ್ನ ಕೊಟ್ಟು ಕೋಡು.

ತುತ್ತು ಹೆತ್ತಾಯಿಯು ಮರೆಸಿತು ತಾಂಬ್ರದ ದುಡ್ಡು ತಾಯಿ ಮಕ್ಕಳ ನ್ನು ಮರೆಸಿತು.

He that his money lends loses both coin and friends.
cf. A ready way to lose your friend is to lend him money.

ನೀರಲ್ಲಿ ಬರದ ಬರಹದ ಹಾಗೆ.
To make a hole in the water.

ನೀರಿನ ಮೇಲಣ ಗುಳ್ಳೆಯ ಹಾಗೆ.
Like bubbles on water.

ನೀರುಳ್ಳಿಯವನ ಸಂಗಡ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಮೋರೆಯೆಲ್ಲಾ ನಾರದೇ:
If you wrestle with a collier you will get a blotch.

ನೂರು ಹಾರಿ ಹೋಯಿತು ಎರಡು ಬೆರಸಿ ಬಂತು.
The memory of a benefit soon vanisheth but the remembrance of an injury sticketh fast in the heart.
Nothing is more easily blotted out than a good turn.

ನೆಟ್ಟಿದ ಎಮ್ಮೆ ಕೋಣನಾಯಿತು.
You set saffron and there came up wolfsbane.

ನೆರೆಮನೆ ಹಾಳಾದರೆ ಕರುಗಳ ಕಟ್ಟೇನು.
When Tom's pitcher is broken I shall get the sherds.

ನೋಡಿ ನಡೆವನಿಗೆ ಕೇಡು ಬಾರದು.
ನೋಟ ನೆಟ್ಟಗಿದ್ದರೆ ಕಾಟ ಹೇಗೆ ಬಂದೀತು.
A good take heed will surely speed.
Care and diligence bring luck.

ನೋಡಿ ಬರೆದರೆ ಪರರ ಅನ್ನ ತಿಂದಿತು ನೋಡದೆ ಬರೆದರೆ ತನ್ನ ಅನ್ನ ತಿಂದಿತು.
A goose-quill is more dangerous than a lion's claw.

ಪಂಜರದಲ್ಲಿ ಕಾಗೆ ಇಟ್ಟರೆ ಪಂಚಮ ಸ್ವರ ಕೊಟ್ಟೀತೇ.
He is teaching a pig to play upon a flute.
cf. Did you ever before hear an ass play upon a flute.

ಪಥ್ಯ ಹಾಕುವವನ ಬೆರಳು ಕಚ್ಚಿದಹಾಗೆ.
Like the mouth biting off the hand that takes food to it.

ಪಡಿಗೆ ಬಂದವನಿಗೆ ಕಡಿ ಅಕ್ಕಿ ಆಗದೇ.
Beggars must not be choosers.

ಪರಣಿಯ ರುಚಿ ಕರಡಿಗೆ ತಿಳಿದೀತೇ.
Honey is too good for a bear.

ಪರರೊಡವೆಯು ಬಯಸ ಬಾರದು.
Covet not thy neighbour's wife.

ಪಾಪ ಪ್ರಕಟ ಪುಣ್ಯ ಗೋಪ್ಯ.
A fault confessed is half redressed.
A generous confession disarms slander.

ಪಾಪಿಗೆ ಪರಮಾಯು ಲೋಭಿಗೆ ಚಿರಾಯು.
A bad thing never dies.

ಪಾಪಿಯು ದೇವರೆಂದು ಪಾಪೋಸಿನಿಂದ ಬಡಿಯ ಬಾರದು.
Make not even a devil blacker than he is.
cf. Give even the devil his due.

ಪಾಪಿ ಹೋದಲ್ಲಿ ಪಾತಾಳ.
A wicked man is his own hell.

ಪೆಟ್ಟು ಕೋಣನಿಗೆ ಪಟ್ಟ ಬಂದರೆ ಪಟ್ಟ ಬಿಟ್ಟು ಹೊಟ್ಟೆ ಎಳೆಯು
ತ್ತಿತ್ತು.
Bring a cow to the ha' an' she will run to the byre.

ಫಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಬೀಜ ನೆಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ನೀರು.
Such as the tree is such is the fruit.

ಒಂದ ದಿವಸ ನೆಂಟ, ಎರಡು ದಿವಸ ಬಂಟ ಮೂರನೇ ದಿವಸ ಕಂಟ.
ನಿತ್ಯಾ ಹೋದರೆ ನುಚ್ಚಿಗೆ ಸಮ.

A constant guest is never welcome.
Fish and guest smell at three days old.

ಬಂದದ್ದು ಬಿಡ ಬಾರದು ಬಾರದ್ದು ಬಯಸ ಬಾರದು.

Get what you can and what you get hold, 'tis the stone that will turn all your lead into gold.
cf. Take time, when time is, for time will away.

ಬಂದ ಹಾಗೆಯೇ ಹೋಯಿತು.

So got, so gone.

ಬಕ ಧ್ಯಾನದಂತೆ.

When the devil prays he has a booty in his eye.

ಬಗ್ಗಿದವನಿಗೆ ಒಂದು ಗುದ್ದು ಹೆಚ್ಚು.
ಆನೆ ಸಾಧುವಾದರೆ ಅಗಸ ಮೋಳಗೆ ಹೇರಿದ.

All lay load on the willing horse.
The horse that draws best is most whipped.
cf. The willing horse is always worked to death.

ಬಟ್ಲು ಮುರಿದು ಕಂಚು ಮಾಡಿದ.

To cut down an oak and set up a strawberry.
To cut down an oak and plant a thistle.

ಬಡವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬಂಗಡೆ ಮೀನು ಕಜ್ಜಾಯ.

Poor folks are glad of pottage.
A poor man would be fain of little.
cf. Thistles are a salad for asses.

ಬಡವನ ಸಿಟ್ಟು ದವಡೆಗೆ ಮೂಲ.

That which is a choleraic word in the captain is but rank blasphemy in the soldier.

ಬಲ್ಲವರ ಮಾತು ಬೆಲ್ಲ ಸವಿದಂತೆ.
A wise man may be kind without cost.

ಬಸವನ ಹಿಂದೆ ಬಾಲ.
When the crow flies her tail follows.

ಬಾಡಿಗೆ ಎತ್ತು ಎಂದು ಬಡಿದು ಬಡಿದು ಹೊಡ ಬಾರದು.
Never ride a free horse to death.
cf. An hired horse is never tired.

ಬಾನ ಹರಿದು ಬೀಳುವಾಗ ಅಂಗೈ ಒಡ್ಡಿದರೆ ತಡದೀತೇ.
Against God's wrath no castle is thunder proof.

ಬಾಯಾರಿದಾಗ ಬಾವಿ ತೋಡಿದ ಹಾಗೆ.
Have not thy cloak to make when it begins to rain.

ಬಾಯಿ ಇದ್ದರೆ ಮಂಗ ಬದುಕ್ಯಾನು.
Whoso hath a mouth shall ne'er in England suffer drought.
cf. A good tongue is a good weapon.

ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಲ್ಲ ಕರುಳು ಕತ್ತರಿ.
ಬಾಯಿ ಯಲ್ಲಿ ಬಸಪ್ಪ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ವಿಷಪ್ಪ.
Bees that have honey in their mouths have stings in their tails.
cf. Full of courtesy full of craft.

ಬಾಳುವ ಮನೆಗೊಂದು ಬೊಗಳುವ ನಾಯಿ.
Good watch prevents misfortune.

ಬಾಳೇ ಹಣ್ಣಿಗೆ ಗರಗಸ ವೇಕೆ.
Send not for a hatchet to break open an egg with.

ಬಿತ್ತುವಾಗ ಮಲಗಿದರೆ ಕೊಯ್ಯುವಾಗ ಹಗುರವಾಯಿತು.
They must hunger in frost that will not work in heat.

ಬಿಮ್ಮಗೆ ಒಗೆಯ ಬೇಡ ಬಿಸಲಿಗೆ ಹಾಕ ಬೇಡ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ದಿನ ಬಾಳೀನು.

Often to the water, often to the tatter.

ಬಿಸಿಯ ತೋರಿದ ಬೆಕ್ಕು ಒಲೆಯ ಬಳಿಯ ಸೇರದು.
ಬಿಸಿ ಪರಮಾನ್ನದಲ್ಲಿ ಸುಟ್ಟುಕೊಂಡ ಮಂಗ ಮೊಸರನ್ನು ಊದಿತು.

A scalded cat fears cold water.
cf. A burnt child dreads the fire.
A galled horse will not endure the comb.

ಬಿಸಿಲು ಬಂದ ಕಡೆಗೆ ಕೊಡೆ ಹಿಡಿ.

As the wind blows you must set your sail.

ಬೀಜಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಫಲ.

Of evil grain no good seed can come.

ಬುದ್ಧಿ ಬಲ್ಲಾದವನಿಗೆ ಮನೆ ಎಲ್ಲಾ ಸೌದೆ.

A wise man will make tools of what comes to hand.
cf. A man of courage never wants weapons.

ಬೂರಂಗದ ಮರವನ್ನು ಗಿಣಿ ಕಾದ ಹಾಗೆ.

A watched pan is long in boiling.

ಬೆಂಕಿಯಿಂದ ಸುಟ್ಟ ಹುಣ್ಣು ಮಾಯುವದು, ನಾಲಿಗೆಯಿಂದ ಸುಟ್ಟದ್ದು ಮಾಯದು.

An ill wound may be cured, not an ill name.

ಬೆಂಕಿ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಬೆಳಕು ನೀರಿದ್ದಲ್ಲಿ ಕೆಸರು.

Standing pools gather filth.

ಬೆಕ್ಕು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಹಾಲು ಕುಡಿದರೆ ಹೊಕ್ಕವರಿಗೆ ಕಾಣದೇ.

You dance in a net and think that nobody sees you.

ಬೆಕ್ಕಿಲ್ಲದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇಲಿ ಲಾಗ ಹೊಡೆಯಿತು.
When the cat is away the mice will play.

ಬೆಕ್ಕಿಗೆ ಆಟ ಇಲಿಗೆ ಪ್ರಾಣ ಸಂಕಟ.
ಅತ್ತೆಗೆ ಒಂದು ಮಾತು ಸೊಸೆಗೆ ಪ್ರಾಣ ಸಂಕಟ.
One man's breath another man's death.
The pleasures of the mighty are the tears of the poor.

ಬೆಕ್ಕಿನ ಕೈಗೆ ಮೀನು ಸುಡಲಿಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಂತೆ.
Give ne'er the wolf the wedder to keep.

ಬೆಟ್ಟಾ ಅಗಿದು ಇಲಿ ಹಿಡಿದ.
A mountain in labor brought forth a mouse.

ಬೆರಳು ತೋರಿಸಿದರೆ ಕೈ ನುಂಗುತ್ತಾನೆ.
ಇತ್ತಿತ್ತ ಬಾ ಅಂದರೆ ಕೆಗಲೇರಿ ಕೂತ.
Give him an inch and he will take an ell.
cf. Give a clown your finger and he will take the whole hand.

ಬೆಲ್ಲವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬೆಲ್ಲದಂಥಾ ಮಾತು ಇಲ್ಲವೇ.
He that has no silver in his purse should have silver on his tongue.
He that in his purse lacks honey has in his mouth much need of honey.
cf. A civil denial is better than a rude grant.

ಬೇವೂರ ಲಾಭಕ್ಕಿಂತ ಇದ್ದ ಊರ ನಷ್ಟ ಲೇಸು.
Dry bread at home is better than roast meat abroad.

ಬೆಳಗಿಂದ ರಾಮಾಯಣ ಕೇಳಿ ಸೀತೆಯೂ ರಾಮನೂ ಏನಾಗ ಬೇಕೆಂದ ಹಾಗೆ.

He a soldier and know not onion-seed from gunpowder.

ಬೆಳೇ ಸಿರಿ ಮೊಳೆಲೇ ಕಾಣುವದು.

By the husk you may guess at the nut.
cf. Coming events cast their shadows before them.
The child is father to the man.

ಬೋರೇ ಗಿಡದಲ್ಲಿ ಕಾರೆ ಹಣ್ಣಾದೀತೇ.

Can you gather figs out of thistles.
cf. You ask an elm tree for pears.
Plant the crab tree where you will, it will never bear pipkins.

ಭಲರೇ ಬೋನಗಿತ್ತಿ ಅಂದರೆ ಮೈ ಎಲ್ಲಾ ಅವ್ರು.

The more you rub a cat on the rump the higher she sets her tail up.

ಭಾರ್ಯಾ ರೂಪವತೀ ಶತ್ರು.

He that hath a white horse and a fair wife never wants trouble.

ಭೋಗಿಗೆ ಯೋಗಿ ಮರುಳು ಯೋಗಿಗೆ ಭೋಗಿ ಮರುಳು.

A black man is a jewel in a fair woman's eye.

ಮಂಗನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಮಾಣಿಕ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ.
ಮುತ್ತಿನ ಚವು ಕತ್ತೆಗೆ ತಿಳದೀತೇ.

You must not throw pearls before swine.

ಮಂಗನ ಮಾರು ಪತ್ಯ ಹೊಂಗೇ ಮರದ ಮೇಲೆ.

Every cock is proud on his own dunghill.

ಮಂಡೆ ಮಾಸಿತು ಅನ್ನವವರಿದ್ದಾರೆ ಎಣ್ಣೆ ಇಕ್ಕವವರಿಲ್ಲ.
ಗಾಣತಿ ಆಯ್ಯೋ ಅಂದರೆ ನೆತ್ತಿ ತಣ್ಣಗಾಗದು.

He is my friend that succoureth me and not he that pitieth me.

ಮಗ್ಗಲಲ್ಲಿ ಶಿಶು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹಗಲೆಲ್ಲಾ ಹುಡುಕಿದಳು.

The butcher looked for his knife when he had it in his mouth.
cf. He looks for his ass and sits upon his back.

ಮುಟ್ಟು ತಿಳಿಯದೆ ಮಾತಾಡ ಬಾರದು.

Think first and speak afterwards.
Think before you speak, look before you leap.

ಮಣ್ಣಿನ ಕಾಲು ನೀರಿಗೆ ಆಗದು ಮರದ ಕಾಲು ಬೆಂಕಿಗೆ ಆಗದು.

Good for the liver may be bad for the spleen.
That which is good for the back is bad for the head.

ಮತ್ತನಾದವನ ಹತ್ತಿರ ಕತ್ತಿ ಇದ್ದರೇನು.

Put not a naked sword in a madman's hand.
cf. Mettle is dangerous in a blind horse.

ಮನಸ್ಸಿನಂತೆ ಮಹಾದೇವ.

A man is weal or woe as he thinks himself so.
Believe well and have well.
Hope well and have well, quoth Hickwell.
cf. A pensive soul feeds upon nothing but bitters.

ಮನೆ ಕಟ್ಟಿದವನೇ ಬಲ್ಲ ಮದುವೆ ಮಾಡಿದವನೇ ಬಲ್ಲ.

Building and the marrying of children are great wasters.

ಮನೆಗೆ ಮಾರಿ ಪರೋಪಕಾರಿ.
ಅಕ್ಕನ ಹಗೆ ಭಾವನ ನೆಂಟು.

It is no good hen that cackles in your house and lays in another's.
cf. A candle lights others but consumes itself.

ಮನೆ ಮುರಿದರೆ ಕಟ್ಟಬಹುದು ಮನ ಮುರಿದರೆ ಕಟ್ಟಲು ಸಲ್ಲಾ.

A broken friendship may be soldered but will never be sound.

ಮನೆಯು ದೀಪವೆಂದು ಮುದ್ದಿಟ್ಟರೆ ಗಡ್ಡ ಮೀಸೆ ಸುಟ್ಟಿತು.
ಅಪ್ಪ ನೆಟ್ಟ ಆಲದ ಮರವೆಂದು ನೇಣು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳ ಬಹುದೇ.

A man may love his house yet not ride on the ridge.

ಮಮತೆಯಿಂದ ಕೊಟ್ಟದ್ದು ಅಮೃತ.

A gift with a kind countenance is a double present.

ಮರ ಹತ್ತಿದವನ ಕಾಲು ಕೆಳಗೆ.

The higher the ape goes the more he shows his tail.

ಮಲ್ಲಿಗೆ ಹೂವಿನಿಂದ ಬಾಳೆ ಹಗ್ಗ ಪಾವನವಾಯಿತು.

For the rose the thorn is plucked.

ಮಳಲಿನಿಂದ ತೈಲ ತೆಗೆದ ಹಾಗೆ
ಡೊಣ್ಣೆ ಹಿಂಡಿದರೆ ಎಣ್ಣೆ ಬರುವದೇ.

To draw oil out of sand.
cf. You cannot extract blood from a stone.

ಮಳೆ ನೀರು ಬಿಟ್ಟು ಮಂಜಿನ ನೀರಿಗೆ ಕೈಯೊಡ್ಡಿದನಂತೆ.
ಗಂಡ ಪಟ್ಟೆ ತರುತ್ತಾನೆಂದು ಇದ್ದ ಸೀರೆ ಸುಟ್ಟಳಂತೆ.

I will not change a cottage in possession for a kingdom in reversion.
Quit not certainty for hope.

ಮಾಘ ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನಿತ್ಯ ಸ್ನಾನ ಶೂನ್ಯ.

The camel going to seek horns lost his ears.
cf. Striving to better we oft mar what is well.

ಮಾಡ ಬಾರದ್ದನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಆಗ ಬಾರದ್ದು ಆಗುವದು.

He that speaks the things he should nae hears the things he could nae.

ಮಾಡಿದ ಪಾಪಕ್ಕೆ ಮನವೇ ಸಾಕ್ಷಿ ತೋಡಿದ ಭಾವಿಗೆ ಜಲವೇ ಸಾಕ್ಷಿ.
ತನುವರಿಯದ ನೋವಿಲ್ಲ, ಮನವರಿಯದ ಪಾಪವಿಲ್ಲ, ಶಿವನರಿಯದ ಸಾವಿಲ್ಲ.

A guilty conscience needs no accuser.

ಮಾಡಿದ್ದು ಆಟ ಆಗದ್ದು ಕಾಟ.

Jesting lies bring serious sorrows.
Jocular slanders often prove serious injuries.

ಮಾಡಿದ್ದು ಉಣ್ಣೊ ಮಹಾರಾಯಾ.

Let him that earns the bread eat it.
cf. As you sow you shall reap.
As you make your bed so you must lie on it.

ಮಾಡುವದು ದುರಾಚಾರ ಮನೆಯು ಮುಂದೆ ವೃಂದಾವನ.

Beads about the neck and the devil in the heart.
Cross on his breast and the devil in his heart.
cf. He has meikle prayer but little devotion.

ಮಾಡೋದಕ್ಕಿಂತ ಆಡೋದು ಸುಲಭ.

It is sooner said than done.

ಮಾಣಿಕ ಬಿದ್ದರೆ ಹೆಕ್ಕ ಬಹುದು ಮಾತು ಬಿದ್ದರೆ ಕೂಡದು.
ಮಾತು ಆಡಿದರೆ ಹೋಯಿತು ಮುತ್ತು ಒಡೆದರೆ ಹೋಯಿತು.

A word once uttered cannot be retracted.
A slip of the foot may be soon recovered but that of the tongue perhaps never.
A word and a stone let go cannot be called back.
A word spoken is an arrow let fly.

ಮಾಣಿಕ ಮಸೀ ಅರಿವೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದಹಾಗೆ,

A fine diamond may be ill set.
cf. The jewel is not to be valued for the cabinet.
Right coral calls for no coloring.

ಮಾತು ಬಲ್ಲವಗೆ ಜಗಳವಿಲ್ಲ ಊಟ ಬಲ್ಲವಗೆ ರೋಗವಿಲ್ಲ.

A soft answer bids a furioso to put up his sword.

ಮಾತು ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಸುಮ್ಮನಿರುವವ ಜಾಣ.
Silence is golden when speaking is folly.

ಮಾತು ಮನೆವಾರ್ತೆಗೆ ಕೇಡು ತೂತು ಮಡಿಕೆಗೆ ಕೇಡು.
All's lost that is poured into a cracked dish.

ಮಾನ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಮರಣ ಆದ ಹಾಗೆ.
Take away my good name and take away my life.
cf. When honor is lost all is lost.
He that is evil deemed is half hanged.

ಮುಂದಣ ಬುದ್ಧಿ ತಪ್ಪಿದರೆ ಮೂರು ದಾರಿ ಮಣ್ಣು.
A young man negligent, an old man necessitous.

ಮುಗ್ಗಿದವ ಹಿಗ್ಗ್ಯಾನು.
He that tholes o'ercomes.

ಮುತ್ತು ಕೆಟ್ಟರೆ ಭತ್ತಕ್ಕಿಂತ ಕಡೆಯೇ.
Angels are bright still though the brightest fell.

ಮುಳ್ಳಿನಿಂದ ಮುಳ್ಳು ತೆಗೆಯಬೇಕು.
One nail drives out another.
Art must be deluded by art.

ಮೂಕನೆದುರಿಗೆ ಮೂಗು ತುರಿಸಿ ಕೊಂಡಹಾಗೆ.
Halt not before a cripple.

ಮೂರ್ಖಗೆ ಹೇಳಿದ ಬುದ್ಧಿ ಘೋರ್ಕಲ್ಲ ಮೇಲೆ ಹೊಯಿದ ಮಳೆ.
We are casting our words in a leaking cask.

ಮೂಡಣ ಸಂತೆಗೆ ಹೋಗ ಬೇಡ ಮುಂಡೆ ಮಗಳನ್ನು ತರಬೇಡ.
cf. ಆಯುಗಾರನ ಮನೆಯ ಎತ್ತು ತೆಕ್ಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಪೂಜಾರಿ ಮನೆಯ ಹೆಣ್ಣು ತೆಕ್ಕೊಳ್ಳಬಾರದು.
He has great need for a wife that marries mamma's darling.

ಮೂರ್ತಿ ಸಣ್ಣದಾದರೂ ಕೀರ್ತಿ ದೊಡ್ಡದು.

The form may be small yet the qualities great.
A little body has a big soul.
A little body often harbours a great soul.
cf. A royal heart is often hid under a tattered coat.

ಮೂರು ವರ್ಷದ ಬುದ್ಧಿ ನೂರು ವರ್ಷದ ತನಕ.

What is learned in cradle lasts to the grave.
An early habit lasts for ever.
cf. A custom in infancy becomes nature in old age.

ಮೂವರ ಕಿವಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿದ್ದು ಮೂರು ಲೋಕಕ್ಕೆ.
ಇಬ್ಬರಿದ್ದರೆ ಏಕಾಂತ ಮೂವರಿದ್ದರೆ ಲೋಕಾಂತ.

It is no secret what is known to three.
No secrets but between two.

ಮೆಚ್ಚಿದವನಿಗೆ ಮಸಣ ಸುಖ.
ಮೆಚ್ಚಿದ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಮರನ ಓಲೆ ಸಾಕು.

A lover sees a Helen in a brow of Egypt.
If Jack's in love He's no judge of Jill's beauty.
Love has nae lack be the dame e'er sae black.
Love sees no faults.
Love is blind.

ಮೆಟ್ಟಿದಾಕ್ಷಣ ಘಟ್ಟ ತಗ್ಗೀತೇ.

An oak is not felled (with one blow) at one chop.
The tree falls not at the first stroke.
One stroke fells not an oak.

ಮೆಟ್ಲುಗಲ್ಲು ಚಿನ್ನವಾದರೆ ನಿನಗೆ ಅರೆವಾಸಿ ನನಗೆ ಅರೆವಾಸಿ.

Building castles in the air.

ಮೆದ್ದು ನೋಡು ಮದ್ದಿನ ಗುಣ.

The proof of the pudding is in the eating.

ಮೋಟು ಮರ ಗಾಳಿಗೆ ಅಂಜದು.

He that has nothing is frighted at nothing.

ಮೋರೆ ಕಂಡರೆ ಮನಸ್ಸು ತಿಳಿದೀತೇ.

The face is not the true index of the mind.

ಮೌನಂ ಸರ್ವತ್ರ ಸಾಧನಂ.

Keep your purse and your mouth close.
cf. Silence is wisdom and gets friends.
Silence seldom doth harm.

ಯಾವ ಕಾಲ ತಪ್ಪಿದರೂ ಸಾಯುವ ಕಾಲ ತಪ್ಪದು.

ಸಾವಿರ ವರ್ಷವಾದರೂ ಸಾವು ತಪ್ಪದು.

ನೋಯುವ ಕಾಲ ತಪ್ಪಿದರೂ ಸಾಯುವ ಕಾಲ ತಪ್ಪದು.

ಎತ್ತ ಹೋದರೂ ಮೃತ್ಯು ಬಿಡದು.

Death meets us everywhere.

ಯಾವ ರಾಯನಿಗೆ ರಾಜ್ಯವಾದರೂ ರಾಗಿ ಬೀಸೋದು ತಪ್ಪದು.

Whosoever is king thou'lt be his man.

ರಾವಣನ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಅರೆ ಕಾಸಿನ ಮಜ್ಜಿಗೆ.

Like a drop in the ocean.
cf. What is a pound of butter among a kennel of hounds.

ಲಂಘನಂ ಪರಮೌಷಧಂ.

Abstinence is the best medicine.

ಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ಚಪಳೆ.

Fortune is fickle.
Change of fortune is the lot of life.

ವಂಚಕನಿಗೆ ಸಂಚು ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ.

To set the fox to keep the geese.

ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವೇ.

Trade knows neither friends nor kindred.

ವಿದ್ಯಾಧನಂ ಸರ್ವಧನೇಷು ಪ್ರಧಾನಂ.

Knowledge is a treasure (but practice is the key to it).
cf. Knowledge is power.

ವಿಧ ತಿಳದವನಾದರೂ ವಿಧಿ ಬಿಡದು.

No flying from fate.
cf. There is no contending against destiny.

ಕೇಡು ಬರುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕೂಡುವದು ದುರ್ಬುದ್ಧಿ.
ವಿನಾಶ ಕಾಲೇ ವಿಪರೀತ ಬುದ್ಧಿ.

Evil conduct is the root of misery.

ವೈರ ವಿದ್ದವನಿಂದ ಕ್ಷೌರಾ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡ ಹಾಗೆ.

It is madness for a sheep to treat of peace with a wolf.
cf. That is a woeful silly sheep that goes to the wolf to confess.

ಶರಣನ ಗುಣ ಮರಣದಲ್ಲಿ ನೋಡು.

As a man lives so shall he die (as a tree falls so shall it lie).

ಶ್ಯಾನ ಭೋಗರ ಸಂಬಳ ಸಂತೋ ಕೇಳ ಬೇಡಾ.
ಹೆಂಡತಿಯು ದೆಸೆಯುವರು ಉಂಡರೋ ಕೇಳ ಬೇಡಾ.

If you pay not a servant his wages he will pay himself.

ಶೀಲವಂತರ ಓಣಿಯಲ್ಲಿ ಕೋಳಿ ಮಾಯೆ ಯಾಯಿತು.
cf. ಇದ್ದವರು ಮೂರು ಕದ್ದವರು ಯಾರು.

All are good maids but whence come the bad wives.

ಶೀಸದ ಉಳಿಯಲ್ಲಿ ಶೈಲ ವೊಡಿಯ ಬಹುದೇ.

Long ere you cut down an oak with a penknife.

ಶುಭಸ್ಯ ಶೀಘ್ರಂ.

Speedy execution is the mother of good fortune.
cf. Despatch is the soul of business.

ಶೋಧಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಸುಣ್ಣವೆಲ್ಲಾ ಹೊಲಸು.
ನೋಡಿಕೋತಾ ಹೋದರೆ ಮದುವೆ ಹೆಂಡತಿ ಕುರುಡಿ.
Sift him grain by grain and you will find him all chaff.

ಸಂಕಟ ಬಂದರೆ ವೆಂಕಟರಮಣ.
The chamber of sickness is the chapel of devotion.
Adversity reminds men of religion.

ಸಂಕ ಮುರಿದಲ್ಲೇ ಸ್ನಾನ.
Take hold of a good minute.
cf. The goat browses where he is tied.

ಸಂಗತಿ ದೋಷ ಕೊರಳಿಗೆ ದೊಣ್ಣೆ.
Bad company leads to the gallows.

ಸಣ್ಣ ತಲೆಗೆ ದೊಡ್ಡ ಮುಂಡಾಸು.
Meikle head, little wit.
cf. A broad hat does not always cover a venerable head.

ಸತ್ತ ಎಮ್ಮೆಗೆ ಹತ್ತು ಹಾನೆ ಹಾಲು.
Gone is the goose that the great egg did lay.
cf. Every potter praises his own pot and more if it be broken.
I have a good cloak but it is in France.

ಸತ್ತ ಕುರಿ ಕಿಚ್ಚಿಗೆ ಅಂಜೀತೇ.
A dead mouse will feel no cold.

ಸತ್ಯವಿದ್ದರೆ ಎತ್ತಲೂ ಭಯವಿಲ್ಲ.
(ಸತ್ಯಮೇವ ಜಯತೇ).
Truth ever conquers.
cf. Oil and truth will get uppermost at last.
Truth and oil are ever above.
Knavery may serve for a time but honesty is best in the long run.

ಸರ್ಪನ ಕೂಡೆ ಸರಸವೇ.

He holds the serpent by the tail.
cf. It's ill jesting with edged tools.
Those who play with edged tools must expect to cut themselves.

ಸಮಯಕ್ಕಾಗದ ಅರ್ಥ ಸಹಸ್ರವಿದ್ದರೂ ವ್ಯರ್ಥ.

ಊಟಕ್ಕಿಲ್ಲದ ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯಿ ಯಾತಕ್ಕೂ ಬೇಡ.

ಚಳಿಗೆ ಇಲ್ಲದ ಕಂಬಳಿ ಮಳೇ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದರೇನು ಮುಳ್ಳಿನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದರೇನು.

Good that comes too late is as good as nothing.
A book that remains shut is but a block.

ಸಮಯಕ್ಕಾದವನೇ ನೆಂಟ ಕೆಲಸಕ್ಕೊದಗಿದವನೇ ಬಂಟ.

A friend in need is friend indeed.
cf. A true friend should be like a privy, open in necessity.

ಸರಿಮನೆಯಾಕೆ ಸರಿಗೆ ಹಾಕಿ ಕೊಂಡರೆ ನೆರೆಮನೆಯಾಕೆ ಉರ್ಲು ಹಾಕಿ ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕೇ.

Envy shoots at others and wounds herself.

ಸಾಧಿಸಿದರೆ ಸಬಳಾ ನುಂಗ ಬಹುದು.

Patience overcomes mountains.
Perseverance kills the game.
cf. Constant dropping wears the stone.
Drop by drop the lake is drained.
Step after step the ladder is ascended.

ಸಾಯದಿದ್ದರೆ ಸಾವಿರ ಸೋಜಿಗ ಕಂಡೇನು.

As long as there is life there is hope.
cf. While I live I hope.

ಸಾರಿ ದೂರಿ ಕೊಂದರೆ ಪಾಪವಿಲ್ಲ.

A man forewarned is forearmed.
A man that is warned is half armed.

ಸಾಲವೋ ಶೂಲವೋ.

cf. ಕಡ ಹುಟ್ಟಿ ಬಡವ ಕೆಟ್ಟ.

He that goes a borrowing goes a sorrowing.

ಸಾವಿರ ಕಂದಂಗೆ ಸರದಾರನಾದರೂ ಮನೆ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಕಾಸ್ತಾರ.

No man is a hero to his own valet.

ಸಾವಿರ ಜನ ಹೋದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲು ಬೆಳೆಯದು.

Grass grows not upon the highway.

ಸಾವಿರ ತನಕ ಸಾಲ ಆಮೇಲೆ ಶೂಲ.

Better be up to the ankles than over head and ears.

ಸಿಟ್ಟು ತನಗೆ ಕೇಡು ಸಮಾಧಾನ ಪರರಿಗೆ ಕೇಡು.

Anger is a sworn enemy.
cf. Anger and haste hinder good counsel.

ಸುಖದ ಮೇಲೆ ದುಃಖ ದುಃಖದ ಮೇಲೆ ಸುಖ.

Sadness and gladness succeed each other.
cf. Every day hath its night and every weal its woe.

ಸುಮ್ಮನಿದ್ದರೆ ಒಡಂಬಟ್ಟು.

Silence is consent.

ಸೂರ್ಯನ ಮೇಲೆ ಸುರೀ ಚೆಲ್ಲಿದರೆ ಮೋರೆ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವದು.

Who spits against heaven it falls in his face.
cf. He that blows in the dust fills his own eyes.

ಸೂಳೆ ಬಾಗಲಿಗೆ ಆನೆ ಕಟ್ಟಿದರೆ ಸಿಂದ.

cf. ಸೂಳೆಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಹಣ ಸುಡುಗಾಡಿಗೆ ವೈದ ಹೆಣ.

He that spends his gear on a whore has baith shame and skaith.

ಸೂಳೆ ಯಾರಿಗೆ ಹೆಂಡತಿ ಧೊರೆ ಯಾರಿಗೆ ಅಪ್ಪ.

Whores affect not you but your money.

ಸೋದರ ಅತ್ತೆಗೆ ಮೀಸೆ ಬಂದರೆ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ ಅನ್ನಿಸಿ ಕೊಂಡಾಳೇ.

Reynard is still Reynard though he put on a cowl.
An ape is an ape, a varlet is a varlet though he be dressed in silk or scarlet.

ಹಂಗಾಳಾದ ಮೇಲೆ ಮಂಗನ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು.

They that are bound must obey.
Servants should put on patience when they put on a livery.
As long as ye serve the tad ye maun bear up his tail.

ಹಂಸೇ ಹಾಗೆ ನಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಗುಬ್ಬಿ ಕುಪ್ಪಳಿಸಿಬಿತ್ತು.

ಕೆರೇ ಹಾವು ಓಡುತ್ತದೆಂತ ಕಕ್ಕಳು ಓಡಿತಂತೆ.

ನವಿಲು ಕುಣಿಯುತ್ತದೆಂತ ಕೆಂಬೋತ ಕುಣಿಯಿತು.

ಕೆಂಬೋತ ಕುಣಿಯುತ್ತದೆಂತ ಕಸಬಾರಿ ಕುಣಿದು ಕುಣಿದು ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತು.

A mouse must not think to cast a shadow like an elephant.

ಹಟ್ಟೇಲಿ ಹುಟ್ಟದ್ದಿಲ್ಲಾ ಕ್ರಯಕ್ಕೆ ಕೊಂಡದ್ದಿಲ್ಲಾ.

Lightly come lightly go.

ಹಣ ಕಂಡರೆ ಹೆಣ ಬಾಯಿ ಬಿಡುತ್ತೆ.

Gold is the balm to a wounded spirit.
cf. A silver key can open an iron lock.
There is no lock if the pick is of gold.

ಹಣವಿದ್ದವನಿಗೆ ಗುಣವಿಲ್ಲಾ ಗುಣವಿದ್ದವನಿಗೆ ಹಣವಿಲ್ಲಾ.

Riches and virtue do not often keep each other company.
cf. Virtue is of noble birth but riches take the wall of her.

ಹಣ್ಣಲೆ ಉದುರುವಾಗ ಕಾಯೆಲೆ ನಗುವದು.

He jests at scars that has never felt a wound.

ಹಣವಿಲ್ಲದವ ಹೆಣಕ್ಕಿಂತ ಕಡೆ.

He that wants money is accounted among those that want wit.
Every poor man is counted a fool.

ಹಣ್ಣು ಜಾರಿ ಹಾಲಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ.
His bread fell into the honey.

ಹಣ್ಣೆಂದು ಶಲಭ ದೀಪದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಸತ್ತ ಹಾಗೆ.
The fly that playeth too long in the candle singeth her wings.

ಹತ್ತು ಕಲ್ಲು ಎಸೆದರೆ ಒಂದಾದರೂ ತಗಲುವದು.
He that's always shooting must sometimes hit.

ಹತ್ತು ಜುಟ್ಟು ಒಟ್ಟಿರ ಬಹುದು ಎರಡು ತುರುಬು ಒಟ್ಟಿರ ಕೂಡದು.
Two cats and a mouse, two wives in one house, two dogs and bone never agree in one.

ಹತ್ತು ದುಡಿಯೋದು ನಿನ್ನಿಂದ ಮತ್ತೆ ನೋಡೋದು ನನ್ನಿಂದ.
Take care of the pence, the pounds will take care of themselves.

ಹತ್ತು ಮಂದಿಯು ಮಾತು ಮೀರ ಬೇಡಾ ರಾಯರಿಗೆ ದೇವರಿಗೆ ಸುಳ್ಳಾಡ ಬೇಡಾ
If one, two and three say you are an ass put on the ears.

ಹತ್ತು ಮಂದಿಯು ತಾಯಿ ಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಸಾಯಿ.
A friend to everybody is a friend to nobody.
A pot that belongs to many is ill stirred and worst boiled.
cf. The common horse is worst shod.

ಹನಿ ಕೂಡಿ ಹಳ್ಳ ತೆನೆ ಕೂಡಿ ಭತ್ತ.
ಹತ್ತರ ಹುಲ್ಲು ಕಡ್ಡಿ ಒಬ್ಬನ ತಲೆ ಹೊರೆ.
Many littles make a mickle.
Penny and penny laid up will be many.
A pin a day is a groat a year.
A whole bushel of wheat is made of single grains.

ಹೆಚಿಗೆ ತಾಳದೆ ಉರಿಯೊಳಗೆ ಬಿದ್ದಾ.
ಇಲಿಗೆ ಹೆದರಿ ಹುಲಿಯ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಾ.
ಮಳೆಗೆ ಹೆದರಿ ಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ ಹಾರಿದಾ.

Out of the frying fan into the fire.
He leaps into a deep river to avoid a shallow brook.

ಹರಿದದ್ದೇ ಹಳ್ಳ ಉಳಿದದ್ದೇ ತೀರ್ಥ.

Let bygones be bygones.
Let the dead past bury its dead.

ಹರಿಯುವವರಿಗೆ ಎಳೆಯ ಬಾರದು ಮುರಿಯುವವರಿಗೆ ಬೊಗ್ಗಿಸ ಬಾರದು.

Spin not too fine a thread lest it break in weaving up.
A bow long bent at last waxeth weak.

ಹಲವು ಸಮಗಾರರು ಕೂಡಿ ತೊಗಲು ಹದಾ ಕೆಡಿಸಿದರು.
ನೂರು ಮಂದಿ ಮೋಂಡರು ಕೂಡಿ ಒಂದು ಕರಾ ಕಟ್ಟಲಿಲ್ಲ.

Too many cooks spoil the broth.
cf. Too many dressers put the bride's dress out of order.

ಹಸಿವೆಗೆ ಸಾಗರ ಬೇಡಾ ನಿದ್ದೆಗೆ ಹಾಸಿಗೆ ಬೇಡಾ.

Hunger is the best sauce.

ಹಳ್ಳಿ ಕುರುಬರಿಗೆ ಗಾಜೇ ಮಾಣಿಕ್ಯ.

Lilies are whitest in a blackmoor's hand.

ಹಳ್ಳಿ ದೇವರಿಗೆ ಕೊಳ್ಳಿ ದೀಪ ಹಾಡಿ ದೇವರಿಗೆ ಸೂಡಿ ದೀಪ.

A mad parish must have a mad priest.

ಹಳ್ಳಿಯವರು ದೊಂಬಿ ಮಾಡಿದರೆ ಪೇಟೆಯವರು ದಂಡಾ ತೆತ್ತರು.

One doth the scath, another hath the harm.
One doth the blame another bears the shame.

ಹಾಗಗ ಕೋತಿ ಮುಪ್ಪಾಗದ ಜೆಲ್ಲ ತಿಂದಿತು.

ii c'c eats as much as a good horse.

ಹಾಡಿದ್ದೇ ಹಾಡುವದು.

To harp upon the same string.

ಹಾದಿ ಜಗಳ ಹಣ ವಡ್ಡಕ್ಕೆ ಕೊಂಡ ಹಾಗೆ.

Send not to market for trouble.

ಹಾಲಿದ್ದಾಗಲೇ ಹಬ್ಬ ಮಾಡು.
ಹಲ್ಲಿದ್ದಾಗಲೇ ಕಡಲೆ ತಿನ್ನ ಬೇಕು.

Make hay while the sun shines.
cf. Strike while the iron is hot.

ಹಾಲು ಕಂಡಲ್ಲಿ ಬೆಕ್ಕು ಕೂಳು ಕಂಡಲ್ಲಿ ನಾಯಿ.

Cover yourself with honey and the flies will have at you.

ಹಾವಿನ ಕೂಡೆ ಕಪ್ಪೆಗೆ ಸರಸವೇ.

Mice care not to play with kittens.

ಹಾವಿಗೆ ಹಾಲೆರೆದರೆ ತನ್ನ ವಿಷ ಬಿಟ್ಟೀತೇ.

Though you strike the nettle ever so kindly it will sting you.

ಹಾಸಿಗೆ ಅರಿತು ಕಾಲು ನೀಡ ಬೇಕು.

Stretch your legs according to your coverlet.
Stretch your arm no further than your sleeve can reach.
cf. Make not thy tail broader than thy wings.

ಹಾಳು ತೋಟಕ್ಕೆ ನೀರು ಹಾಕಿ ಬೇಳು ರೆಟ್ಟೆ ಬಿದ್ದು ಹೋಯಿತು.
ಹೊಟ್ಟೆ ಕುಟ್ಟಿ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಗುಳ್ಳೆ.

It is lost labor to sow where there is no soil.

ಹಿಂಗಾಲಿನಷ್ಟು ತ್ರಾಣ ಮುಂಗಾಲಿಗೆ ಇದ್ದರೆ ಅಗಸೇ ಬೋಗರಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಮನೆ ಕಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದ.

He would fain fly but wants feathers.
If he were as long as he is lither, he might thatch a house without a ladder.

ಹಿಂದಿನಿಂದ ಆನೆ ಹೋಗ ಬಹುದು ಮುಂದಿನಿಂದ ನುಸಿ ಹೋಗಬಾರದು.

To spare at the spigot and let run out at the bunghole.
cf. Pennywise and pound foolish.

ಹಿರಿಯುಕ್ಕನ ಬಾಳ ಮನೆ ಮಂದಿಗೆಲ್ಲಾ.

As the old cock crows so crows the young.

ಹುಚ್ಚ ತಿಳಿಯಿತು ಬನಕೆ ತಾ.

A fool always comes short of his reckoning.
cf. A' fails that fools think.

ಹುಟ್ಟಿಸಿದ ದೇವರು ಹುಲ್ಲು ಕೊಡಲಾರನೇ.
ಉಂಟು ಮಾಡಿದ ದೇವರು ಊಟ ಕೊಡಲಾರನೇ.

God never seuds mouths but he sends meat.

ಹುಟ್ಟು ಚಾಲಿ ಗಟ್ಟ ಹತ್ತಿದರೂ ಬಿಡದು.

What is bred in the bone won't out of the flesh.
cf. He who is born a fool is never cured.

ಹುಣ್ಣು ಮಾದರೂ ಹುಣ್ಣಿನ ಕಲೆ ಮಾದೀತೇ.

Though the sore be healed yet a scar may remain.

ಹುಬ್ಬೆ ಮಳೇಲಿ ಬಿತ್ತಿದರೆ ಹುಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲ ಕಾಳೂ ಇಲ್ಲ.
ಕಂಡ ಹೊಲ ಮಾಡುವದಕ್ಕಿಂತ ತುಂಡು ಹೊಲ ಮಾಡ ಬೇಕು.

He that sows in the highway tireth his oxen and loseth his corn.

ಹುಲಿಯು ಮರಿ ಹುಲ್ಲು ಮೇದೀತೇ.

'Tis not a basket of hay but a basket of flesh which will make the lion roar.
Eagles catch nae flees.

ಹೂಡುವ ಎತ್ತು ಎಲ್ಲಿ ಹೋದರೂ ಹೂಡ ಬೇಕು.

To what place can the ox go where he must not plough ?
Where shall the ox go but he must labor ?

ಹೆಂಡತಿಗೆ ಏಳು ವರ್ಷ ತೊಟ್ಟಿಲಿಗೆ ಸಂಚಕಾರ.
ಎಮ್ಮೆ ನೀರೊಳಗೆ ಅದೆ ಎರಡಾಗಿ ನಿಂತು ಕ್ರಯ ಮಾಡಿದಾ.
ಕುದುರೆ ಕಾಣದೆ ಹುರುಳಿ ಬೇಯಿಸುವದೇಕೆ.
ಹೊಟ್ಟೆಯಾಗಿನ ಕೂಸು ಹೊಟ್ಟೇಲಿರುವಾಗ ಪುಟ್ಟಪ್ಪ ಎಂತ ಹೆಸರಿಟ್ಟರು.

Count not your chickens before they be hatched.
Boil not the pap before the child is born.
Make not your sauce till you have caught the fish.

ಹೆಂಡತಿ ಕೆಟ್ಟರೆ ಜನ್ಮ ಕೆಟ್ಟಿತು ಊಟ ಕೆಟ್ಟರೆ ದಿವಸ ಕೆಟ್ಟಿತು.

A man's best fortune or his worst is his wife.
cf. A good wife makes a good husband.
cf. Better be half-hanged than ill wed.

ಹೆಂಡತಿ ಹೆಗ್ಗಡತಿಯಾದರೆ ಗಂಡ ಮೂಳನಾಯಿಗಿಂತ ನಡೆ.

It is a sad house where the hen crows louder than the cock.

ಹೆಗ್ಗಣ ಪರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ನೆಲ ಕೊರೆಯೋದು ಬಿಡದು.

If an ass goes a travelling he will never come home a horse.

ಹೆಡ್ಡನ ಕಂಡರೆ ಹಡಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಹೊರಿಸುತ್ತಾರೆ.

All cry fie on the fool.

ಹೆಣ್ಣು ಹಾಳು ಎಂತ ಉಳಿಯದು ಭೂಮಿ ಪಾಳು ಎಂತ ಉಳಿಯದು.

If one will not another will so are all maids married.

ಹೆರರ ಬಾತಿಗೆ ಉಳ್ಳಗಡ್ಡೆ ಸುಲಿದಂತೆ.

Ne'er scald your lips in other fowlks kail.
Never scald your lips in other folks' broth.

ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿದ ಮೇಲೆ ಹುಗ್ಗಿ ಮುಳ್ಳುಮುಳ್ಳು.

To a full belly all meat is bad.

ಹೊಡೆಯ ಬೇಕೆಂಬವನಿಗೆ ಕೂತ ಮಣೆ ಕೊರಡು.

He that is disposed for mischief will never want occasion.
cf. Where there's a will, there's a way.

ಹೊನ್ನುಳ್ಳವನಿಗೆ ಮಾನ್ಯ ಉಂಟು.
ಧಾನ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿದವನಿಗೆ ಮಾನ್ಯ ಬರುವದು.
Wealth makes worship.

ಹೊರಗಿನ ಕಳ್ಳನನ್ನು ಹಿಡಿಯ ಬಹುದು ಒಳಗಿನ ಕಳ್ಳನನ್ನು ಹಿಡಿಯ ಕೂಡದು.
The table robs more than the thief.

ಹೊರಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಕೋಟೆ ಒಳಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಓಟೆ.
All is not gold that glitters.

ಹೊಲೆಯನಿಗೆ ಒಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಕಲ್ಲು ಕಟ್ಟಿ ಹರಿದಾ.
A favor ill placed is great waste.
cf. Put not an embroidered crupper on an ass.

ಹೊಸ ಆಗಸ ಗೋಣಿ ಒಗೆದಾ.
New brooms sweep clean.

ಹೊಸ ವೈದ್ಯನಿಗಿಂತ ಹಳೆ ರೋಗಿ ವಾಸಿ.
The best surgeon is he that has been well hacked himself.

ಹೊಳೆಗೆ ಹಾಕುವದಾದರೂ ಅಳದು ಹಾಕ ಬೇಕು.
There should be a principle in everything.
cf. Measure is a good treasure.

ಹೊಳೆ ದಾಟಿದ ಮೇಲೆ ಅಂಬಿಗರ ಮಿಂಡ.
ತೀರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ತೆರೆಯ ಭಯವೇ.
The danger past and God forgotten.

ಹೊಳೆ ನೀರು ಒಳ್ಳೇದು ಮೊಸಳೆ ಕೆಟ್ಟದು.
Honey is sweet but the bee stings.

ಹೊಸತು ಮೈಯಲ್ಲಿ ಹಳತು ಹಗ್ಗದಲ್ಲಿ.
New things are most looked at.

ಹೋಗ ಬೇಡಾ ಹೊಗೆ ಹಾಕುತ್ತೇನೆ.

It is a sin against hospitality to open your doors and shut up your countenance.

ಹೋದ ಬದುಕಿಗೆ ಹನ್ನರಡು ದೇವರು.

Let that which is lost be for God.
Let what is lost go for God's sake.

ಹೋದರೆ ಒಂದು ಕಲ್ಲು ಬಂದರೆ ಒಂದು ಹಂಣು.

ಆದರೆ ಒಂದು ಅಡಿಕೇ ಮರ ಹೋದರೆ ಒಂದು ಗೋಟಡಿಕೆ.

If lost less will be lost; if won more will be won.
Either win the horse or lose the pack-saddle.

ಹೋದಾ ಪುಟ್ಟಾ ಬಂದಾ ಪುಟ್ಟಾ ಪುಟ್ಟನಕಾಲಿಗೆ ನೀರಿಲ್ಲ.

Ye ride a bootless errand.

ಹೌದಪ್ಪನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೌದಪ್ಪಾ ಅಲ್ಲಪ್ಪನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಪ್ಪಾ.

To be things to all men.

INDEX

A

	Page.
A bad thing never dies	38
A bad (or an ill) workman quarrels with (or complains of) his tools	21
A barber learneth to shave by shaving fools	17
A barley-corn is better than a diamond to a cock	18
A bird in the hand is worth two in the bush	33
A bird is known by its note, and a man by his talk ..	22
A black hen will lay a white egg	5
A black man is a jewel in a fair woman's eye	43
A book that remains shut is but a block	52
A bow long bent at last waxeth weak	56
A broad hat does not always cover a venerable head ..	51
A broken friendship may be soldered, but will never be sound	44
A burthen of one's own choice is not felt	4
A burnt child dreads the fire	41
A candle lights others and consumes itself	44
A chamber of sickness is a chapel of devotion	51
A chaste eye exiles licentious looks	30
A civil denial is better than a rude grant	42
A clear conscience can bear any trouble	30
A clear conscience laughs at false accusations	30
A cock is crouse on his ain midden	29
A colt you may break, but an old horse you never can ..	3
A constant guest is never welcome	39
A contented mind is a continual feast	1
A curs'd cur should be short tied	32
A custom in infancy becomes nature in old age	48
A dead mouse will feel no cold	51
A deformed body may have a beautiful soul	19
A deluge of words and a drop of sense	6
A diamond is valuable, though it lie on a dunghill ..	18
A drowning man will catch at a rush	11
A favor ill placed is great waste	60

	Page
A fault confessed is half redressed	38
A feast is not made of mushrooms only	1
A fine diamond may be ill set	46
A flow will have an ebb	14
A fool always comes short of his reckoning	58
A fox should not be of the jury at a goose's trial	9
A friend in court makes the process short	3
A friend in need is a friend in deed	52
A full purse never lacks friends	10
A galled horse will not endure the comb	41
A generous confession disarms slander	38
A gift with a kind countenance is a double present ..	45
A good man is ever welcome	11
A good man is never out of season	11
A good reputation is a fair estate	20
A good take heed will surely speed	37
A good tongue is a good weapon	40
A good wife makes a good husband	59
A goose-quill is more dangerous than a lion's claw ..	37
A great ceremony for a small saint	22
A great man and a great river are often ill neighbours ..	4
A great man's foolish sayings pass for wise ones	
A guilty conscience needs no accuser	21,45
A happy heart makes a blooming visage	26
A hog in armour is still but a hog	24
A honey tongue, a heart of gall	17
A house built by the wayside is either too high or too low..	12
A hungry dog will eat dung	11
A jade eats as much as a good horse	56
A little body often harbours a great soul	48
A little fire burns up a great deal of corn..	20
A little leak will sink a great ship	20
A little more breaks a horse's back	33
A mad bull is not to be tied up with a packthread.. ..	32
A mad parish must have a mad priest	56
A man forewarned is forearmed	52
A man in a passion rides a horse that runs away with him ..	15
A man is not a lord because he feeds off fine dishes ..	21
A man is weal or woe, as he thinks himself so	44

PAGE
A man may love his house, and yet not ride on the ridge .. 44
A man need not look into your mouth to see how old you are. 1
A man of courage never wants weapons 41
A man that is warned is ha'f armed 52
A man under no restraint is a bear without a ring.. .. 1
A man were better be half-blind than have both his eyes out. 22
A man's best fortune, or his worst, is a wife 59
A man's tongue often speaketh a man 22
A mole wants no lanthorn 21
A mountain in labor brought forth a mouse 42
A mouse must not think to cast a shadow like an elephant. 54
A myrtle among thorns is a myrtle still 18
A myrtle standing among nettles, does notwithstanding retain the name of a myrtle 18
A nod for a wise man, and a rod for a fool 27
A pebble and a diamond are alike to a blind man 21
A pensive soul feeds upon nothing but bitters 44
A pin a day is a groat a year 55
A poor man is fain of little 39
A pot that belongs to many, is ill stirred and worse boiled.. 55
A ready way to lose your friend, is to lend him money .. 36
A rotten sheep infects the whole flock 27
A scalded cat fears cold water 41
A royal heart is often hid under a tattered coat 48
A silver key can open an iron lock 54
A slip of the foot may soon be recovered; but that of the tongue perhaps never 46
A sluggard takes an hundred steps because he would not take one in due time 7
A small demerit extinguishes a long service 14
A small sore wants not a great plaster 99
A small spark makes a great fire 20
A soft answer bids a furioso to put up his sword 46
A stitch in time saves nine 19
A stout heart crushes ill-luck 34
A thief knows a thief, as a wolf knows a wolf 20
A thief thinks every man steals 50
A thistle is a fat salad for an ass's mouth 18
A thread-bare coat is armour proof against highwaymen .. 32

PAGE

A true friend should be like a privy, open in necessity .. 52
A truth teller finds the door closed against him .. 8
A watched pan is long in boiling .. 41
A whole bushel of wheat is made up of single grains .. 55
A wicked man is his own hell .. 38
A wise man may be kind without cost .. 40
A wise man will make tools of what comes to hand .. 41
A wolf in sheep's clothing .. 26
A word and a stone let go cannot be called back .. 46
A word once uttered cannot be retracted .. 46
A word spoken is an arrow let fly .. 46
A wounded reputation is seldom cured .. 8
A young man negligent, an old man necessitous .. 47
Abstinence is the best medicine .. 49
Adversity makes wise though not rich .. 28
Adversity reminds men of religion .. 51
Against God's wrath no castle is thunderproof .. 40
All are good maids, but whence come the bad wives .. 50
All cry, fie on the fool .. 59
A' fails that fools think .. 58
All's lost that is poured into a cracked dish .. 47
All is not gold that glitters .. 60
All lay load on the willing horse .. 39
All looks yellow to the jaundiced eye .. 30
All men can't be masters .. 14
All men row galley way .. 13
All that he says is law .. 31
All the water in the sea cannot wash out this stain .. 26
All the world will beat the man whom fortune buffets .. 32
All things that great men do are well done .. 7
All work and no play makes Jack a dull boy .. 16
Alms-giving never made any man poor, nor robbery rich, nor prosperity wise .. 24
Always you are to be rich next year .. 9
Ambition plagues her proselytes .. 8
Among the people, Scoggin is a doctor .. 22
An ape's an ape; a varlet's a varlet, though they be clad in silk or scarlet .. 54
An Argus at home, and a mole abroad .. 9

	Page
An ass is but an ass though laden with gold	18
An early habit lasts for ever	48
An hired horse tired never	40
An honorable death is better than an inglorious life ..	32
An hour may destroy what an age was building	21
An ill paymaster never wants an excuse	8
An ill wound may be cured, not an ill name	41
An inch in missing, is as bad as an ell	26
An oak is not fell'd at one chop	48
An ox remains an ox even if driven to Vienna	17
An unbidden guest must bring his own stool with him ..	19
Angels are bright still though the brightest fell	47
Anger and haste hinder good counsel	53
Anger is a sworn enemy	53
Another threshed what I reaped	3
Arrogance is a weed that grows mostly on a dunghill ..	5
Arthur himself had but his time	35
Art must be deluded by art	28, 47
As a man lives, so shall he die, (as a tree falls so shall it lie).	50
As busy as a good wife at an oven, and neither meal nor dough.	11
As fit as a shoulder of mutton for a sick horse	33
As free as a blind man is of his eye	28
As I brew, so I must drink ; and as I brew, so I must bake..	4
As irrecoverable as a lump of butter in a grayhound's mouth.	7
As long as ye serve the tod ye maun bear up his tail ..	54
As long as there is life there is hope	52
Asses carry the oats and horses eat them	3
As soon as you have drank you turn your back upon the spring	31
As the old cock crows, so crows the young	58
As the wind blows, you must set your sail	41
As you make your bed, so you must lie on it	46
As you sow you shall reap	46
Avarice is never satisfied	8

B

Bad company leads to the gallows	51
Barking dogs seldom bite	,17
Be master of thy anger	17
Be slow to promise, quick to perform	6

	Page
Beads about the neck and the devil in the heart	46
Bees that have honey in their mouths have stings in their tails	40
Beggars mounted run their horses to death	5
Beggars must not be choosers	38
Believe well, and have well	44
Best to bend it while a twig	8
Better a barefoot than no foot at all	22
Better a fowl in hand than two flying	33
Better a little with honor than much with shame	19
Better be half hang'd than ill wed	59
Better be up to the ankles than overhead and ears	53
Better belly burst, than good drink or meat lost	2
Better eat grey bread in your youth than in your age	14
Better fare hard with good men than feast with bad	32
Better half a loaf than no bread	22
Between Scylla and Charibdes	16
Between the devil and the deep sea	16
Between the hand and the lip, the morsel may slip	23
Between two stools fall to the bottom	13
Beware of the stone thou stumbledst at before	15
Birds of a feather flock together	20
Bitter pills may have wholesome effects	19
Black plums may eat as sweet as white	19
Blow first, and sip afterwards	28
Boil not the pap before the child is born	59
Bold resolution is the favorite of Providence	34
Borrowed garments never sit well	13
Bring a cow to the ha' am' she'll rin to the byre	38
Building and the marrying of children are great wasters	44
Building castles in the air	48
Burn not your house to fright away the mice	9
Business and action strengthen the brain, but too much study weakens it	16
Business makes a man (as well as tries him)	11
Business neglected is business lost	19
By the husk you may guess at the nut	43
C	
Can you gather figs out of thistles	48
Care and diligence bring luck	37

	Page
Cast no dirt into the well that gives you water	10
Catch not at the shadow, and lose the substance	14
Change of fortune is the lot of life	49
Charity begins at home, (but should not end there) ..	6
Clouds, that the sun builds up, darken him	31
Come wi' the wind, an' gae wi' the water	25
Coming events cast their shadows before them	43
Constant dropping wears the stone	52
Convert dross into gold	19
Count not your chickens before they be hatch'd	59
Cover yourself with honey, and the flies will have at you ..	57
Covet not thy neighbour's wife	38
Crooked by nature, is never made straight by education..	36
Cross on his breast and the devil in his heart	46
Crows are never the whiter for washing themselves ..	9
D	
Death defies the doctor	23
Death meets us everywhere	13, 49
Death rather frees us from ills than robs us of our goods ..	28
Deep rivers move in silence, shallow brooks are noisy ..	32
Despatch is the soul of business	50
Destroy the lion while he is but a whelp	3
Did you ever before hear an ass play upon a flute	37
Diet cures more than the lancet	12
Do all you can and leave the rest to providence	7
Do evil, and look for like	24
Do what thou ought, let come what may	6
Drop by drop the lake is drained	52
Dry bread at home is better than roast meat abroad ..	42
E	
Eagles catch nae flies	58
Eat an' drink measurely, an' defy the mediciners	12
Eaten bread is soon forgotten	31
Either win the horse or lose the saddle	61
Empty vessels give the greatest sound	32
Enough's as good as a feast (to one that's not a beast) ..	32
Envy shoots at others, and wounds herself	52
Even an ass will not fall twice in the same quicksand ..	15
Even sugar itself may spoil a good dish	18

	Page
Every bird likes its own nest the best	35
Every cock is proud on his own dunghill	43
Every day hath its night every weal its woe	53
Every dog hath its night, and every man his hour ..	14
Every dog is a lion at home	9
Every heart hath its own ache	2
Every herring must hang by its own gill	28
Every light is not the sun	35
Every mad man thinks all other men mad	30
Every man a little beyond himself is a fool	29
Every man for himself, and God for us all	28
Every man hath his lot	14
Every man to his trade, quoth the boy to the bishop ..	6
Every may-be hath a may-be not	31
Every mother's child is handsome	29
Every one is kin to the rich man	10
Every one thinks his own geese swans	35
Every poor man is counted a fool	54
Every potter praises his own pot, and more if it be broken ..	51
Every reed will not make a pipe	35
Every scale hath its counterpoise	25
Every sin carries its own punishment	5
Every tide hath its ebb	14
Every tub must stand upon its own bottom	28
Evil communications corrupt good manners	5
Evil conduct is the root of misery	50
Evil gotten, evil spent	5

F

Fair without and foul within	17
Fame is a magnifying glass	8
Far fowls hae fair feathers	33
Faults are thick where love is thin	16
Feed sparingly and defy the physician	12
Fetters, even of gold, are heavy	26
Fetters of gold are still fetters, and silken cords pinch ..	26
Few words sufficeth to a wise man	27
Fine clothes often times hide a base descent	2
Fish and guests smell at three days old	39
Fishes follow the bait	21

PAGE
For faut o' wise men fools sit on binks 27
For the rose the thorn is often plucked 45
Forsake not the market for the toll 14
Fortune favors the brave 34
Fortune gives her hand to a bold man 34
Fortune is fickle 49
Four eyes see more than two 16
Full of courtesy, and full of craft 40

G

Gather thistles, expect prickles 16
Get thy spindle and thy distaff, and God will send the flax .. 7
Get what you can, and what you get hold, 'tis the stone that will turn all your lead into gold 39
Gifts make beggars bold 24
Give a clown your finger, and h'll take your whole hand .. 42
Give even the devil his due 38
Give him an inch, and h'll take an ell 42
Give ne'er the wolf the wether to keep 42
Go into the country to hear what news in towns 8
God arms the harmless 33
God cures and the doctor takes the fee 3
God healeth, and the physician hath the thanks 3
God never sends mouths but he sends meat 58
God reaches us good things by our own hands 28
God sends corn and the devil mars the sack 34
God tempers the wind to the shorn lamb 33
Gold is the balm to a wounded spirit 54
Gold must be beaten, and a child scourged 30
Gone is the goose that the great egg did lay 51
Good deeds remain, all things else perish 5
Good for the liver may be bad for the spleen 44
Good husbandry is the first step towards riches 11
Good men must die, but death cannot kill their names .. 5
Good that comes too late, is as good as nothing 52
Good ware makes a quick market 13
Good watch prevents misfortune 40
Grasp all, loose all 3
Grass grows not on the highway 53
Great braggers little doers 5

PAGE
Great engines turn on small pivots 21
Great men's vices are accounted sacred 34

H

Halt not before a cripple 47
Have not thy cloak to make when it begins to rain .. 40
He a soldier, and know not onion-seed from gunpowder .. 42
He brings his machines after the war is over 12
He can give little to his servant who licks his own trencher. 31
He digs the well at the river 23
He has already one foot in the grave 12
He has been out a hawking for butterflies 5
He has eat up to the pot and asks for the pipkin 18
He has great need of a wife that marries mamma's darling .. 47
He has meikle prayer, but little devotion 46
He has two stomachs to eat, and one to work 10
He hath the desire but not the capacity 8
He holds the serpent by the tail 52
He is a wolf in a lamb's skin .. .. 26.
He is making clothes for fishes 9
He is my friend that succoureth me, not he that pitieth me.. 43
He is so poor that he has not salt to his porridge 1
He is teaching a pig to play on a flute 37
He is very dogmatic 31
He leaps into a deep river to avoid a shallow brook .. 56
He looks for his ass and sits upon his back 43
He looks one way and rows another 34
He may ill run that cannot go 16
He opens the door with an axe 10
He puts a hat on an hen 9
He robs Peter to pay Paul 2
He seeks wool on an ass 21
He sendeth to the East Indies for Kentish pippins 21
He struck at Tib, but down fell Tim 9
He takes a spear to kill a fly 25
He that blows in the dust fills his own eyes 53
He that by the plough would thrive, himself must either hold or drive 30
He that can't ride a gentle horse, must not attempt to brake a mad colt 26

PAGE

He that climbeth will have a fall 14
He that deals in dirt has foul fingers 12
He that does not speak truth to me, does not believe me when I speak truth 30
He that endureth is not overcome 31
He that goes a borrowing, goes a sorrowing 53
He that handles pitch shall foul his fingers 12
He that handles thorns shall smart for it 16
He that has no silver in his purse, should have silver on his tongue 42
He that has nothing is frighted at nothing 49
He that has the worst cause makes the most noise .. 20
He that hath a white horse and a fair wife, never wants trouble. 43
He that his money lends loses both coin and friends .. 36
He that in his purse lacks money, has in his mouth much need of honey 42
He that is dispos'd for mischief will never want occasion .. 59
He that is evil deem'd is half hang'd 47
He that is ill to himself will be good to nobody 28
He that is innocent may well be confident 30
He that is known to have no money has neither friends nor credit 20
He that is master of himself will soon be master of others .. 29
He that is proud of his fine clothes gets his reputation from his tailor 2
He that knows least commonly presumes most 5
He that leaves certainty, and trusts to chance, when fools pipe he may dance 25
He that measureth oil, shall anoint his fingers 12
He that slays shall be slain 24
He that sows in the highway tires his oxen, and loseth his corn. 58
He that speaks the things he should na hears the things he wa'd na 45
He that spends his gear on a whore, has baith shame and skaith 53
He that tholes o'ercomes 47
He that trusts to borrowed ploughs will have his land lie fallow. 13
He that wants money is accounted among those that want wit. 54
He that will steal a pin will steal a better thing 32
He that will steal an egg will steal an ox 32

PAGE
He that's always shooting, must sometimes hit 55
He that's full, takes no care for him that's fasting .. 28
He who has not bread to spare should not keep a dog .. 1
He who is born a fool is never cured 58
He who is rich can have no vice and he that is poor, no virtue. 34
He who overcomes anger subdues his greatest enemy .. 17
He who sows brambles must not go barefoot 27
He who swells in prosperity will shrink in adversity .. 14
He would fain fly but wants feathers 57
He's a wise man that leads passion by the bridle 17
Her hands are on the wheel, but her eyes are in the street .. 34
Here's great cry, and but little wool (as the fellow said when he shear'd his hogs) 6
Hills peep o'er hills, and Alps on Alps arise 25
His bread fell into the honey 55
Hoist your sail when the wind is fair 25
Honey is sweet, but the bee stings 60
Honey is too good for a bear 38
Hope well and have well, quoth Hickwell 44
Hunger is the best sauce 56

I

I am talking of hay, and you of horsebeans 10
I ask for a fork, and you bring me a rake 10
I have a good cloak, but it's in France 51
I love you well, but touch not my pocket 2
I stout and thou stout, who shall carry the dirt out .. 35
I talk of chalk and you of cheese 10
I taught you to swim, and now you'd drown me 31
I was well, would be better, took physic, and died 9
I will not change a cottage in possession for a kingdom in reversion 45
I would cheat my own father at cards 1
Idle folks have the most labor 7
Idleness is a greatest prodigality in the world 22
Idleness is the root of all evil 7
If a man once fall, all will tread on him 32
If an ass goes a travelling, he'll not come home a horse .. 59
If every bird take back its own feathers; you'll be naked .. 13
If God be wi' us who will be against us? 27

PAGE
If he were as long as he is lither, he might thatch a house without a ladder 57
If Jack's in love he's no judge of Jill's beauty 48
If lost less will be lost; if won more will be won 61
If one, two and three say you are an ass, put on the ears .. 55
If one will not, another will; so are all maidens married .. 59
If the counsel be good, no matter who gave it 4
If the frog and mouse quarrel, the kite will see them agreed. 9
If wishes were horses beggars would ride 6
If you go to Rome, do as the Romans do 15
If you leap into a well, Providence is not bound to fetch you out 29
If you pay not a servant his wages, he will pay himself .. 50
If you run after two hares, you will catch neither .. 13
If you want a pretence to whip a dog, it is enough to say he ate up the frying pan 16
If you would enjoy the fruit pluck not the flower 16
If you wrestle with a collier, you will get a blotch 37
Ill gotten goods seldom prosper 4
Ill gotten wealth thrives not to the third heir 4
Imagine every eye beholds their blame 23
In an enemy spots are soon seen 16
In at one ear and out at the other 15
In the city of the blind one-eyed man is the king 22
It is a sad house where the hen crows louder than the cock.. 59
It is a silly fish that is caught twice with the same bait .. 15
It is a sin against hospitality, to open your doors, and shut up your countenance 61
It is easier to pull down than build 21
It is good to strike the serpent's head with your enemy's hand. 3
It is like nuts to an ape 13
It is lost labor to sow where there's no soil 57
It is madness for a sheep to treat of peace with a wolf .. 50
It is my own fault if I am deceived by the same man twice.. 15
It is nae time to stoop when the head's off 30
It is no good hen, that cackles in your house and lays in another's 44
It is no secret what is known to three 48
It is not the gay coat makes the gentleman 34
It is sooner said than done 46

PAGE

It is working that makes a workman 11
It's ill jesting with edge tools 52

J

Jack Sprat he loved no fat, and his wife she lov'd no lean, and so betwixt them both they licked the platters clean. 25
Jesting lies bring serious sorrows 46
Jocular slanders often prove serious injuries 46
Joy surfeited turns to sorrow 18
Judge not of men or things at first sight 18

K

Keep your purse and your mouth close 49
Keeping from falling, is better than helping up 30
Kill not the goose that lays the golden egg 19
Kindness is the noblest weapon to conquer with 15
Knavery may serve for a turn, but honesty is best in the long run 51
Knowledge is a treasure, (but practice is the key to it) .. 50
Knowledge is power 50

L

Laziness travels so slowly that poverty soon overtakes him .. 22
Learn to creep before you leap 27
Let bygones be bygones 56
Let him that earns the bread eat it 46
Let the dead past bury its dead 56
Let what is lost be for God's sake 61
Lifeless, faultless 28
Lightly come, lightly go 54
Like a cat, he'll still fall upon his legs 13
Like a drop in the ocean 49
Like bubbles on water 37
Like a dog in the manger, you'll not eat yourself, nor let the horse eat 31
Like master, like man 26
Like priest, like people 26
Like saint, like offering 32
Like the mouth biting off the hand that takes food to it .. 38
Like Wood's dog, he'll neither go to church nor stay at home. 36
Lilies are whitest in a blackmoor's hand 56
Little goods, little care 36

	Page
Little knows the fat sow what the lean one means ..	28
Little strokes fell great oaks	11
Long ere you cut down an oak with a penknife	26, 50
Look not a gift horse in the mouth	34
Look not for musk in a dog kennel	21
Love, a cough, and the itch cannot be hid	24
Love has nae lack be the dame e'er sae black	48
Love is blind	48
Love sees no faults	48

M

Make hay while the sun shines	57
Make no orts of good hay	16
Make not balks of good ground	16
Make not even the devil blacker than he is	38
Make not fish of one, and flesh of another	15
Make not thy tail broader than thy wings	57
Make not your sauce till you have caught the fish ..	59
Man proposes, God disposes	35
Many a good cow hath but a bad calf	4
Many littles make a mickle	55
Many talk like philosophers, and live like fools	6
Many things fall between the cup and the lip	23
Measure is a treasure	60
Meikle head, little wit	51
Mettle is dangerous in a blind horse	44
Mice care not to play with kittens	57
Mildness governs more than anger	15
Misfortunes come by forties	12
Misfortunes seldom come alone	12
More goes to the making of a fine gentleman than fine clothes.	34
Mother's darlings are but milk-sop heroes	2
Much would have more, and lost all	3
My house is my castle	28

N

Narrow is the way that leadeth to heaven and broad is the way that leadeth to destruction	35
Ne'er scald your lips in other fowk's pail	59
Never cast dirt into that fountain of which thou hast sometime drank	10

	Page.
Never judge from appearances	18
Never quit certainty for hope	25
Never ride a free horse to death	40
Never scald your lips in other fowk's broth	59
New brooms sweep clean	60
New things are most looked at	50
No flying from fate	50
No gains without pains	19
No law for lying	4
No man can serve two masters	35
No man is a hero to his own valet	53
No matter what the vessel is, so the wine in it be good ..	4
No one knows the weight of another's burden	7
No pride like that of an enriched beggar	5
No secrets but between two	48
No smoke without some fire	25
None so blind as those who won't see	36
None so deaf as those who won't hear	36
Nothing is more easily blotted out than a good turn ..	37
Nothing venture, nothing have	19
Now I have a sheep and a cow, everybody bids me good morrow	10
Now I have got an ewe and a lamb, every one cries, welcome Peter	10
O	
O'er great familiarity genders despite	3
Of evil grain no good seed can come	41
Of two evils choose the least	22
Often to the water, often to the tatter	41
Oil and truth will get uppermost at last	51
One cloud is enough to eclipse all the sun	14
One doth the blame, another bears the shame	56
One man's breath's another man's death..	42
One nail drives out another	47
One never loseth by doing good turns	24
One pirate gets nothing of another but his cask	27
One stroke fells not an oak	48
One wrong step may give you a great fall..	19
Oppression causeth rebellion	20
Out of the frying-pan into the fire	56

PAGE

P

Penny and penny laid up will be many 55
Penny wise and pound foolish 58
Perseverance kills the game 52
Pick out the beam from thine own eye before thou pickest the mote from another's 29
Piss clear and defy the physician 10
Plant the crab tree where you will, it will never bear pippins. 43
Point not at other's spots with a foul finger 29
Poor folks are glad of pottage 39
Practice makes perfect 6
Press not a falling man too far 30
Prevention is better than cure 30
Pride goes before a fall 14
Put not a naked sword in a mad man's hand 44
Put not an embrowered crupper on an ass 60

Q

Quit not certainty for hope 45

R

Restive horses must be roughly dealt with 32
Reynard is still Reynard, though he put on a cowl .. 54
Rich men have no faults 34
Riches and virtue do not often keep each other company .. 54
Right coral calls for no coloring 46

S

Sadness and galdness succeed each other 53
Saint abroad and a devil at home 17
Saint without and devil within 17
Self-done is well done 31
Send not for a hatchet to break open an egg with 40
Send not to market for trouble 57
Servants should put on patience, when they put on a livery.. 54
Set a thief to catch a thief 20
Set hard heart against hard hap 12
Shall the goslin's teach the goose to swim 7
Sift him grain by grain, and you will find him all chaff .. 51
Silence is consent 53
Silence is golden when speaking is folly 47
Silence is wisdom, and gets friends 49

PAGE

Silence seldom doth harm 49
Since he cannot be revenged on the ass, he falls upon the pack saddle 25
Sit in your place, and none can make you rise 28
Smooth waters run deep 32
So got, so gone 39
Soft and fair goes far 35
Soft words are hard arguments 35
Soft words break no bones 35
Some are always busy, and never do anything 36
Some are atheists only in fair weather 7
Spare the rod, and spoil the child 17
Speedy execution is the mother of good fortune 50
Spin not too fine a thread, lest it break in weaving up .. 56
Standing pools gather filth 41
Stars are not seen by sunshine 33
Step after step the ladder is ascended 52
Stretch your arm no further than your sleeve will reach .. 57
Stretch your legs according to your coverlet 57
Strike while the iron is hot 57
Striving to better, oft we mar what's well 9, 45
Such as are careless of themselves, can hardly be mindful of others 28
Such as the tree is, such is the fruit 38
Sue a beggar, and get a louse 24
Surfeits slay mae than swords 15

T

Take a vine of good soil, and a daughter of a good mother .. 31
Take away my good name, and take away my life 47
Take care of the pence, the pounds will take care of themselves 55
Take hold of a good minute 51
Take not a musket to kill a butterfly 25
Take time when time is, for time will away 39
Teach your grandame to suck eggs 7
That dog barks more out of custom than care of the house .. 6
That is a woeful silly sheep that goes to the wolf to confess.. 50
That is true which all men say 27
That which is a choleraic word in the captain is but rank blasphemy in the soldier 39

	Page
That which is good for the back is bad for the head ..	44
The axe goes to the wood from whence it borrowed its helve..	24
The barber learns to shave on the orphan's face	17
The belly teaches all arts	24
The belly that's full may well fast	10
The best medals lose their lustre unless brightened by use..	4
The best remedy against an ill man is much ground between both	33
The best surgeon is he that has been well hacked himself ..	60
The brightest of all things, the sun, hath its spots ..	35
The butcher looked for his knife when he had it in his mouth.	43
The camel going to seek horns, lost his ears	45
The chamber of sickness is the chapel of devotion.. ..	51
The cheap buyer takes bad meat	33
The child is father to the man	43
The common horse is worst shod	55
The crow thinks her own bird fairest	29
The danger past, God forgotten	60
The dirt bird (or dirt owl) sings, we shall have rain ..	18
The dog that licks ashes trust not with meal	18
The eye that sees all things else sees not itself	29
The face is not the true index of the mind	49
The fairest rose is at last withered	35
The folly of one man is the fortune of another	36
The forbidden fruit is sweet	23
The form may be small yet the qualities great	48
The goat browses where he is tied	51
The grandmother's correction makes no impression ..	2
The greatest hate springs from the greatest love	3
The higher the ape goes, the more he shows his tail ..	45
The horse that draws best is most whipped	39
The horse thinks one thing, and he that rides him another..	35
The jewel is not to be valued for the cabinet	46
The kick of the dam hurts not the colt	2
The last drop makes the cup run over	33
The master's eye makes the horse fat	17
The memory of benefit soon vanisheth, but the remembrance of an injury sticketh fast in the heart	37
The moon does not heed the barking of dogs	36

	Page
The moon's not seen where the sun shines	33
The more you rub a cat on the rump, the higher she sets her tail up	43
The orange that is too hard squeezed yields a bitter juice ..	18
The owl thinks all her young ones' beauties	29
The pine wishes herself a shrub, when the axe is at her root.	8
The pleasures of the mighty are the tears of the poor ..	42
The poor man turns his cake, and another comes and takes it away	3
The proof of the pudding is in the eating	48
The rich never want for kindred	10
The second blow makes the fray	13
The table robs more than the thief	60
The tide will fetch away what the ebb brings	25
The tree falls not at the first stroke	48
The wearer best knows where the shoe wrings him ..	22
There is no cake, but there is the like of the same make ..	25
There is no contending against destiny	50
There is no medicine against death	23
The willing horse is always worked to death	39
There should be a principle in everything..	60
There's many a slip 'twixt the cup and the lip	23
There's no lock if the pick is of gold	54
There's nothing agrees worse, than a proud mind and a beggar's purse	1
They agree like cats and dogs	5
They must hunger in frost that will not work in heat ..	40
They talk like angels but live like men	6
They that are bound must obey	54
They whip the cat if the mistress does not spin	25
They who play with edge tools must expect to be cut ..	52
They whose guilt within their bosom lies	23
Things forbidden have a secret charm	23
Think before you speak, look before you leap	44
Think first and speak afterwards	44
Thistles are a salad for asses	39
Thou hast dived deep into the water, and hast brought up a potsherd	5
Thou singest like a bird called a swine	25

PAGE
Though the sore be healed, yet a scar may remain .. 58
Though vanquished, he could argue still 8,13
Though you stroke the nettle ever so kindly, yet it will sting you 57
Thy thumb is under my belt 36
Time and tide tarry (or wait) for no man 1
'Tis distance lends enchantment to the view, And robes the mountain in its azure hue 33
'Tis easy to fall into trap, but hard to get out again .. 15
'Tis in vain to kick afer you have once put on fetters .. 3
'Tis not a basket of hay, but a basket of flesh, which will make a lion roar 58
'Tis not the beard that makes the philosopher 21
'Tis not the habit that makes the monk 21
'Tis the last straw that breaks the horse's back 33
To a full belly all meat is bad 59
To add fuel to the fire 11
To be all things to all men 61
To be between the two horns of a dilemma 11
To be caught in one's own net 31
To be Jack on both sides 24
To be wise after the event 23
To carry coals to Newcastle 19
To cast oil into the fire is not the way to quench it .. 11
To cut down an oak and plant a thistle 39
To cut down an oak and set up a strawberry 39
To cut large shives of another man's loaf 2
To cut large thongs of another man's leather 2
To draw oil out of sand 45
To fish for a herring, and catch a sprat 5
To grease a man in the fist 28
To harp upon the same string 57
To have a wolf by the ears 11
To have nothing but one's labor for one's pains 14
To hold with the hare, and run with the hound 24
To kill two birds with one stone 4
To look one way and move another 34
To lose a ship for want of a half-penny worth of tar .. 14
To make a hole in the water 37

	Page
To make a mountain of a mole-hill	10
To-morrow comes never	36
To nourish a viper in one's bosom	18
To quake at work, and sweat at meals	10
To set the fox to keep the geese	49
To spare at the spigot, and let run out at the bunghole ..	58
To what place can the ox go, where he must not plough ..	58
Too many cooks spoil the broth	56
Too many dressers put the bride's dress out of order ..	56
Trade knows neither friend nor kindred	49
Tramp on a snail an' she'll shoot out her horns	20
Tread on a worm and it will turn	20
Truth and oil are ever above	51
Try the ice before you venture upon it	27
Two cats and a mouse, two wives in one house, two dogs and a bone, never agree in one	55
Two dogs strive for a bone, and a third runs away with it ..	9
Two eyes see more than one	16

V

Virtue is of noble birth, but riches take the wall of her ..	54
Vows made in storms are forgotten in calms	7
Vox Populi, Vox Dei	27

W

Wasps haunt the honey pot	23
We are casting our words in a leaking cask	47
Wealth makes worship	60
What can you expect of a hog but his bristles	27
What is a pound of butter among a kennel of hounds ..	19
What is bred in the bone won't be out of the flesh.. ..	58
What is learned in the cradle lasts to the grave	48
What should a cow do with a nutmeg	13
What's an army without a general	12
When a man is not liked, whatever he doth is amiss ..	16
When honor is lost all is lost	47
When the bow is too much bent, it breaks	1
When the cage is ready the bird is flown	19
When the cat is away, the mice will play..	42
When the crow flies, her tail follows	40
When the daughter is stolen shut Pepper gate	12.

	Page
When the devil prays, he has booty in his eye	39
When Tom's pitcher is broken I shall have the sherds ..	
When yet was ever found a mother, would give her booby for another	2
Where love fails, we espy all faults	16
Where shall the ox go, but he must labor	58
Where the carcase is, the ravens will gather	23
Where there's a will, there's a way	59
While I live I hope	52
Who hath spice enough, may season his meat as he pleaseth.	29
Who keeps company with a wolf, will learn to howl ..	[illegible]
Who more busy than they that have least to do	
Who spits against heaven, it falls in his face	
Whom a serpent has bitten a lizard alarms	34
Whom God will help none can hinder	27
Whores affect not you, bur your money	[illegible]
Whoso hath but a mouth, shall ne'er in England suffer drought	40
Whosoever is king, thou'lt be his man	
Wives must be had be they good or bad	22
Would you cut down Falkland-wood with a pen-knife ..	26

Y

Ye ride a bootless errand	61
You ask an elm tree for pears	43
You cannot extract blood from a stone	45
You cannot see wood for trees	20
You can wake a person who is asleep but not a person who is awake	36
You can't eat your cake and have it too	
You can't make an omelet without breaking eggs	
You can't sell the cow and have her milk too	
You dance in a net, and think nobody sees you	9
You must not throw pearls before swine	4[illegible]
You set saffron, and there came up wolfsbane	3[illegible]
You sift night and day, and get nothing but bran	14

ఆంధ్రలోకోక్తిచంద్రికాశేషము.

TELUGU PROVERBS,

SUPPLEMENT.

అ.

2135. అంగటి వీథిలో ఆలిని పడుకోబెట్టి వచ్చేవారు పొయ్యేవారు దాటిపోయినారు అన్నట్లు.

Having put his wife to bed in the Bazaar street, he complained that the comers and goers stepped over her.

2136. అంటక ముట్టక దేవరకు పెట్టుతున్నాను, ఆశపడకండి బిడ్డలారా అవతలికి పొండి అన్నదట.

Without touching or handling I offer it to the deity, don't wish for it O children! Be off!

(See No. [illegible].)

2137. అంతమాత్రం వుంటే, దొంతులతో కాపరం చెయ్యనా.

If I had so much, would I not live with piles of pots?

2138. అందని పూలు దేవునికి అర్పణ.

An offering to the deity of the flowers which cannot be reached.

(See No. [illegible].)

2139. అందరికీ శకునము చెప్పే బల్లి కుడితితొట్టిలో పడ్డట్టు.

The lizard which tells the fortunes of all fell itself into the tub of rice-washings.

The sound of the lizard is believed to be auspicious or ominous according to the quarter from whence it is heard, the hour, &c.

ఆంధ్రలోకోక్తిచంద్రికాశేషము.

2140. అందరూ అందలము యెక్కితే, మోశేవారు యెవరు.

If all get into the palankin, who will be the bearers ?

You a lady, I a lady, who is to drive out the sow ? (Galician.)*

2141. అందానకు పెట్టిన సొమ్ము, ఆపదకు అడ్డం వస్తుంది.

Ornaments worn for beauty will be useful in the time of want.

2142. అంబటికీ ఆశ, మీసాలకూ ఆశ.

Wishing for porridge and also for mustaches.

(See No. 147.)

The two don't go well together.

2143. అక్క మనది అయితే, బావ మనవాడా.

The sister is ours, but is the sisters's husband ours also ?

(See No. 88.)

2144. అగ్నికి వాయువు సహాయమయినట్టు.

Like wind assisting fire.

2145. అద్ధా గోడా మీద ఆదీ రోటీ వుండాది, అతడూ వస్తే ఖావు కనా, ముంగిట్లో యేమో మూలుగుతూ వుండాది, మూలాం వున్నా మునగా కఱ్ఱా లావు కనా.

There's half a loaf on the cross wall, when he comes tell him to eat it; something is groaning in the yard, tell him to bring the Moringa stick that's in the corner.

The language of the above is barbarous and partly Hindustani. It is supposed to have been said by a Mussalman and is used in ridicule.

---

* Yo dona, yo dona, quien botara á porca fora ?

2146. అత్త చచ్చిన ఆరు మాసములకు కోడలి కంట నీరు వచ్చినదట.

Six months after the death of the mother-in-law, tears came into the eyes of the daughter-in-law.

(See No. 1198.)

2147. అత్తిపండు పగలకొట్టితే, అన్నీ పురుగులే.

If you break a fig, it is all worms.

(For *Atti*, see No. 59.—See No. 290, &c.)

2148. అదృష్టం కలిశివస్తే, ఆలు పెండ్లామవుతుంది.

When good fortune comes, your wife will become your spouse.

Said in joke to a man who fancied that he had been very fortunate.

2149. అదే వూరు అయితే, కోళ్లు కుయ్యవా.

If that be a village, will the cocks not crow?

Applied to the evidence of a fact.

2150. అనువు కానిచోట అధికులమనరాదు.

In an unsuitable place we should not assert our superiority.

2151. అన్నదేవర సన్నగిస్తే, అన్నీ అణుగుతవి.

If the food is reduced, all will sink with it.

A man's bad qualities will disappear if he is put on short commons.

2152. అన్నమదమువల్ల అన్ని మదములు కలుగుతవి.

Food is the source of all vices.

2153. అన్నమయం ప్రాణమయం.

Sustained by food, dependent on life.

Said of the body.

2154. అన్నము పెట్టినవారిల్లు కన్నము పెట్టవచ్చునా.

May you break into the house of him who has fed you ?

(See No. 1077, &c.)

Kannam is a hole made by burglars in the wall of a house.

2155. అన్నాలన్నీ సున్నాలు, అప్పాలన్నీ కప్పలు.

Let all your rice be chunam and all your cakes frogs !

A certain sage was, on account of his eccentricities, treated as a crazy fellow and not received into society. On one occasion, irritated by being refused admittance to an entertainment, he uttered the above imprecation which to the consternation of the assembled company took effect. They begged his pardon, whereupon he restored in the same miraculous manner the chunam into rice and the frogs into cakes !

The power acquired by austerities.

2156. అన్ని రుచులూ సరేగాని, అందులో వుప్పు లేదు.

All the flavours are right, but there is no salt in it.

Said of badly prepared food.

2157. అన్నీ తెలిసినవాడూ లేడు, యేమీ తెలియనివాడూ లేడు.

There is no one who knows everything, there is no one who knows nothing.

2158. అబద్ధమాడినా గోడ పెట్టినట్టు వుండవలెను.

If you do tell a lie, let it be like a wall.

(See No. 171.)

2159. అభిషేకం చేసిన అగ్నివలె వున్నాడు.

Like fire inaugurated with water.

Abhisheka is the term used for bathing or anointing an idol.

2160. అమావాస్య కూడు నిత్యం దొరుకునా.

Can you get new-moon food every day ?

The Hindu Law prescribes one meal only on the day of the new-moon, and it is in consequence a good one.

2161. అయితే ఆదివారం, కాకుంటే సోమవారం.

If it's not Sunday it's Monday.

If to-day will not, to-morrow may.

2162. అయిన పనికి చింతించేవాడు అల్పబుద్ధిగలవాడు.

He who grieves over that which is past is a man of little sense.

2163. అయ్య కదురువలె, అమ్మ కుదురువలె.

The husband like a spindle, the wife like a mortar.

Kuduru is the upper and larger part of a stone mortar.

2164. అయ్యవారయ్యవారు అటికంత, అయ్యవారి పెండ్లాము పుటికంత, పుటిక తీసుకొని పోయి మూల యింట్లో పెట్టితే, నక్క ఎత్తుకొని పోయినది నారాయణా.

The priest, the priest is like a pot with a large mouth, the priest's wife is like a small basket—when the basket was put in the corner a jackal walked off with it, O Nârâyaṇa!

2165. అయ్యోరా బోశేతూ, వస్తాబో శింగామా.

"Come father and eat" [said the daughter] "I'm coming directly Śingâma" [replied the father.]

The daughter waved her hand to display her new gold bangles, the father nodded his head to show his new gold earings.

Said of people "showing off."

2166. అయ్యో అంటే, ఆరు నెలల పాపం వస్తున్నది.

If you say "Alas!" it will equal six months' sin.

Applied to pitying an atrocious sinner.

2167. అర్జున భర్జున పడెర పిడుగు అన్నాడట.

"Arjuna, Bharjuna—Ah! the thunder bolt has fallen," he cried.

The man in a fright tried to utter the spell given under No. 1444, but lost his head and broke down at the second word.

2168. అర్థము లేనివాడు నిరర్థకుడు.

A man without money is useless.

(See No. 1876.)

A man without money is like a ship without sails. (Dutch.)*

2169. అర్థము లేనివాడు వ్యర్థుడు.

A man without money is vain.

2170. అల్లికాయల సందడిని పెండ్లి మరిచినాడు.

In his haste about the Alli kâyas he forgot the marriage.

Alli kâya is the fruit of the Memecylon Capitellatum.

2171. అవ్వా గుర్రమూ ఒకటి అయినట్టు.

The grandmother and the horse were one.

A man and his grandmother started on a journey, the former riding, the latter on foot; the grandson rested frequently on the road and eventually only reached his destination just as his grandmother had completed her journey.

The tortoise and the hare.

2172. అశ్వత్థ ప్రదక్షిణము చేసి, కడుపు పట్టి చూచుకొన్నదట.

While she was going round the holy fig tree, she felt for signs of pregnancy.

Pradakshaṇa is "reverential salutation, by circumambulating a person or object, keeping the right side towards them." (Wilson). *Aśvattha* is the Ficus Religiosa.

Expecting the result to be obtained at the very commencement of an enterprize.

---

* Een man zonder geld is een schip zonder zeilen.

ఆ.

2173. ఆకలి కాకుండా నీకు ఔషధము యిస్తాను, నీ యింట్లో చద్ది నాకు పెట్టు అన్నాడట.

I'll give you medicine to keep away hunger, give me your cold breakfast.

Said by a quack

2174. ఆకలిగొన్నవాడు యెంగిటికి యేవగించడు

The hungry man will not refuse leavings.

2175. ఆకాశం గద్ద తన్నుకొని పోయినది.

The sky was kicked away by the kite.

Said in answer to an impertinent question.

2176. ఆకాశానికి నిచ్చెన వేసేవాడు.

A man who plants a ladder on the sky.

Ambitious.

2177. ఆచారం ముందర, అనాచారం వెనక.

Purity first and impurity after.

Impurity always attends purity.

2178. ఆచార్యునికి ద్రోహము చేసినా, ఆత్మకు ద్రోహం చెయ్యరాదు.

Though you cheat your priest you should not cheat your own life.

Take good care of yourself, even though you treat your priest badly

Said by a selfish, greedy man.

2179. ఆడదాని బుద్ధి అపర బుద్ధి.

A woman's sense is wrong sense.

(See No. [illegible].)

Lit. in the back of the head.

2180. ఆడపిల్లను కన్నవారు అయిదు బిరుదులు తెగకోసుకోవలెను.

They who beget female children must cut off five of their badges of honor

A man though raised to a distinguished position in the world has yet to humble himself before his sons-in-law for the sake of his daughters, who might otherwise not be well treated.

2181. ఆడే కాలూ పాడే నోరూ వూరకుండవు.

A dancing foot and a singing mouth are never quiet.

(See Nos. [illegible], [illegible], [illegible].)

2182. ఆత్మకు ద్రోహం చేస్తే, అప్పుడే అడుగుతుంది.

If you cheat your life, it will then and there ask [for food].

2183. ఆ మంట యీ మంట, బ్రాహ్మణార్థం కడుపు మంట.

[Talk of] that burning and this burning, this Brâhmaṇârtha is belly burning.

Said by a greedy Vaidika Brahman.

Brâhmaṇârtha is an invitation issued to two or three Brahmans on the anniversary of the death of a relative.

2184. ఆమాట అనిపింతామా మామగారో.

Shall we have that word said? O father-in-law!

When a Kômaṭi was dying and the word "Nârâyaṇa" had to be pronounced in his ears, all his relations tried to shirk this disagreeable duty. The allusion in the proverb is to a proposal made by one of them that the task should be imposed upon the oldest man present.

2185. ఆముదపు విత్తులు, ఆణి ముత్యాలు అవునా.

Will castor oil seeds become fine pearls?

2186. ఆయన వుంటే, విస్తరి అయినా కుట్టును.

If he were here, he would at least stitch the leaf platter.

(See No. 46.)

2187. ఆరంభ శూరత్వము.

Valour in the beginning.

Dash, but not steady unflinching courage.

2188. ఆర్భాటానకు ఆరు కుంపట్లు వక దుంపదాలి.

Six chafing dishes and a fire of roots were the cause of the uproar.

2189. ఆలు గుణవంతురాలు అయితే, మేలు కలుగును.

If the wife is of good disposition, good will accrue.

2190. ఆళ్లు కొత్తవి అయితే, తిరగండ్లు కొత్తవా.

Though the Âḷḷu be new, are the mill stones new ?

(For Âḷḷu see No. 88.)

An answer to a lame excuse.

2191. ఆవగింజ అట్టె దాచి గుమ్మడి కాయ గుల్లకాసుగా యెంచేవాడు.

A man who saves a mustard seed and thinks a pumpkin worth a shell-coin.

(For *Gummaḍi kâya* see No. 517.)

Penny wise and pound foolish.

They drink their water by measure, but eat their cake without. (Greek.)*

2192. ఆవుల సాధుత్వమూ, బ్రాహ్మణుల పేదరికమూ లేదు.

There is no meekness in cows, nor poverty in Brahmans.

---

* *Μέτρῳ ὕδωρ πίνοντες ἀμέτρως μᾶζαν ἔδοντες.*

2193. ఆశ ఆలి మీద, ఆధారం చాప మీద.

His desire is on his wife and his support on his mat.

Nothing for it but resignation.

2194 ఆశలేనివానికి దేశమెందుకు.

Why should a man without desire be in the world ?

ఇ.

2195. ఇంటి పిల్లికి పొరుగింటి పిల్లి తోడు.

The neighbour's cat is the ally of the house cat.

Both join in mischief.

2196. ఇచ్చకాలవారు బుచ్చకాలవారు పొట్ట కొరకు పొక్కులు గోకుతారు.

Sycophants scratch pimples for a livelihood.

2197. ఇచ్చేటప్పుడు కాముని పండగ, పుచ్చుకొనేటప్పుడు దీపావళి పండగ.

Giving is like Kâma's festival, taking is like the feast of Dîpâvali.

Kâmadahana is the mournful commemoration of the burning of *Kandarpa* or *Kâmadeva* (the god of love) by the fire from Śiva's eye, when he interrupted the god in his devotions. *Dîpâvali* or *Dîpâli* is a joyous festival with nocturnal illuminations in honour of *Kârtikeya.* The name signifies " a row of lamps."

2198. ఇత్యపులు కూయగా కోనంగుడేయగా।
అప్యేకదంతుండు పున్నపుంసకమెక్కి ఆడెనమ్మా॥

When the Ityapis cried, and Konanga shot [his darts,] Apyekadanta mounted the Punnapumsakam and danced O lady !

An absurd couplet composed by a would-be poet. He attempted to make use of the synonyms given in the Amara Kosha ; in his ignorance he mistook *Ityapi* (" so also") for a name of the cuckoo, divided the words *Darpakonaṅga* (names of Kâmadeva) wrongly, taking *Konaṅga*, used *Apyekadanta* (" also Ekadanta") as a name of Gaṇeśa and read *Punnapumsakam* (" masculine and neuter") as a synonym of *Valmika* ("an anthill.")—(See Colebrooke's *Amara Kosha* 2nd edn., pp. 5,7, 76, 131.)

2199. ఇరుగింటమ్మా పొరుగింటమ్మా మా యింటిఆయన గోడు చూడండి.

O lady neighbours! see the conduct of my husband.

Inviting the sympathy of those who cannot interfere.

2200. ఇరుసుకు కందెన పెట్టక, పరమేశ్వరుని బండి అయినా పారదు.

Without grease to the axle, even Paraméśvara's car will not run.

2201. ఇల్లు కాలినా యిల్లాలు చచ్చినా గోల్లు మానదు.

If the house be burnt or the goodwife die, there will certainly be lamentations.

ఈ.

2202. ఈ అంబటికేనా యిరువైనాలుగు నామములు.

Are twenty-four Nâmams for this porridge only?

Said by a formalist who had put on twenty-four sectarial marks instead of twelve (the prescribed number) and was disappointed at not being treated accordingly.

2203. ఈ నెలలో వడ్డీ లేదు, వచ్చే నెలలో మొదలూ లేదు.

There is no interest for you this month, and no principal for you next month.

Said by a cheat to his creditor.

2204. ఈ పిల్లి ఆ పాలు తాగునా

Would this cat have drunk that milk?

(See No. [illegible])

A demure humbug.

ఉ.

2205. ఉండలేక పోతే, బొండను వెయ్యమన్నాడట.

If he can't keep quiet, put him in the stocks.

(See No. [illegible])

2206. ఉట్టిమీద వెన్న వుండగా, వూరెల్లా నేతికి దేవులాడనేల.

While there is butter in the net why hunt through the whole village for ghî ?

(For *Uṭṭi* see No. 804.—See Nos. 118, 2002.)

2207. ఉడికిన మెతుకులు తిని వూళ్లో వుండే వాణ్ణి, నాకు ఎవరితో యేమి పని వున్నది.

I am a man who eats boiled rice and lives in the village, what have I to do with others ?

(See No. 756.)

2208. ఉతికేవానికిగాని చాకలి వుతకడు.

A washerman will only wash for one who thrashes him.

There is a pun here on the word *Utuku ;* it is the term used for beating clothes—the Indian washerman's mode of cleansing them—and it also signifies in jocular language to "drub" or "thrash."

2209. ఉన్నది వక కూతురు, వూరెల్లా అల్లుండ్లు.

He has but one daughter, but the whole village is [full of] sons-in-law.

i. e. they all wish to marry her.

(See No. 949.)

2210. ఉపనయనమునాటి మాట వుండక పోదు.

The word [taught] on the day of Upanayana will not be forgotten.

At the *Upanayana* or investiture of the sacerdotal thread the novice is taught to repeat the words భవతి భిక్షాం దేహి (*Bhavati bhikshâm dehi*) "Madam, give alms."

Said by a lazy fellow.

2211. ఉప్పుతో ముప్పయి ఆరు వుంటే, వుత్తముండయినా వండుతుంది.

If you have with salt the thirty-six a stupid woman even can cook.

There are thirty-six requisites, it is said, for cooking, salt included.

(See No. 387.)

ఊ.

2212. ఊర పిచ్చుక మీద తాటికాయ వుంచినట్లు.

Like putting a palmyra fruit on a sparrow.

(For *Palmyra* see No. 290.)

Expecting a person to do what is beyond his power.

2213. ఊర పిచ్చుక మీద వాడి వజ్రాయుధమా.

Is a sharp Vajrâyudha [to be used] on a sparrow ?

(See No. 14[illegible].)

Vajra **or** ***Vajrâyudha*** **is the mythological thunderbolt of Indra.**

2214. ఊరి జబ్బు చాకలి యెరుగును, వుద్యోగపు జబ్బు బంట్రౌతు యెరుగును.

The washerman knows the reduced state of the village; the peon knows the reduction [of his superiors] in office.

2215. ఊరి ముందరికి వచ్చి నా పెండ్లామూ పిల్లలూ యెట్లా వున్నారని అడిగినాడట.

He came to the outskirts of the village and asked "How are my wife and children ?"

A few yards more would have enabled the man to judge for himself.

Said of impatience.

2216. ఊరు వున్నది, చిప్ప వున్నది.

There is the village and here is my cup.

Said by a beggar.

ఎ.

2217. ఎండు మామిడి టెంకలు కొంగ్లో పెట్టుకొని యెవరి తాడు తెంప వచ్చినావోయి వీరన్నా అన్నడట.

Whom have you come to cheat with dried mango stones in your skirt? O Viranna!

A glutton attempted to get more food from a cateress after he had eaten the ordinary meal at the fixed rate; she refused, adding—by way of excuse—that she had no more condiments and could only give him plain rice and buttermilk. Not to be done in this way, he came again with dried pickled mangos hidden in his cloth. *Tāḍu tempi* means literally to break the cord, i. e. to make a widow (See No. 878.)

2218. ఎక్కడ కొట్టినా, కుక్కకు కాలు కుంటు.

Wherever you strike a dog, he will limp.

(See Nos. 580, 1207, 1601.)

2219. ఎక్కుమంటే యెద్దుకు కోపం, దిగుమంటే కుంటివానికి కోపం.

If you say "Mount," the bullock is angry; if you say "Get off" the lame man is angry.

(See No. 1876.)

It is hard to please every one. (Dutch.)*

2220. ఎద్దును అడిగా గంత కట్టడము.

Are you to ask the bullock before putting on the packsaddle?

2221. ఎద్దును యెక్కినవాడే లింగడు, గద్దను యెక్కినవాడే రంగడు.

He who rides on a bullock is Lingaḍu (Śiva), he who rides on a kite is Rangaḍu (Vishṇu).

i. e. the two are but one under different forms.

Said by Smârtas.

2222. ఎద్దు మోశినంత, గోనె పట్టినంత.

As much as the bullock can carry, as much as the bag will hold.

No more can be taken.

---

* Elken is kwaad passen.

2223. ఎద్దువలె తిని మొద్దువలె నిద్రపోయినట్టు.

He eats like a bullock, and sleeps like a log.

2224. ఎనుము యీనినది రెడ్డీ అంటే, నీకేమి కద్దే బొడ్డీ అన్నాడట.

When she said "O Reḍḍi! your buffalo has calved," he replied "O Boḍḍi! what 's that to you?"

The woman wanted some milk.

2225. ఎప్పటి అమ్మకు నిప్పటే గతి.

The woman who always comes gets only a plain cake.

Nippaṭi is a kind of damper.

2226. ఎముకలేని నాలుక యెట్లా తిప్పినా తిరుగుతుంది.

The boneless tongue turns in any way.

(See No. [illegible].)

Said of a liar.

He lies as fast as a dog can trot.

2227. ఎరువుల సొమ్ములు యెరువుల వారు యెత్తుకొని పోతే, పెండ్లికొడుకు ముఖాన పేడనీళ్లు చల్లినట్టే వుంటుంది.

When the lenders take back the ornaments lent, it is like sprinkling cowdung water on the face of a bridegroom.

(See No. [illegible].)

2228. ఎరువు సతము కాదు, వాక్కు తోడు కాదు.

Lent property is not lasting, speech is not help.

You cannot always depend upon getting a livelihood by your plausibility.

2229. ఎలుక యెంత యేడ్చినా, పిల్లి తన పట్టు వదలదు.

However much the rat may cry, the cat will not let go her hold.

(See Nos. [illegible].)

2230. ఎలుక యేట్లో పోతేనేమి, పులి బోనున పోతేనేమి.

What if the rat is carried down the river ? What if the tiger is caught in the trap ?

Who cares ?

2231. ఎవరి కొంప తియ్యడానకు యీ జంగం వేషం వేశినావు.

To ruin whom are you disguised as a Jangam ?

(For *Jangam* see No. 943).

Said to an impostor.

2232. ఎవరి జానతో వారు యెనిమిది జానలే.

[Measured] with his own span, every man is eight spans high.

2233. ఎవరివల్ల చెడ్డావోయి వీరన్నా అంటే, నోటివల్ల చెడ్డానోయి కాటమరాజా అన్నాడట.

When Kâtamarâzu said " O Viranna ! by whom have you been ruined ?" he replied " I have been ruined by my own mouth O Kâtamarâzu" !

(See Nos. 1876, 1947.)

2234. ఎవరు యిచ్చినది యీ మాన్యము అంటే, నేనే యిచ్చుకొన్నాను అన్నాడట.

When asked " Who gave you the freehold ?" he said " I gave it to myself."

Said of one who helps himself without regard to the law of *meum* and *tuum*.

ఏ.

2235. ఏకముండం గృహచ్ఛిద్రం ద్విముండం గృహనాశనం।
త్రిముండం గ్రామనాశంచ చాతుర్ముండంచ పట్టణం।
అథవా పంచముండంచ బ్రహ్మా పట్నం వినశ్యతి॥

One widow and household broils, two widows and ruin to a family, three widows and ruin to a village, four widows and ruin to a city, five widows and ruin to Brahmapaṭṭaṇa.

2236. ఏకాదశినాడు తల అంటుకొంటావేమి అంటే, అది నిత్యవ్రతము నేడే ఆరంభము అన్నాడట; మర్నాడు తల యెందుకు అంటుకోలేదంటే, నిన్నటితో వ్రతసమాప్తి అన్నాడట.

"What! are you anointing your head on the Êkâdaśi?" said one, "That is a daily task, which I have commenced today," replied the other. When asked next day "Why have you not anointed your head?" he said "Yesterday completed my task."

Said in joke of a man who does not observe the ceremonial laws.

2237. ఏట్లో కలిపిన చింతపండు.

Tamarinds mixed in the river.

(See No. 1147.)

2238. ఏట్లో పారే నీళ్లు యెవరు తాగితే యేమి.

What matters it who drinks the water flowing in the river?

(See No. 380.)

A right common to all.

2239. ఏట్లో వుదకము వున్నది సూర్యదేవా.

There is water in the river, O Sûryadeva!

Said by an irreligious fellow, too lazy to bring water as an oblation to the Sun.

2240. ఏతాంపాటకు యెదురు పాట లేదు.

There is no rival song to the Êtâm song.

(For *Êtâm* See No. [illegible].)

The song of drawers of water is not composed according to the rules of music and cannot be compared with any other.

2241. ఏనుగ మదిస్తే నెత్తిన మన్ను వేసుకొంటున్నది.

When the elephant is in rut, he throws earth on his head.

Pride goes before and shame follows after.

2242. ఏనుగ మీద దోమ వాలితే యెంత బరువు.

If a musquito light on an elephant, what weight?

2243. ఏనుగల పోట్లాటకు యేట్రింత రాయభారము.

In the quarrels of elephants, a king-crow the ambassador.

Said of an insignificant person, who has no influence.

2244. ఏరు అయినా మూడు నేరములు కాస్తుంది.

Even a river will forgive three offences.

Referring to the three times which a man is said to sink before drowning.

The duty of forgiveness.

2245. ఏరు యెన్నివంకలు పోయినా, సముద్రములోనే పడవలెను.

However many twists the river take, it must fall into the sea at last.

2246. ఏవూరే యేతామా అంటే, దువ్వూరే దూలామా అన్నదట.

"What village [do you come from]? O Êtâm!" [said the beam] "From Duvvûru, O beam!" [replied the swape.]

An answer given to a foolish question.—Duvvûru is in the Cuddapah District.

ఒ.

2247. ఒక అబద్ధము కప్పడానకు వెయ్యి అబద్ధాలు కావలెను.

To hide one lie a thousand lies are wanted.

One lie makes many.

One lie draws ten after it. (Italian.)*

2248. ఒక చెంప కొట్టితే పాలు, వక చెంప కొట్టితే నీళ్లు.

If you slap one cheek, milk [comes]; if you slap the other cheek, water [comes].

Said of a very tender, delicate boy.

2249. ఒక చేత పసుపు, వక చేత ముసుకు.

In one hand turmeric, in the other hand a hood.

Turmeric is much used on auspicious occasions such as marriages. Every woman, except she be a widow, also rubs it daily on her body before bathing. *Musuku* is the skirt of a woman's cloth thrown over the head (by widows) as a hood.

2250. ఒక వరలో రెండు కత్తులు యిమడవు.

Two swords cannot be contained in one scabbard.

Said of two masters in a house, &c.

Two cats and a mouse, two wives in one house, two dogs and a bone, never agree in one.

2251. ఒక్కడి సంపాద్యము పది మంది పాలు.

One man's gains are shared by ten.

A man's relations live on him.

2252. ఒక్క ప్రొద్దు మాట కుక్క యెరుగునా.

Does a dog know what a fast means?

---

* Una bugia ne tira dieci.

ఓ.

2253. ఓలో నగం చెప్పు నాయనా అన్నాడట.

In O teach me half, O father!

Said by a spoilt child who wished his father to teach him half a letter at a time.

2254. ఓహో బాబూ కనుక్కొన్నారు అన్నాడట.

O father! they have discovered us.

(See Nos. [illegible], [illegible].)

Two *Tambaḷis* (No. 173), father and son, went to a Brahman feast disguised as Brahmans. When the sandal was handed round for making the horizontal Sectarial mark on the forehead, the son took it with his right hand instead of with his left. The server thereupon called him a *Tambaḷi* when he stupidly cried out to his father that they had been discovered and brought him too into trouble.

క.

2255. కంటికి రెప్ప, కాలికి చెప్పు.

A lid to the eye, a shoe to the foot.

The protection necessary.

2256. కండ్లకు గంతకట్టి అడవిలో వదిలిపెట్టబడ్డ వానివలె.

Like blindfolding [and pinioning] a man and leaving him in the jungle.

Putting a man into great difficulties.

2257. కండ్లు ఆర్చినమ్మ యిండ్లు ఆర్చినది.

The winking woman ruined families.

A pun on the word *Ârçu*.

2258. కంసాలిమాయ కంసాలికి గాని తెలియదు.

A goldsmith's fraud is only known to a goldsmith.

A story is told of a young goldsmith who disguised himself as a Brahman and married a Brahman's daughter. He perceived and disclosed on one occasion the fraud of another goldsmith who had cheated his father-in-law ; this man in revenge exposed the young impostor.

2259. కంసాలి వద్ద వుండవలె, కుంపట్లో వుండవలె.

It must be with the goldsmith, or in the chafing-dish.

Said of gold made away with by a swindling goldsmith.

2260. కట్టినవారు వకరు అయితే, కాపురం చేసేవారు వకరు.

The builder [of a house] is one and he who lives in it is another.

" *He that buildeth, [let him be] as he that shall not dwell therein.*" 2 Esdras xvi. 42.

2261. కట్టెయస్వాహా కంపాయస్వాహా, నీకూ నాకూ చెరిసగాయస్వాహా.

Svâhâ to the wood, svâhâ to the twigs—svâhâ to the shares of you and me.

Svâhâ is " an exclamation used in making an oblation to the gods" (Wilson). When an ignorant impostor was heard repeating the pretended formulæ contained in the first part of the above, he added to it the second to shut the mouth of the man who had found him out, by promising him half his fees. (For the first part of this story see No. 2282.)

2262. కట్టె లేదు, పిడకా లేదు, కాచి పోయా నీళ్లూ లేవు, పదవోయి అల్లుడా బావిగట్టుకు అన్నట్టు.

There is no firewood, there is no dry cowdung, there is no water to boil—come away to the well O son-in-law !

The son-in-law should have been provided with a warm bath, but his wife's parents were too poor.

2263. కద్దు అనడానకూ లేదు అనడానకూ దీనికే అధికారమూ.

Has she a right to say "there is" or "there is not"?

A beggar once asked alms from a daughter-in-law when her mother-in-law was out. She told him there was nothing for him. As he went he met the mother-in-law who enquired whether he had received alms at the house. On being told by the beggar that he had been sent away, she brought him back to the house and after chastising her daughter-in-law said to the man "Now you may go, has she any authority to say there are alms for you or there are not?"

Told as an illustration of the fact that a daughter-in-law has no authority whatever in the house.

2264. కన్న తల్లిని కాళ్లు పట్టి యీడ్చి పినతల్లికి పెట్టరా పిండప్రదానము అన్నట్టు.

Like pulling away your own mother by the legs and saying "Offer the rice-ball for the maternal aunt."

2265. కన్ను మూస్తే కల.

If you shut your eyes, a dream.

After death the unreality of things temporal appears.

2266. కమ్మర వీథిలో సూదులు అమ్మినట్టు.

Like selling needles in the blacksmiths' street.

(See No. [illegible].)

To carry coals to Newcastle.

2267. కరువున కడుపు కాల్చినమ్మను యెన్నటికీ మరవను.

I shall never forget the lady who burnt my stomach [i. e. who fed me insufficiently] in the famine time.

2268. కరువులో బిడ్డను అమ్ముకొన్నట్టు.

Like selling a child in a famine.

Selling in a bad market.

2269. కర్మకు అంతమూ లేదు, కాలముకు నిశ్చయమూ లేదు.

There is no end to religious ceremonies, and there is no finding the times [fixed for the observance of them].

2270. కలిగిన వారికి అందరూ చుట్టాలే.

All are relatives of the rich man.

(See No. 1567.)

A full purse never lacked friends.

2271. కాచిన చెట్టుకు రాళ్ల దెబ్బలు.

Blows with stones to the bearing tree.

The liberal only meet with ingratitude.

The best bearing trees are the most beaten. (Italian.)*

It is only at the tree laden with fruit that people throw stones. (French.)†

2272. కానికాలముకు పయిబట్ట పక్షులు ఎత్తుకొని పోయినవి.

In an evil time birds flew away with the cloth off his body.

Alluding to the story of Nala.—See the *Nalopâkhyânam* Book ix.

2273. కానివాని కొంప కాచి చెరచవలెను.

One must watch and ruin an enemy.

Wait time and place to take your revenge, for it is never done well in a hurry. (Italian.)‡

2274. కాలమందు చేస్తే దేవతలకు ప్రీతి, అకాలమందు చేస్తే అసురులకు ప్రీతి, యిద్దరి వాతా మన్ను కొట్టుతాను అన్నాడట.

" If done at the right time it is pleasing to the gods, if done at the wrong time it is pleasing to the Asuras—I'll disappoint them both" said he.

Said by an irreligious Brahman on being asked why he neglected his daily prayers *(Sandhyâvandanam.)* The *Asuras* are 'demons of the first order and in perpetual hostility with the gods' (Wilson.)

---

* I migliori alberi sono i più battuti.

† On ne jette des pierres qu'à l'arbre chargé de fruits

‡ Aspetta tempo e loco à far la tua vendetta, che la non si fa mai ben in fretta.

2275. కాలము పోను, మాట నిలుచును.

Time will go, an accusation will remain.

(See Nos. [illegible], [illegible].)

2276. కాలితో నడిస్తే కాశికి పోవచ్చునేగాని, తలతో నడిస్తే తలవాకిలి అయినా దాట వచ్చునా.

If you walk on your feet you may go to Kâśi, but if you walk on your head can you even pass over the threshold ?

2277. కిమాలస్యం—ఆలస్య, అరసస్య, పుంగస్య, పుళియస్య, వేపస్య.

When one said " Kimâlasyam ?" the other replied " Âlasya, Arasasya, Pungasya, Puḷiyasya, Vêpasya."

A learned Paṇḍit once asked, in Sanscrit, an ignorant but witty Village priest who had named an unlucky day for an auspicious ceremony " Why this delay ? [in explaining the matter]" ; the other replied, punning upon the word *Âlasya*, " Banyan tree, holy fig tree, Punga tree, Tamarind tree, and Margosa tree." (The words used are Tamil.) The Village priest had previously to the disputation agreed with his fellow villagers that the man who spoke most words should be considered the more learned of the two ; they therefore thrashed the Paṇḍit and turned him out of their village.

2278. కుంచెడు బియ్యము గుమ్మడి కాయ.

A Kunçam of raw-rice and a gourd.

(For *Kunçam*, See No. 619.)

A modest request.

A thousand Brahmans went on an auspicious occasion to bless the king and on being asked how much rice and vegetable they would each have for their meal, replied as above. The king angry and disgusted at their greediness ordered that each should be forced, with the penalty of his life, to eat the whole quantity demanded. The Brahmans however cheated the king at the suggestion of a cunning Kômaṭi, by distributing one *Kunçam* of rice and one pumpkin at a time among the whole number of men.

2279. కుక్క ఆశ గుండ్రాతితో తీరను.

A dog's greed will be satisfied with a grinding stone.

(For *Gundrayi*.—See No. 770.)

2280. కుక్కకు నెయ్యి యెక్కడనయినా యిందునా.

Can a dog ever retain ghî?

He always throws it up.

2281. కుక్క వస్తే రాయి దొరకదు, రాయి దొరికితే కుక్క రాదు.

When the dog comes, a stone cannot be found; when a stone is found, the dog does not come.

A thing can never be found when it is most wanted.

2282. కుక్కళ్ళు పచ్చిగోడళ్ళు దాటితే మళ్లిదాటితే రెడ్డిళ్ళు రెడ్డిసానిళ్ళు సహామూలం వినశ్యతః॥

If a dog crosses a wet wall and recrosses, the Reḍḍi and his lady with all the family perish.

There was a certain stingy Reḍḍi who paid nothing to the village priest (Grâma Purohita). On one occasion when the Reḍḍi was making some additions to his house a dog jumped over a freshly built wall. The village priest, who happened to be present, determined to take advantage of this circumstance, simulated great consternation, and repeated the above sham Mantra. The Reḍḍi was successfully taken in, and at his expense the priest performed expiatory burnt offerings, &c. (For the continuation of this story see No. 2261.)

2283. కుట్టితే తేలు, కుట్టకుంటే కుమ్మర పురుగు.

If it stings it is a scorpion, if it does not sting it is a mole cricket.

A man's character is known by his acts.

2284. కుడవమంటే పొడవ వస్తాడు.

When asked to dine he comes to stab.

2285. కుమ్మరవారింటి పెండ్లికూతురు ఆవకట్టుకు రాక యెక్కడికి పోతుంది.

How can the potter's bride help coming to the kiln ?

She must appear in public, however bashful.

2286. కుమ్మర వీథిలో కుండలు అమ్మినట్టు.

Like selling pots in potters' street.

(See No. [illegible].)

2287. కుళ్ళి కుళ్ళి కాయనష్టి, కాలి కాలి కట్టెనష్టి.

By decaying and decaying the fruit is destroyed, by burning and burning the wood is destroyed.

(See No. 2044.)

2288. కూర్చుండి తింటూవుంటే, కొండ కూడా నమిసిపోతుంది.

If you sit still and eat, even a mountain will be consumed.

If you spend your principal, it will soon disappear, however large.

2289. కొండమీదినుంచి బండ దొర్లించినట్టు.

Like rolling a boulder down a hill.

It is easy to bowl down hill.

2290. కొత్త అప్పుకు పోతే, పాత అప్పు పయిన పడ్డది.

When he went to raise a new loan, the old debt fell upon him.

i. e. His creditor reminded him of the old score.

2291. కొద్ది కొద్దిగా తీస్తే, కొండ కూడా నమిసి పోతుంది.

If you take it away by degrees even a mountain will be removed.

(See No. [illegible].)

2292. కొన్నది వంకాయ, కొసరినది గుమ్మడికాయ.

What he bought was a brinjal, what he got to boot was a gourd.

(For *Brinjal* see No. 97 – For *Gummadi Kâya* see No. 517.)

2293. కొల్లేటి బ్రహ్మహత్య క్రాపు మీదుగా కొట్టుకొని పోయినది.

The crime of Brahman slaying at Kollêru fell on Krâpa.

(See No. 363.)

Kollêru and Krâpa are adjacent villages in the Krishna District.

2294. కోడలు నలుపు అయితే, కులమంతా నలుపు.

If the daughter-in-law be black, the whole family will be blackened.

i. e. a bad daughter-in-law will bring disgrace on her husband's family.

2295. కోడిని గద్ద తన్నుకొని పోయినది.

The fowl was carried off by the kite.

(See No. 2175.)

2296. కోతి చావు, కోమటి రంకు.

A monkey's death, a Kômaṭi's adultery.

Both are concealed from the eye of the world.

2297. కోపం పాపకారణం.

Anger is a cause of sin.

Anger is a sworn enemy.

Anger is the fever and frenzy of the soul.

2298. కోల ఆడితే, కోతి ఆడును.

If you shake the stick the monkey will dance.

It is the raised stick that makes the dog obey. (Danish.)*

* Holder man ei Kleppen til, agter Hunden intet Bud.

గ.

2299. గంగలో మునిగినా కాకి హంస అవుతుందా.

Though it bathe in the Ganges, will a crow become a swan?

(See Nos. 609, 1066.)

2300. గంధపొడి మోసే గాడిదవలె.

Like a donkey carrying sandal powder.

2301. గంధము అమ్మిన చోట కట్టెలు అమ్మినట్టు.

Like selling firewood where sandal had been sold.

Said of the ruin of what once was beautiful.

2302. గడిచి బ్రతికినాము అని గంతులు వెయ్యరాదు.

Don't jump about saying you have got through [your difficulties.]

Don't halloo till you are out of the wood.

2303. గడ్డంత లేకఁ ముడ్డంత యెండి, వేంచేశెనే గుర్రము దేవలోకం.

The horse without grass, dried up and went to Devaloka.

Devaloka is heaven, the 'gods' world.'

2304. గతుకులకు పోతే, బతుకులు పోయినవి.

When he went to lap, his livelihood went.

When a greedy man went to spoon upon another for his breakfast he kept waiting so long that he lost his situation.

2305. గరుత్మంతుణ్ని చూచిన పాము వలె.

Like a snake seeing Garutmat.

Garutmat or *Garuḍa* (No. 751) was "the king of the feathered tribes, and the remorseless enemy of the serpent race." (Vishṇu Purāṇa—Wilson's trans.)*

---

* विनतायाश्च पुत्रौ द्वौ विख्यातौ गरुडारुणौ।
सुपर्णः पततां श्रेष्ठो दारुणः पन्नगाशनः॥

2306. గాజుపూసల గనిలో ఘనమయిన మణి కలుగునా.

Will a large gem be found in a crystal bead mine?

2307. గాడిద గాడిదే, గుఱ్ఱము గుఱ్ఱమే.

An ass is an ass, a horse is a horse.

(See No. 1404.)

2308. గాలి వచ్చినప్పుడుగదా తూర్పార పట్టుకోవలెను.

Is it not when the wind blows that you must winnow?

(See Nos. 316, 808, 1169.)

Strike while the iron is hot.

Take time while time is, for time will away.

2309. గుడ్డివానికి గుడ్డివాడు దారి చూపితే, యిద్దరూ గోతిలో పడుతారు.

If a blind man lead a blind man, both will fall into the pit.

2310. గుడ్డివాడు కన్ను రాగోరునా, పోగోరునా.

Will a blind man wish to have an eye or not to have one?

2311. గుద్దులాడిన యింట్లో గుప్పెడు గింజలు నిలవవు.

In a quarrelsome family not a handful of grain will be left.

2312. గురికి జానెడు మెచ్చు తక్కువగా కాల్చే వాడు.

A man who misses the mark by a span.

A bad shot.

2313. గురువుకు తగ్గ శిష్యుడు.

A disciple worthy of his Guru.

Both blockheads.

2314. గురువు నిలుచుండి తాగితే, శిష్యుడు పరుగెత్తుతూ తాగుతాడు.

If the Guru drink standing, the disciple will drink running.

According to Hindu practice, water should always be drunk sitting.

2315. గుర్రము తోకకు కళ్లెము పెట్టినట్లు.

Like putting the bridle on the horse's tail

To put the cart before the horse.

2316. గుర్రము పేరు గోడ అయితే, జీని పేరు మదురు—ఇకను నాకు అంతా తెలుసును అన్నాడట.

If a horse is Gôḍa, then a saddle is Maduru—I don't want to be told more

Said by a Kômaṭi who was learning Hindustani from a Mussalman at so much per word. He mistook *Ghorâ* (Hind.) " a horse" for *Gôḍa* (Tel.) " a wall," and with the stinginess common to his caste said he did not want to be told what a saddle was as it must be *Maduru* " coping."

2317. గుర్రానికి ముడ్డి యెండితే, ఆరిక కసువయినా తింటున్నది.

If a horse be starving it will eat even Ârika grass.

(For *Ârika* or *Âruga* see No. [illegible]—See No. [illegible])

2318. గుసగుస యోచనలు గుడిసెలు తియ్యడానకు కారణము.

Whispered counsels are a cause of ruin [to others].

2319. గూట్లో దీపం, కుక్షిలో అన్నం.

[As soon as] the light [is] in the niche, [he puts his] food into his belly.

To save the oil.

2320. గొంతమ్మ కోరికలు.

Gontamma's wishes.

2321. గొడ్డుపోతును బిడ్డ కనమంటే, కంటుందా

Will a barren woman bring forth a child at your bidding ?

2322. గొఱ్ఱె యేడిస్తే తోడేలుకు విచారమా.

When the sheep cries will the wolf be grieved ?

(See Nos. [illegible], [illegible])

2323. గోరు వాస్తే వేలంత, వేలు వాస్తే కాలంత, కాలు వాస్తే రోలంత, రోలు వాస్తే యెంత.

If the nail swell, [it will be] as big as the finger; if the finger swell, [it will be] as big as the leg; if the leg swell, [it will be] as big as a mortar; if the mortar swell, how big [will it be ?]

Said in ridicule of a logician.

చ.

2324. చంద్రుణ్ని చూచి కుక్కలు మొరిగినట్టు.

Like dogs barking at the moon.

(See Nos. 40, 441, [illegible].)

2325. చక్కెర పందిట్లో తేనెవాన కురిసినట్టు.

Like honey raining on a sugar Pandili.

(For Pandili see No. 61—See Nos. [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible].)

2326. చచ్చిన తర్వాత తెలుస్తుంది శెట్టిగారి బండాలము.

After his death the state of the Śeṭṭi's affairs will be known.

He is very close in his lifetime.

2327. చచ్చిన వాని తల తూర్పున వుంటేనేమి, పడమట వుంటేనేమి.

What does it matter whether a dead man's head lie towards the east or towards the west ?

2328. చచ్చేటప్పుడు శంకరా శంకరా అన్నాడట

When he was at the point of death he cried "Śankara! Śankara!" (Siva.)

Deathbed repentance.

2329. చదువులలో మర్మమంతా చదివినాను అన్నాడట.

I have become acquainted with all the secret mysteries of learning.

The allusion is to the story of Prahlâda son of Hiraṇyakaśipa. The words of the Proverb are found in the Telugu translation of the Bhâgavata Purâṇa, (but not in the Sanscrit original,) as having been used by Prahlâda to his father.—(See Vishṇu Purâṇa Book I, Chapters 17—20.)

Said of a man who pretends to be learned.

2330. చదువూ లేదు, సంధ్యా లేదు, సంతానం మెండు.

[He has] no learning and [says] no prayers but [has] numerous issue.

Said of an ignorant, irreligious, sensual man.

2331. చవి మరిగిన కుక్క చావగొట్టినా పోదు.

A dog attached [to his master] will not leave him though he be beaten [almost] to death.

2332. చింత లేదు, చింత లేకపోతే పులుసు లేదు.

"No matter" said one, "Then if there's no tamarind, there's no acid" said the other.

There is here a pun upon the word *Chinta* which means both "thought, sorrow" and also "tamarinds."

2333. చిదిగి పొదిగి చిన్నవానికి పెండ్లి చేసే వరకు పెద్దవాని పెండ్లాము పెద్దలలోకి పోయినదట.

When by saving and saving they married the younger son, the elder son's wife went to her ancestors.

2334. చినుకులకు చెరువులు నిండుతవా.

Will the tanks be filled by drizzling rain?

2335. చిన్నక్కను పెద్దక్కను, పెద్దక్కను చిన్నక్కను చేసే వాడు.

He makes the younger sister the elder, and the elder sister the younger.

(See No. [illegible].)

Said of an unprincipled, untruthful man.

2336. చిన్న యిల్లు కట్టుకొని పెద్ద కాపురము చెయ్య వలెను.

Build a small house, and become great.

The Hindus consider it unlucky to commence housekeeping in a large house.

2337. చిన్నవాడి తండ్రి విద్వాంసుడు, చిన్నవాడు చదువుకొంటే అక్కర లోకి వస్తాడు.

The boy's father is a learned man, if the boy acquire learning he will be of use.

2338. చీకటి కొన్నాళ్లు, వెన్నెల కొన్నాళ్లు.

Darkness for some days, moonlight for some days.

(See Nos. [illegible], [illegible].)

Joy and sorrow are equally divided.

2339. చీమలు పెట్టిన పుట్టలు పాములకు యిరవు అవుతున్నవి.

Anthills raised by ants become the dwelling of snakes.

One enjoys what another has acquired.

2340. చూడక తిరగక చూస్తూ చెయ్య వలసినది.

Before seeing him, before he turns, and looking at him, you must do it.

i. e. Before you see the sun in the morning, before it passes the meridian, and at sunset you must perform *Sandhyâvandanam* (daily prayers).

2341. చూస్తే నీది, చూడకుంటే నాది.

If seen it's yours, if not seen it's mine.

The trick of a thief or a shoplifter who, if noticed, pretends that his intentions were not dishonest.

2342. చెడి చెన్నాపట్నం చేరు.

Ruined, go to Chennâpaṭṭaṇam.

To recover your fortune.

2343. చెప్పితే సిగ్గు, దాస్తే దుఃఖం.

If you tell it—shame; if you hide it—sorrow.

The allusion is to adultery.

2344. చెప్పులు చిన్నవి అని కాళ్లు తెగకోసుకో వచ్చునా.

Are you to cut your feet because your shoes are too small?

2345. చెరుకు వుండే చోటికి చీమలు తామే వస్తవి.

Ants come of themselves to the place where there is sugar-cane.

Where the carcase is, the ravens will gather.

2346. చెరువు నిండితే కప్పలు చేరుతవి.

When the tank fills, the frogs assemble.

2347. చెల్లని కాసు ఎన్నడూ చెల్లదు, వల్లని మొగుడు ఎన్నడూ వల్లడు.

Non-current cash will never pass [in currency]; an unloving husband will never love [his wife].

(For *Cash* [కాసు] See No. 613.)

2348. చోద్యాల సోమిదేవమ్మకు వాధ్యారి మొగుడు.

The fastidious Somidevi has a Veda-teacher for a husband.

(For *Somidevi* see No. 28.)

A pair of hypocrites.

జ.

2349. జరిగేమట్టుకు జయభేరి, జరగకపోతే రణభేరి.

As long as successful, the drum of victory; when unsuccessful, the war drum.

By smooth means if possible, if not, by force.

2350. జిల్లేడు చెట్టున పారిజాతములు పుట్టునా.

Will Pârijâta flowers grow on a Jillêḍu tree?

Pârijâta is the Nyctanthes Arbor Tristis, a very celebrated tree said to grow in Svarga, Indra's paradise (W. Elliot). *Jillêḍu* is the Calotropes Gigantea.

2351. జెముడుకు కాయలు వున్నవా నీడ వున్నదా.

Has the Jemuḍu fruit or shade?

Jemuḍu is the Euphorbia Tirucalli.

డ.

2352. డబ్బుకు వచ్చిన చెయ్యి వరహాకు వస్తుంది.

The hand which touches a Ḍabb, will touch a pagoda.

(For *Ḍabbu* see No. 1913.—See No. 2369.)

A man who is dishonest in trifles will not be scrupulous in greater matters.

He that will steal an egg will steal an ox.

2353. డబ్బుకూ ప్రాణానకూ లంకె.

There is a link between money and life.

2354. డబ్బా యివ్వను, డబ్బుమీది దుమ్మూ యివ్వను.

I won't give a Ḍabb, I won't give the dust on a Ḍabb.

(For *Ḍabbu* see No. 1913.)

ఢ.

2355. ఢిల్లీకి ఢిల్లి, పల్లెకు పల్లె.

Delhi to Delhi, village to village.

Great people with great, little with little.

త.

2356. తంగేటి జున్ను.

Honey in the Tangêḍu tree.

(For *Tangêḍu* see No. 1129.)

Easy to get at because the tree is small.

2357. తండ్రిని చంపపోయిన పాపము అత్తవారింటికి పోయి అంబటికట్ట తెగేవరకు వుంటే పోను.

The sin of intending to kill your father will be effaced if you go to your mother-in-law's house and stay there till the porridge dish is burst.

A man was in the habit of telling his friends when they enquired how his son progressed with his studies that he was very stupid and idle. This he did from a superstitious dread of his son being struck by the evil eye of an envious person if he praised him. The son, not understanding his father's motive and being greatly irritated, determined to kill him. He got upon a beam over his father's couch and was about to drop a large stone on his head when he fortunately overheard him explaining to his mother the reason of his strange conduct. The boy then came down and fell at his father's feet confessing his murderous intentions and begging for forgiveness and to be shown a way of expiating his sin. The father replied to him in the words of the Proverb, telling him he was to remain in his mother-in-law's house until the porridge dish was broken. He went, and after having been paid the usual attentions for a day or two was afterwards treated with rudeness and fed with poor fare. At last the butter milk was one day poured so roughly into his porridge that the side of it gave way. He was then released from his expiatory ordeal and returned home rejoicing!

2358. తద్దినము నాటి జంధ్యము.

The sacerdotal thread given on the day of obsequial rites.

(For *Taddinam* see No. 271.)

It is worn temporarily by Śûdras on such occasions.

Said of any temporary honor.

2359. తన నీడే తన పిశాచము.

His shadow is his devil.

A:raid of his own shadow.

2360. తన బంగారము కాకపోతే వన్నే లేదు, వొరపూ లేదు.

If it is not his own gold, it has no colour and no touch (fineness.)

The purchaser depreciates the value of an article brought for sale.

2361. తనయుని పుట్టుక తల్లి యెరుగును.

The mother knows the birth of the son.

i. e. she knows who is his father.

2362. తన వారిని యెరగని మొఱ్ఱి తెడ్డు వున్నదా.

Is there a broken ladle which knows not its own people ?

(See No. 1977.)

A man serves his friends well.

2363. తప్పెట కొట్టిన వాడు దాసరి, శంఖం వూదినవాడు జంగము.

He who beats a drum is a Dâsari, he who sounds a conch is a Jangam.

(For *Dâsari* and *Jangam* see No. 111.)

2364. తల గట్టి, కడుపు గుల్ల.

Head solid, belly hollow.

(See No. 740.)

2365. తల తిరిగి అయినా కబళము నోటికి రావలెను.

Although it goes round the head yet the mouthful must come to the mouth.

2366. తల్లి చేసినది తనయులకు.

What a mother does, [falls] on her children.

(See No. 1047.)

If she sin, her children are disgraced.

2367. తల్లి బంగారు అయినా కంసలవాడు దొంగిలక మానడు.

Though the gold were his mother's, the goldsmith would not stick at stealing it.

2368. తల్లీ బిడ్డా వకటి అయినా, నోరూ కడుపూ వేరు.

Although the mother and child are one, the mouth and belly are separate.

Two men may be great friends, still their wants must be separately provided for.

2369. తవిటికి వచ్చిన చెయ్యి ధనముకు వస్తుంది.

The hand which touches bran, will touch money

(See No. 2361.)

He that will steal a pin will steal a better thing.

2370. తాటోటుగానికి దధ్యన్నము, విశ్వాసముకలవానికి వేన్నీళ్ల అన్నము.

The knave gets rice and curds, the honest man gets rice and warm water.

The more rogue the more luck.

The devil's children have the devil's luck.

2371. తాడు అని ఎత్తి పారవెయ్యనూ కూడదు, పాము అని దాటనూ కూడదు.

Thinking it a rope, you should not take it up and throw it away; thinking it a snake you should not step over it.

(See Nos. 6, 1553.)

A very difficult person to deal with.

2372. తాతా సంధ్యవచ్చునా అంటే, యిప్పుడు చదువుకొన్న నీకే రాకపోతే అరవైయేండ్లకు ముందు చదువుకొన్న నాకు వచ్చునా అన్నాడట.

"O grandfather! do you know your Sandhyâ," [asked a boy]; "If you who have just learnt it don't know it, can I who learnt it sixty years ago remember it?" [replied the old man.]

2373. తాను అనుభవించని అర్థము ధరణిపాలు.

Wealth unenjoyed returns to the earth.

2374. తాను పతివ్రత అయితే, బోగముంట కొంపలో వుంటే యేమి

If she herself be virtuous, what though she dwell in the house of a harlot?

If a man be upright it matters not if he be among bad men.

2375. తానే మాగని కాయ తన్నితే మాగును.

Will a fruit which ripens not of itself ripen if you kick it?

Advice is thrown away upon the headstrong.

2376. తామసం తామసీ.

By anger a man is burnt up.

Anger punishes itself.

2377. తిట్టే నోరు కుట్టినా వూరకుండదు.

An abusive mouth will not be quiet though you sew it up.

(See No. 1886.)

2378. తిరిపెము యెత్తేవానికి పెరుగు అన్నముకు కరువా.

Will one who receives alms lack rice and curds?

2379. తిరునాళ్లకు పోతావా, తిండికి పోతావా.

Are you going for the festival (lit. holy days) or for the feast?

(See No. 1881.)

2380. తుపాకీ కడుపున ఫిరంగీ పుట్టినట్టు.

Like a cannon being born in the belly of a musket.

Great things from small.

2381. తురక వీధిలో సన్న్యాసి భిక్ష.

A Sannyâsî's alms in Mussulman street.

Not the place for him to go to.

2382. తెంపుల తాళ్లు, చిల్లుల కడవ.

A rope in pieces, a pot with holes.

Useless instruments.

2383. తెగించిన వానికి తెడ్డే ఆయుధము.

To the bold man his ladle is a weapon.

(See No. 1107.)

2384. తెలిశిన వారికి ముందరనే వున్నది మోక్షము.

Salvation awaits the wise.

2385. తెల్లగా వుంటే పాలు, నల్లగా వుంటే నీళ్లు.

If it's white it's milk, if it's dark it's water.

Said of a simple minded, guileless man.

2386. తేన వున్న చోట యీగలు పోగవుతవి.

Flies collect in the place where there is honey.

2387. తోడేటిని గొఱ్ఱెల కాయపెట్టినట్టు.

Like putting a wolf to watch the sheep.

You give the wolf the wether to keep.

To entrust the sheep to the wolf. (Latin.)*

He sets the wolf to guard the sheep. (Italian.)†

2388. తోలు తియ్యకనే తొనలు మింగేవాడు.

One who swallows fruit without taking off the skin.

A glutton.

ద.

2389. దయలేని అత్తకు దండం పెట్టినా తప్పే.

If [the daughter-in-law] even salute her unkind mother-in-law, it's a fault.

(See No. 151.)

2390. దాగబోయి తలారి యింట్లో దూరినాడట.

He went to hide and entered the house of the village watchman.

To run into the Lion's mouth.

To break the Constable's head and take refuge with the Sheriff. (Spanish.)‡

---

* Ovem lupo committere.
† Egli dà le pecore in guardia al lupo.
‡ Descalabrar el alguacil, y acogerse al corregidor.

2391. దీపము వుండగా నిప్పుకు దేవులాడనేల.

When there is a lamp, why should you search for fire?

2392. దీపాన వెలిగించిన దివిటీ.

A torch lighted from a lamp.

Said of a great man sprung from a humble family.

2393. దున్నపోతు యీనినదంటే, చెంబు తేరా పాలు పితుకుదామన్నట్టు.

"The male buffalo has calved" cried one, "Then bring the pot and we'll milk him" replied the other.

(See Nos. [illegible], 1172.)

2394. దున్నలాగున కష్టపడి దొరలాగున తినవలెను.

One must work like a buffalo, and eat like a gentleman.

2395. దున్నిన పొలానకూ తాగిన గంజికీ సరి.

The rice water which he drank was equivalent to the field which he ploughed.

Pay proportionate to labor.

2396. దున్నే రోజులలో దేశం మీద పోయి కోత రోజులలో కొడవలి పట్టుకొని వచ్చినాడట.

In the ploughing season he went about the country, and at harvest time he came with his sickle.

(See No. 1171.)

2397. దున్నేవాడు లెక్క చూస్తే నాగలి కూడా మిగలదు.

If the plougher look into his accounts [he will find] that the plough even does not remain [as profit].

The expenses of cultivation.

2398. దుమ్ము పోశి అంబలి కాచినట్టు.

Like making porridge of dust.

Labour wasted in a hopeless scheme.

2399. దుర్మార్గముకు తండ్రి బద్ధకము.

Idleness is the father of vice.

Idleness is the root of all evil.

Idleness is hunger's mother, and of theft it is first brother. (Dutch.)*

2400. దూడ చస్తే కమ్మలం, గేదె చస్తే నిమ్మళం.

If the calf dies there will be Kammalam, if the she buffalo dies there will be quiet.

Kammalam, corrupted from the Tamil *Kaimûlam* (கைமூலம்) is a name given to milk drawn from a cow or buffalo which has lost its calf.

2401. దేవుడు యిస్తాడుగాని, వండి వార్చి వాత కొట్టుతాడా.

God gives [food] but does He cook and strain it and put in the mouth?

(See No. 1183.)

God gives every bird its food, but does not throw it into the nest. (Danish.)†

2402. దేహము నీరుబుగ్గ వంటిది.

The body is like a water bubble.

Frail and transitory.

2403. దేహి అంటే నాస్తి అన రాదు.

If one say "Dehi" (give) you should not reply "Nâsti" (there is not).

Alms should never be refused.

* Ledigheid is hongers moeder, en van diefte volle broeder.
† Gud giver hver Fugl Sin Föde, men kaster den ei i Reden til ham

2404. దొంగకు అందరిమీద అనుమానమే.

The thief suspects every one.

A thief thinks every man steals. (Danish.)*

2405. దొంగకు దొంగ బుద్ధి, దొరకు దొర బుద్ధి.

A thief has a thief's thoughts, a gentleman has a gentleman's thoughts.

2406. దొంగను దొంగ యెరుగును.

A thief is known by a thief.

A thief knows a thief, as a wolf knows a wolf.

2407. దొంగ వస్తానని ముందు చెప్పి వుంటే, సాక్షులను సంపాదించి వుందును.

If the thief had said before that he was coming, I would have obtained witnesses.

2408. దొంగవాడి దృష్టి మూట మీదనే.

The thief's eye is upon the bundle.

2409. దొంగిలించేటంత దొరతనము వుండగా, అడిగేటంత అన్యాయముకు లోబడుతానా.

When I have such power of stealing shall I submit to the injustice of asking ?

Said by a thief.

2410. దొరలేని మూకలు.

Troops without a leader.

---

* Tyv taenker Hvermand stiaeler.

2411. ద్రావిడానాం ఘృతం నాస్తి, మిళ్లే మిళ్లే నిరంతరం.

There is no ghî among the Drâviḍas, [they serve it] always in spoonfuls.

Said by a Telugu man of the Tamilians who eat very little *ghî* with their food. *Milḷi* is a very small spoon used in offerings, &c., called in Sanscrit *Darvvi.*

ధ.

2412. ధర్మము తల కాచును.

Virtue protects the head.

The reward of virtue in this life is protection from evil.

2413. ధర్మమే జయము, దైవమే గతి.

Virtue alone is success, God alone is a refuge.

2414. ధూపం వేస్తే పాపం పోతున్నది.

If you offer incense, sin will be removed.

న.

2415. నక్కవాత మన్ను కొట్టినాడు.

He threw mud into the mouth of the jackal.

i. e. he cheated him.

Said of the surprising recovery of a sick man who had been given up, and whose body it was expected might provide food for the jackals.

2416. నక్కా నక్కా నా నామం చూడు, తిరిగి చూస్తే తిరుమణి చూడు.

O Jackal! Jackal! look at my Nâmam, if you look again see my Tirumaṇi.

(For *Nâmam* see No. 789).—*Tirumaṇi* (lit. sacred earth) is the name given to the outer lines, made with white clay, of the *Nâmam.*

2417. నమ్మి నడివీథిలో వేసినవారు ఎవరు.

Who throws [his property] into the middle of the street and trusts it there ?

(See No. 2125.)

2418. నమ్మినాను రామన్నా అంటే, నట్టేట్లో ముంచుతాను లక్ష్మన్నా అన్నాడట.

" I trusted you O Râmanna !" said one " Then I'll drown you in the middle of the river O Lakshmanna!" replied his friend.

Misplaced confidence.

Trust makes way for treachery.

Trust, beware whom ! (German.)*

Trust was a good man, Trust-not was a better. (Italian.)†

2419. నయము నష్టకారి, భయము భాగ్యకారి.

Leniency is injurious, severity is profitable.

Applied to children.

Spare the rod and spoil the child.

2420. నయానా భయానా.

By mildness or severity.

If one does not answer, the other must be tried.

2421. నల్ల పూసకు తెల్ల పూసా లేదు, తెల్ల పూసకు నల్ల పూసా లేదు.

For the black bead there is no white bead, and for the white bead there is no black bead.

Said by a wretchedly poor woman who could not afford to buy white beads when she had black, or black when she had white. The beads are strung alternately and used as a necklace by poor women who have not the means of getting gold or silver ornaments.—Hindu married women are not permitted to appear without some neck ornament however trifling the value of it may be.

---

* Traue, schaue Wem!

† Fidati era un buon uomo, Nontifidare era meglio.

2422. నల్లి నలిగి పోయినది, చెత్త కానము.

The bug is crushed but the remains are not to be seen.

Robbers' slang, referring to a murdered man.—*Chetta* means literally 'rubbish,' 'sweepings.'

2423. నవగ్రహాలు వక్రించి వున్నట్టు.

As if the nine planets were out of their course.

Said of a family at sixes and sevens.

2424. నవాబంత దరిద్రుడు, పులి అంత సాధువు.

As poor as a Nawâb, as mild as a tiger.

2425. నవ్వుతూ చేస్తున్నారు, యేడుస్తూ అనుభవిస్తున్నారు.

Laughing, they do it; weeping, they suffer for it.

(See No. 1947.)

Said of criminals.

2426. నాకు సొగసెందుకు, బాగుంటే సరి.

What do I care for beauty ? If it is good it is enough.

2427. నాకూ బెబ్బేనా అంటే, నీకూ బెబ్బే నీ అబ్బకూ బెబ్బే అన్నాడట.

When he said "What! Bebbe to me?" "Yes, Bebbe to you and Bebbe to your father" was the reply.

A great man pressed by his creditors was advised by a friend, himself also a creditor, to escape from their importunities by feigning madness. He accordingly did so, replying to them all like an idiot "*Bebbe.*" The plan was successful, and the friend then asked that *his* debt should be paid, but he himself received the treatment he had prescribed for others.

Trickery comes back to its master. (French.)*

---

* Tricherie revient à son maître.

2428. నాడు కట్టా లేదు, నేడు చింపా లేదు.

Neither on that day did I put it on, nor on this day have I torn it.

(See No. 2429.)

Said by a poor fellow who had never had the pleasure of putting on a good cloth or the annoyance of tearing it.

2429. నాడు నిలువబడా లేదు, నేడు మొత్తుబడా లేదు.

I was never rich one day and poor another.

(See No. 2428.)

Said by a man who had not experienced the ups and downs of fortune, but had remained in a mediocre state throughout his life.

2430. నాడు వుంటే నవాబు సాయెబు, అన్నము వుంటే అమీరు సాయెబు, బీద పడితే ఫకీరు సాయెబు, చస్తే పీరు సాయెబు.

If he has a country, Nawâb Ṣâḥib; if he has food, Amîr Ṣâḥib; if he becomes poor, Faḳîr Ṣâḥib; when he dies Pîr Ṣâḥib.

The Mussulman sticks to his title of *Ṣâḥib* under all circumstances.

2431. నాడు వ్రాశినవాడు నేడు చెరిపి మళ్లీ వ్రాస్తాడా.

Will he who wrote at that time, now cancel it and write again?

(See Nos. 1311, 1637.)

2432 నాభిలో పుట్టిన పురుగు వంటివాడు.

One like a worm born in the Nâbhi.

Nâbhi (Sans. *Vatsanâbha*) is an active vegetable poison, 'the root of the Aconite ferox brought from Nepâl' (Wilson).

Said of a treacherous villain.

2433. నా ముందర నీవేమి బ్రతక గలవు అన్నట్టు.

How can you live before me?

What are you when compared with me?

Said by a conceited Paṇḍit.

2434. నారిగాడు—నారడు—నారాయడు—నారాయ—నారయ్య—నారాయణయ్య—నారాయణరావు—నారాయణరావుపంతులు—నారాయణరావుపంతులవారు.

Nârigâḍu—Nâraḍu—Nârâyaḍu—Nârâya—Nârayya—Nârâyaṇayya—Nârâyaṇa Râu—Nârâyaṇa Râu Pantulu—Nârâyaṇa Râu Pantulavâru.

When a person is in a very indigent state he is called by the first name (Nârigâḍu) and he receives the other names—each form being more respectful than the last—as he advances in social position. The highest position he could possibly attain to would give him the last and most honorific form (Nârâyaṇa Râu Pantulavâru).

2435. నిన్న వున్నవారు నేడు లేరు.

They who yesterday were to-day are not.

The uncertainty of life.

To-day stately and brave, to-morrow in the grave. (Danish.)*

2436. నిప్పున కాలడు, నీళ్లను తడియడు.

He won't be burnt with fire, he won't be wet with water.

Said of an obstinate blockhead.

2437. నిలకడ లేనివాని మాట నీళ్లమూట.

The word of an unstable man is a bundle of water.

(See No. 170.)

A fool's speech is a bubble of air.

2438. నీకు యెక్కడ సంశయమో నాకు అక్కడ సందేహము.

Where you are doubtful, there I am dubious.

A joke among Paṇḍits when one is not able to help another through difficult passages.

2439. నీ పెండ్లాము ముండమోస్తే, నీకు యెవరు అన్నము వండిపెట్టుతారు అన్నాడట.

If your wife becomes a widow, who will cook for you?

(See No. 1603.)

---

* [illegible]

2440. నీ బఱ్ఱె గొడ్డును యెవరు కాస్తారు చూతాము అంటే, నా తిత్తి లోని డబ్బే కాస్తున్నది అన్నాడట.

"Who will watch your buffalo?" said [a herdsman]—"The money in my purse will do it" replied [the master].

A fit answer to an impertinent servant.

2441. నీళ్లమీద వ్రాసిన మాట.

A word written on water.

2442. నీవు తలిచినప్పుడు బిడ్డ కనవలెను.

When you wish for it, I must bring forth a child.

Said by a wife to an unreasonable, exacting husband.

2443. నువ్వులకు తగిన నూనె.

Oil according to the [quantity of] Sesamum.

(For *Nuvvu* see No. 1319—see No. 1486.)

2444. నూటికి పెట్టి కోటికి గొరిగించేవాడు.

One who feeds a hundred and shaves (i. e. plunders) a crore.

2445. నూటికి పొడిచి సెలగో అనే వాడు.

He kills a hundred and cries "Selaga!"

Selaga is a term used in counting or measuring, signifying the completion of a lot of one hundred.

Said of a great hero.

2446. నూరు అయ్యేవరకు నన్ను కాపాడితే, నూరు అయిన వెనక నిన్ను కాపాడుతాను.

Save me up to a hundred, and after that I will support you.

Money's advice.

Take care of the pence, the pounds will take care of themselves

2447. నెయ్యి అని తాగా కూడదు, నూనె అని తలకు పూసుకోనూ కూడదు.

Thinking it to be Ghî you must not drink it, thinking it to be oil you must not rub it on your head.

(See Nos. 6, 1503, 2871.)

2448. నేర్పుగల అమ్మ నేతితో అతిరసములు కాలిస్తే, ఓర్పుగల అమ్మ ఒళ్లో కట్టుకొని పోయినదట.

When the clever lady had fried the cakes in Ghî, the patient lady walked off with them in her lap.

Atirasam is a sweet cake made of rice meal and syrup and fried, or rather boiled, in *ghî*.

A cool trick.

2449. నొచ్చిపోయిన వాడా నువ్వులు చల్లుము అన్నట్టు.

O unfortunate man! sow Sesamum.

Advice given to a farmer very unfortunate in his crops. The Sesamum crop is generally profitable.

2450. నొసట వ్రాసిన వ్రాలకన్నా, నూరేండ్లు చింతించినా యేమీ లేదు.

Though you think for a hundred years you will get no more than has been written on your forehead.

(See Nos. 1341, 1637)

2451. నోరు వుంటే పోరు గెలుస్తాడు.

If he has a mouth he'll win the fight.

(See No. 1850.)

ప.

2452. పండగనాడూ పాత మొగుడేనా.

What! my old husband on the feast day?

When everything else is new.

A joke.

2453. పందికి పెడతలబుద్ధి.

A pig's sense is in its occiput.

(See No. 436.)

2454. పంది యెంత బలిసినా నందితో సమమవునా.

However fat the pig may grow will it ever be equal to Nandi?

(For *Nandi* see No. 1304—see Nos. 600, 1086.)

2455. పగలు తల్లి, రాత్రి భార్య, అనే వాడు.

He calls her a mother in the day time and a wife at night.

An unprincipled rascal.

2456. పగలు పక్కచూచి మాట్లాడు, రాత్రి అదీ మాట్లాడ వద్దు.

When you speak in the day time, look around; at night don't speak at all.

Hills see, walls hear. (Spanish.)*

2457. పగలు రేజీకటి, రాత్రి హుటాహుటి.

Night blindness in the day time, running about at night.

(See Nos. 304, 436, 2021.)

2458. పట్టు కత్తిరించినట్టు మాట్లాడ వలెను.

You should speak as silk is cut.

i. e. give a decided answer, as unmistakable as the cut of silk is clean.

2459. పడవ వొడ్డు చేరితే, పడవ వాని మీద వక సొడ్డు.

When the boat reached the shore the ferry-man was made a fool of.

(See No. 1363.)

2460. పడుకోవడము పాడుగోడల్లో, కలవరింతలు మిద్దెటిండ్లల్లో.

Sleeping within ruined walls, but talking in his sleep of upper storied houses.

---

* Montes veen, paredes oyen.

2461. పరుల సొమ్ము పేలపిండి, తన సొమ్ము దేవుధి సొమ్ము.

The property of others is Pêlapiṇḍi, his own property is the property of God.

It is kept as sacred as that which has been offered to the deity.—*Pêlapiṇḍi* is flour made of fried grain.

(See Nos. 3, 910, 1121, 1268, 1580, 1746.)

2462. పాడి ఆవును దానము చేసి పాలు మాత్రము పితుకుకొన్నట్టు.

Like making a present of a milch cow and merely milking her for himself afterwards.

2463. పాత దొంగ వక్క రోజున దొరకక మానడు.

The old thief will be one day caught.

(See No. 861.)

2464. పాపము వుంటే భయము, పల్లము వుంటే నీళ్లు.

Where there is sin there will be fear, where there is low ground there will be water.

2465. పాముకు బదనిక చూపినట్టు.

Like showing Badanika to a snake.

Badanika is the Loranthus Longiflorus; the term is also applied generally to all plants of the order. (W. Elliot.) It is said to be used as an antidote for snake bites.

2466. పాముకు విషము పండ్లలోనే వున్నది.

A snake's poison is in its fangs.

Said of a man ready for any villainy.

2467. పాము చిన్నది అయినా వకటే, పెద్దది అయినా వకటే.

A snake is the same whether small or big.

2468. పాముతో చెలిమి రాజుతో చెలిమి వక్కటే.

Friendship with a snake and friendship with a king are one.

Both treacherous.

2469. పిండికి తగ్గ పిడచ.

A lump according to the flour.

(See No. 1436.)

2470. పిడుగుకు గొడుగు అడ్డమా.

Will an umbrella stop a thunderbolt?

2471. పిడుగు పడడానకు వారశూలా.

Is there a bad day of the week for the falling of the thunderbolt?

Does the thunderbolt observe auspicious and inauspicious days?

(See No. 2536.)

2472. పిల్లకు సొమ్ము పెట్టి చూడు, గోడకు సున్నము పెట్టి చూడు.

Adorn the child and look at it, whitewash the wall and look at it.

2473. పిల్లకోసరం గడ్డి తింటారు.

They make themselves fools for a child.

Lit. They eat grass.

Foolish vows are made and silly ceremonies performed to propitiate the gods and obtain children.

2474. పుంజం పెట్టినది బట్ట, లంచం పెట్టినది మాట.

That is a cloth into which Punjam has been put. that is the word into which a bribe has been put.

A *Punjam* is a skein of 60 threads; the word is here used to signify the proper quantity of thread required for good cloth.

The only way of obtaining a good recommendation is to purchase it with a bribe.

2475. పుట్టు వాసనా, పెట్టు వాసనా.

Is this natural fragrance, or borrowed perfume?

Said of a man of great pretensions but of no real learning.

2476. పుట్టు శాస్త్రులా, పెట్టు శాస్త్రులా.

Is he a born Śâstrî or a deplomated Sâstri ?

Said also of a *Somayâjî* (No. 2053).

2477. పుణ్యానికి పోతే, పాపము యెదురుగా వచ్చినది.

When he went to do good, evil met him.

(See No. [illegible].)

2478. పులికి ఆకలి అయితే, గడ్డి తింటున్నదా.

Though the tiger be hungry will it eat grass ?

2479. పూలు అమ్మిన చోట పుడకలు అమ్మినట్టు.

Like selling firewood where nowers were sold.

(See No. 2301.)

2480. పూచిన పూలెల్లా కాయలయితే, భూమి పట్టదానకు స్థలము వుండదు.

If all the flowers which blossom should become fruit, there would be no room for the earth to hold them.

2481. పెండ్లి సందట్లో బొట్టుకట్ట మరిచినాడట.

In the bustle of the marriage he forgot to tie on the Boṭṭu.

(For *Boṭṭu* or *Tâlibottu* see No. [illegible].)

2482. పెట్ట కూస్తే పుంజు కేరుతున్నది.

When the hen clucks, the cock chucks.

2483. పెన్న రావడం వెన్న కరిగేలోపల.

The coming down of the Peṇṇa is quicker than butter melts.

(See No. [illegible].)

2484. పెరగగా పెరగగా పెదబావగారు కోతి అయినాడు.

Growing and growing the big brother-in-law became a monkey.

2485. పొమ్మనలేక పొగ పెట్టినట్టు.

Not being able to tell him to go he smoked him out.

2486. పొయ్యి వూదినమ్మకు బొక్కెడయినా దక్కదా.

Will she who blows the fire not even get a mouthful ?

(See No. 1898.)

He is a very bad manager of honey who leaves nothing to lick off his fingers. (French.)*

He who manages other people's wealth does not go supperless to bed. (Italian.)†

2487. పొర్లించి పొర్లించి కొట్టుతూ వుండగా, మీసాలకు మన్ను తగల లేదు అన్నట్టు.

When he was being rolled over and over and beaten, he said that earth had not stuck to his mustaches.

Said by a defeated coward.

2488. ప్రాణము వుండే వరకు భయము లేదు.

As long as life remains, there is no fear.

Until the destined period of life has come to a close death need not be feared.

While there is life there is hope.

2489. ప్రాతస్సంధ్యావందన అర్ధ హృదయపాఠ అర్ధ పుస్తకపాఠ, మధ్యాహ్న సంధ్యావందన నమగూ తిళియదు నమ్మ ఆచారరిగూ తిళి యదు, సాయంసంధ్యావందన యథోచిత.

Of the morning Sandhyâ, half is known in my heart, and half is known by the book ; the noon Sandhyâ is neither known to me nor to my priest ; as for the evening Sandhyâ I don't know it very well.

i. e. He did not know a word of it.

---

* Celui gouverne bien mal le miel, qui n'en taste et ses doigts n'en lèche.
† Chi maneggia quel degli altri, non va a letto senza cena.

2490. ప్రొద్దున వచ్చిన బంధువూ వానా నిలవవు.

A relation and rain coming in the morning don't stay.

బ.

2491. బంగారు ముచ్చెలు అయినా కాళ్లనే తొడగ వలెను.

Though the slippers be of gold they can only be worn on the feet.

2492. బంగీ తిన్న కోతివలె తిరుగుతాడు.

He runs about like a Bhanged monkey.

(For *Bhang* see No. 1084.)

2493. బంధువుడవు సరే గాని, పయిరులో చెయ్యి పెట్ట వద్దు.

It is true you are a relative, but don't put your hand into the corn.

i. e. I won't allow you even to pluck the ears.

(See No. 874.)

2494. బట్ట తలకు పేలు పట్టినట్టు.

Like lice infesting a bald head.

2495. బయిట తన్ని యింట్లో కాళ్లు పట్టుకొన్నట్టు.

Kicking [a man] when out of doors and falling at his fee· in the house.

Disgracing him in public and cringing to him in private.

2496. బఱ్ఱె అమేధ్యము తింటే, పాలు చెడుతున్నవా.

Though the she-buffalo eat filth, will the milk be spoilt ?

2497. బలవంతాన పిల్లను యిస్తానంటే, కులమేమి గోత్రమేమి అని అడిగినాడట.

When one offered his daughter unasked to another, he was answered "What is your caste and what is your Gotra ?"

When a man goes out of his way to make an unusual offer, his intentions are apt to be suspected.

2498. బహునాయకం, బాలనాయకం, స్త్రీనాయకం.

Having many leaders, having a youthful leader, having a female leader.

Said of people, an army, &c.

2499. బాధకు వక కాలము, భాగ్యానికి వక కాలము.

A time for misfortune, a time for fortune.

(See Nos. 561, 562.)

2500. బాపడికి పప్పాశ, అత్తకు అల్లుడాశ.

The Brahman is fond of Dâl, the mother-in-law is fond of her son-in-law.

(For *Dâl* see No. 189.)

2501. బాపన వావి బండ వావి.

The Brahmans' rule for intermarrying is a disgusting rule.

(For *Vâvi* see No. 1947.)

2502. బిచ్చపు కూటికి పేదరికమా.

Is there any poverty in a beggar's food ?

Does he feel any want ?

2503. బుట్టలో పాము వలె అణిగినాడు.

He sank down like a snake in a basket.

i. e. his pride was humbled.

A snake charmer's covered basket is here referred to.

2504. బురద గుంటలో పడ్డ పేడ పురుగు వత్తు.

Like a beetle (*lit.* a cowdung worm) fallen into a mire pit.

Said of a man being in an harassing service from which he cannot escape, &c.

2505. బూరుగ పంటికి చిలుక కాచి వున్నట్టు.

Like a parrot waiting [to eat] a Bûrugu pod.

Bûrugu or *Bûraga* is the silk cotton tree (Eriodendron Anfractuosum).

Vain expectations.

2506. బెల్లము పారవేసి ఆకు నాకినట్టు.

Like throwing away the molasses and licking the leaf.

2507. బెల్లము వుండే చోట యీగలు ముసురుతున్నవి.

In the place where there is molasses flies swarm.

(See No. 2345.)

Daub yourself with honey, and you'll be covered with flies.

2508. బొజ్జను నమ్మి యేట పడ్డట్టు.

Trusting to his corpulency and throwing himself into the river.

2509. బొట్టు కట్టితేనేగాని, ముండ మొయ్యదు.

Unless the Boṭṭu be tied, she cannot become a widow.

(For *Boṭṭu* or *Tâliboṭṭu* see No. 878.)

Fortune must come before misfortune.

2510. బోడితలకూ మోకాటికీ ముడి పెట్టినట్టు.

Like tying a bald head and the knee in a knot.

2511. బోసి నోటి వానికి పేలపిండిమీద ప్రీతి.

A toothless fellow likes Pêlapiṇḍi.

(For *Pêlapiṇḍi* see No. 2461.)

2512. బ్రహ్మ వ్రాసిన వ్రాలకు యేడవనా, రాగల సంకటికి యేడవనా.

Am I to weep on account of the writing written by Brahmâ ? Am I to weep on account of the coming Sankaṭi ?

Sankaṭi is a coarse porridge generally made with *Çôḷḷu* (Eleusine Coracana) commonly called *Râgi*.

భ.

2513. భయమెంతో అంత కోట కట్టుకో వలసినది.

According to your fear, so you must build your fort.

2514. భార్య చేతి పంచభక్ష్యపరమాన్నములకన్నా తల్లి చేతి తవిటి రొట్టె నయము.

Bran-bread from the hand of a mother is better than the five cakes and rich food from the hand of a wife.

Pañchabhakshyam are five kinds of cakes.—*Paramânnam* is a rich dish of rice boiled with milk, sugar, spices, &c.

2515. భిక్షాధికారి అయినా కావలె, లక్షాధికారి అయినా కావలె.

One must be a master of alms or a master of lakhs.

i. e. either a beggar or a very rich man.

మ.

2516. మంచి చేశిన ముంగికి మరణము సంభవించినట్టు.

Although it did a good act, death overtook the Mongoose.

The Mongoose tore in pieces a snake which approached a sleeping child. The mother, who had been out, met the little animal covered with the blood of the snake and killed it, thinking it had killed her son.—(See *Telugu Selections* 20th story.)

2517. మంచివానికి వక మాట, మూర్ఖునికి వక చేట.

A word to a good man, [a blow with] a sieve for an obstinate blockhead.

(See No. 1661.)

A blow with a sieve, a broom, or a slipper is very degrading.

2518. మందు లేదు గుండూ లేదు, తుపాకి పట్టి కాల్చుము అన్నట్టు.

Like saying "Take the gun and shoot" when there is no powder and no ball.

2519. మద్దిముండకు మల్లెపూలు యిస్తే, మడిచి ముడ్డికింద పెట్టుకొన్నదట.

When Jasmine flowers were given to a boorish woman, she folded them up and sat on them.

Instead of putting the garland round her neck.—*Malle* (prop. Jasminum Sambac) is a general name given to all common jasmines (W. Elliot.)

2520. మణి మణితో కొయ్య వలెను.

You must cut a gem with a gem.

2521. మతులు యెన్ని చెప్పినా మంకుబుద్ధి మానదు.

However much advice you give her, she will not mend her stubbornness.

(See No. 794.)

2522. మన బంగారము మంచిదయితే, కంసాలి యేమి చెయ్యగలడు.

If our gold be good, what can the goldsmith do?

The purest gold is the most easily tested, and a goldsmith cannot easily cheat with it.

A good character is proof against slander.

2523. మనసెరుగని అబద్ధము వున్నదా.

Is there a lie unknown to the heart?

(See No. 485.)

2524. మనస్సుకు మనస్సే సాక్షి.

The mind is witness to the mind.

i. e. A man is judged by his own conscience.

2525. మనువు చెడి ముండ బుద్ధిమంతురాలయినది.

When the good match was broken off, the jade became wise.

2526. మనువును నమ్మి, బొంత బోర్లవేసుకొన్నదట.

Trusting to the good match, she turned every thing topsy turvy.

But she was disappointed after all.

2527. మనుష్యులు వుండరుగాని, మాటలు వుంటున్నవి.

Men remain not, but words last.

2528. మన్ను పెట్టితే బంగారము, బంగారము పెట్టితే మన్ను.

You get gold out of earth and earth out of gold.

i. e. you buy land with money.

2529. మరిచిపోయి చచ్చినాను ప్రాణమా రమ్మంటే, తిరిగి వచ్చునా.

If one says "O life! I died by mistake, come back," will the life return?

2530. మాటకు మాట శృంగారము, పేటకు కోట శృంగారము.

A word is the ornament of a word, a fort is the ornament of a town.

2531. మాటలు ఎన్నిచెప్పినా, మామగారి పొత్తు వదలను అన్నదట.

However much you talk, I won't give up eating with my maternal uncle.

Said by a woman who had been brought up from childhood by her uncle.

Force of habit.

Continuance becomes usage. (Italian.)*

2532. మాదిగవాడి ఆలు అయినా మాడే కాలికి చెప్పు లేదు.

Though a shoemaker's wife, she has no shoes for her burning feet.

A shoemaker's wife and a smith s mare are always the worst shod.

2533. మాధుకరి వాని యింటికి వుపాదానం వాడు పోయినట్టు.

Like the raw rice beggar going to the house of the boiled rice beggar.

Some beggars will only receive raw rice which they cook for themselves, others receive boiled rice.

2534. మా పిల్లవానికి ముప్ఫయిరెండు గుణములు వున్నవిగాని, రెండు మాత్రము తక్కువ.

My boy has the thirty-two qualities, only he is two short.

---

* Continuanza diventa usanza.

2535. మామతో కూడా మంచము అల్లి తాతతో కూడా తడిక కట్ట డానకు వచ్చినదట.

Having woven the cot with her maternal uncle, she came to put up the mat with her grandfather.

2536. మారికి వారకూలా.

Will Mâri care for a 'bad day'?

(*For Mâri* see No. 1672.—See No. 2471.)

2537. మాలిస్తు చేశినట్టే వుండవలె, కాపు చెడ్డట్టే వుండవలె.

One must be threshing, and the master must be cheated.

Said by a dishonest servant.

2538. మాశిమీద మాశి యెక్కి కూర్చుంటే, మోశి మోశి చచ్చి నాను అన్నాడట.

"When a man gets up and sits on a man, the weight kills me" said he.

A stupid lout was persuaded by his wife to go and hear the Râmâyaṇa read as she thought it might improve his mind. While standing leaning his head on his stick, a scamp got upon his shoulders and sat there. The blockhead thought this was a necessary part of the performance. When he returned home he was asked how he liked the Râmâyaṇa and replied as above.

2539. మాశి పెద్దా మాశీ వుండావు, బుద్ధి గాడ్దె బుద్ధి వుండాది.

To look at you are a great man, but you are a mean fellow at heart.

Lit. You have the sense of an ass.

2540. మా సేన బోమణి నక్కలు గూసెఁ.

Bomaṇi jackals cried in our army.

A reader complained that he received less pay than an expounder. He was told that much less learning was required. On the next occasion he read the Ândhrabhârata in such a manner that the expounder was completely puzzled. The passage, correctly written, is as follows:—

క॥ మాసె నభోమణి నక్కలు। గూసెఁ.

The sun (*Nabhomaṇi*) turned dark; the jackals cried.

Which was interpreted in the above ridiculous manner.

2541. మా సొమ్ము మాకిచ్చుట మడి మాన్యములిచ్చుట.

Giving me back my own money will be giving me glebe land.

Said by a creditor.

2542. మిగిలిన సున్నాన్నీ నొగిలిన రాజునూ వదల రాదు.

You must not desert the leavings of chunam or a deposed king.

The chunam will be wanted again to eat with betel leaf (See No. 823). The king, if restored to power, will reward those who were faithful to him in adversity.

2543. మితము తప్పితే అమృతమయినా విషమే.

If you exceed the bounds of moderation nectar too is poison.

2544. మీ గురువులు మా శిష్యులవద్దనే చదువుకొన్నారు.

Your Guru learnt from my pupils.

Said in a disputation between two rival Pandits.

2545. ముండ్లమీద పడ్డ గుడ్డ మెల్లగా తీసుకో వలెను.

The cloth which has fallen upon thorns must be taken off slowly.

2546. ముందరి కాళ్లకు బంధాలువేసి ముండల తాళ్లు తెంపేవాడు.

A man who ties the fore legs together and breaks the widows' cords.

Said of a crafty swindler, who having made his victim as helpless as an animal whose fore feet have been tied together proceeds to plunder. Widows wear no cords (See No. 1415) ; the expression signifies a state of helplessness.

2547. ముందు చూస్తే అయ్యవారి గుర్రముగా వున్నది, వెనక చూస్తే సాయెబు గుర్రముగా వున్నది.

Looking from the front it seems to be the Brahman's horse, looking from behind it seems to be the Ṣâḥib's.

The Kômaṭi's evidence (See No. 729). The words are ambiguous and bear another meaning viz. " Before, this was the Brahman's horse—now, it is the Ṣâḥib's" (i. e. the Sâḥib has taken possession of it).

2548. ముందు వచ్చినందుకు మున్నూరు వరహాలు దండుగ, మళ్లీ యేల వచ్చినావే మాయదారి తొత్తా.

When you came before you cost me three hundred pagodas, why have you come again, you deceitful jade?

A man married a bad wife. After getting 300 pagodas' worth of jewels from him she went off to her mother's house and left her husband to shift for himself. After some time, the jewels having been sold and the proceeds spent, she returned to try her old trick, whereupon the husband accosted her as above.

2549. ముక్కు పట్టుకొంటే ప్రాణము పోనా.

If I touch your nose will you lose your life?

A Guru was endeavouring to initiate his disciple into the mysteries of *Prâṇâyâma* (see Wilson) and touched his nose which the unwilling disciple pretended caused him intense pain. " This ceremony is performed in the following manner: 1st he [the Brahman] presses in the right nostril with the fourth finger of his left hand, repeating the name of each Deity; and counting them nine times over upon the joints of the fingers of his right hand with great rapidity, half closing his eyes the while, and drawing in his breath: then gently pressing in the left nostril with the thumb, he breathes out, repeating the same name as many times over. Then releasing the right nostril, and still pressing in the left with the thumb, he terminates the Prunayama [*Prâṇâyâma.*]" (*The Sundhya* by Mrs. S. C. Belnos.)

Said of a lazy sculk.

2550. ముగ్గురు ఆడవారు కూడితే, పట్టపగలే చుక్కలు పొడుస్తవి.

When three women join together the stars come out in broad daylight.

The above is taken from the following verse :—

క॥ జగములు వణకవె యొకతెకు।
నగణితముగ నిద్దరయిన నంబుధులింకుఁ।
ముగురాడ వారు గూడిన।
సుగుణాకర పట్టపగలు చుక్కలు పొడుచుఁ॥

[At the sight] of one woman, will not the worlds tremble? When there are two the oceans will greatly sink; when three women join together the stars will appear in broad daylight, O Possessor of good qualities!

2551. ముదికొమ్మ వంగదు.

The old bough will not bend.

(See No. [illegible].)

It is not easy to straighten in the oak the crook that grew in the sapling. (Gaelic.)

2552. ముదిరి చచ్చినా, ఱొండ యిడిశినా వగవు లేదు.

If [a man] ripens and dies, if [the grain] goes into pieces there is no grief.

When a man dies at a good old age, his relations do not greatly grieve for him; and if grain goes into pieces when pounded on account of over-dryness, people do not care much, as the grit is nearly as good as the whole grain.

2553. ముద్దున పేరు చెడె, మురిపాన నడువు చెడె.

The name is spoilt by affection, the gait is spoilt by strutting.

A child's proper name is corrupted into a familiar name as *Śinayya* for Śrinivâsayya, *Kakkâi* for Kanakamma, &c.

2554. ముప్ఫయి మూడు కోట్ల దేవతలూ కూడి ముక్కు పట్టించగలరు గాని, నారాయణా అనిపించ గలరా.

Thirty-three crores of gods joined together can make me hold my nose, but can they make me say Nârâyaṇa?

(See No. [illegible].)

You cannot make an ass drink if he is not thirsty. (French.)*

You may force a man to shut his eyes but not to sleep. (Danish.)†

2555. ముప్ఫయి యేండ్లు కష్టము అనుభవించినవాడూ లేడు, ముప్ఫయి యేండ్లు సుఖము అనుభవించినవాడూ లేడు.

There is no one who has suffered thirty years of trouble, there is no one who has enjoyed thirty years of happiness.

2556. ముసలివాడికి ముండ ముద్దు.

An old man is fond of women.

---

* On ne saurait faire boire un âne s'il n'a pas soif.

† Man kan nöde en Mand til at blunde, men ikke til at sove.

2557. మూడు జన్మాల సంగతి చెప్పగలను; పూర్వ జన్మమునందు యిచ్చి పెట్టుకో లేదు గనుక యీ జన్మమునందు దేవుడు నాకు యివ్వ లేదు, యీ జన్మాన వకరికి యివ్వలేను గనుక ముందు జన్మానకు నాకు యేమీ లేదు.

I can tell my state in three births—in the last I laid up nothing by generosity, in this God has given me nothing, and as I can give to no one here there is nothing for me in the next birth.

2558. మెతుకులు చల్లితే కాకులకు తక్కువా.

If you scatter grains [of boiled rice] will there be any lack of crows ?

(See Nos. 2345, 2507.)

2559. మెత్తనాళ్లు పోయినవి, చెత్తనాళ్లు వచ్చినది.

The days of bedding are gone, the days of straw have come.

The reverses of fortune.

2560. మేకును పెరికిన కోతి వలె.

Like the monkey that drew out the wedge.

" ' You know the story of the Monkey, don't you ?' [said Karaṭaka].

" The Monkey drew the sawyer's wedge, and died :
Let meddlers mark it, and be edified."

' No !' said Damanaka. ' How was it ?

' In this way,' answered Karataka :—

' In south Behar, close by the retreat of Dhurmma, there was an open plot of ground, upon which a temple was in course of erection, under the management of a man of the Kayeth caste named Subhadatta. A carpenter upon the works had partly sawed through a long beam of wood, and wedged it open, and was gone away, leaving the wedge fixed. Shortly afterwards a large herd of Monkeys came frolicking that way, and one of their number, directed doubtless by the Angel of death, got astride the beam, and grasped the wedge, with his tail and lower parts dangling down between the pieces of the wood. Not content with this, in the mischief natural to monkeys, he began to tug at the wedge ; till at last it yielded to a great effort and came out ; when the wood closed upon him, and jammed him all fast. So perished the monkey, miserably crushed ; and I say again,—

" Let meddlers mark it and be edified." "

(Arnold's *Book of Good Counsels from the Hitopadesa* pp. 49, 50.)

2561. మొండికి తగ్గ మిండడు.

A master fit for a skulk.

2562. మొగుడు చచ్చిన వెనక ముండకు బుద్ధి వచ్చినది.

After her husband's death, the jade came to her senses.

(See No. 2525.)

2563. మొగుడు లని దానికి మంత్రసాని యెందుకు.

What does a woman without a husband want with a midwife ?

2564. మొదట మానెడు, దూడ చస్తే దుత్తెడు.

At first one Mânika, after the calf's death a potful [of milk].

(For *Mânika* see No. 1704.)

2565. మొదలు మోదుగ పూస్తే, కొన సంపెంగ పూచునా.

Will [a branch] bear Môduga flowers at one end and Sampenga at the other ?

Môduga is the Butea Frondosa, the flowers of which have no perfume. *Sampenga* is the Michelia Champaca.

2566. మోకాళ్లో మెడ నరం పట్టినది.

A neck-sprain in the knee.

Like saying " He has a head-ache in his big toe."

2567. మోకాలు మునిగినది అని ముక్కు ముంచుకొంటారా.

Because the water is up to the knee are we to plunge above the nose ?

Because we experience a little difficulty, are we to give way to despair ?

2568. మోటకు కోపము ముక్కుమీద.

The rough man's anger is on his nose.

Said of a very bad tempered man.

2569. మోహము లేకపోతే, మోదము లేదు.

Where there is no love, there is no delight.

య.

2570. యథాయథలందరూ వెల్లువను పోగా, పుల్లాకు నా పని యేమి అన్నదట.

After all the great men had been carried away by the flood, the leaf dish said "What is to become of me?"

(See No. 745.)

2571. యథార్థమునకు యేడు చుట్లు అక్కర లేదు.

For the truth seven twists are not required.

When you tell the truth you can be outspoken.

Truth seeks no corners. (Latin.)*

2572. యుగాలనాటి యుధిష్ఠిరుడు.

A Yudhishthira of the olden days.

Applied, ironically, to a great liar.

He shall have the king's horse.

2573. యోగికీ రోగికీ భోగికీ నిద్రలేదు.

There is no sleep for an ascetic, a sick man, or a rake.

ర.

2574. రాగము రానివాడూ రోగము లేనివాడూ లేడు.

There is no one who cannot hum a tune, there is no one free from disease.

(See No. 56.)

---

* Veritas non quaerit angulos.

2575. రాజాం కాయ పిచ్చికొండ, యా మన్నగారికి భసా పంకం.

"O king! accept this cocoanut" [said one,] "My elder brother is agitated at [the sight of] the Royal Court" [said the other.]

There were two clerical Brahman brothers who were very poor, but well versed in the Vedas. Vexed at their poverty, they proposed to go to the king, present him with a cocoanut and obtain a present in return. Having arrived at Court, the elder brother held out the cocoanut to the king and attempted to say రాజా టెంకాయ పుచ్చుకొండి *(Râjâ ṭenkâya puççukonḍi)* "O king! accept the cocoanut" but being quite confused, mumbled nonsensically రాజాం కాయ పిచ్చికొండ *(Râjân kâya pichchikonda).* The younger brother attempted to apologise but was equally flurried and stammered out యా మన్నగారికి భసాపంకం *(Yâ mannagâriki bhasâpankam)* instead of saying మా అన్నగారికి సభాకంపం *(Mâ annagâriki sabhâkampam)* "my elder brother is agitated at [the sight of] the Royal Court." The king was greatly amused and gave them each a present.

2576. రాజీకా సౌదా.

A bargain with the consent [of both parties.] (Hind.)

i. e. the purchaser and the seller.

In the days of Muhammadan Government free trade was unknown and the poor were forced to sell at the prices fixed by their oppressive Rulers.

2577. రాజు కూతురయినా వకని ఆలే.

Even the king's daughter must be some one's wife.

2578. రాజుల సొమ్ము రాళ్ల పాలూ, లంజల పాలూ.

The wealth of kings goes to stones and harlots.

Kings addicted to debauchery spent their wealth in constructing houses, temples, &c. and also lavished much on their concubines instead of spending their Revenue for the good of people they governed.

2579. రామాయణమంటే యేమో అనుకొన్నానుగాని, మాశి బరువు వున్నది అన్నాడట.

When I heard of the Râmâyaṇa I did not know what it was, but [I find] it is the weight of a man.

(See No. [illegible].)

2580. రాముని తోక.

Râma's tail.

A joke.—A bad reader instead of reading రామునితో కపివరుండిట్లనియె (*Râmunitô Kapivaruṇḍiṭlaniye*) (' The Monkey-Chief said thus to Râma') read రాముని తోక పివరుండు, &c. (*Râmuni tôka Pivaruṇḍu*, &c.)

(See No. [illegible].)

Used to a blundering reader.

2581. రామునివంటి రాజు వుంటే, హనుమంతుని వంటి బంటు అప్పుడే వుంటాడు.

When there is a king like Râma, a servant like Hanumân will at once be found.

(See Nos. [illegible], [illegible].)

2582. రామో లక్ష్మణ మబ్ర వీత్.

Râmo, Lakshmaṇa, Mabra, and—his tail !

The interpretation of an ignoramus of the sentence *Râmo Lakshmanam-abravît* (" Râma said to Lakshmaṇa.")

(See No. [illegible].)

2583. రాళ్లు గుండ్లు దొర్లించినట్లు మాట్లాడుతాడు.

He speaks like one rolling stones and boulders.

Said of a man who speaks boldly whether right or wrong.

2584. రెండు ఆవుల పాలు తాగిన దూడ.

A calf which has drunk the milk of two cows.

It is common among Hindus for childless persons to adopt children of their friends and treat them as their own. Such children are petted both by their real and by their adoptive parents, and are in consequence often spoilt.

2585. రోగము వకటి, మందు వకటి.

The disease is one, the medicine is another.

i. e. the one is not fitted to remove the other.

Said of unsuitable remedies.

ల

2586. లంక కాల్చినవాడు హనుమంతుడు.

The man who burnt Lankâ is Hanumân.

(See No. 211.)

2587. లంజకొడుకు తండ్రికి తద్దినం పెట్టినట్టు.

Like a bastard performing his father's annual ceremonies.

(For Taddinam See No. 271.)

2588. లంజ పితాళ్లకు పెట్టి ఆకాశము చూచినదట.

A harlot made an offering to the manes of her ancestors and looked towards heaven.

2589. లంజలు లేకపోతే గుడి రంజిల్లదు ప్రజల మనసూ రంజిల్లదు.

If there were no harlots the temple would not shine and men's minds would not be fascinated.

An apology for the impure accompaniments of the Hindu's religion!

2590. లబ్ధుడికి పని నిండా, లుబ్ధుడికి ఖర్చు నిండా.

A man got [for nothing] has much work, a miser has great expenses.

(See Nos. 1912, 2583.)

Labdhuḍu is applied to a prisoner taken in war and made a slave.—The false economy of misers costs them much in the end.

2591. లక్షణం చెడితే అవలక్షణం.

If Lakshanam is neglected it becomes Avalakshaṇam.

There is a pun here on the word *Lakshaṇam* which as a noun signifies the 'rules of classic composition,' and as an adjective 'handsome.'—*Avalakshaṇam* means 'ugly,' 'deformed.'

(See N. 148.)

2592. లక్ష నక్షత్రములయినా వక చంద్రుడు కాడు.

A lakh of stars won't make one moon.

" Better one virtuous son than even a hundred fools; the one moon dispels darkness and not hosts of stars." (Hitopadeśa Book I. 17.)*

2593. లింగము మీాది యెలుక.

A rat on the Lingam.

One is afraid to knock the rat off lest he should strike the Lingam, and at the same time he cannot bear to see the emblem so insulted.

A difficult dilemma.

2594. లేనివాడు పుడమి లేనివాడు.

One who has not is as one who is not in the world.

i. e. A penniless man has nothing in the world.

2595. లోభికి రెంట నష్టి.

A miser loses both ways.

(See Nos. 1912, 2590.)

---

* वरमेको गुणी पुत्रो न च मूर्खशतैरपि।
एकश्चन्द्रस्तमो हन्ति न च तारागणैरपि॥

వ.

2596. వంగసములో పుట్టినది పొంగలి పెట్టితే పోతుందా.

Will [the evil] born in the family go by offering Pongali?

(For *Pongali* see No. 912.)

2597. వంశమో, వాడి ఆలి తోకో.

[I don't know] whether it comes from his family or from his wife's tail.

i. e. whether the man's mean actions are the fruit of his low birth or whether he is instigated to such conduct by his wife.

2598. వచ్చే వారికి స్వాగతం, వెళ్లే వారికి ఆసీమాంతం.

Welcome the coming, speed the parting guests.

Svâgatam signifies literally "well come."—*Âsîmântam* is an abbreviation of *Âsîmântamanuvrajeyam*, "I follow you to the boundary," used to Brahman guests at the conclusion of a *Śrâddha*.

2599. వట్టి చెయ్యి మూర వేస్తే, యేమి ఫలము.

If you measure cubits with an empty hand, what is the use of it?

i. e. what is the use of measuring the air.

(See No. 313.)

Vain hopes.

2600. వడ్ల గింజలోని బియ్యపు గింజ.

That which is in the paddy is rice.

Said to an inquisitive person

2601. వడ్లు ముత్తుం, పిచ్చికలు ఆర్తుం.

Three Tûms of paddy and six Tûms of sparrows.

Losses keeping pace with gains.

(For *Tûms* see No. 1104.)

2602. వాడి తండ్రి మా తండ్రి నయాం మొగవాండ్లు.

His father and my father are real males.

An answer given to an impertinent question regarding relationship.

2603. వాడు చెడ్డాడు తాగుబోతు, నాకు వక ముంతెడు కల్లు పొయ్యి అన్నాడట.

Hang the drunkard! Pour me out a potful of toddy.

2604. వాశిరెడ్డి వెంకటాద్రినాయుడు తులాభారం తూగితే, కరెడ్ల కామక్క వంకాయల భారం తూగినదట.

When Vâśi Reḍḍi Venkaṭâdri Nâyuḍu was weighed in gold Kareḍla Kâmakka was weighed in brinjals.

It was an old custom for Indian princes and wealthy landowners to give their weight in gold to the Brahmans

(For *Brinjal* see No. 97—See Nos. 22, 1567.)

2605. విందూ మందూ మూడు పూటలు.

For feasting or for medicine, three times.

A man will not be treated as a guest for more than three meals and he is not expected to stay longer.—The effect of medicine should be tried by three doses after which, if it fail, it should be given up.

2606. విక్రమార్కునివంటి రాజు వుంటే, భట్టివంటి మంత్రి అప్పుడే వుంటాడు.

When there is a prince like Vikramârka, a minister like Bhaṭṭi will at once be found.

(See Nos. 1602 2201.

2607. విగ్రహా పుష్టి, నైవేద్య నష్టి.

Stoutness of body, consumption of food.

The only advantage of obesity is expensive living.

2608. విత్తము కొద్దీ విభవము, విద్య కొద్దీ వినయము.

In proportion to the wealth there will be enjoyment, in proportion to the learning there will be humility.

(See Nos. 434, 1274)

౨౬౦౯. వినయము లోకవశ్యము, విద్య రాజవశ్యము.

Humility subjects the world, learning subjects kings.

Humility often gains more than pride. (Italian.)

2610. విన్నవి అన్నీ విశ్వసించ వద్దు, విశ్వసించినవి అన్నీ వెలిబుచ్చ వద్దు.

Don't believe all you hear, don't divulge all you believe.

Do not all you can ; spend not all you have ; believe not all you hear ; and tell not all you know.

2611. విశ్వమేలే నకులుడు అశ్వశిక్షకుడు అయినాడు.

The world-governing Nakula became a horsebreaker.

(See Virâtaparva of the Mahâbhârata.)

The will of Providence.

2612. వీసము యిచ్చి వాసానికి వొడ్డే వాడు.

One who gives a Visam and expects a Vâsam.

(See No. [illegible].)

For *Visum* see No. 876 ; the word here means of $\frac{1}{16}$ of a Rupee (anna).— *Vâsam* is a rafter ; (the original word has been retained to preserve the jingle .)

2613. వీసానికి వాసన్నర అయితే, దూలన్నర యెంత.

If a rafter and half goes for a Vîsam, how much for a beam and a half?

(For *Vîsam* see No. 2012—See No. [illegible].)

Chaffing an arithmetician.

2614. వెట్టికి కని వెలుగులో పారవేశినారా.

Did [my parents] beget me for nothing and throw me into the hedge ?

Said by a disciple illtreated by his Guru, or by an apprentice illtreated by his master, &c.

2615. వెన్న పెట్టితే మింగలేడు, వేలు పెట్టితే కరవలేడు.

If you give him butter he cannot swallow it, if you give him your finger he cannot bite it.

(See No. [illegible].)

As demure as if butter would not melt in his mouth, and yet cheese will not choke him.

2616. వెయ్యి ఆవులు గలవానికి వకటి తన్నుకొనిపోతే యేమి.

What is it to him who has a thousand cows, if one will not be milked ?

(See Nos. [illegible], [illegible], [illegible], [illegible].)

Said by an i. pertinent beggar, when refused alms.

2617. వెయ్యి పుట్ల వడ్లకు వక్క చిలకపురుగు చాలును.

One Chilakapurugu is enough for a thousand Puṭṭis of Paddy.

(For *Puṭṭi* see No. [illegible].)

Chilakapurugu (*lit.* parrot-worm) is a small worm found in stored grain.

2618. వెయ్యి వరహాలు పెట్టి యేనుగను కొనుక్కొని అరవీసం అంకుశానకు పాలుమాలనా.

Should one buy an elephant for a thousand pagodas, and grudge half a Vîsam for a hook to drive him with?

Vîsam **(No. 876) is here used for an anna.**

(See No. 2191.)

2619. వెర్రివాని విందు పెట్టేవరకూ నిశ్చయం లేదు.

A madman's feast is never certain till he gives it.

2620. వెలగల జీవరత్నము వక్కటే చాలును, చిలిపిరాళ్లు తట్టెడు వున్నా ఫలము యేమి.

One valuable gem of the first water is sufficient—though of pebbles there be a basketful, of what use are they?

(See Vêmana Book I. 4.)

One grain of pepper is worth a cart-load of hail.

2621. వెలలేని మాణిక్యము.

A ruby without price.

Said of anything of inestimable value.

2622. వెల్లకిత్తలా పరుండి వుమ్మివేస్తే, ముఖముమీద పడుతుంది.

If you spit when lying on your back it will fall on your face.

Who spits against heaven, it falls on his head. **(French.)***

He who spits against heaven will have it fall on his face. **(Spanish.)†**

"Whoso casteth a stone on high casteth it on his own head." **Ecclesiasticus xxvii. 25.**

---

* Qui crache contre le ciel, il lui tombe sur la tête.
† Quien al cielo escupe, en la cara le cae.

2623. వేరు తవ్వి వేణ్నీళ్లు పోసినట్టు.

To dig out the roots and pour in hot water.

To ruin a man utterly.

2624. వేషగాని అడుగులు పోట్లాటకు అక్కరకు వచ్చునా.

Will the postures of an actor be of use in war?

2625. వైద్యుడా నీ సంచిలో వేణ్నీళ్లు వున్నవా అన్నదట.

O Physician! have you hot water in your bag?

A lazy woman consulted a doctor: he gave her a prescription—she said that she had no one to send for the medicines; he then gave her a powder which he told her to mix with honey—she could get no honey; at last he gave her some medicine which only required to be mixed in hot water—thereupon she asked whether he had any hot water in his bag!

Said of a helpless, feckless creature.

2626. వ్యాధికి మందు వున్నదిగాని, విధికి మందు వున్నదా.

There is a remedy for disease, but is there a remedy for fate?

(See Nos. 1344, 1637, 1980, 1984.)

2627. వ్రాత రాజ్యమేలవలెనని వుంటే, గ్రహచారం గాడిదెలు మేపవలెనని వున్నదట.

When his fortune would have him govern a kingdom, his misfortune would have him graze asses.

The man was so unlucky that even the decrees of Brahmâ were overruled by his evil stars.—(See Nos. 1344, 1637.) *Grahachâra* literally signifies the rotation of the planets.

శ

2628. శంఖులో పోస్తే తీర్థము, పెంకులో పోస్తే నీళ్లు.

If you pour it into the conch shell it is holy water, if you pour it into a potsherd it is common water.

2629. శేఖుభాయికి గోకులాష్టమి వకటా.

Has Shaikh Bhâî a Gokulâshtamî?

Gokulâshṭamî is a festival observed in commemoration of the birth of Krishna; it falls on the eighth day of the dark fortnight of the month Srâvaṇa.

2630. శ్మశానమునకు పోయిన శవము తిరగదు.

The corpse which has gone to the cemetery does not return.

2631. శ్రీరామరక్ష.

The protection of the great Râma.

(See Nos 169, 879, 1644, 1867)

Said in cases of absolute want, &c.

2632. శ్వాసం వుండేవరకు ఆశ వుంటుంది.

As long as there is breath there is hope.

(See No. 2198.)

స.

2633. సంతకు దొంగనయితే చీర్లు యెక్కడ అమ్ముకోను.

If I were a smuggler in the fair, where could I sell my thread?

2634. సంతలో కొట్టినందుకు సాక్షులెవరు.

Who are witnesses to the [blow] struck in the fair?

In a crowd, no one can tell by whom a blow was struck.

2635. సంధ్యావందనం చేస్తే పుణ్యంలేదుగాని చెయ్యకపోతే పాపము.

If you perform Sandhyâvandanam there is no merit, but if you neglect it there is sin.

2636. సంధ్యావందన హృదయపాఠ, వాయుస్తుతి పుస్తకపాఠ.

The Sandhyâvandanam is known to my heart, the praise of Vâyu is known to the book.

(See No. 2479.)

2637. సత్రపు కూటికి సర్కారు శెలవు యెందుకు.

Why an order of Government for [eating] the food [given] in an alms-house ?

2638. సభలో నమస్కారం.

A salutation in an assembly.

A general compliment.

2639. సముద్రపు అల నిలిచేదెప్పుడు, స్నానము చేసేదెప్పుడు.

When will the waves of the sea cease [to roll] ? When will you bathe ?

i. e. Will you wait to bathe until the sea is motionless ?

2640. సాతానిజుట్టుకూ సన్యాసిజంధ్యానకూ ముడిపెట్టినట్టు.

Like tying a Sâtâni's top-lock and a Sannyâsi's sacerdotal thread in a knot.

A joke—Sâtânis (Râmânujas) do not wear the lock of hair common to other castes,* and Sannyásis wear no thread.

Said of a ridiculous scheme.

---

* निष्कच्छो मुण्डितश्चैव शंखचक्रांकितस्तथा ।
ऊर्ध्वपुण्ड्रसमायुक्तो वैष्णवः परिकीर्त्यते ॥

Without a top-lock, with shaven head, marked with the shell and discus, and having the upright streak [on the forehead]—he is called a Vaishnava (cf. note 1 p. 41 Wilson's *Essays and Lectures* vol. 1.)

2641. సాక్షికాళ్లు పట్టుకోవడముకన్నా వాదికాళ్లు పట్టుకోవచ్చును.

Better fall at the feet of the prosecutor than at the feet of the witnesses.

2642. సీతపుట్టడం లంకచేటుకే.

Sîtâ was born for Lankâ's ruin.

2643. సుఖవాసిదేహము మెత్తనిచెప్పుతో కొట్టవలెను.

You must beat his delicate body with a soft slipper.

Said in joke of a person who affects to be very delicate.

2644. సుగ్రీవాజ్ఞ.

The command of Sugrîva.

Strictly enforced and disobedience to it cruelly punished.

See *Kishkindhâkâṇḍa* of the Râmâyaṇa

2645. సుపుత్రః కొంపచెరపకః.

The best son is the ruin of the house.

All the sons were bad.

2646. సూదికిగాను సోదికి పోతే, పాత రంకులు బయిటపడ్డవి.

When he went to the oracle to find the needle, his old sins came out.

2647. సూదేటువాణ్ని, సుత్తేటువాణ్ని, కండేటువాణ్ని నమ్మరాదు.

You should not trust a needle-worker, a hammer-wielder or a bottom-thrower.

i. e. a tailor, a blacksmith, or a weaver.

(See Nos. 1732, 2043)

A hundred tailors, a hundred millers, and a hundred weavers are three hundred thieves. (Spanish)*

---

* Cien sastres, cien molineros, y cien texederos son trecientos ladrones.

2648. సూర్యోదయానకు కూర్చుండి శుక్రోదయానకు లేచినట్టు.

He sits down at sunrise and gets up with Venus.

Said of a glutton who sits long at his meals.

2649. సూర్యోదయానకు మాంగల్యధారణము, శుక్రోదయానకు మాంగల్య విసర్జనము.

Putting on the wedding cord at sunrise, and taking it off when Venus rises.

In the morning a bride, at [illegible]ht a widow.

(See Nos. 89, 711.)

2650. సొమ్మేమి లక్ష్యము, మనిషేమి పావనము.

What good is there in money? what purity is there in man?

2651. సోమార్లకు స్వయంపాకం చేశిపెట్టి, పందలకు పక్కవేశేవాడు.

One who cooks rice for lazy fellows and makes beds for idle scamps.

Said of a good-for-nothing fellow.

2652. స్వకార్యధురంధరుడు, స్వామికార్యవంచకుడు.

In his own business a great worker, in his master's business a great cheat.

2653. స్వపక్షపరపక్షనిర్ధూమధాముడు.

A ruiner of himself and of others.

Nirdhûmadhâmu signifies literally "one who has flame without smoke."

2654. స్వర్గారోహణపర్వం చదువుతున్నాడు.

He is reading the Svargârohaṇaparva.

Svargârohaṇaparva is the last or 18th Chapter of the Mahâbhârata which contains the story of the Pâṇḍavas ascending to the heavens.

The saying is applied to a person on his death-bed.

2655. హనుమంతునియెదట కుప్పిగంతులా

What! will you jump before Hanumân?

i. e. Who can jump like the monkey-chief?

Applied to a ridiculous attempt.

ADDITIONAL.

2656. అండలేనివూళ్లో వుండదోషం, ఆశలేనివుట్టింట అడగదోషం.

It is wrong to live in a village that has no protection; it is wrong [for a woman] to ask [for any thing] in the house where she was born if there is no love [for her].

2657. అంపబోయిన అల్లీసాయెబూ, పిలవబోయిన పీరుసాయెబూ, మాయమయినారు.

'Alî Ṣâḥib who went to set out [the departing guests], and Pîr Ṣâḥib who went to call him, both disappeared.

2658. అత్త ఎత్తుకొని తింటూ వుంటే, అల్లుడికి మనుగుడుపా.

If the mother-in-law live by begging will the son-in-law have a feast?

Manuguḍupu is "a final entertainment given by the bride's parents to the bridegroom, after the conclusion of the whole marriage ceremonies." (Brown.)

2659. అయితే ఆడబిడ్డ, కాకుంటే మొగబిడ్డ, అదీ యిదీ తప్పితే అంతా అబద్ధం.

Perhaps a female child, if not, a male child; if neither this nor that, it is all a lie.

Said by an astrologer when consulted regarding a pregnant woman.

2660. అయిసరబొజ్జ, తోప తోప.

Bravo! Bravo!—Wale! Wale!

A man was once fed with porridge (*tûpa*) in his mother-in-law's house. Never having tasted it before and wishing to have some at home he enquired its name—on his way home he had to jump over a nullah; on his clearing it, a bystander cried out *Aisarabozza* "Bravo! Bravo!" The man in his excitement forgot the word *tûpa* and substituted for it *Aisarabozza* and beat his wife because she could not make the dish until wales rose on her body. There is a pun here on the word *tûpa*.

2661. అరే గడ్డితినే కోమటీ అంటే, యేమోయి బెల్లంతినే సాయెబూ. అన్నాడట; అట్లా అంటివేమి కోమటీ అంటే, అతనికి అది వాడుక నాకు యిది వాడుక అన్నాడట.

"Hollow! grass-eating Kômaṭi," said [a Mussulman], "Well! molasses-eating Sâhib," replied [the shopkeeper]: "How is it you speak in this way?" asked [a bystander], "He is accustomed to that and I to this," said [the Kômaṭi.]

i. e. He meant to say that the Mussulman was accustomed to grass and he to molasses.

2662. ఇంట్లో లింగాకారం, దోవలో చక్రాకారం, యిక్కడ జడలాకారం, యెక్కడా అన్నాకారం లేదు అన్నాడట.

At home the form of the Lingam, in the road the form of the Chakra, here the form of matted hair, but no where is there the form of rice.

Said by a disappointed man. At home he was too poor to eat any thing but *Sankati* (No. 2512) which being coarse food stands up in the dish like a Lingam. When travelling to visit a relative he could only get in the road common round cakes (*Dôse*) in shape like the *Chakra* (Vishṇu's discus) and when he arrived at his kinsman's house instead of being treated with good fare he was only given *Zantikalu* (country Vermicelli).

2663. ఉన్నవూరా, మన్నప్రజా.

Is it a village that I have lived in? Are the people those with whom I have been intimate?

Said of a strange place.

2664. ఉన్నశాంతం వూడ్చుకొని పోయినదిగాని కోపమే లేదు.

All my patience is swept away, but I am not at all angry.

An ironical speech used by a man boiling with indignation.

2665. ఎవరి పయిగుడ్డ వారికి బరువే.

Every man feels his own upper cloth heavy.

(See No. 414.)

Every one has his care.

Every one feels his own burden heavy. (French.)*

2666. ఏట్లో పడ్డవానికి యెన్నో యెన్నికలు.

To him who has fallen into a river how many thoughts [do not arise ?]

Said of one in utter despair.

2667. ఏవట్లా చావకపోతే బాపట్లకు పంపండి.

If he does not die in any way, send him to Bâpaṭla.

i. e. If you can't get rid of him in any other way, send him to that place. *Bâpaṭla* is a village in the Guntoor District, once notorious for the rascality of its inhabitants. The Revenue officers sent there to collect the land tax are said to have been killed one after the other by being accomodated on the day of their arrival with a dwelling infested by hornets, which came out in the night and disposed of the obnoxious visitor!

---

* A chacun son fardeau pèse.

2668. ఒళ్లంతా తడిశినవెనక త్రావలేనివానికయినా చలిలేదు.

After the whole body is wet even an invalid does not feel the cold.

(See Nos. 1901 and 2673.)

2669. కక్కిన కూటికి ఆశించరాదు.

You should not wish for food thrown up.

Don't wish to get back what you have given away.

(See No. 81.)

2670. కలిగినవారింటి కడగొట్టుకోడలు అయ్యేటంతకన్నా పేదవారింటి పెద్దకోడలు అయితే మేలు.

Better be the eldest daughter-in-law in a poor man's house, than the youngest daughter-in-law in a rich man's house.

The eldest son's wife has authority in a household next to a mother-in-law and in the case of the latter's death she becomes mistress of the establishment. The youngest son's daughter, though generally petted, is allowed no voice in the management of the household affairs.

2671. కూడు ఉడికినవెనక పొయ్యి మండుతుంది, కులం చెడ్డవెనక బుద్ధి వస్తుంది.

After the food has boiled the fire burns well, after the caste has been lost [a man's] sense comes.

i. e. He comes to his senses after losing his caste.

2672. కేశవా నారాయణా అవ్వా బువ్వ పెట్టు.

O Kesava! O Nârâyaṇa !—O grandmother! give me food.

A boy began his Sandhyâ but soon broke off to ask for his foo

2673. కొంగు తడిస్తే చలిగాని కోకంతా తడిస్తే యేమిచలి.

If the hem be wet, cold [is felt], but if the whole garment be wet, what cold [is felt ?].

(See Nos. 1901 and 2668.)

2674. గంగాధరుడు చచ్చినాడు అమ్మా.

O Madam! Gangâdhara is dead.

The story is as follows :—The washerwoman of a certain Queen had a female donkey which was pregnant. The woman vowed to Śiva that if the donkey was safely delivered she would call the young one *Gangâdhara* (one of the names of Śiva, signifying " the receiver of the Ganges"). The birth took place and the vow was fulfilled, but after a short time the young donkey died. The washerwoman was in great grief, neglected to bring the Queen's clothes, and weeping cried out " Gangâdhara is dead !" The servant sent from the palace, thinking that Gangâdhara must be some important person, went crying to the Queen. The Queen believing that a relation of the king had died commenced to weep, her whole household joining in her lamentations—the king on enquiring the cause of his consort's grief received the same information that Gangâdhara was dead, whereupon, imagining that he was a relation of the Queen's, he joined in the general howling, in which he was assisted by all his court! When the truth was at last known, all were ashamed.

2675. ఘోరకలి.

The horrible Kali.

Referring to the *Kaliyuga* " the Iron Age."

Applied to crimes of great enormity.

2676. చచ్చినా పయికం తప్పదచ్చమ్మ యిక తిట్టకు.

Though you die the money must be forthcoming—O Achchamma! Don't abuse me any more.

A Brahman after eating is bound by the ceremonial law to repeat the following :

అమృతాపిధానమసి।
రౌరవే పుణ్యనిలయే పద్మార్బుదనివాసినాం।
అర్థినాముదకం దత్తమక్షయ్యముపతిష్ఠతు॥

O Amṛita ! thou art a covering. May the water given to the hundreds and thousands of [thirsty] askers in hell, the habitation of the wicked, endure without diminution.

The above is a parody, the allusion being to a hard-hearted creditor and hypocritical formalist.

2677. చిన్ననాడూ లేవు, పెద్దనాడూ లేవు, చంద్రశేఖరుడినాడు చెవుల పోగులా.

I had them not in childhood, nor in age, am I now to have earrings in Chandraśekhara's time?

Said by a father to whom earrings were offered when, in his old age, a son had been born to him.

2678. చుక్కలూళ్లో చక్కిలాలు తేబోయినాడు.

He has gone to fetch Çakkilams from star-town.

i. e. He has died. For *Çakkilam* see No. 1609.

2679. చూస్తే సుంకం, చూడకపోతే బింకం.

If seen—duty; if not seen—bragging.

The allusion is to a person attempting to smuggle goods through a custom house—If caught, double duty was exacted.

2680. చెడ్డా పడ్డా చేబ్రోలే గతి.

If one is unfortunate, Chêbrôlu is a refuge.

Chêbrôlu is a village in the Guntoor District.

2681. తప్పతిని కులం మరిచినట్టు.

Eating to excess, he forgets his caste.

Said of a man who, being sumptuously entertained, forgets his low origin.

2682. తప్పులేనివాణ్ణి ఉప్పులో వెయ్యమన్నాడట.

Put the faultless man into the salt.

If you cannot ruin him in any other way, put him into the Salt Department—there, you can easily bring a charge of dishonesty against him and get rid of him.

2683. తింతలు తూతినవే, తూతే తాతే తాలంతత్తే తూతకతాతకతోనా దొందుదొందే.

"The tamarinds have flowered," [said one]. "When the time of blossoming and bearing fruit comes, will flowers and fruit be wanting?" [said another] "You are both alike," [said the third].

Three sisters suffered from an impediment in their speech—each thought she spoke better than either of the other two. The first instead of "*Chintalu pûchinavê,*" said "*Tintalu tûtinavê*" the second pronounced "*Pûchê kâchê kâlam vastê, pûyaka kâyaka pônâ?*" as "*Tûtê tâtê tâlam tattê, tûtaka tâtaka tônâ?*" and the third, taunting both her sisters, said of their speech "*Dondu dondê*" for "*Reṇḍu reṇḍê*" (literally, "the two are two").

2684. తిట్టితే కోపం, కొట్టితే నొప్పి.

If you abuse—anger; if you beat—pain.

2685. తిప్పులాడీ మా అప్పను చూచినావా, తీర్థంలో మా బావను చూచినావా.

Well, you affected creature, did you see my sister? Did you see my brother-in-law at the festival?

An affected woman sees no one but herself.

2686. తిమ్మన్న బంతికి రమ్మంటారు కాబోలు.

Perhaps they'll ask you to dine with Timmanna.

Timmanna is a jocose term for a monkey. The boisterous fun at the time of investing a Brahmachâri with the sacerdotal thread is called in joke *Timmannabanti*, the monkey feast.

2687. తిమ్మన్నా తిమ్మన్నా నమస్కారము అన్నాడట; నా పేరు నీకు యెట్లా తెలిసినది అంటే, నీ ముఖం చూడగానే తెలిసినది అన్నాడట.

"Timmanna! Timmanna! I salute you" cried one—"How do you know my name?" said the other. "I knew it directly I saw your face" replied the first.

2688. తుడుముకాడినుంచి దేవతార్చనదాకా వకటే మాట.

From the tom-tom to the worship of the idols, he has but one word.

(For Tuḍum see No. 1094.)

Said of an ignorant man, who has but one idea in his noddle.

2689. తొత్తువలె పాటుపడి, దొరవలె తినవలెను.

One must work like a slut and eat like a gentleman.

(See No. 2304.)

2690. నా నెత్తురు నావాత కొట్టుతాడు.

He casts my blood into my mouth.

i. e. He harasses and annoys me exceedingly.

2691. నీలకంఠాయ విద్మహే కొలుకులూరాయ ధీమహి।
తన్నో గుడ్లూరుః ప్రచోదయాత్॥

We think on blue-throat, we meditate on eye-corners; may the eyeball-village stimulate us.

A parody on the *Durgâ-gâyatrî* :—

కాత్యాయనాయ విద్మహే కన్యకుమారి ధీమహి।
తన్నో దుర్గిః ప్రచోదయాత్॥

We think on Kâtyâyanî, we meditate on Kanyâkumârî; may Durgâ stimulate us.

Said in joke to a boy about to cry.

2692. పాడు అయిపోయిన కూరలు బాపడికి.

The rotten vegetables to the Brahman.

(See No. 2904.)

Spurious benevolence.

When Tom's pitcher is broken I shall get the sherds.

2693. పిలిచేవారు వుంటే, బిగిశేవారు నానామంది వున్నారు.

When sought after, many become proud.

(See No. 1047.)

2694. పుచ్చిన వంకాయలు బాపనయ్యలకు.

The rotten brinjals to the Brahmans.

(For *Brinjal* see No. 97—See No. 2692.)

2695. పెక్కు రేగుల్లో వక జిల్లేడు బ్రతుకునా.

Can a Jillêḍu live in the midst of Rêgu bushes?

(For *Jillêḍu* see No. 2350.—For *Rêgu* see No. 119.)

How can a good man live in the midst of the wicked?

2696. బ్రహ్మచారి శతమర్కటం.

A Brahmachârî [is equal to] a hundred monkeys.

2697. ముక్కులో వెంట్రుక కొప్పులోకి వచ్చి మూగవాడు అమ్మా అన్న నాటికి చూతాము.

We will see about it when the hair in the nose comes into the top-lock and the dumb man calls out "Mother!"

2698. రేగుచెట్టుకింది చెవిటి గుడ్డివాని వత్తు.

Like the deaf blind man under the Rêgu tree.

(For *Rêgu* see No. 119.)

The story runs as follows:—A deaf blind man insisted on being taken to a comedy, and begged his friends to nudge him when anything very amusing was acted so that he might laugh. They pretended to agree to this, but left him half way under a *Rêgu* tree, telling him that the performance was going on there. He sat there all night laughing whenever the slender branches of the tree, moved by the wind, touched him.

2699. వండవే పెండ్లికూతురా అంటే, కుండ తీసుకొని నీళ్లకు వెళ్లుతాను అన్నదట.

When the bride was asked to cook, she said she would take a pot and go for water.

2700. శుభాలుముంచి దీపాలు ఆర్పేవాడు.

One who drowns fortune and extinguishes lamps.

Said of a man who causes the ruin of others.

INDEX TO THE TELUGU PROVERBS.

*** The Proverbs being alphabetically arranged, the initial words have not been repeated in this Index.

అ.

అంకుశానకు 2618
అంగడి 25
అంగరకా 1407
అంగవస్త్రము 818
అంగిటముల్లు 1770
అంటదు 649,1480
అంటపొడిచినది 1123
అంటవు 600
అంటాడు 1797
అంటును 1480
అంతఃకరణాలు 166
అంతము 166, 213, 465, 2269
అంతవాణ్ని 1235
అందం 300
అందలము 22, 95, 632, 2140
అందానకు 1852
అంబటికట్ట 2357
అంబటికి 2202
అంబటిపరకలు 162
అంబలి 2398
అంబాళ్ళపండు 1349
అకాలమందు 2274
అక్క 162, 1852
అక్కర 196, 241, 1304
అక్కరలోకి 2337
అక్కెర 1273
అగడ్తలు 67
అగస్త్యుడు 15
అగ్ని 256, 2159
అగ్నిశేషము 362
అగ్రహారము 6
అచ్చుమ్మ 2674
అచ్చినవాడు 244
అచ్చిరాదు 321
అచ్చివచ్చినది 604
అటకలి 1033
అటికెంత 116, 2164
అటుకులచవి 393
అటూయిటూ 95
అట్టిట్టి 64
అట్టిదాని 2191
అట్లకు 1551
అడగదోషం 2656
అడలుతుంది 1182
అడావుడి 238
అడిగితీరదు 112
అడిగితే 191, 484, 1913
అడిగినట్టు 194, 446, 642, 732, 1167, 1332, 1870
అడిగినాడు 274, 2497
అడిగాడే 31
అడిగేటంత 2409
అడివి 104, 1310, 2256
అడివిలేడి 346
అడుగుతుంది 2182
అడుగులు 2624
అడుగోటి 48
అడ్డగించినట్టు 1606
అడ్డపడ్డట్టు 2120
అడ్డమయినట్టు 995
అడ్డమా 684, 1980, 2470
అడ్డము 1057, 2141
అణిగినాడు 2503
అణిగి వుండినది 454
అణుగుతది 2151
అతక 257
అతకదు 529
అతిరసములు 2449
అతుకు 1331
అత్త, 19, 72, 96, 127, 155, 161, 269, 532, 709, 710, 711, 861, 1574, 1908, 1951, 2357, 2389, 2500
అత్తముండ 314
అదిరదిరిపడ్డ 1435
అదిరిపడ్డది 164
అదృష్టము 1292
అద్దంకి 2054
అద్దము 18, 119, 203, 716, [1741
అధికము 2013
అధికారము 2263
అధికులము 2150
అధ్వాన్నమూ 131
అనాచారం 2177
అనాచారానకు 166
అనిపించగలరా 2554
అనిపించుకొన్నట్టు 919, 2028
అనిపించుకో 72, 1948
అనిపించేమా 2184
అనుకొన్నాను 2579
అనుభవము 1545
అనుభవించని 2373
అనుభవించనివాడు 2555
అనుభవించినట్టు 287
అనుభవిస్తున్నారు 2425
అనుమానము 962, 2404
అన్న 1478
అన్నంభొట్లూ 165
అన్నదమ్ములు 207
అన్నవాటికి 2697
అన్నము 75, 140, 198, 859, 1081, 1361, 1807, 2114, 2319, 2370, 2378
అన్నముపెట్టి 1650

అన్నాహారం 2662
అన్యాయము 2409
అపకారము 323, 1124
అపరబుద్ధి 2179
అపశబ్దము 151
అప్ప 2685
అప్పటికి 399
అప్పడాలు 1008
అప్పాజీ 450
అప్పారావు 184
అప్పాలు 2155
అప్పు 131, 1640, 2290
అప్పుల 402
అప్పులవాడి 1596
అప్పేకరదంతుండు 2198
అబద్ధము 1577, 2131, 2247, 2523, 2659
అబద్ధాలు 325, 941 [2427
అబ్బ 102, 411, 1312, 1449,
అబ్బకపోతే 92
అబ్బడు 910
అబ్బా 1, 1043
అభాగ్యునికి 1288
అభిరాముడు 2085
అమర్చు 34 [1254
అమావాస్య 113, 271, 1191,
అమీరుసాయిబు 2430
అమృతము 2543
అమేధ్యము 371,626,632,2496
అమ్మ 109, 110, 111, 112, 206, 967, 1229, 1920, 2163, 2225
అమ్మా 45, 125, 1488, 1732, 2043
అమ్మితే 1575
అమ్మిన 1916
అమ్మినచోట 2301, 2479
అమ్మినట్టు 2266, 2286, 2301
అమ్ముకొని 338
అమ్ముకొన్న 2268
అమ్ముకో 1722
అమ్ముకోను 2633
అయితేగియితే 105
అయిదువరహము 78
అయ్య 99, 838, 967, 1920
అయ్యకొత్తరా 2119
అయ్యల్లా 77
అయ్యవారి 2547
అయ్యా 1996
అరచేతికి 1294
అరవవాడి 581
అరవీశెడు 117, 2070
అరవీసం 2618
అరవైగడియలు 90
అరవైయేండ్లకు 202, 2372
అరసస్య 2277
అరిగిపోతుంది 74
అరిచినది 1180
అరిటికర్ర 955
అరిటికాయ 1917
అరిటిపండు 432
అరిస్తే 1557
అరుపులు 1934
అరులుమరులు 124
అరుస్తుంటది 1965
అర్జునుడు 211
అర్థము 89, 169, 219, 2373
అర్థాపేక్ష 179
అర్ధరాత్రి 136
అర్పణ 2138
అల 2639
అలంకారము 2052, 2060
అలిగి 925
అల్పబుద్ధిగలవాడు 2162
అల్లల్లాడినట్టు 1191
అల్లాడి చచ్చినది 1075
అల్లి 2535
అల్లినది 787
అల్లీసాయిబు 2657
అల్లుండ్లు 2209
అల్లుడాశ 2500
అల్లుడి 189
అల్లుడికి 2658
అల్లుడు 2262
అల్లుని 2
అవతలికిపొండి 2136
అవపథ్యానము 498
అవమానము 215
అవలక్షణం 318, 919, 2591
అవలక్షణాలుగల 1900
అవిరేణికుండలకాడ 2067
అవివేకి 21
అవ్వ 800, 1476, 1681
అవ్వనాటి 1242
అవ్వా 2672
అశ్వశిక్షకుడు 2611
అఘుంటా 1458
అఘ అనిపించు 52
అష్టాక్షరి 833
అసుర 1522
అసురులకు 2274
అక్షతలు 142
అక్షరచూరవ 73

ఆ

ఆకటికి 83
ఆకటివేళ 978 [2478
ఆకలి 216, 851, 1115, 1288,
ఆకాశమంత 152
ఆకాశము 750, 2588
ఆకు 143
ఆకుతోటవానికి 1918
ఆకువాకినట్టు 2506
ఆకులు 454
ఆగడు 567
ఆచారము 947
ఆచారరిగా 2489
ఆచార్యకటాక్షము 1855
ఆచార్యాధీనము 133
ఆజ్ఞ 1000, 2644
ఆజ్ఞరేక 2065
ఆజ్యము 29

ఆట 1959
ఆడంగులు 1519
ఆడదాన్ని 1249
ఆడదీ 643, 1776
ఆడనిదీ 489
ఆడపడుచు 555
ఆడబిడ్డ 2659
ఆడబిడ్డలవాన 1435
ఆడవారు 424, 2550
ఆడితే 499, 1838, 2298
ఆడినది 1959
ఆడును 349, 499, 2298
ఆణిముత్యాలు 2185
ఆత్మ 2178
ఆత్మబంధువులు 200
ఆత్మలో 4
ఆదరణరసము 76
ఆదివారం 180, 1551, 2161
ఆదీ 166
ఆధారం 2193
ఆనందము 416
ఆనపెట్టుకొన్నట్టు 163
ఆపద 2141
ఆపదలు 418
ఆముద 461, 1390, 1391
ఆముదములో 12
ఆయుధము 2383
ఆయుష్యమస్తు 1251 [1814
ఆయుస్సు 1162, 1253, 1636,
ఆరగించ 978
ఆరట్లు 51
ఆరావుల 105
ఆరి 366
ఆరికెకసువు 2317
ఆరు 1196
ఆరుగ 107
ఆరుకోళ్ల 1790
ఆరునెలలు 2091, 2166
ఆరుమాసములు 2146
ఆరేశ 1715
ఆరోగ్యమస్తు 1251
ఆర్భిసమ్మ 2257
ఆర్ధం 2601
ఆర్పేవాడు 2700
ఆర్భాటాలు 661
ఆలస్య 2277
ఆలి 153, 2067, 2193
ఆలికి 350
ఆలితోక 2597
ఆలిని 135, 2135
ఆలు 69, 106, 270, 417, 1938, 2148, 2532, 2577
ఆలూ 79
ఆల్లవంక 82
ఆల్లు 1106, 1280
ఆవకట్టు 2285
ఆవగింజ 785, 1348
ఆవములో 646, 647
ఆవలింత 1971
ఆవాలు 496, 787
ఆవు 908, 1178, 2462
ఆవులపాలు 2584
ఆవులలో 1173
ఆవులు 2616 [2632
ఆశ 752, 1938, 2142, 2279,
ఆశపడకండి 2136
ఆశపడ్డట్టు 13
ఆశపెట్ట 60
ఆశలేనిపుట్టింట 2656
ఆశించరాదు 2669
ఆశ్వలాయనులా 184
ఆషాఢం 70
ఆసాదివానిది 7
ఆసీమాంతం 2598
ఆహా 1381

ఇ.

ఇంట 849, 1335
ఇంటను 1709
ఇంటి 912
ఇంటి ఆయన 1199
ఇంటికి 407, 417, 512, 620, 909, 949, 1015, 1386, 1740, 1761, 2533
ఇంటి దేవుడికి 1601
ఇంటివాండ్లు 1576
ఇంటివారు 891
ఇంటివెనక 258
ఇంట్లో 948, 1159, 1454, 1795, 1968, 2173, 2311, 2390, 2495
ఇంట్లోకి 968
ఇండ్లకు 2032
ఇండ్లు 2257
ఇందునా 2280
ఇంద్రభోగము 976
ఇంపు 503, 975
ఇగురు 250
ఇచ్చిపెట్టుకోలేదు 2557
ఇచ్చిపామ్ము 1135
ఇచ్చుకొన్నాను 2234
ఇచ్చినది 2234
ఇచ్చినవాకు 86
ఇడవలె 2100
ఇతిభావలు 250
ఇత్తడి 647, 953
ఇద్దరు 478, 1356, 2300
ఇనపలెద్దు 1864
ఇన్నాళ్లకు 1477
ఇప్పపిండి 236
ఇముడవు 2250
ఇరవు 2339
ఇరవైనాలుగు 2202
ఇరుగింట పొరుగింట 1951
ఇరుగూ పొరుగూ 271
ఇర్కుటం 270
ఇస్త్రి 1594
ఇలారం 268
ఇలి 286
ఇలిభిక్షము 1968
ఇల్లంతా 280, 634, 1034
ఇల్లాలు 1897, 2201

ఇల్లి 137 [2023, 2336
ఇల్లు 235, 608, 727, 1325, 1365,
ఇవ్వజూడగు 2016
ఇవ్వను 2354
ఇసక 421, 738
ఇస్తావు 1740

ఈ.

ఈగకృరి 239
ఈగలకేమి 251
ఈగలమోత 210
ఈగలు 2336, 2507
ఈగిచస్తే 227
ఈవనలేక 1576
ఈడిగవాయుడా 836
ఈడుకావు 1330
ఈడేరిపోతావు 212
ఈత 426, 935, 1098
ఈదవచ్చునా 631
ఈదవచ్చును 2094
ఈనితే 373
ఈనిన 1717
ఈనినది 1172, 2221, 2393
ఈనెను 390
ఈమధ్య 2066
ఈలపూర 199
ఈవి 1731
ఈశ్వరుడమా 228

ఉ.

ఉంచుకొని 2002
ఉంచరోషం 2656
ఉండనివ్వ 326
ఉండబడు 367
ఉండలేకపోతే 352
ఉండవచ్చును 1588
ఉండేచోట 2507
ఉండేలు 1450
ఉండ్రాళ్ల 1931
ఉక్కం 321
ఉగాది 390
ఉచ్చకతే 743
ఉజ్జో 1710
ఉట్టి 343, 1339
ఉట్టివంక 559
ఉట్రవదీయము 773
ఉడకదు 183
ఉడతాభక్తి 307
ఉడికిన 1214
ఉడికినవెనక 2671
ఉడుకురున్నాగ 2050
ఉతకడు 2208
ఉతాది 2028
ఉత్తమాశ్వమా 329
ఉత్తముండి 2211
ఉత్తమురాలు 55
ఉత్సవవిగ్రహాలకు 1798
ఉదకము 2239
ఉదారి 1907
ఉద్యోగకష్ట 2214
ఉద్యోగము 105, 341
ఉద్ధరిణెను 329
ఉన్నకన్నా 1567
ఉన్నచోటు 2034
ఉన్నదంతా 2012
ఉన్నపాలుక 681
ఉన్నమతి 846
ఉన్నవారు 2435
ఉపకారము 198, 350
ఉపకారమే 80
ఉపదేశం 833
ఉపవాసము 1111
ఉపాదానం 2533
ఉపాదానమెత్తే 361
ఉపాధి 913
ఉపాధ్యాయులు 302
ఉప్పర 330
ఉప్పు 41, 120, 199, 338, 2156
ఉప్పుతేని 1393
ఉప్పులో 2682
ఉమ్మివేస్తే 2622
ఉమ్ములు 1034
ఉమ్మేశినా 1101
ఉయ్యాల 1153, 1495
ఉరకకురా 920
ఉరికి 726
ఉరివ 779
ఉరిపెట్టుకో 352
ఉరిమికురిశినా 317
ఉరిమితే 1671
ఉరిమినా 591
ఉలవలు 2071
ఉలికేనుకొని 320
ఉలిపికట్టె 347
ఉల్లి 345, 1028
ఉల్లిగడ్డ 305, 1536
ఉల్లివనానకు 2107
ఉల్లివనసమూహము 2106
ఉశిరికకాయ 41
ఉసురు 1527
ఉస్తికాయ 359

ఊ.

ఊక 755
ఊగినట్టు 1495
ఊచబియ్యాలు 1550
ఊచేవాడు 1453
ఊడదీశేస్తే 299
ఊడిపోయిన 681
ఊడ్చిపెట్టును 36, 2012 [2664
ఊడ్చుకొని పోయినది 1567,
ఊద 303, 1915
ఊదితే 928, 1175
ఊదినమ్మ 2486
ఊదుమంటే 1559
ఊరంతా 525
ఊరకుండదు 255
ఊరకుంటరు 1732
ఊరకుండవు 1085, 1639, 2181
ఊరకుంటు 1110

ఊరగాయ 850
ఊరగెంట 339 [1413
ఊరికి 295, 479, 913, 1412,
ఊరీపూరని 1930 [2149
ఊరు 321, 438, 1352, 1544,
ఊరుకుండి 1786
ఊరుగాయ 1930
ఊరెల్లా 332, 2206, 2209
ఊర్కుంటూరా 1077
ఊళ్లవాండ్లూ 1400
ఊళ్లు 463, 1860 [2114, 2207
ఊళ్లో 326, 830, 1100, 1414,
ఊసరవిల్లి 1128
ఊహూ 329, 1381

ఎ.

ఎంగిటికి 2174
ఎంగిలి 1345
ఎంచ 617
ఎంచి 430
ఎంచుకొన్నట్టు 1456
ఎంచుతావు 1077
ఎండ 391, 455, 1834
ఎండబెట్టు 341
ఎండవలెకి 1940
ఎండి 2303
ఎండితే 2317
ఎండిపోయినది 387, 514
ఎండిపోయినాడు 1609
ఎండియుడికినా 2552
ఎండుతుంది 299
ఎండూ 552
ఎంతమూరము 1950
ఎక్కలేవమ్మ 304
ఎక్కించ 1723
ఎక్కించి 906
ఎక్కికూర్చుంటే 2538
ఎక్కితే 2140
ఎక్కినట్టు 715, 733, 1340
ఎక్కినది 1857
ఎక్కిరించినది 783
ఎక్కిరించినాడు 452
ఎక్కిరిస్తూ 1353
ఎక్కిరిస్తే 1961
ఎక్కుతాను 701
ఎక్కుతావురా 701
ఎక్కువ 1115
ఎక్కెక్కియేడ్చేవు 411, 412
ఎక్కేవాణ్ని 907
ఎక్కేవాని 687
ఎగరవేస్తాను 491
ఎగసన 418
ఎగసనలోయ్యను 1040
ఎగసి 669
ఎగసిపడితే 454
ఎచ్చుడు 815
ఎచ్చుతక్కువగా 2312
ఎడమచెయ్యి 433, 1306
ఎడము 2026
ఎత్తమంటే 1989
ఎత్తిపారవెయ్య 2371
ఎత్తివిడిచిన 1834
ఎత్తుకొనితింటూ 2658
ఎత్తుకొనితిన 463
ఎత్తుకొనిపోతే 2227
ఎత్తుకొనిపోయినది 1842
ఎత్తుకొనిపోయినవి 2272
ఎత్తుకొమ్మని 1993
ఎత్తుబడాలేదు 2129
ఎదటపడ 1525
ఎదాన 384
ఎదిగితే 1611
ఎదురుగా 1218
ఎదురుగాపోయినది 2099
ఎదురుగావచ్చినట్టు 1820
ఎదురుగావచ్చినది 2477
ఎదురుచూచినట్టు 2130
ఎదురుదేకిన 1038
ఎదురువాకిలి 2083
ఎదురెక్కిన 695
ఎద్దు 464, 761, 1103, 1654, 1676, 1743, 2016, 2219
ఎనపపెరుగు 420
ఎనిమిది 2232
ఎన్నడు 1593
ఎన్నాళ్లు 210, 341, 1096, 1574
ఎన్నిక 1855
ఎన్నికలు 2666
ఎన్నేవాడు 1078
ఎప్పటివలె 1801
ఎముకలు 835
ఎమ్మెలుచేస్తే 400
ఎరగడు 785
ఎరగదు 788, 1891, 1942
ఎరగను 1232
ఎరుక 1419, 1910
ఎరుగుతుంది 511
ఎరుగుదును 1232
ఎరుగునా 2079
ఎరుగును 1917, 2361, 2406
ఎరుగురా 393, 808
ఎరుకే 788
ఎరువిచ్చిన 1464
ఎరువు 2090
ఎరువులవారు 2227
ఎర్ర 542
ఎర్రవాణ్ని 1642
ఎలిక 1457
ఎలుక 759, 1721, 2593
ఎలుకను 679
ఎలుకలు 1104
ఎల్లి 1707, 1714
ఎల్లుండి 372
ఎల్లుభోట్లు 1662
ఎసరు 1134

ఏ.

ఏండ్లు 202, 1776, 2555
ఏకలెక్క 410
ఏకాదశి 1366 [1967
ఏకాధ్యర్యమాధవకరముగా

ఏకు 188, 530
ఏకులబుట్ట 442, 2099
ఏకుల్లం 400
ఏటపదు 1902
ఏటపడ్డట్టు 2508
ఏటా 1715
ఏత్రి ంత 2243
ఏట్లో 1674, 2230
ఏడవ 1195
ఏడవకతీరదే 1996
ఏడవచెప్పేవాడు 1245
ఏడవనా 2512
ఏడవనిదీ 1009
ఏడవనిద్దరు 2007
ఏడిస్తే 809, 989, 1452, 2322
ఏడుగురు 160
ఏడుచుట్లు 2571
ఏడుపు 123
ఏడుస్తాను 691
ఏడుస్తావు 691
ఏడుస్తావురా 372
ఏడుస్తూ 747, 2425
ఏడే 589
ఏడ్చిన 1313
ఏడ్చినట్టు 50, 676
ఏడ్చినది 989, 1476, 1575, 1995
ఏడ్చినా 2229
ఏడ్చినాడట 1993 [1603, 1609
ఏడ్చినాడు 108, 1323, 1452,
ఏడ్పే 271, 1249
ఏడ్పేవారు 1277
ఏడ్పుగొట్టు 1761
ఏడ్పుల 453
ఏతాం 149, 2246
ఏదుము 1104, 1366
ఏనుగ 378, 1805, 2108
ఏనుగతొండము 1639
ఏనుగను 2618
ఏపు 872
ఏమారునా 801
ఏమిచేస్తున్నాడు 325, 1387
ఏమిటిది 1916
ఏరినట్టు 835
ఏరు 19
ఏరువాక 306, 434
ఏలరా 308, 1338, 2076
ఏలవలెనని 2627
ఏలే 361
ఏవగించదు 2174
ఏవపారినదట 206

ఐ.

ఐశ్వర్యము 136, 210, 873

ఒ.

ఒంటనివాడు 489
ఒంటి 522
ఒకందుకు 1316
ఒకచేట 2517
ఒకటి 2585
ఒకటే 2467, 2468
ఒకదెబ్బకు 2015
ఒకమాట 2517
ఒకయొత్తు 15
ఒకవానా 1945
ఒక్కచోట 1846
ఒక్కరోజున 2163
ఒగిరించినది 388
ఒగ్గేవాడు 231
ఒడి 493
ఒడుకుతున్నాడు 2089
ఒడేకులు 2126
ఒడ్డు 428
ఒడ్డుచేరితే 2159
ఒడ్డేవాడు 2612
ఒప్పులకుప్ప 981
ఒప్పులు 1920
ఒప్పులువెతికేవాడు 996
ఒబ్బిడి 2049
ఒర 1568, 2250
ఒరవు 2360
ఒరుపణం 1302
ఒలికినట్టు 1425, 1430
ఒలుకుతది 1712
ఒళ్లంతా 1839
ఒళ్లు 260, 1385, 1546
ఒళ్లో 1286, 2217, 2448

ఓ.

ఓకిలింపు 975
ఓటిదా 194
ఓడు 488
ఓడలెత్తగా 1978
ఓపలేని 1908
ఓపలేనివానికి 2668
ఓరుగల్లు 492
ఓర్చునా 468
ఓర్చుగల 2448
ఓర్వసమ్మ 2021
ఓర్వలేనమ్మ 468
ఓర్వలేనివాడు 996

ఔ.

ఔపాసనం 134
ఔషధము 2173

క.

కం 616
కంకణానకు 1741
కంచం 488
కంచమూ 900
కంచరవాడు 462
కంచాన 469
కంచుది 553
కంచెడు 663
కంట 1238, 1333, 185
కంటనీరు 2146
కంటాను 710
కంటికి 285, 1143, 1567
కండేటువాణ్ని 2617
కండ్లు 811, 1455
కంగుమూనుకొని 1456

కంఠశే 365
కంది 32, 107, 193
కందిగింజ 593
కందిపోయినది 483
కందిరీగలు 1712
కందులు 588, 2050
కంచెన 2200
కంప 530
కంపాయస్వాహా 2261
కంపు 305, 975, 1839
కంపే 744
కంబళ్లో 548
కంబళీ 375
కంసలవాడు 2367
కంసాలి 1714, 2522
కక్కు 567
కక్కురితి 1375
కచ్ఛపము 739
కట్ట 1148
కట్టడము 2220
కట్టనిది 535
కట్టాలేదు 2128
కట్టితేనేగాని 2509
కట్టివెయ్యి 1305
కట్టివెయ్యము 1172
కట్టు 730
కట్టుకొని 1286, 1304
కట్టుకొన్న 1912
కట్టుచున్నట్టు 348
కట్టె 233
కట్టెడు 583
కట్టెనష్టి 2287
కట్టెలు 2301
కట్టేది 360
కట్టేరు 1835
కట్నము 812
కఠాస్లూ 1843
కడకు 993
కడగండ్లూ 597
కడగొట్టుకోడలు 2670
కడప 1683, 1708
కడబంతిని 1937
కడవ 417
కడి 1729
కడింకేరాయి 1837
కడిగినా 545
కడిగిపెట్టిన 1134
కడియముల 199
కడుక్కోక 925
కడుగుకొన్నట్టు 2072
కడుపు 503, 541, 606, 740, 1010, 1011, 1983, 2117, 2172, 2267, 2364, 2368
కడుపుదుఃఖం 132
కడుపున 983, 2360
కడుపుపెద్ద 1018
కడుపుమంట 2183
కడుపుమీద 1991
కడుపుల 453
కతుకునీళ్లో 460 [1583
కత్తి 804, 1368, 1422, 1568,
కత్తిపీట 517
కత్తిరించినట్టు 2458
కత్తులు 1899, 2250
కత్తులూ 1843
కథ 1006
కథే 768
కదపా 865
కదల 1067
కదిలిన 1091
కదురు 192, 2163
కదుళ్లు 618
కన 2142
కనకపుది 553
కనకమానునా 521
కనకము 502
కనకలింగమా 543
కనబడకా 1760
కనపడలేదు 2066
కనమంటే 2321
కని 1916, 2614
కనిపెట్ట 539
కనుక్కున్నారు 2254
కనుక్కోలేక 497
కనుగుడ్డు 2125
కనుపాప 2125
కనుమరుగు 538
కనే 528
కన్నకుక్క 511
కన్నము 1375, 2036, 2154
కన్నమ్మ 662, 1983
కన్నవారు 2180
కన్ను 464, 470, 477, 777, 870, 1139, 1272, 1567, 1903, 2310
కపిలగోవు 550
కప్పకు 1322, 1976
కప్పబడ్డట్టు 917
కప్పలు 1965, 2346
కప్పాలు 2155
కప్పిన 1291
కప్పుకో 81, 1623
కప్పుకారు 1803
కప్పము 1166
కప్పెరా 264
కబళము 2365
కబళాలు 1392
కబుర్లు 732
కమండలము 15
కమ్మడానకు 2217
కమ్మని 1084
కమ్మలం 2100
కయ్య 459
కయ్యానికి 738
కరకంచుచీర 1304
కరణము 154, 354, 660, 1811, 2042, 2044
కరణాన్ని 579
కరవ 128, 665

కరవకమానదు 1432
కరవకమానవా 607
కరవలేదు 2615
కరిగేలోపల 2483
కరిచిన 772
కరిచినది 893, 1912
కరిచినా 1539
కరచేను 1190
కరుకు 1617
కరుమకాన్న 571
కరువా 2378 [1891
కరువు 760, 1361, 1557, 1830,
కరువూ 589
కరుస్పుడి 1211
కరుస్తాము 1539
కరుస్తుంది 549
కరక్షకామక్క 2604
కర్మము 358, 513, 1926 [1795
కర్ర 636, 880, 918, 1671.
కర్రపెక్క 609
కర్రపాంటే 509
కర్రి 585
కల 471, 2265
కలంపోటు 531
కలంపాటగా 533
కలకాలము 71, 81
కలగకోయను 1455
కలవరింతలు 2160
కలహము 1561
కలి 2675
కలిగితే 1652
కలిగిన 1907
కలిగినమ్మ 453
కలిగినయ్య 558
కలిపిన 1533
కలిమి 477, 976
కలియపెట్టినది 984
కలిసినంతా 1266
కలిసివచ్చునా 2087
కలిసివస్తే 2148
కల్ల 485
కల్లలాడి 1325
కల్లు 2603
కల్లే 291
కళాకులు 1952
కళ్లెము 518, 2315
కవి 1652
కవిత్వము 1064
కవిలె 154
కవులూరు 2109
కషకష 1147
కషాయము 746, 2075
కష్టపడి 2394
కష్టము 2555
కష్టముకే 2112
కస్తూరివాసు 230
కాంతి 566
కాకపోతే 1312
కాకరకాయ 553, 1780
కాకి 361, 389, 2299
కాకిచిప్ప 545
కాకులకు 2558
కాకులు 580, 1326
కాగదు 1175
కాచి 2273
కాచినట్టు 2398
కాచివున్నట్టు 2505
కాచీపోయీ 2262
కాచును 1062
కాచేవాణ్ని 806
కాచేవాని 464
కాటమరాజా 2233
కాటాడితే 1712
కాటికి 322
కాటిభయం 355
కాటివాడు 1452
కాటు 627, 1065
కాటుక 508, 540
కాటూ 544
కాటేరికోక 514 (n)
కాడిమోకులు 434
కాదు 357
కాదన్నాడు 928
కానము 2422
కానరాదు 555, 2063
కానిచోట 2150
కానివాడు 1012
కానివాణ్ని 511
కానివారు 993
కాన్పు 967
కాపరం 1380, 2137
కాపరము 501, 2036
కాపాడితే 2146
కాపాడుతాను 2446
కాపు 2537
కాపురం 2260
కాపురము 1159, 2336, 2374
కాపురాలు 418
కామునిపండగ 2197
కాయ 1090, 2375, 2575
కాయసప్తి 2287
కాయపెట్టినట్టు 2387
కాయలు 1916, 2480
కారక 542
కారము 2056
కారితే 1333
కారు 2113
కారుతూ 1488
కార్యము 590, 591
కార్యములు 577
కార్యాలకూ 1855
కాలంకొద్దీ 450
కాలంత 2328
కాలదు 2436
కాలదు 1284
కాలము 292, 1931, 2269, 2499
కాలానకు 903
కాలి 747
కాలికాలి 2287
కాలికి 598, 995, 2255

కాలవ 727, 2032
కాలినది 1983
కాలివా 2201
కాలిబంటు 377
కాలిమెట్టె 483
కాలు 234, 437, 966, 1085, 1543, 1683, 1708, 1837, 2031, 2181
కాలుకుంటినది 1654
కాలుకుంటు 2218
కాలుతుండని 984
కాలువా 2023
కాల్చితే 1625
కాల్చినమ్మ 2267
కాల్చినవాడు 2586
కాల్చివచ్చేవాడు 537
కాల్చుకొన్న 1113
కాల్చుము 2518
కాల్చేవాడు 2312
కాళిదాసు 1652
కాళ్లకట్టువానికి 1166
కాళ్లకు 977, 1279, 2546
కాళ్లను 2066
కాళ్లనే 2491
కాళ్లు 92, 212, 534, 556, 578, 925, 1048, 1049, 1076, 1419, 2344, 2641
కాళ్లుపట్టియీడ్చి 2261
కాళ్లుపట్టుకొన్నట్టు 2495
కావటి 1841
కావటికుండలు 561, 568
కావడి 611
కావలి 724
కావలెను 881, 1870
కాశీ 2276
కాసు 354, 1452, 2317
కాసుగలవాడు 1156
కాస్తది 429
కాస్తాము 951
కాస్తాను 2110
కాస్తుంది 2241, 2110
కాస్తే 575
కీర్తి 1796
కుంగనేల 1794
కుంచెడు 663
కుంటివానికి 2219
కుంట్లు 182
కుండ 48, 1274, 1559, 1564, 1611, 1834, 1921, 2699
కుండకు 1861
కుండలకు 262, 854
కుండలు 855, 1571, 1938, 2286
కుందనపు 782
కుందేటికి 1016
కుందేటికొమ్ము 1387
కుందేళ్లు 1036
కుంపటి 1255, 2168
కుంపట్లో 53, 2259
కుక్క 165, 160, 795, 796, 679, 968, 1076, 1305, 1455, 1617, 1710, 1717, 2108, 2216, 2252, 2331
కుక్కకూత 413
కుక్కబొచ్చు 610
కుక్కమలము 1667
కుక్కముండ 641
కుక్కమూతిపిందెలు 903
కుక్కలకు 238
కుక్కలు 441, 682, 985, 1196, 1260, 1557, 2321
కుక్కి 971
కుక్కినా 1539
కుట్టకుంటే 2283
కుట్టెడు 2065
కుట్టినట్టు 1193, 2133
కుట్టినా 1172, 2377
కుట్టుకొన్నవాడు 1623
కుట్టుతాను 93
కుట్టును 2186
కుట్టుపోగులే 2103
కుడిచి 1433
కుడిచిన 1177
కుడితి 1059
కుడితితొట్టి 2139
కుడిచే 162
కుదిర్తేగాని 1178
కుదురు 1230, 2163
కుదురుతుందా 2105
కుప్ప 661, 1280, 1535
కుప్పలుపెట్టు 1302
కుప్పిగంతులా 2655
కుమ్మరిపురుగు 2263
కుమ్మరివాడి 1857
కురచపీటలు 662
కురిపెట్టు 391, 2325
కుర్తే 1964
కురుపు 1228
కురుస్తుంటవి 1965
కులం 2671
కులకరా 1772
కులము 2291, 2197, 2681
కులముకొక్క 917
కులానికి 1773
కులాల 560
కులాసం 620, 712
కులుకు 868
కుల్లగిస్తే 1653
కుల్లాయి 718
కుల్లి 2287
కుల్లినది 767
కుశీ 2319
కూకోరా 836
కూటి 706, 2502, 2637, 2669
కూటికి 216, 1109, 1606, 1721,
కూటికుండల 636
కూటిమీద 1408
కూడరాదు 1774
కూడావచ్చినది 1871
కూడితే 2550, 1973, 2160
కూడు 623, 1013, 1434, 1582,
కూత 1111
కూతురా 2043

కూతురి 770
కూతురిని 138
కూతురు 2209, 2577
కూయగా 2198
కూర 707, 1028, 1393
కూరలు 1136, 2602
కూరాకు 612
కూర్చిన 1503
కూర్చుండడానకు 1290
కూర్చుండబెట్టితే 632, 1435
కూర్చుండి 1205, 2645
కూర్పురా 965, 1762
కూలి 922, 1985
కూలికి 619
కూశినమ్మ 641
కూశేటందుకు 229
కూసము 1969
కూసి 1219
కూసువిద్య 94, 1117
కూసెకా 2540
కూస్తే 1557, 2482
కృప 761
కేమనున్నది 2482
కైలాసం 277
కొంగున 983
కొంచెము 1441, 1796
కొంటారు 26
కొండ 481, 2288, 2291
కొండంత 826
కొండలు 1181
కొండి 1125
కొంప 865, 2273
కొంపచెరపకః 2645
కొంపతియ్య 2231
కొట్ట 633, 880
కొట్టగా 1099
కొట్టనివాడు 806
కొట్టబోతావు 691
కొట్టవచ్చును 1991
కొట్టవలె 1599
కొట్టాన 390
కొట్టి 576, 1826
కొట్టితే 276, 356, 634, 726, [1093, 1263, 1766, 2684
కొట్టినందుకు 1821
కొట్టినట్టు 900
కొట్టినా 1825
కొట్టిపాము 1516
కొట్టుకొనిపోతూ 745 [2293
కొట్టుకొనిపోయినది 353, 691,
కొట్టుకొన్నట్టు 1222
కొట్టుకొన్నదట 140
కొట్టుతారు 372, 931
కొట్టుతూవుండగా 2187
కొడవలి 687, 934, 2396
కొడి 613
కొడుకు 8, 176, 470, 526, 710, 1156, 1522, 1742
కొత్త 1587, 1655
కొత్తముండ 1415
కొత్తది 2190
కొత్తా 552
కొత్వాలు 40
కొదవా 1409, 1988
కొద్దిగా 2291
కొద్దీ 2608
కొన 2565
కొనగల 1509
కొనబోతే 101 [1151
కొనితెచ్చుకొన్నట్టు 467, 974,
కొనిపెట్టు 350
కొనుక్కొని 2618
కొన్నట్టు 805
కొన్నాళ్లకు 705
కొన్నాళ్లు 2339
కొప్పు 520, 702, 1991
కొప్పుపెట్టి 1018
కొప్పులు 1771
కొప్పులోకి 2607
కొబ్బరికాయ 717
కొమారుడి 361
కొమారుని 1944 [2551
కొమ్మ 715, 733, 1289, 1377,
కొమ్ము 815, 1402, 1594
కొమ్ములు 1753
కొయ్య 1112
కొయ్యకు 1171
కొయ్యగాలు 932
కొయ్యవలెను 2520
కొయ్యా 629
కొరకడానకు 928
కొరకనెంత 1417
కొరగాడు 1761
కొరగాను 1909
కొరడు 1378 [1261
కొరివి 104, 275, 418, 999,
క్రొడచినట్టు 1782
క్రొలు 397
కొలబుర్ర 19, 161
కొలిక్కి 1778
కొలిచినాడు 990
కొలిపించుకొనే 704
కొలుకులూరాయ 2691
కొలున 1600
కొలువు 832, 1553
కొలువూ 1600
కొల్లపోయినది 2069
కొల్లయిచ్చినాడు 1402
కొవ్వితే 811
కొసరగా 698
కొసరినది 2292
కోక 350, 2673
కోతి 570, 2107
కోతిలాయతే 2106
కోట 168, 732, 1101, 2530
కోటలు 1708
కోటి 586
కోటికి 613, 1321, 2114
కోట్ల 2551

కోడలా 161
కోడలి 552, 1587, 2146
కోడలికి 664
కోడలిదాని 8 [1908
కోడలు 50, 269, 692, 1857,
కోడశే 58
కోడికి 1049
కోతకోజులలో 2396
కోతి 115, 1035, 1300, 1884,
1925, 2298, 2484, 2492
కోతిపిల్ల 1338
కోతిమొగుడే 2043
కోతివలె 2560
కోనంగుడు 2198
కోనా 705
కోపం 2219, 2684
కోపము 1538, 1607, 1976,
2568, 2664
కోపముశేని 950
కోపాన 407
కోపాలు 898, 940 [2661
కోమటి 712, 1402, 1640, 2296,
కోమట్ల 685
కోమలము 757
కోయుము 1569
కోరదు 882
కోరికలు 2320
కోలాయ 1727
కోళ్లగంప 2119
కోళ్లు 229, 2149
కోవెల 1326
కోశ 829, 1001, 1556
కోశనాము 398
కోశవాడు 546, 804
కోశవాణ్ని 812, 2045
కోసుకొన్నా 2027
కౌగలించుకుంటే 527

ఖర్చు 2590
ఖాళీగా 734
ఖావందు 949
ఖావుకనా 2115

గ.

గంగ 992, 1066
గంగానమ్మ 1408, 1542
గంగానమ్మది 7
గంగాప్రవేశము 711
గంగిగోవు 609, 772, 988, 1633
గంజాయి 1031, 1102 [2395
గంజి 17, 88, 606, 1268, 1347,
గంజే 748
గంట 774
గండము 519, 1016
గండాగుండి 570
గండారొ 636
గండు 665
గంత 1381, 2220
గంతకట్టి 2256
గంతు 2031
గంతులువెయ్య 2302
గంధపుచెక్క 12
గంధపొడి 393
గంధయ్యశే 577
గంప 316, 2119
గంపజాతర 227
గంపలాడి 584
గంపెడు 755
గచ్చపొద 564
గట్టి 301, 1552, 1935, 2364
గట్టిదా 194
గడపవలెను 596
గడియలు 90
గడ్డపార 93, 792
గడ్డము 1260
గడ్డలు 501, 1830
గడ్డి 701, 1373
గడ్డితింటారు 2473
గడ్డితింటున్నరా 2478
గడ్డితినే 2661
గతి 613, 1267, 2413, 2680
గత్తర 756
గద్ద 2175, 2221, 2295
గద్దలకు 576
గని 2306
గబ్బిలాల 230
గరుకులు 565, 1780
గరుడసేవ 1771
గర్భము 28
గర్భిణి 1829
గర్వమా 110
గాండ్లవాడు 1320
గాడిద 621, 672, 837, 895,
1975, 2300
గాడిదలు 2627
గాడిదగుడ్డు 612
గాడ్డి 393
గాడ్డిబుద్ధి 2539
గాద 557, 1939
గాయమంత 189
గాయములు 686
గారడీవిద్య 1001
గారెలు 205, 522, 524, 1970
గార్లకు 764
గాలపువడి 737
గాలి 745, 1501, 1813
గాలికి 1340
గాలికిపోతది 1073
గింజ 661
గింజలు 619, 2311
గిండి 1363
గిలక 879
గిలిగాడు 1490
గిల్లి 1453, 1621
గీశవాణ్ని 2045
గుంజ 1180
గుంట 794

గుంటక 1871
గుంటలు 1378
గుండు 2518
గుండె 569
గుండ్రాతిలో 2279
గుండ్రాయి 713
గుండ్లు 1181, 2583
గుగ్గిళ్లు 253, 598, 797
గుచ్చి 1701
గుట్టు 2084
గుడి 224, 635, 2589
గుడిసె 970, 1857
గుడిసెలుతియ్య 2318
గుడ్డ 221, 888, 2545
గుడ్డల 1361
గుడ్డలు 864
గుడ్డి 704
గుడ్డికంటి 219, 1592
గుడ్డికంటికి 1209
గుడ్డికొన్ని 495, 496
గుడ్డిది 262, 793, 1938
గుడ్డిదావ 1906
గుడ్డివాడు 2309
గుడ్డివాండ్లు 1328
గుడ్డు 536, 1916
గుడ్లగూబ 803
గుడ్లూరుడు 2691
గుణము 761, 1129, 1616
గుణవంతురాలు 55, 641, 2189
గుది 753
గుద్దవేల 1873
గుద్దలించేవు 1079
గుద్దినాడు 1433
గుద్దులాట 791, 1787, 1828
గుప్పెడు 2311 [2292
గుమ్మడికాయ 517, 2191, 2278,
గురి 1401
గురువింద 723
గురువు 1727
గురువులు 2544
గుఱ్ఱపుకొలువు 1600
గుఱ్ఱపురౌతు 377
గుఱ్ఱపువాయువు 801
గుఱ్ఱము 396, 444, 895, 960, 1120, 1674, 1848, 1849, 1975, 2171, 2303, 2307, 2547
గుఱ్ఱానకు 778
గుఱ్ఱాన్ని 360
గుఱ్ఱాలు 67, 621, 798
గుల్ల 740, 2361
గుల్లకాను 2191
గుళ్లు 1860
గుళ్లో 3, 773
గూటాలపోలీ 784
గూట్లోకి 1956
గూడు 800, 1165
గూడులంజ 979
గూబలలోకి 1901
గృహచ్ఛిద్రం 2235
గృహనాశనం 2235
గృహప్రవేశము 99, 711
గెలవ 1676
గెలవలేరు 1400
గెలుచునా 266
గెలుచును 2030
గెలుస్తాడు 2451
గేద 1509, 2100
గొంతు 2117
గొంతుక 152, 969
గొంతున 1374
గొగ్గిపండ్లు 628
గొడారివాడు 809
గొడుగు 136, 455, 2470
గొడ్డలి 319, 820
గొడ్డు 383, 615, 1057, 1197, 1661, 1739, 1934
గొడ్డుగేద 232, 830, 1202, 1329
గొడ్లను 1202
గొడ్లు 630
గొప్ప 592
గొయ్యి 1751
గొరవం 960
గొరిగించేవాడు 2444
గొరిగిన 663
గొరిగినాడు 1388
గొరిగే 1003
గొఱ్ఱె 549
గొఱ్ఱెకల 1523
గొఱ్ఱెతోలు 1803
గొఱ్ఱెల 806, 2387
గొల్లకయినా 370
గొల్లవాడికి 811
గొల్లు 2201
గోకినా 545
గోకుకొంటాడు 1092
గోకుకొన్నట్టు 702, 1788
గోకుతారు 2196
గోకులాష్టమి 2629
గోచి 289
గోచిపాత 218
గోడ 171, 2158, 2316, 2472
గోడచాటువారికి 1699
గోడపంచలు 662
గోడలు 896
గోడా 2145
గోడు 2199
గోతము 752
గోతాలు 825
గోతిలో 1865, 2309
గోత్రము 2197
గోదానము 33
గోదావరి 631
గోను 1103, 2222
గోపురము 654

గోరు 2025
గోవుతోక 1321
గోహత్య 381
గ్రహచారం 2627
గ్రహస్తు 2062
గ్రామనాశంచ 2235
గ్రామము 2014
గ్రామమువారు 1648
గ్రాసాలకే 2035

ఘ.

ఘనము 850, 1273, 1441, 1704
ఘనుడు 1244, 1885
ఘృతం 2411

చ.

చంక 1761
చంకన 382
చంకపెట్టుకొని 310, 461, 1459
చండి 279
చండ్లు 1053
చండ్లూ 731
చందము 739, 1503, 1880
చంద్రశేఖరుడినాడు 2677
చంద్రుడు 1979, 2592
చంపబడ్డట్టు 1050
చంపపోయిన 2357
చంపవలెనంటే 1913
చంపితే 478
చంపిన 635, 1460
చంపునేగాని 2108
చక్కపెట్టుకో 1169
చక్కిలము 1609
చక్కిలాలు 838, 1609, 2678
చక్రాకారం 2662
చచ్చిన 1313
చచ్చినకుక్కను 2108
చచ్చినట్టు 256
చచ్చినకట్టె 2062
చచ్చినది 331, 794, 1075
చచ్చినవాడు 244, 322, 1072
చచ్చినవారు 1365
చచ్చినవెనక 1633, 2562
చచ్చినవెనకటికా 2092
చచ్చినా 871, 1928, 2201, 2552
చచ్చినాడు 2674
చచ్చినాను 2529, 2538
చచ్చినారు 1574
చచ్చిపోయిన 908
చచ్చీ 494
చచ్చీపోతాం 2101
చచ్చుడుకాదూ 247
చచ్చెను 1555
చచ్చెరా 135
చచ్చే 706
చచ్చేవాడయినా 248
చచ్చేవానికి 249
చచ్చేవారికి 1277
చట్టము 1185
చట్టుబండలు 1317
చట్రాతి 1564
చదరు 863
చదవా 815
చదివినాను 2329
చదువుకొంటే 2337
చదువుకొన్న 2372
చదువుకొన్నారు 2544
చదువుకోకుండా 126
చదువుతున్నాడు 2654
చద్ది 859, 914, 2173
చనిపోతే 1017
చన్నీళ్లు 2020
చన్ను 1808
చప్పుడు 480, 1427
చప్పళ్లకు 1036
చమురుకాళ్లవాడు 1698
చలనము 425
చలమో 251
చలవ 2022
చలి 1451, 1501, 2668, 2673
చలిగాలికి 2083
చలిజ్వరము 1122
చల్ది 838
చల్లగా 659
చల్లార్చుకొని 853
చల్లితే 1171, 2558
చల్లినట్టు 1933, 2227
చల్లుము 2149
చవి 393, 808
చస్తానా 211
చస్తున్నదని 2015
చస్తే 50, 91, 227, 283, 1018, 1314, 1337, 1370, 1595
చాకలనాయుడా 836
చాకలవాడు 847
చాకలి 1655, 1872, 2208, 2214
చాకిళ్లు 296
చాకింట 864
చాచుకొని 578
చాచేవాడు 578
చాటు 981
చాతుర్గుండం 2235
చాదస్తపు 21
చాప 422, 2193
చాయ 782, 1179
చారమేక 810
చాలకపోతే 1039
చాలదు 199
చాలనందుకు 661
చాలు 1019
చాలును 311, 1134, 1189, 1581, 1913, 2058, 2617, 2620
చావ 961
చావకపోతే 241, 2667
చావకొట్టినా 2331
చావకోరును 1602
చావనము 1469
చావదు 866
చావరు 671, 1383, 1654

చావనివ్వడు 867. 1423 [2206
చావు 406, 869, 986, 1392,
చించ 845
చించాలేదు 2428
చింత 2332
చింతకాయ 817
చింతకాయలు 1916, 2077
చింతకొమ్మ 1377
చింతపండు 2237
చింతపులుసు 871
చింతించినా 2150
చింతించుట 2000
చింతించేవాడు 2162
చిందినట్టు 11
చిక్కిపోయినావు 2104
చిక్కుడుచెట్టు 8
చిక్కుతాం 2104
చిక్కాను 1190
చిగిరింత 872
చిగురుపట్టినట్టు 1887
చిచ్చాయ 875
చిచ్చుపెట్టు 407
చిట్టెడు 1723
చిటుకుల 1380
చిత్తగించు 876
చిత్రము 824
చిదరా 881
చిన్న 818, 1641, 2467
చిన్నవాడు 1271, 1916
చిన్నవానికి 2333
చిన్నది 2311
చిన్నాపెద్దా 2050
చిన్నెలు 2061, 2062
చిప్ప 2216
చిరగపొడిచినాడు 1129
చిరిగితే 863
చిరిగిపోతుంది 74
చిరుగుతున్నదా 421
చిలక 879
చిలకపురుగు 2617
చిలిపిరాళ్లు 2620
చిలుక 571, 1621, 2505
చిల్లులకడవ 2382
చీకటి 1168
చీటీ 1060
చీమ 1427, 1547, 2065
చీమలు 2345
చీర 74, 461, 535, 1304, 1942
చీరపేలు 942
చీల్లు 2633
చుంచెలుక 896
చుక్క 879, 1099
చుక్కలు 1376
చుక్కలుపొడుస్తవి 2550
చుట్ట 747 [1517, 1534, 1569
చుట్టము 82, 654, 897, 1421,
చుట్టాలు 343, 898, 2270
చుట్టు 1793
చుట్టుకొన్న 607
చుట్లు 2571
చుర్రుమంటుంది 1112
చూచినవాడెల్లా 1221
చూచినావా 2685
చూచిమాట్లాడండి 2001
చూచుకోవలసినది 1052
చూచుడు 1010
చూచేవా 1719
చూడ 891, 1604
చూడబోతే 2679
చూడకుంటే 2341
చూడగానే 2687
చూడనా 1431
చూడబోతే 2007
చూడరా 1560
చూడవచ్చును 1604
చూడవస్తే 191
చూతాము 1294
చూపించినట్టు 1174
చూపించుము 1315
చూపితే 234, 599
చూపినాడట 1356
చూపు 1209
చూపుకోవచ్చును 958
చూపుతాడు 121
చూపుతారు 234
చూపుమన్నట్టు 767
చూపూ 219
చూరబోయినట్టు 890
చూరు 440, 605, 2017
చూరుమంగళం 892
చూలా 204
చూస్తాడు 559
చెంప 822
చెంపకొట్టితే 2248
చెంబు 1252, 2393
చెంబెడు 1663
చెక్కిన 1678
చెక్కినట్టు 687
చెక్కిలికొట్టి 1845 [2350
చెట్టు 701, 1530, 1679, 2271.
చెట్లు 931
చెడగొట్టును 86
చెడకెవ్వ 1245
చెడలేదు 1861
చెడి 1697
చెడుతుంది 591
చెడునా 924
చెడ 328, 2553
చెడే 903
చెడేవు 920
చెడ్డకట్టే 2537
చెడ్డది 1744
చెడ్డపనక 2671
చెడ్డా 1861, 2041, 2058
చెడ్డాడు 1744, 2603
చెడ్డానోయి 2233
చెడ్డాకొయి 2233
చెత్త 2122

చెత్తనాళ్ల 2559
చెదలు 1281
చెన్నాపట్నం 2342
చెప్పగలను 2557
చెప్పినమ్మకు 1513
చెప్పు 1773, 2255, 2532
చెప్పుకొన్నది 1692
చెప్పుతుంది 932
చెప్పుదెబ్బ 627
చెప్పుల 877
చెప్పులు 629, 2066
చెప్పేవాడు 37, 1245
చెయ్యబోతే 115, 134
చెయ్యలేదు 1876
చెయ్యి 255, 311, 480, 499, 1113, 1258, 1284, 1349, 1573, 1639, 1873, 2072, 2352
చెయ్యిపెట్ట 2493
చెర 278
చెరచ 2273
చెరిచినది 1035
చెరిచెను 494
చెరిచెరా 482
చెరిపినది 672
చెరీసగాయస్వాహా 2261
చెరుకు 2102
చెరుచును 1532, 1938
చెరువు 1833
చెరువుకట్ట 22
చెరువులు 2334
చెరుస్తాడు 335
చెలగాటము 1457
చెలిమి 1422, 2468
చెల్లడము 926
చెల్లదు 2347
చెల్లు 498
చెల్లెలి 909
చెల్లెలికట్ట 2095
చెవి 312
చెవిటిగుడ్డివాని 2698
చెవుడు 535, 1918
చెవుల 1020, 1021, 1753
చెవులకు 505, 1682
చెవులపిల్లి 1217
చెవులపోగులు 927
చెవులపోగులా 2677
చెవులు 993, 534, 1020, 1022
చెవులుకుట్టుతారు 1696
చెవులుమూసుకొని 1696
చెవ్వి 581, 1539
చేంత్రాడు 368, 689, 927
చేకొన్నట్టు 280
చేటూరు 636
చేటు 100, 262, 402, 1069, 1217, 1369, 1538, 1643, 1779, 2059, 2642
చేటే 187
చేత 287
చేతబూని 1340
చేతికి 1345
చేతితో 297
చేతులు 313
చేతులుతేగలరా 1835
చేతులో 2071
చేదు 524
చేన 781
చేని 209, 1695
చేనికి 911, 912
చేను 428, 1187
చేప 403
చేపట్ట 1058
చేపదు 1178
చేపలు 695, 1214
చేబ్రోలు 2660
చేమ 509
చేమిరి 1718
చేరితే 608
చేరు 1502, 2342
చేరుతవి 2346
చేరువా 1322
చేరెడు 641
చేవ 1768
చేసుకోవడము 1699
చొచ్చి 1756, 2053
చొచ్చిన 693
చొరకముందు 1011
చొరబడి 267
చొరవ 73
చోట 1149, 1401, 2386
చోటికి 2345
చోటివ్వ 60
చోట్లకు 1570

ఛ.

ఛిద్రం 884

జ.

జంగం 2231
జంగమయ్యా 264
జంగము 1155, 2363
జంగానికి 2105
జంగాన్ని 108
జంగాల 111
జంధ్యము 944, 2358
జగన్నాయకా 1110
జడలాకారం 2662
జడిసినట్టు 1690
జడిస్తే 1747
జడుసుకొనేరు 420
జత 587, 1694
జన్మహాని 1513
జన్మానా 927
జన్మాలసంగతి 2557
జన్మించి 2053
జపము 594
జబ్బు 2214
జయభేరి 2349
జయమంగళం 892
జయము 2413

జరగకపోతే 2319
జల్తారు 718
జాండ్రు 2106
జాగా 1290
జాతర 1465
జాతి 1207
జాన 2232
జానెడు 2312
జాము 108
జారి 548, 1362
జారితే 603, 2100
జారినా 419
జారిపడే 834
జిత్తులు 1220
జిల్లేడు 2695
జిహ్వ 1616
జీని 2316
జీలకర్ర 2055
జీవరత్నము 886, 2620
జుట్టు 810
జుట్టుకాడినుంచి 2090
జున్ను, 2356
జెత్రి 2005
జొన్న 214, 781
జొన్నలు 1468
జొరబడ్డ 814
జోరీగ 693, 1493, 2107
జోరీగః 2106
జోల 264
జ్యేష్ఠాదేవి 225
జ్యోశ్యులా 1593
జ్యోస్యము 1733
జ్వరము 522

ఝ.

ఝల్లుమంటుంది 569

ట.

టంగుటూరి 1622
టెంకాయ 1629

డ.

డబ్బు 179, 350, 1913, 2046, 2410
డొంక 1230
డోలు 1051

త.

తంగేడు 1120
తండసము 408
తండ్రి 926, 996, 1017, 1024, 1898, 2337, 2399, 2602
తండ్రికి 176, 2587
తండ్రినాటి 1135
తండ్రివంకవారు 200
తంబళి 173, 1217
తక్కిడి 281
తక్కువ 793, 1108, 1115, 1335
తక్కువా 1636
తగరు 680
తగలడా 1384
తగలబెట్టి 644
తగలలేదు 2487
తగలాటము 1896
తగినవారు 200
తగిలే 539
తగుదు 1013
తగులుతుంది 966
తగువు 1013, 1984
తగ్గదు 815
తట్టల 1775
తట్టితే 480
తట్టేడు 276. 1481, 2620
తడపడము 1806
తడవేవు 9
తడిక 171, 2535
తడికెలచాటు 981
తడిపిన 1003
తడిమిచూచుకొన్నాడు 1167
తడియడు 2436
తడియనివాడు 2038
తడివినట్టు 245
తడిశినవెనక 2668
తడిస్తే 2673
తనువుతూ 1243
తనుముకొన్నట్టు 2002
తనువులాడినట్టు 1454
తథ్యం 1030
తదియనాడు 1979
తద్దినం 271, 2587
తద్దినానకు 1136
తనబలిమి 2121
తనయులకు 2366
తనలేమి 976
తనవాడు 1937
తనువు 1047
తన్ని 2195
తన్ను 1999
తన్నుకొనిపోతే 2616
తన్నుకొనిపోయినది 2175, 2295
తన్నుతాను 669
తన్నును 395
తన్నుబోలి 1997
తన్నేవాడు 1065
తన్నేవారి 1065
తన్నో 2691
తప్పదు 448, 531, 1012, 1693, 1851, 2676
తప్పనివానికి 1355
తప్పరాదు 175
తప్పలేదు 1608, 1943
తప్పవు 1314, 2128
తప్పితే 189, 994, 1648, 1769
తప్పినవాడు 1605, 1705
తప్పినా 448, 531, 1042, 1693, 1943
తప్పు 1152, 2389
తప్పుడుమాటలు 916
తప్పుతున్నదా 1019
తప్పేలాలు 2082

తమలపాకులకట్ట 1243
తమలపాకులవాడూ 328
తమలపాకులు 1569
తమాం 328
తమ్ముడు 207, 1097, 1478
తయార్ 2110
తరమా 1449
తరముకాదు 928
తరిమికరిచినా 317
తరిమేవాడికి 1398
తరుగుతుంది 481
తరుగునా 366
తరుగును 994
తరుముక 1524
తర్పణము 149
తల 1388, 1523, 2236, 2327
తలంట 1650
తలంతా 1540
తల అంటుకొంటూవు 2236
తలకడగ 1146
తలకాచును 2112
తలకింద 678
తలకు 1033, 1628, 2494
తలకుపూసుకో 2447
తలచేవి 1046
తలతో 599, 1007, 2276
తలది 1872
తలను 1063
తలపులు 1005
తలపేలు 942
తలబ్రాలు 1298
తలమాస్తే 1018
తలమీద 1823
తలమూట 1126
తలలకు 1589
తలలు 1065
తలవాకిలి 2276
తలవైపూ 1713
తలాపిడికెడు 1089
తలారి 1412, 2390
తలిచినది 1056
తలిచినప్పుడు 2142
తలితండ్రులు 490
తలిస్తే 1056, 1636
తలుచుకొన్నట్టు 1506
తలుచుకోవలెను 120
తలుపుతీసి 985, 1188
తల్లడించిన 1061
తల్లి 345, 663, 986, 1047, 1195, 1342, 1711, 2264, 2361, 2455
తల్లికయినా 538
తల్లిచావు 986
తల్లిచేతి 2514
తల్లినంకవారు 200
తల్లివరస 957
తల్లుల 334
తవిటికి 989
తవిటిరొట్టె 2514
తప్పకు 929, 978, 1045, 1054, 1739
తప్పు 794, 896
తప్పుగా 1030
తప్పి 679, 2623
తప్పిన 961
తప్పేడు 45, 978
తాంబూలానికి 1303
తాకట్లమూరి 965
తాకిగాని 970
తాకును 1527
తాగడము 1397
తాగడానకు 553
తాగనీళ్లు 293
తాగబోతే 1542
తాగరా 77
తాగవలెను 853
తాగాకూడదు 2147
తాగి 329
తాగితే 2238, 2314
తాగినట్టు 746, 1556
తాగినా 291
తాగుతాడు 327, 2314
తాగుతున్నది 112
తాగుతున్నాను 1316
తాగుతున్న 1456
తాగునా 2204
తాగుబోకు 2603
తాగేకన్నా 1397
తాగేది 482
తాగేమి 1324
తాగేవారికి 20
తాటాకుచెవి 312
తాటికాయ 359, 1800, 2212
తాటికాయలంతేసి 423, 1622
తాటికాయలు 669
తాటిగింజ 290
తాటిపట్టె 960
తాడు 730, 876
తాడుతెంప 2217
తాడుతెంపినట్టు 1415
తాడుతెగితే 2067
తాత 146, 1454, 2535
తాతల 928
తాబేటిబుర్ర 1220
తామర 625
తామసీ 2376
తాలంతత్తే 2683
తాళము 133
తాళాలు 16
తాళ్లకు 731
తాళ్లు 296, 392, 2382, 2546
తావు 343
తింటాను 838, 1266
తింటామని 1701
తింటారా 931, 1646
తింటావు 1511
తింటావా 538, 1381

తింటూ 1029, 2071
తింటూవుంటే 2283
తింటూవున్నాను 420
తింటే 859, 1073, 1970
తింపబడు 367
తిండి 1601, 1920
తిండికి 578, 1781, 2379
తిట్ట 1085
తిట్టకు 2676
తిట్టనివాడు 806
తిట్టితివా 1217
తిట్టితే 1511
తిత్తిలోని 2410
తినకమానదు 371
తినకమానునా 521
తినడముకు 1662
తినడానకు 463
తినునా 205
తిననియిల్లు 1079
తిననివ్వడు 101
తినచేర్పినట్టు 1817
తినవలె 1970, 2689
తిని ·1551
తినిపించునా 1183
తినిపోయినది 1104
తినివచ్చినట్టు 1982
తినునా 2108
తినే 456, 1847
తినేవాడికి 447
తినేవాడు 644, 813
తిన్న 795, 1460, 1675
తిన్నమ్మ 206, 851, 1732
తిన్నవాడు 327, 700
తిన్నవాడే 699
తిన్నవారికి 1550
తిన్నా 744, 1366
తిప్పలూ 597
తిప్పినా 2226
తిమ్మన్నా 2687
తిమ్మరాజు 1070
తిమ్మనీ 1082
తియ్యకనే 2386
తియ్యచారు 1061
తియ్యడనము 5
తియ్యాపెట్టా 402
తిరగండ్లు 2190
తిరగక 2340
తిరగట్రాయి 1778
తిరగదు 317
తిరగలి 82
తిరగవలసినది 1461
తిరిగిచూస్తే 2416
తిరిపాలు 940
తిరిపెము 1779
తిరుగు 1638
తిరుగుతాను 602, 2492
తిరుగుతుంది 2226
తిరుగునా 1637
తిరుచుకొని 101
తిరుమణి 2416
తిరుమణిధారి 30
తీట 255
తీతువ 993
తీపా 1579
తీపి 923
తీవు 54, 398, 415, 924
తీవుల 402
తీరదే 1996
తీరనిది 698
తీరవలెను 528
తీరినట్టు 1256, 1681
తీరునా 698
తీరే 413
తీర్చ 1013
తీర్చినట్టు 1412
తీర్చినది 1684
తీర్చేవారు 197, 1988
తీర్థము 174, 277, 670, 2047, 2628, 2665
తీర్థానకు 1071
తీసినట్టు 457, 1783
తీసేటప్పటికి 557
తీసుకోవలెను 2545
తీస్తుంది 459
తీస్తే 459, 1783
తీక్ష్ణము 1834
తునకలవాడు 1885
తునకోల 640
తుపాకీ 2518
తుమ్మగుంట 369
తుమ్మలు 1310
తుమ్మాథ 1447
తుమ్మి 1055
తుమ్మితే 1138
తుమ్ము 207
తురక 1086
తులాభారం 2604
తుళ్లిపడ్డది 164
తుష్టి 178
తూ 860
తూగకపోవు 1468
తూగితే 2604
తూగినదట 2604
తూటు 885
తూటుపొడిచినది 1620
తూట్లు 854
తూతకతాతక 2683
తూతినచే 2683
తూతేతాతే 2683
తూమెడు 218, 619
తూర్పారపట్టు 2308
తూర్పారపెట్టే 1104
తూర్పున 2327
తృణము 1105

తెంచిన 1022
తెంపేవాడు 2516
తెగకాలినవి 131, 226, 471
తెగగొట్టినట్టు 1635
తెగకొరికినది 1510
తెగకోసుకో 2180, 2341
తెగకోస్తాడు 969
తెగదు 868
తెగనాకు 637
తెగబారెడు 1118, 1631
తెగితే 878
తెగుతుంది 878
తెగులు 1702
తెగేవరకు 2357
తెచ్చినట్టు 610, 612
తెచ్చుకొంటే 949
తెచ్చుకొన్న 852
తెచ్చుకొన్నట్టు 977
తెచ్చుకొమ్మన్నారు 1523
తెచ్చుకో 1399
తెచ్చేది 630
తెడ్డు 1107, 1864, 2362, 2383
తెడ్డెడు 1489
తెరిచినా 777
తెరిస్తే 1354
తెలియదు 449, 1068
తెలియనివాడూ 2157
తెలివి 1108
తెలివిమట్టు 177
తెలిశినది 2687
తెలిశినవాడూ 2157
తెలిస్తే 1117
తెలుపూ 1627
తెలుసును 802, 807, 1276, 1496, 1511
తెలుస్తుంది 409
తెల్లబోన్న 1119
తెల్లపూసా 2421
తెల్లవారితే 1..
తెల్లవారినది 369, 816, 1957
తెల్లవారుతున్నదా 171
తెల్లవారుతున్నది 1255
తెల్లవార్లూ 1123, 1163
తెస్తావు 1710
తేటలు 1709
తేనెవాన 2325
తేబోయినాడు 2678
తేలి 771
తేలినట్టు 688, 2118
తేలు 611, 915, 1193, 1172, 2133, 2283
తేలుతున్నది 1030
తేలేని 1920
తేవడము 611
తొంగుంటాను 2067
తొండమూ 1639
తొక్కిన 1132
తొక్కు 1130
తొడగ 2191
తొడుగుకొన్న 917
తొణకదు 1274
తొత్తు 2079, 2086, 2518
తొత్తుకొడుకా 1071
తొనలు 2386
తొయ్యనిచ్చును 907
తొలియేకాదశి 1593
తొల్నాడు 1361
తోక 252, 314, 631, 798, 1001, 1006, 2315, 2580
తోచకపోతే 452
తోచనమ్మ 1133
తోటకూర 509, 1118, 2057
తోటవాడు 1917
తోడికోడలిచెల్లెలి 1133
తోడికోడలు 1821
తోడు 801, 1755, 1851, 2611, 2228
తోడుపిసుకొని 804
తోడుపురికే 333
తోడేలు 814, 951, 2322
తోనా 2683
తోపతోప 2660
తోముతున్నాడు 778
తోలగలవా 2102
తోలిన 1197
తోలినట్టు 1874
తోలు 805, 809, 917, 1129
తోలుకొనిపోతే 1202
తోలుతూ 985
తోలేవాడు 621
తోసుకొన్నట్టు 1031
తోసుకొన్నదట 1032
తోస్తున్నది 917
త్యాజ్యము 90
త్రిముండం 2235

థ.

థోడా 1250

ద.

దంచి 1563
దంచు 491
దంచుకొని 112
దంటు 1212
దండ 720, 1775
దండం 2369
దండగ 1150, 2518
దండగలకు 1021
దండము 1152, 1297
దండుకు 1141
దక్కదా 2186
దక్కవలెను 2011
దక్కించు 1580
దగ్గ 1011
దగ్గగా దగ్గగా 2011
దడిసియ్యాము 302
దడ 194

దణ్ణము 1997
దధ్యన్నము 2370
దధ్యోదనము 1798
దప్పి 1033
దబ్బనము 2118
దబ్బనాన 1783
దమ్మయుపాలెం 112
దమ్మిడీ 1031
దయచేసి 876
దయవుంచ 1181
దయ్యము 1182, 1192, 1318
దయ్యమునై 1481
దయ్యాలదేవత 1011
దయ్యాలు 891, 1149, 1159
దరిద్రము 912
దరిద్రుడు 2121
దర్రుమంటే 1142
దర్భా 1250
దళులకు 2103
దాగదు 1348, 1875
దాగర 1940
దాగినది 1763
దాగినా 1875
దాచినట్టు 1428, 1661
దాచిపెట్టితే 1191
దాచుకొన్న 856
దాట 1683, 1708, 2276, 2371
దాటి 1950
దాటితే 1521, 1528, 2282
దాటినా 1197
దాటిపోయినారు 2135
దాటుతవా 67
దాటుతని 1706
దాటుతున్నది 1521, 1683
దాణా 703
దాత 213
దాపెలు 296
దాన 1012, 1027
దానము 829, 908, 910, 1106, 1633, 2134, 2462
దాయాది 1602
దాయాదులు 200
దావాలకూ 1148
దారి 785
దారిచూపితే 2309
దారిద్ర్యము 71, 976
దారిద్ర్యమూ 269
దారులు 1262
దాలిగుంటపట్టు 1046
దాసండ్ల 111
దాసరి 967, 1086, 1098, 1139, 1227, 1411, 1821, 2363
దాసురాలు 106
దాస్తే 770, 2313
దాహము 440
దింపు 1126
దిక్కు 1160
దిగంబరుడు 1167
దిగగానే 1953
దిగతీస్తే 381
దిగవేస్తాను 1371
దిగవురికినది 632
దిగితే 377, 1068
దిగినట్టు 1674
దిగినారా 1508
దిగివచ్చి 379
దిగుమంటే 2219
దిస్సకొంటున్నాడు 325
దిబ్బ 1544
దిమ్మూపట్టినది 2122
దియ్యలు 664
దివాణము 1158
దివాణానకు 1386
దివిటీ 2302
దివ్వె 1371
దివ్వెకట్ట 1792
దీపా 666
దీనుడు 1210
దీపము 226, 767, 1164, 1370, [1761, 2319
దీపాలు 2700
దీపావళిపండగ 2197
దీవించి 1072
దుంపదాలి 2188
దుఃఖపుపాడి 1179
దుఃఖము 132, 586, 1836, 2343
దుఃఖానకు 38
దుత్త 1177
దుత్తెకు 2564
దున్న 1445
దున్నగా 388
దున్నపోతు 391
దున్నపోతులకు 706
దుప్పటి 81, 1608
దుమ్ము 61, 2354
దురద 509, 510, 1681
దురాయా 40
దురాయి 1094
దుర్బలం 1829
దుర్యోధనులవారి 1405
దువ్వూరు 2246
దూడ 209, 619, 701, 1172, 1213, 1596, 2564, 2581
దూడరేణము 2053
దూడలలో 1173
దూది 674
దూదేకులవాడు 1100
దూబరదిండి 858
దూరమయితే 186, 505
దూరమూ 186, 285, 505
దూరము 1950
దూరముగా 1176
దూరినట్టు 968
దూరినాడు 2390
దూలన్నర 2613
దూలము 622
దూలాని 2216

దూసెతే 1175
దూసుకొన్నట్టు 265
దృష్టి 1535, 2408
దెప్పుతున్నదని 1821
దెబగుబలు 685 [1890, 2015
దెబ్బ 57, 472, 627, 1450, 1661,
దెబ్బలకు 764, 1636
దెబ్బలు 640, 1270, 2271
దేకితే 1260
దేకినట్టు 1038
దేకుమన్నట్టు 992
దేవతలకు 2274
దేవతలూ 2551
దేవతార్చన 2688
దేవర 227, 2136
దేవలోకం 1223, 2303
దేవస్థలాలు 848
దేవుడా 767
దేవుడిసొమ్ము 2461 [2557
దేవుడు 506, 1160, 1308, 1620,
దేవుణ్ని 675
దేవునికి 799, 1601, 2138
దేవులాడనేల 2206, 2391
దేవేంద్ర 1109
దేశము 2194, 2396
దేశాంతరము 1170
దేశానికి 597
దేహము 133, 2643 [2113
దైవము 897, 998, 1024, 1056,
దొంగ 228, 551, 786, 1204, 1386, 1467, 2463, 2633
దొంగచేతికి 233
దొంగతనము 56
దొంగబుద్ధి 2105
దొంగరికము 1586
దొంగలపాలు 1418
దొంగలమిండడు 819
దొంగలు 131, 1202
దొంగవాడి 1911
దొంగిలకమానడు 2367
దొంగిలించ 1208
దొంగిలినట్టు 1163
దొండపండు 574, 883
దొంతికి 417
దొంతికుండలు 155
దొంతులలో 2137
దొందుదొందే 2683
దొప్పేడే 88
దొబ్బులు 1205
దొమ్మతెగులు 869
దొర 950, 1188
దొరకక 1575
దొరకకమానడు 2463
దొరకదు 127, 1724, 2281
దొరకు 1946, 2074, 2405
దొరగారూ 1792
దొరతనము 173, 2409
దొరబుద్ధి 2405
దొరలాగున 2394
దొరలు 241
దొరవలె 2689
దొరికితే 84, 1290, 2281
దొరికినట్టు 717
దొరికినది 1189, 1201
దొరికినమ్మకు 930
దొరుకుతాడు 551
దొరుకుతున్నది 1290
దొరుకునా 617, 2160
దొర్లించినట్టు 2289, 2563
దోమ 437, 2212
దోమలు 2102
దోవ 317, 1927
దోవతెచ్చు 1219
దోవను 108
దోవలు 479
దోవసేరు 611, 1051
దోపాకే 2662
దోసెడు 1175
ద్రోహము 2178, 2182
ద్రోహి 1118
ద్వాదశా 118
ద్వముఃడం 2235

ధ.

ధనము 101, 1021, 2369
ధర 481, 1360, 1498
ధరణి 997, 1017, 1203
ధరణిపాలు 2373
ధరణీదేవి 1023
ధర్మము 982, 1209, 1659
ధాన్యమూ 303
ధారణ 475, 2076
ధార్వాడ 1208
ధాష్టీకము 1730
ధూపార్తి 164
ధూళి 765

న.

నంజపెట్టు 339
నంది 1364, 2454
నంబి 774
నంబిరామాయ 14
నంబీ 274
నకులుడు 2611
నక్క 427, 629, 779, 827, 1412, 1492, 1800, 2164
నక్కజాత్ర 703
నక్కతోక 341
నక్కలకు 40
నక్కలపాలు 294
నక్కలు 1260
నగరి 1730
నగరివారి 356, 1525
నగరివాడు 356
నట్టింట 1588

నట్టేట్లో 2418
నడమ 892
నడిచేవాడు 1331
నడివీథి 2417
నడిస్తే 2276
నడుపు 2553
నడుస్తావు 64
నడుస్తున్నది 1849
నత్తగుల్లలు 1846
నదీమూలము 363
నమల 923, 1211
నమస్కారం 2638
నమస్కారము 780, 2667
నమ్మదు 812
నమ్మరాదు 579, 1219, 1642, 1752, 2015, 2647
నమ్మి 1833, 2504, 2526 [2511
నయము 216, 361, 817, 916,
నరంపట్టినది 2566
నరకడికి 368
నరకడు 1711
నరకాన 1217
నరభోగం 2063
నరాల 1228
నరికిన 1260
నరుకుదాము 319
నలిగి 2422
నలుపు 788, 2291
నలుపే 573
నల్లగా 2385
నల్లపూసలు 1778
నల్లరాయి 1238
నల్లవాణ్ని 1642
నవకము 950
నవాబుసాహెబు 2130
నవిశిపోతువు 212
నశ్యే 2060
నష్టకారి 1218, 2419
నష్టమయినట్టు 11
నష్టము 1912
నష్టి 178, 1572, 2595, 2607
నక్షత్రమండలం 2066
నక్షత్రములు 1358, 2592
నాకి 1111, 1191
నాకుతున్నది 637
నాగంభొట్లు 1263
నాగరికము 11
నాగలి 2397
నాగవల్లి 1292
నాగుబాము 1217
నాగమయ్య 1472
నాగులు 1225
నాచు 1703
నాటిన 43
నాణెము 958
నాడి 2311
నాడినాడి 582
నానపోసితే 1236
నానాటికి 300
నానాదారులు 1262
నాపచేను 1246
నామం 2416
నామములు 2202
నాయకాలు 910
నాయనా 2253
నారదు 2131
నారపోసినట్టు 1863
నారయ్య 2131
నారాయ 2131
నారాయడు 2131
నారాయణయ్య 2131
నారాయణరావు 2131
నారాయణా 151, 2554, 2672
నారాయణుడు 356
నారికేళము 1233
నారికేళాలు 1213
నాలిక 1264
నాలికలు 309
నాలికా 1270
నాలిముచ్చు 1588
నాలుక 681, 1237, 2226
నాలుగందాల 1248, 1912
నాలుగుపక్కలా 1229
నాలుగువిధాలు 1237
నాలుగూ 103
నాళ్లు 2559
నాస్తి 2403, 2411
నిండితే 2316
నిండిన 523
నిండుతవా 2331
నిండునా 342
నిండును 1378
నింద 1745
నిందలు 1570, 1935
నిచ్చెన 906, 1340, 2176
నిజము 725, 1308, 1515, 2131
నిట్రాడు 319
నిత్యం 2160
నిత్యవ్రతము 2236
నిద్ర 156, 217, 859, 1288, 2573
నిద్రకు 1369
నిద్రపోతూ 1558
నిద్రపోయినట్టు 456, 2223
నిన్నటితో 2236
నిప్పటి 1436, 2225 [2391
నిప్పు 167, 674, 747, 1291,
నిప్పులు 193
నిబద్ధి 1577
నిమ్మకాయంత 370
నిమ్మలు 1310
నిమ్మళం 2100
నిర్ఘకుడు 2168
నిర్నామధాముడు 2653

నిర్మూలము 1797
నిలకడమీద 1276
నిలపవలెను 1325
నిలవదు 914, 1486, 1590, 1610
నిలవని 1138
నిలవవు 2490
నిలిచేది 2639
నిలుచుండి 1397, 2311
నిలుచునా 770, 1138
నిలుచును 2275
నిలుపబడాలేదు 2429
నిలుస్తవి 1101
నిశ్చయించేరు 2619
నిశ్చయమూ 2269
నిస్సందేహము 1777
నిష్ఠురము 10, 216, 1257, 1275
నిక్షేపము 1511
నీమి 515
నీటిభయం 355
నీటులు 1261 [2351, 2359
నీడ 391, 987, 1289, 2011,
నీది 2311
నీను 691
నీరుకారితే 1333
నీ[illegible] 2102
నీ[illegible] 12[illegible]7
నీలగి 1292 [illegible] 1703 [illegible]
నీళ్ల[illegible] 183 [illegible] 1282 [illegible]
[illegible] 1717
[illegible] 2436
[illegible] 1293
[illegible] 1285
[illegible]మాట 170 2137
[illegible] 111
నీళ్లు 203, 327, 3[illegible] 961 [illegible]
1130 12[illegible] 1397 [illegible]
[illegible] 1512 [illegible]
1717 [illegible]
[illegible]

నీళ్లు కారడము 1351
నీళ్లూ 77, 329, 1395
నునుపు 1181
నుయ్యి 961, 1039, 1751
నువ్వులు 1817, 2119
నూగు 1119
నూటికి 611
నూతనము 160, 180
నూతిలో 132[illegible] [2147
నూనె 139, 762, 1320, 2113,
నూరా 473
నూరినట్టు 1893
నూరు 354
నూరేండ్లు 1253, 1814, 2150
నూలిపోగు 1321, 1336
నూలు 116, 2089
నెత్తాళ్లు 164
నెత్తి 1112
నెత్తికి 1995
నెత్తిన 442, 1629, 2211
నెత్తురు 2690
నెమ్ములు 575
నెయ్యి 139, 1125, 2280
నెల 2203
నెలలు [illegible] 1791 2091 [2135
నేడు 1280, 2128, 2130, 2131.
నే[illegible]ము 1886
నేతికి 118, 2002 2206
నే[illegible] 211[illegible]
[illegible] 19[illegible]
నే[illegible] 172
నే[illegible] 2038
[illegible]
[illegible] 2211
[illegible]
[illegible] 171[illegible]
[illegible]
[illegible]

నేర్పినవా 797, 935, 1011
నే[illegible]ట్టు 1817
నేను 815
నేనువా 815
నేల 102, 595 1069, 1543, 1516
నేలను 113, 604
నేలపెట్టి 1359
నే[illegible]నాను 1371
నేస్తాను 1371
నైవేద్యం 1621
నైవేద్యనిష్ఠి 2607
నైవేద్యము 3, 799
నొగిలిన 2512
నొచ్చినవాడు 214
నొప్పి 297, 2681
నొప్పులు 807
నొసట దేల 1873
నొసట 1301
నొసలు 1353
నొస్తున్నది 1258
నోచి 961
నోట 2131
నోటికి 2365
నోటినుంచి 1766
నోటినిండా 2233
[illegible]
[illegible] 112 [illegible]
[illegible] 1327
[illegible] 604, [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

పంచదార 1430, 1781 [2514
పంచభక్ష్యపరమాన్నములు
పంచముండం 2235
పంచాంగము 90, 157
పంచాశుభం 1357
పంచె 91
పంజరము 571
పంట 706, 932
పండగ 261, 1361, 1750
పండగనాడు 1361
పండబడు 367
పండితాయతే 2106
పండితే 980
పండిన 1138
పండినది 1171
పండినవి 580
పండు 1438
పండుతున్నది 1216
పండును 1671
పండే 706
పండ్లలో 2466 [1722
పండ్లు 778, 1093, 1294, 1720,
పందలకు 2651
పంది 371, 1215, 1611
పందికొక్కు 896, 1930
పందిట్లో 61, 2325
పందిపిల్ల 711, 1015
పందిలి 272, 1015
పందుం 990
పక్కచూచి 2156
పక్కను 1493
పక్కలు 8, 191
పక్కవేశేవాడు 2651
పగ 1007, 1121
పగలకొట్టితే 2147
పగలకొట్టినట్టు 1561
పగలకొట్టినదట 495
పగలగొట్ట 713
పగలు 1665
పగిలిన 1952
పగులను 1238
పచ్చగా 1562
పచ్చి 1187, 1587
పచ్చిగోడళ్ళ 2282
పచ్చెప్పువాడు 1206
పట్టండి 1673
పట్టణం 2235
పట్టని 1757
పట్టపగలు 2550
పట్టించుకొని 1480
పట్టిచూచి 379
పట్టిచూచు 785
పట్టిచూచుకొను 786, 2172
పట్టిచూడడము 1921
పట్టినంత 2222
పట్టివిడిచిన 1831
పట్టు 1645, 2229
పట్టుకుచ్చు 887
పట్టుకొంటాను 750
పట్టుపట్టు 1011
పట్టుబట్ట 75
పట్టుమంటే 1976
పట్నమంతా 890, 2069
పట్నము 492, 1641
పట్రాతివాణ్ని 1752
పడకుండా 750
పడగొట్టేవి 818
పడమట 2327
పడవ 956
పడవలె 2100
పడిగ 1125, 1131
పడితిర్రా 1217
పడిశెము 1715, 1755, 1759
పడుకొన్నా 102, 111
పడుకొనే 802
పడుకోబెట్టి 2135
పడుకోవలెను 668
పడుచు 2016
పడుతుంది 2622
పడెర 2167
పడేవారు 1511
పడేవు 920
పడ్డవానికి 686, 2666
పడ్డావు 1601
పణుకులు 512
పతకము 63
పతివ్రత 2371
పతివ్రతాధర్మము 1265
పత్తి 1360
పత్తివిత్తులు 2071
పత్తువణం 1302
పత్నిధారణ 2076
పత్రమూ 219
పత్రి 675, 1643
పదటకలిస్తే 980
పదమ్మా 376
పదరా 61
పదవి 1109
పదర్లాయి 2262
పది ఆముడ 1391
పదితల్లుల 331
పదిబిచ్చాలు 1372
పదిమంది 2251
పదిరినా 591
పదికోగాల 1379
పదిలము 221
పదివేలవిధాలు 2011
పదును 1131 [2590
పని 1956, 1957, 1967, 2049,
పనికి 1070, 1369, 1707, 2162
పన్నగము [illegible]

పన్నీరు 1619
పన్నీరుగిండి 1363
పన్ను 1386
పప్పాళి 2500 [2050
పప్పు 1266, 1489, 1566, 1724,
పప్పుకూడు 84, 998
పప్పువాడూ 328
పయికి తెచ్చుకొన్నట్టు 902
పయిగుడ్డ 2665
పయిడి 565
పయినపడు 2290
పయిబట్ట 2272
పయిరు 2193
పర 990
పరకడుపు 1366
పరకలు 162
పరతంత్రము 2126
పరదేశము 1700
పరనిందా 179
పరమాన్నము 1951
పరమేశ్వరుని 2200
పరవా 614
పరస్త్రీ వర్జితుడు 1391
పరాశర ప్రోక్తమూ 2010
పరిమళము 1196
పరీక్ష 1252
పరుండి 2622
పరుగు 1731
పరుగెత్తెనెను 1391
పరుగెత్తుతూ 2311
పరుమారిలో 2016
పరులపాలు 1118
పరువు 1399
పలచన 1666
పలికి 175
పలుకునా 571
పలే 1543
పల్లము 1749, 2161
పల్లాన 1805
పల్లు 1520
పల్లె 2355
పస 17, 707
పసలానకు 1687
పసారము 1102
పసిడి 566
పసుపు 2219
పసే 762, 1095
పక్షి 456, 1517, 1847, 1877
పక్షులు 2272
పాచిపండ్లదాసరి 1111 [2210
పాట 1153, 1679, 1767, 1959,
పాటా 168
పాటిరేవు 427
పాటుపడి 2689
పాట్లు 1151
పాడరా 1111
పాడి 210, 1025, 1179, 1595
పాడిగేద 232
పాడిచేస్తేగీస్తే 105
పాడినది 1959
పాడిబర్ర 1086
పాడు 298
పాడుగాను 1302
పాడుగుంటలు 1378
పాడుగోపల్లో 2160
పాడుమాంతిలో 1328
పాడును 1295, 1878
పాడేనూరు 2161
పాత 213, 1596, 1655
పాత అప్పు 2290
పాతసేరు 691
పాతముగుసు 2152
పాదాంకులు 2616
పాత్రము 2131
పానము 1267
పానకము 748
పాపకారణం 2297
పాపము 635, 667, 937, 988, 1047, 1460, 2166, 2357, 2414, 2477 2635
పాపరాజు 1387
పాపహరా 1089
పాము 317, 419, 585, 607, 719, 772, 893, 1002, 1132, 1383, 1432, 1675, 2305, 2371, 2503
పాముకు 286, 1976
పాములకు 2339
పాములలో 1125
పాయ 714
పాయసము 237, 561
పారణ 475
పారవేశి 2506
పారవేశివారా 2614
పారాయణము 1212
పారిజాతములు 2350
పారినట్టు 1211
పారినా 460
పారుతున్నది 631, 1307
పారే 1517
పారేనీర్లు 2238
పాలకు 1718
పాలల్లో 1362
పాలికి 671
పాలివ్వారు 1009
పాలు 237, 291, 553, 840, 1203, 1293, 1397, 1418, 1420 1456, 1518, 1536, 1633, 1739, 1889, 1911, 2204, 2218, 2251, 2385, 2493, 2462, 2490, 2578
పాలుపిడికి 1389
పాలుమాలనా 2618
పావనము 2650
పాళ 1711

[illegible] 1631
[illegible] 1951
[illegible] 891
[illegible] 1802
పింఛ 1723
పింఛ ప్రదానము 2261
[illegible] 1582
[illegible] 2067
[illegible] 1405
[illegible] 1958
[illegible] 1185
[illegible] 117
[illegible] 303
[illegible] 1701
[illegible] 1182
[illegible] 990
[illegible] 2601
[illegible] 2575
[illegible] 2212, 2213
[illegible]

పిలవబోయిన 2657
పిలిస్తే 1103
పిల్ల 332, 419, 783, 989, 1006, 1019, 1025, 1028, 1152, 1896, 2197
పిల్లగండము 1016
పిల్లలకు 1219, 1253 [2215
పిల్లలు 623 1155, 1176, 2110,
పిల్లవాడా 372
పిల్లవానికి 2531
పిల్లి 11, 104, 405, 106, 602, 1032, 1053, 1269, 1388, 1112, 1558, 1680, 1721, 2195, 2201, 2229
పిల్లిపాలు 1389
పిశాచికి 1621
పిశాచము 2359
పీకినది 1260
పీకులాట 2101
పీడ 1121
పీట 1135, 1161
పీటలు 1726
[illegible] 117
[illegible] 2130 2657
[illegible]

పుట్టలు 1225, 2339
పుట్టవలె 1599
పుట్టి 765, 990, 1226
పుట్టించు 1194
పుట్టితే 1903
పుట్టినదే 1515
పుట్టినవారు 1895
పుట్టినాడు 2132
పుట్టిల్లు 1026
పుట్టివానితో 742
పుట్టుక 1599
పుట్టుము 1335 [1551, 1575
పుట్టెడు 876, 1481, 1482, 1551,
పుట్టెవానికి 1478
పుట్ల 1198, 2617
పుడకలతో 1475
పుడకలు 2179
పుడమిలేనివాడు 2591
పుణ్యము 667, 1197, 1199, 2635
పుత్రుడు 1197
[illegible] 2198
[illegible] 1670
[illegible] 1196
[illegible] 1578
[illegible] 2132
[illegible] 1181, 2147
[illegible] 1477 1497, 1691
[illegible]

పుల్లాకు 715, 2570
పుల్లిగాడు 1174
పులియుక్క 2277
పులిహోర 799
పుష్టి 1687, 2607
పుస్తకపాఠ 2189
పూచినట్లు 59, 959, 1882
పూజ 675, 1643
పూజలేని 1860
పూజారి 799, 1186
పూటపూటకూ 217
పూటలు 2605
పూడుతవా 1936
పూడ్చు 1039
పూత 839
పూనినకర్మము 358
పూరి 1473
పూర్వజన్మము 2557
పూలకు 520
పూలదండ 720
పూలు 2136
పూలెల్లా 2160
పూశి 1697
పూస 2421
పూసలు 967, 1021, 1470, 1778, 1806
పూస్తే 575, 2565
పెంకు 1403
పెంకులు 276, 2628
పెంచి 796
పెంచితే 636, 6
పెంచిన 1050, 1743
పెంచినా 1132
పెంమతావు 1367
పెంచును 1702
పెంట 1653
పెండ్రాడి 1312
[illegible] 195, 49[illegible]
[illegible] 1043

పెండ్లాము 1010, 1199, 1342, 1416, 1761, 2010, 2148, 2161, 2215, 2333, 2439
పెండ్లాలు 1772
పెండ్లి 109, 238, 263, 284, 770, 816, 812, 813, 1133, 118[illegible], 1218, 1305, 1382, 1393, 1403, 1437, 1440, 1459, [illegible], 1522, 1738, 1772, [illegible], 2090, 2333
పెండ్లికూతురా 2099
పెండ్లికూతురు 2285
పెండ్లికొడుకా 2067
పెండ్లికొడుకు 385, 1507, 1541, 2012, 2227
పెటాకులు 284
పెట్టకపోతే 1512
పెట్టకపోయినా 1315
పెట్టనివారికి 1515
పెట్టనే పెట్టను 1510
పెట్టిమాడు 2172
పెట్టు 730, 1711
పెట్టుకొందురా 510
పెట్టుకొన్న ఆపె 514
పెట్టుదాయు 1479
పెట్టుచుట్టమూ 1531
పెట్టుమన్నట్టు 1163, 1821
పెట్టువాసనా 2175
పెట్టుశాస్త్రులా 2476
పెట్టూ 822
పెట్టేముందే 1510
పెట్టేయిల్లు 1516
పెట్లు 1216
పెడతల[illegible] 436, 2153
పెనమూలు 1[illegible]47
[illegible]
[illegible] 1516
[illegible] 1[illegible]

[illegible]
[illegible] 2181
[illegible]
[illegible] 819 [illegible]
[illegible]
[illegible] 2570
[illegible]
[illegible]
[illegible] 2577
[illegible]
[illegible]
[illegible] 1772
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 2119
[illegible]
[illegible]
[illegible] 667, 12[illegible], 12[illegible]
[illegible] 1[illegible]45
[illegible]
[illegible]
[illegible] 1521 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 1227

పేడపురుగు 2504
పేడ 1688
పేదరికమా 2502
పేదరికము 1706, 1962,2192
పేదవానికి 557
పేదవారింటి 2670
పేము 255
పేరంటము 68, 1304, 1448
పేరంటాండ్లు 1772
పేరన్న 2119
పేరు 526, 2316, 2687
పేరుపెట్టుతాడు 1471
పేలగింజ 1143
పేలపిండి 766, 2461, 2511
పేలు 2494
పైకం 2676
పైత్యము 1064, 2011
పైనపడ్డది 2290
పైపెచ్చు 498
పొంగలి 912, 2596
పొంగివస్తుంది 1385
పొంచువేశినట్టు 404
పొందదు 159
పొందు 1526
పొక్కటిరాళ్లు 1919
పొక్కులు 2196
పొగచుట్ట 1591
పొగడినట్టు 1026
పొగపెట్టినట్టు 2185
పొగిడేవారు 1114
పొగుడు 1517
పొగుడుకొంటాను 1414
పొట్ట 1213, 2196
పొట్టప్పు 1590
పొట్టలు 1936
పొట్టు 301, 741
పొట్టేలు 1050
పొడవవస్తాడు 2284
పొడిచి 2445
పొడిచిన 988
పొడిచినట్టు 854
పొడిచినాడు 1791
పొడిచినావా 1272
పొడిచే 1445
పొడిపిస్తాడు 1376
పొడిబెల్లము 236
పొడిస్తే 988, 2015
పొడుగు 1552, 1730
పొడుచుకొంటాను 530
పొత్తు 1572, 2531
పొత్తుగుడుచువా 2067
పొద 738, 1091
పొదలడ్డమా 1980
పొదిగితే 953
పొదిగిన 1536
పొద్దు 1418
పొద్దుమానము 1227
పొయిపాలు 1518
పొయిలో 1562 [2671
పొయ్యి 222, 223, 386, 515,
పొయ్యేదెల్లా 1932
పొరిగింటికి 985, 1077
పొరిగింటిసొమ్ము 236
పొరుగింట 1951
పొరుగింటమ్మ 2199
పొరుగింటిపిల్లి 2195
పొరుగు 225, 990, 1571
పొరుగువాడు 232
పొరుగూరి 355, 358
పొర్లాడినా 1460
పొర్లిపొర్లి 1323, 1575
పొలందేవర 227
పొలానకూ 2395
పొలుపు 1919
పొల్లు 1585
పోక 35, 1575, 1876
పోకచెక్క 1954
పోకను 159
పోకుండాపట్టు 1904 [1415
పోగయి 1129, 1328, 1329,
పోగయినట్టు 1698
పోగవుతవి 2386
పోగు 1504
పోగుకాకుండా 1136
పోగొట్టుకొన్నవాడూ 1323
పోగోరునా 2310
పోగోరును 1455
పోచికోలు 1689
పోచిల్లు 1933
పోటు 828, 1630, 1999
పోటూ 544
పోట్లాట 203, 2243 [1549
పోట్లాడినట్టు 680, 742, 1482,
పోతరాజు 1070, 1413, 1468
పోతలు 1518
పోతావా 2379
పోనూపోయినాను 2054
పోనేల 1794
పోయినాడట 2121
పోయినాడు 1670
పోరాడిన 741
పోరు 1142
పోరుగెలుస్తాడు 2151
పోలా 1996
పోలి 936, 1775
పోలిగా 1622
పోలిశెట్టి 451
పోశినట్టు 618
పోశినది 1692
పోసుకొంటారు 1747
పోస్తావా 105
పోస్తే 1316, 2628
పోస్తేగాని 2047

ప్రచోదయాత్ 2691
ప్రజలమనను 2589
ప్రశ్నలు 315
ప్రతాపము 547
ప్రదక్షిణము 2172
ప్రధాని 21
ప్రమిత 1520
ప్రయాణము 1905
ప్రలకవే 2046
ప్రసాదము 45, 1216
ప్రసాపాటు 1577
ప్రాణమయం 2153
ప్రాణమా 2529
ప్రాణము 133, 115, 504, 557, 1004, 1075, 1716, 1779, 2549
ప్రాణముపోకడ 1963
ప్రాణసంకటము 1157, 2126
ప్రాణహాని 1513
ప్రాణానికి 1656, 2353
ప్రియములు 2068
ప్రిల్లీ 2046
ప్రీతి 2274, 2511
ప్రేతి 435
ప్రొద్దు 97, 696, 2252
ప్రొద్దుగూకినట్టు 1037
ప్రొద్దుపొడిచినదా 1301
ప్రోక్తమా 2040
ప్రోలూ 1437

ఫ.

ఫకీరుసాయెబు 2430
ఫలము 964, 2013, 2599, 2620
ఫలమో 251
ఫలాపాదకం 2064
ఫాజీగా 731
ఫిరంగీ 2380

బ.

బంగారము 2360, 2522, 2528
బంగారు 1616, 2367
బంటు 1147, 1893, 2074, 2581
బంట్రౌతు 2214
బండ 1814, 2289
బండవాని 2501
బండాలను 2326
బండి 1211, 1862, 2200
బండు 1868
బండ్లు 487
బంతికి 1081, 2686
బందాలు 977, 2546
బంటి 615
బంధువు 2190
బంధువుడు 1407
బంధువులు 1557
బచ్చలి 516
బచ్చలిపాదు 1509
బచ్చెనకొయ్య 633
బట్ట 75, 1167, 2174
బట్టబయలు 47
బడా 1250
బడింతిరిగినవాడు 1605
బడితె 1423
బతాయిబుద్ధి 1599
బతుకులు 2304
బత్యము 348, 951
బదనిక 2465
బద్ద 1724
బద్దలుకొట్టినాడు 1559
బద్ధకము 2399
బయిట 1911
బయిటపడుతుంది 1595
బయిలుపిష్టెగి 2616
బయిటివారు 234
బయిటవెళ్లినది 1316
బయిటకిస్తున్నది 1655
బరబర 192
బరికె 1120
బరువా 1090, 1775
బరువు 402, 1069, 1841, 2242, 2579, 2665
బర్రె 114, 210, 438, 813, 1025, 1180, 1445
బర్రెగొడ్డు 2140
బలము 2081
బలవంతుడు 1819
బలవంతుని 60, 69
బలాదూరు 714
బలి 286
బలిజ 335
బలిభిక్షము 1968
బలిమి 991, 2124
బలిసినా 2154
బలుసుకూర 1632
బలుసుముల్లు 1319
బల్లి 2139
బసవన్న 1381
బహిర్భూమి 318
బాకా 2092
బాకీ 1135
బాగుంటే 2126
బాగుండవలె 692
బాగుకోరును 86
బాగున్నారా 2050
బాజారు 657
బాదినాడు 424
బాధిస్తున్నది 215
బానకడుపు 2117
బానిసె 69, 127, 438
బానెడు 1268, 1717
బాపట్ల 2667
బాపడి 1598
బాపడికి 2692
బాపము 996
బాపనయ్యల [illegible]
బాపనయ్యార్లు [illegible]

బాబూ 2251 [1795
బాదము 159, 1371, 1591, 1794,
బాలనాయకం 2198
బాలప్రాయము 202
బాలుడికి 1336
బావ 82, 162, 2113, 2484, 2685
బావగారా 1592
బావగారికి 1900
బావగారు 1519
బావా 374
బావి 1309
బావిగట్టు 2262
బాసలు 2087
బింకం 2679
బిగిసట్టు 971
బిగిశేవారు 2693
బిగిస్తే 1119
బిగువు 1537, 1608
బిచ్చపువాడికి 1613
బిచ్చపువాడు 696
బిచ్చాలు 1372
బిడ్డ 93, 187, 526, 535, 807, 808, 984, 1114, 1145, 1470, 1471, 1631, 1634, 1739, 1743, 1761, 1767, 2268, 2321, 2442
బిడ్డకంటే 2056, 1898, 1995
బిడ్డలు 913, 1964
బిడ్డపురం 412
[illegible] 169, 983, 1015, 2368
[illegible] 2600
[illegible] 760, 1563, 2278
[illegible] 1114
[illegible] 2160
[illegible] 1334
[illegible] 983, 1300
[illegible] 939
[illegible] 1607
[illegible]
బీరపీచు 1121
బుగ్గిలోకా 1392
బుచ్చికాలవారు 2196
బుజము 518
బుజమెక్కా 1504
బుజాలు 786
బుట్ట 421
బుడ్డీ 2539
బుద్ధి 709, 914, 947, 1475, 2179
బుద్ధిమంతురాలు 2525
బుద్ధివచ్చినది 2562
బుద్ధివస్తుంది 2671
బుద్ధులు 1554
బుఱ్ఱ 185, 1265, 1786, 1880
బుఱ్ఱటలాడెను 1236
బువ్వ 1297, 1476
బువ్వపెట్టు 2672
బువ్వా 147
బూటకములు 1261
బూడిద 758, 954
బూతు 1486
బూతుమాట 151
బూతులు 397
బూరగ 736
బూరెలమాను 195
బెండ్లు 771
బెజ్జమంత 152
బెత్తెడు 2127
బెదిరించి 1620
బెదురునా 1036
బెబ్బే 2127
బెల్లంతినే 2661
బెల్లపుకుండ 1620
బెల్లము 314, 921 1460, 1579
బెల్లవక 1396
బెస్తలలో 1641
బేకు 1317
బేరము 523, 754, 982, 1068
బేరానకు 732
బైటపెట్టు 433
బొంకరాదు 175
బొంకాడనేరదా 1844
బొంకితే 171
బొంకు 1866
బొండ 2205
బొండాపకాయలవాడు 1323
బొండాల 77
బొంత 735, 2526
బొంద 1116
బొందలు 16
బొక్క 1222, 1573
బొక్కలూ 1225
బొక్కినదే 1985
బొక్కెడు 2486
బొగ్గు 1627
బొగ్గులు 1625
బొచ్చు 676, 1653
బొజ్జ 342
బొజ్జపెట్టితే 2058
బొట్టుకట్ట 2481
బొట్టూ 1403
బొడ్డీ 2221
బొడ్డు 1569, 1628
బొమిణినక్కలు 2540
బొమ్మ 1435
బొల్లియెద్దు 1059
బోకలు 1314, 1701
బోగమింట 2374
బోగముది 349, 957
బోగాలవారికి 1[illegible]1
బోటితనములు 1261
బోడితల 831
బోడితలవాడికి 1650
బోడిమల్లప్ప 1953
బోదులు 1005

బోధిస్తున్నది 215
బోనాలూ 1792
బోను 2230
బోయవాణ్ణి 1752
బోర్లదోసుకొన్నది 1032
బోర్లపడు 1626
బోర్లవేసుకొన్నది 2526
బోరె 382
బోశిముంతెడు 840
బోశీతూ 2165
బ్రతకకోరను 1602
బ్రతకగలవు 2433
బ్రతకచెప్పు 1245
బ్రతకడము 197
బ్రతకదు 169
బ్రతకనా 114, 1144
బ్రతకనివ్వడు 867
బ్రతకమా 63
బ్రతకవచ్చును 338
బ్రతికి 258, 843
బ్రతికినవాడూ 1072
బ్రతికినవారూ 1365
బ్రతికినది 1310
బ్రతికినాము 2302
బ్రతికివుంటే 843
బ్రతుకవలెను 759
బ్రతుకు 409
బ్రతుకుతాడు 1350
బ్రతుకుతుంది 759
బ్రతుకునా 1145, 2695
బ్రతుకును 795
బ్రతుకుము 1997
బ్రహ్మ 965
బ్రహ్మకొడుకు 52
బ్రహ్మహత్య 361, 2293
బ్రహ్మపట్నం 2235
బ్రహ్మరాక్షసి 722
బ్రహ్మర్షి 1948
బ్రహ్మవిద్య 1117
బ్రహ్మహంత 1461
బ్రహ్మాస్త్రము 1439
బ్రహ్మి 1082
బ్రాహ్మణార్థం 2183
బ్రాహ్మణుడా 852
బ్రాహ్మణుడు 1390, 1462
బ్రాహ్మణునికి 544, 908, 944
బ్రాహ్మణుల 2192
బ్రాహ్మణులకు 1726

భ.

భక్తా 1981
భక్తి 677
భగవదర్పితము 766
భగ్గుమని 1373
భట్టివంటి 2606
భయము 946,1195,1656, 2419, 2464, 2488
భయూవా 2120
భరించలేనమ్మ 1321
భరించును 1324
భర్జన 2167
భపాపంకం 2575
భక్షించనా 1850
భాండాన్ని 1431
భాగవతము 474, 1868
భాగ్యం 210
భాగ్యకారి 2419
భాగ్యము 1410, 1517
భాగ్యానికి 2499
భాయీ 1909, 1954
భారగిస్తుంది 1385
భారతము 1668, 1970
భార్య 302,760,862,1021.1603, 1804, 1857, 2155
భిక్ష 2381
భీమపాకము 1239
భుజము 1042, 1467
భూశాన్ని 1719
భూమి 604, 1011
భూలోకము 1296
భోంచెయి 1110
భోగము 554, 1574
భోగికి 2573
భోజనము 153,852,1335,1522, 1922,1989
భోజనానకు 754
భ్రష్టత్వం 330
భ్రాత 24

మ.

మంకుబుద్ధి 1691, 2521
మంగలం 1201
మంగలనాయడి 836
మంగలమామ 861
మంగలవాడు 862, 1087
మంగలవాణ్ణి 46
మంగలి 683, 1388
మంగళహారం 664
మంగళాష్టకాలు 1725
మంచంకోళ్లు 1356
మంచపుకోడు 1413
మంచము 800, 866, 1198, 2535
మంచమెల్లా 365
మంచాన 469
మంచానకు 1713
మంచానికి 1240
మంచాలు 1726
మంచిది 1352
మంచీ 54, 532
మంచు 688
మంట 1212, 1380, 2163
మండలము 1656
మండా 1834
మండితే 386
మండుతుంది 1373, 2671
మంగే [illegible]

మంత్రమూ 1535
మంత్రము 1293, 1444
మంత్రసాని 1016, 2563
మంత్రాల 1095
మంత్రి 1211, 2606
మంద 237, 373
మందం 586
మందు 476, 627, 681, 758, 1567, 1658, 1660, 1685, 1690, 1717, 1972, 1973, 2585, 2605, 2626
మందుకు 1530
మందులూ 1084
మందూ 249
మక్కువ 1731
మగడు 1555
మగణ్ని 548
మగని 56
మగనికొడ్డి 2061 [1666, 1692
మజ్జిగ 1060, 1088, 1098, 1361,
మట్టి 222, 223
మట్టిపిల్లి 1721
మడి 1395
మడిచి 2519
మడిమాన్యములు 2541
మడ్డి 12
మణి 2306
మణుగుబంటు 2074
మతి 506, 846
మతిభ్రష్టు 1194
మతిలేని 749
మదములు 2152
మదిస్తే 2211
మదురు 1671, 2316
మదుళ్లకింద 1699
మద్దికాయలా 1682
మద్దికాయలు 1021
మ[illegible]ల 472 19[illegible]
మద్దెలతోటి 1892
మధ్యమందు 1359
మనముడు 1944
మనవాడు 2143
మనవు 1571
మనసు 257
మనసువస్తే 2104
మనస్సు 2524
మనస్సులోతు 1004
మనిషి 1054, 1200, 1585, 2650
మనుగుడుపు 2658
మనుము 967, 1681
మనువు 784
మన్యం గారికి 2575
[illegible] 2663
1080
[illegible] 1830, 2487
మన్నుకొట్టినాడు 2415
మన్నుకొట్టుతాను 2274
మన్నుపేసుకొంటున్నది 2241
మన్నూ 600
మప్పడము 1630
మరణకాలికము 1659
మరణము 1657, 2044, 2516
మరదలూ 1592
మరవపుండా 1673
మరవను 2267
మరిగిన 1075, 1085, 1732
మరిచినట్టు 2681
మరిచినాడు 2161
మరివకడు 351, 1312
మరును 538
మర్కటం 270
మర్నాడు 1361, 1507, 1972
[illegible] 1664, 2329
[illegible] 1984
[illegible] 1667
[illegible] 137, 337, 1707, 1714
మల్లు 141
మల్లుభోట్లు 1662
మల్లెపూలు 2519
మల్లెలు 1628, 1712
మల్లించినవాడు 211
మళ్లీ 869
మళ్లీవ్రాస్తాడా 2431
మశీదు 1234
మహామ్మేరు 1683
మహాదేవ 938
మహానుభావుడికి 179
మహారాజు 1080
మహిమ 767, 1472
మాంగల్యధారణము 2649
మాంగల్యవిసర్జనము 2619
మాకుకు 1686
మాగని 2375
మాఘస్నానము 1597
మాచకమ్మ 1389, 1694
మాచవరం 973
మాట 384, 525, 1299, 1395, 1660, 1661, 1677, 1679, 1688, 1693, 1736, 1858, 1958, 2210, 2275, 2437, 2441, 2474
మాటకుమాట 2018 [2527
మాటలు 1330, 1369, 1930,
మాట్లాడండి 2001
మాట్లాడనిది 1658
మాట్లాడినట్టు 671
మాట్లాడు 2151
మాట్లాడుతాడు 2583
మాడలు 1888
మాడేకాలికి 2532
మాణిక్యము 645, 2621
[illegible]త 1804
మాత్ర 1259
[illegible]రు 358, 1691, 2521

మాసము 1560
మానవే 784
మానిక 1704
మానికి 425
మాను 901
మానెడు 2564
మాన్యము 271, 1529, 2234
మాపటిభోజనము 1709
మామ 861
మామగారా 780, 2184
మామగారి 2531
మామగారిది 1545
మామిడికాయలు 1665
మామిడిటెంక 893
మామిడిటెంకలు 2217
మాయ 2258
మాయధారితొత్తా 2548
మాయమయినారు 2657
మాయముచేసినాని 137
మాయలాడి 1696
మాయవరము 1696
మారడగనేరడు 2012
మారీ 1672
మారు 1677
మారుతల్లి 1711
మారుబొట్టులో 1692
మాలలపాలు 1293
మాలలలో 1642
మాలవాడ 1574
మాలవాడు 1705
మావాడు 351
మాశి 2579
మాసములకు 1196
మాసములు 1715
మింగరాదు 792
మింగలేడు 2615
మింగవే 155, 1214
మింగి 746
మింగిన 445
మింగే 269
మింగేది 1052
మింగేవాడు 1244, 2388
మింగేవానికి 684, 1008
మించిన 1520
మించినలోతు 288, 289
మిండడు 560, 819, 2561
మిగలదు 2397
మిగిలిన 98
మిగిలినది 810
మిట్ట 1749
మిట్టిమిట్టి 1737
మిడతపోటు 945
మిద్దెటెండ్లల్లో 2460
మినపగుగ్గిళ్ళు 253
మిన్ను 542
మిరియాలు 1468, 1622, 1823
మిల్లీమిల్లీ 2411
మిసిమి 1810
మీగడలు 1732
మీగాళ్ల 1760
మీటితే 820
మీదతోసుకొన్నట్టు 1031
మీదపడ్డట్టు 775, 1735
మీరరాదు 792
మీసములు 1495
మీసాల 1728
మీసాలకు 2142, 2467
మీసాలు 20
ముంగికి 2516
ముంగిట్లో 2145
ముంగిట్లోకి 1799
ముంచి 2700
ముంచిన 188
ముంచుకొంటూరా 2567
ముంచుతాను 2118
ముంజెయ్యి 1838
ముంట 1763
ముంటి 129
ముండ 1834, 2556
ముండకు 2562
ముండమొయ్య 692
ముండమొయ్యదు 2509
ముండమోపి 1199
ముండమోపినది 1603
ముండమోస్తే 2439
ముండలతాళ్లు 2516
ముండాకొడుకు 135
ముండ్లు 1760
ముంత 531, 856, 1428, 1763
ముంతలు 2082
ముంతా 900
ముంతెడు 2603
ముందటిపలె 1801
ముందర 190, 2177
ముందరిపూరికొద్దీ 1155
ముందా 905, 2113
ముందు 1651
ముందుకువస్తే 1999
ముందుచెప్పివుంటే 2107
ముందుజన్మానకు 2557
ముందూవెనక 396
ముక్కలు 472
ముక్కు 456, 1096, 1138, 1788, [2567
ముక్కుచీమిడి 1825
ముక్కున 883, 1816
ముక్కుపట్టించగలరు 2554
ముక్కుమీద 2568
ముక్కుముఖములేని 1006
ముక్కెర 1818
ముఖము 900, 1771, 2667
ముఖముమీద 2622
ముఖములేని 1767
ముఖాన 148, 1507, 2227
ముఖానకు 2060
ముగరాదు 1713
ముగ్గును 1356

ముచ్చెలు 2491
ముట్టనిదీ 1284
ముజరా 1153
ముడికివచ్చినది 1792
ముడిచినట్టు 1628
ముడిపెట్టినట్టు 2510, 2640
ముడివేసినట్టు 1589
ముడివేస్తే 677, 1789
ముడుపు 66
ముడ్డంత 2303 [2317
ముడ్డి 788, 992, 1168, 1621,
ముణగవలె 414
ముణిగిన 1501
ముణిగినట్టు 771, 1226
ముణిగినది 2567
ముతరాచవాణ్ణి 1752
ముత్తమశెట్టి 1827
ముత్తయిద 1746, 1754
ముత్తయిదువతనానికి 1790
ముత్తవతల్లి 1022
ముత్తుము 719, 2601
ముత్తైదువ 1462
ముత్యపుచిప్పలు 1231, 2130
ముత్యమంత 1748
ముత్యము 1757
ముత్యములు 423
ముత్యాలు 1316
ముదిపెండ్లికొడకా 1772
ముదిరి 1128
ముద్ద 208
ముద్దా 389, 1333 [2556
ముద్దు 226,572,862,1612,1944.
ముద్ర 1042
మునగాకర్రా 2145
మున్నాలికను 5
మున్నూరువరహాలు 2548
ముప్పందుం 972
ముప్పావు 1744
ముప్పా 1773
ముప్ఫయిఆరు 2211
ముప్ఫయిమూర 1793 [2534
ముప్ఫయిరెండుగుణములు
ముయ్యగలరు 1915
మురికి 68
ముఱిగిచచ్చె 135
మురిపాన 2553
ములగకొమ్మ 1377
ములిగిన 705
ములిగినది 705, 1066
ములిగినా 2299
ములిగేవా 196
ముల్లు 129, 456
ముషిణిమొక్క 1058
ముష్టి 1153, 1305, 1798
ముసలామె 1679
ముసలిదాన్ని 1791
ముసలిమొగుడు 1779
ముసళ్లు 1750
ముసుకు 100, 2249
ముసురుతున్నది 2507
ముహూర్తాన 193
మూక 1946
మూకలు 2410
మూకుడూ 900
మూగ 1354
మూగవాడు 2697
మూట 1311, 1332, 1736, 2108
మూడామడ 1334 [2244
మూడు 1775, 1778, 1784, 1886,
మూడుకాళ్లతో 1849
మూడుపూటలు 2605
మూడుమాడలు 2050
మూడేండ్ల 1776
మూతిమీసాలు 226, 174
మూ[illegible] 637
మూర 1793
మూరవేసినట్టు 313
మూరవేస్తే 2599
మూరెడు 459, 948, 1175, 1591, 1764, 1832
మూర్ఖుడికి 2517
మూర్ఛపోనా 406
మూలగగా 1083
మూలదేవుడు 1762
మూలనున్న 1791
మూలయింట్లో 2164
మూలుగుతూ 2145
మూళ్లు 936
మూశినా 777
మూస్తే 1354, 2265
మృగము 1404
మృతజీవుడు 952
మృదువు 1807 [1934, 2330
మెండు 565, 566, 825, 1920.
మెచ్చినది 1858
మెట్టెలు 500
మెడ 598, 891, 1812
మెడచన్ను 1608
మెడనరం 2566
మెడను 1063, 1234, 1701, 1894
మెడపూసలు 967
మెతుకు 364, 1728, 1737, 1921
మెతుకులు 420, 2207
మెత్తన 1849
మెత్తనా 532
మెత్తనిచెప్పు 2643
మెదగవు 2039
మెదలలేను 1067
మెరుగు 2080
మెరుపులు 1934
మెలగ 1424
మెల్ల 776
మెల్లగా 2545

మెల్లోపూసలు 1021
మేక 98
మేకతోలు 1803
మేకపిల్ల 1494
మేకలకు 1063
మేకలు 951
మేడ 1857
మేడామాళిగలు 1046
మేత 426
మేనత్త 1446
మేనమామ 8, 1026, 1446
మేనమామకూతురు 1947
మేప 2627
మేపుతాడా 1473
మేయబోతే 1173
మేరువ 1105
మేలిమి 881
మేలు 87, 399, 617, 673, 776, 874, 1429, 1649, 1906, 1907, 1931, 2189
మేలుకొన్నవాణ్ని 1278
మేతే 1619
మేసిపోయినది 1509
మేస్తే 672
మేసునా 209
మేస్తే 209, 1213, 2102
మొండి 1907
మొండికర్ర 601
మొండికాలికి 1773
మొండికి 279
మొండిచేతులవాండ్లు 1329
మొక్క 897, 1102, 1601, [illegible] 1977
మొక్కకు 1131
మొక్కనట్టు 1279
[illegible] 2659
[illegible] 2602
[illegible] 1776
[illegible]

మొగవారు 424
మొగసాలయెక్కినది 1826
మొగుడా 1157, 1474
మొగుడి 245, 851
మొగుడికి 79, 1476, 1761
మొగుడితో 1483, 1962
మొగుడు 202, 273, 431, 749, 1141, 1636, 1815, 1831, 1856, 2121, 2348
మొగుణ్ని 1856
మొగ్గదు 970
మొట్టబుద్ధి 1856
మొట్టితే 297
మొట్టేవారికి 1822
మొత్తలక్ష్యంగారము 273
మొత్తుకొంటావా 126
మొత్తుకొంటూ 1781
మొత్తుకొన్నట్టు 1816
మొత్తుకో 1258
మొత్తుకోస్తే 151
మొదటి 1265
మొదటి[illegible] 1839
మొదటికొంటది 1878
మొదలు 982, 1938, 2203
మొదలులేని 1767
మొద్దు 2223
మొగ్గల 623
మొన్న 1738
[illegible] 85
[illegible] 639
[illegible] 1813
[illegible] 111, 682, 2321
[illegible] 1196
[illegible] 700
[illegible] 2462
[illegible] 1961
[illegible] 1604

మొలతాటికి 146
మొలతాడు 1458
మొలక 1872
మొలను 687
మొలిచినట్టు 625, 1102
మొలిచినది 2025
మొలుగువా 1977
మొసలి 1842
మోకాటికి 2510
మోకాలిబంటి 844
మోకాలుమట్టు 1836
మోకాళ్లకు 1589
మోకాళ్లు 556, 1738
మోగినట్టు 502
మోగునా 502
మోచేతి 57
మోదము 2569
మోదుగ 2565
మోపితే 1546
మోపినంత 2222
[illegible] 2548
మోపే 1775, 2300
[illegible] 2140, 1893
మోసము 419, 620, 1220, 1828,
[illegible] 2033
[illegible] 2115, 2381
[illegible] 2016

య.

[illegible] 1390, 1177
[illegible] 1101
[illegible] 1813
[illegible]
[illegible] 1011
[illegible] 120
[illegible] 115
[illegible] 1117
[illegible] 127
[illegible] 2121

యోగము 269
యుధిష్ఠిరుడు 2572
యోచనలు 2318
యోచనలేని 1211

ర.

రంకు 56, 79, 709, 1327, 1868, 1875, 2296
రంకుబోతు 1761
రంకులకోడలా 780
రంకులు 1964, 2646
రంగడు 2221
రంజిల్లదు 2589
రంధి 780
రంభ 1066, 1858
రచ్చ 266
రచ్చకెక్కినదాన్ని 1915
రట్టు 2084
రట్టూరవ్వా 7
రణకొమ్ము 1406
రణభేరి 2349
రణము 398
రత్నానికి 953
రత్నాలు 1947
రమ్మంటగాయ 2686
రమ్మంటుంది 357
రహస్యాలు 685
రక్ష 2631
రాకిమానవు 1570
రాగ 1354
రాగము 1083
రాగలసంపత్తికి 2512
రాగిచెంబు 1252
రాగిమీసాలు 1900
రాగోయనా 2310
రాచిన 595, 1571
రాచకొంపకే 954
రాజభోగాలు 333
రాజవశ్యము 2609

రాజు 21, 1156, 1211, 1335, 1648, 1652, 1815, 1819, 1917, 2468, 2542, 2581, 2606
రాజుకొడుకు 1742 [2627
రాజ్యము 980, 1262, 1644, 1867,
రాటాన 192
రాట్నము 1845
రాతివేటు 1299 [2457
రాత్రి 985, 1370, 2455, 2456,
రాత్రిమాటలు 1369
రానిదీ 622, 1295, 1296
రానివారికి 1929
రానూవచ్చినాను 2054
రామచిలుక 1624
రామన్న 1693
రామన్నా 690, 1235, 2418
రామరాజ్యము 168, 272
రామాయణము 848
రాముడికి 1870
రాముడిరాజ్యము 1644
రాముడు 1855
రామేశ్వరము 1851
రాయజీ 450
రాయభారమా 2093
రాయభారము 2078, 2213
రాయి 231, 1114, 1381, 1673, 1866, 2003, 2009, 2281
రాయివేస్తాను 1929
రారాని 1570
రాలినది 951
రాలినవి 1093
రాలిపోలివా 1316
రాలుతవి 1720
రాలుతున్నవా 1665
రాలునా 2077
రాలెను 1766
రాళ్లు 379
రాళ్లకుప్పలు 2271
రాళ్లపాలూ 2578

రాళ్లు 678, 855, 1181, 1847
రావణా 1853
రావణాసురుడు 563
రావిరేక 989
రాశి 1941
రాక్షసులు 1895
రిమ్మతెగులు 1635
రీతి 596 [1917, 1930
రుచి 156, 642, 1068, 1616,
రుమలు 1264, 2156
రువ్వినట్టు 379
రూక 615, 794, 983
రూపాయీలు 1136, 2006
రెంట 2593
రెంటికి 468
రెంట్లోవకటి 1137
రెండు అవును 1283
రెండుమార్లు 1715
రెక్క 437
రెక్కలూ 731
రెడ్డి 64, 95, 396, 484, 494, 796, 1978, 1992, 2224
రెడ్డిక్కి 2282
రెడ్డిసానిక్కి 2282
రెడ్డే 676
రెప్ప 2255
రెప్పలు 285
రేఖలు 1387
రేగితే 879
రేగినా 1186
రేగుబంటి 119
రేగుళ్లో 2695
రేచీకటి 2157
రేపటికి 1337
రేపినట్టు 1718
రేవు 1251
రేయుంబగలు 462
రేలకాయ 1224
రేవు 1863

రేవుల 1197, 1231
రొట్టేనా 1054
రొమ్ము 1433
రొమ్మున 1141
రొయ్యల 1458
రోకటి 828
రోకటిదెబ్బకు 1890
రోకటిపాట 2116
రోకలి 155, 753
రోగము 498, 1083, 1510
రోగములా 1094
రోగములేనివాడూ 2574
రోగానికి 1717
రోగాల 1379
రోగాలు 1319
రోగికి 2573
రోజా 1313, 1881
రోజులు 562
రోటి 2145
రోట్లో 761
రోత 697
రోదనము 122
రోలంత 2323 [1894, 2323
రోలు 995, 1057, 1141, 1298,
రోశన 1027
రాతా 360
రావు 377

ల.

లంక 426, 2642
లంకె 2353
లంఖణము 1506
లంఖణాలకు 868
లంఖణాలు 211
లంచం 2474
లంజ 821, 1731
లంజపిల్ల 989
లంజరికము 153
లంజలపాలూ 2578
లంపకాయ 2132
లంఘించడానకు 52
లక్క ఆకులా 1790
లక్కవరె 2050
లవణము 2053
లక్షణాలు 1861
లక్షాధికారి 2515
లక్ష్మణం 2582
లక్ష్మన్న 2118
లక్ష్మీదేవి 925
లక్ష్యము 2650
లాగ 391
లాగితే 605
లాభము 811, 1572
లాభానికి 1828
లావుకనా 2145
లింగం 2070
లింగడు 2221
లింగప్పా 2050
లింగము 117, 773, 1107, 1835
లింగాకారం 2662
లింగానికి 3
లుబ్ధుడికి 2590
లెక్క 2397
లెక్కపెట్టినాడట 267
లెస్సా 751
లేగల 212
లేచినట్టు 2618
లేచినదే 1905
లేచినాడు 1132
లేడి 346, 666
లేదు అనడానకూ 2263
లేనయ్య 555
లేనిదీ 1296
లేనివాడికో 587
లేపకూ పెను 1278
లేపనమ్మను 1278
లే[illegible] 1189
లేళ్ల 1174
లేవకమానరు 1765
లేవలేదు 669, 670
లొజ్జు 378
లొటలొట 439, 963
లొటలొటలు 1008
లొటిపిట 637
లొట్ట 870, 1139, 1903
లొడుగు 1552
లొల్లమంటున్నది 638
లోకదారిద్ర్యము 976
లోకము 917, 1408, 1915
లోకముతోటిపాటు 1253
లోకమెల్లా 1314
లోకవశ్యము 2609
లోకాయ 1903
లోకువ 14, 37, 1398, 1613
లోగాపోతవి 1073
లోటు 774
లోతు 993, 1068, 1604, 1610
లోతుకుపోయినది 1309
లోబడుతావా 2409

వ.

వంక 1307
వంకబోతే 921
వంకీలు 608, 2215
వంకాయ 1921, 2292
వంకాయలకారం 2601
వంకాయలు 129, 2694
వంగతోట 374
వంగకు 2551
వంగినది 901
వంగపెట్టినది 2025
వంగెలు 97, 1213
వంగ[illegible] 61
వం[illegible] 676
[illegible] 1208
[illegible] 301

వంచి 1569
వంటలక్కే 337
వండబడు 367
వండినమ్మ 521
వండిపెట్టుతారు 2439
వండివార్చి 2401
వంకాన 849
వక్కాకే 1937
వక్రించి 2423
వగవు 2552
వచ్చినకాలము 1931
వచ్చినా 2103
వచ్చుడుకాడు 247
వజ్రాయుధమా 2213
వట్టికుండ 1339
వట్టిపిడుగు 1966
వడిలిన 146
వడిగండ్లవాన 1146
వడుకుతాడా 400
వడ్డి 1944, 2203
వడ్లకు 2617
వడ్లు 314, 484, 491, 912, 1101, 1533, 1919, 2039
వశీకిస్తావు 1786
వస్తి 1520
వదిలిందా 2229
వదలను 2531
వదిలరాదు 2512
వద్దంటే 1926
వద్దనగా 1835
వద్దపిల్లా 1035
వస్త్ర 994, 2360
వస్త్రగాడికి 1831
వస్త్రాలు 2061
వసం 713
[illegible] 1029, 1943
[illegible] 1612, 1941
[illegible] 481
[illegible] 1669
వరవుకోటికి 1934
వరమిచ్చినా 1186
వరమివ్వడు 1186
వరమిస్తాను 1929
వరస 1541
వరహా 2352
వరహాల 131
వరహాలు 127
వర్తకుడు 158
వర్తనములు 1955
వర్షాలు 1769
వలపక్షము 1023
వలపు 156, 1627
వలిచి 130
వల్ల 802
వల్లక 202
వల్లదు 1672
వల్లనమ్మ 1672
వల్లనిమొగుడు 2347
వల్లెవాటు 1608
వసంతము 1014
వసంతాలాడినట్టు 145
వసిష్ఠవాక్యము 1960
వస్తాబో 2165
వాంతి 1922
వాకి 1916
వాకిట 1198
వాకిలి 277, 2083
వాక్కు 2228
వాక్కున 1918
వాగినట్లు 516
వాచినది 481
వాచినన్ను 1738
వాచేను 1758
వాడి 1880
[illegible] 1953
[illegible] 2610
[illegible] 1703, 2213
వాడుక 2661
వాత 384, 1492, 1923, 2274
వాతకొట్టుతాడా 2401
వాతకొట్టుతాడు 2690
వాతనొప్పులు 260
వాతపెట్టితే 74
వాతబెట్ట 114
వాతలు 1964
వాతికి 1370
వాది 2641
వాదు 1526, 1928
వాధ్యారి 2348
వాన 394, 1649, 1941
వానకు 2038, 2130
వానలేని 1612
వానా 768, 2490
వాపు 1760
వాయనము 282
వాయించేవా 583
వాయువు 2144
వాయుస్తుతి 2636
వారణాశి 277, 1950
వారిసూలా 2171, 2536
వారానికి 1015
వార్పుటు 17
వాలితే 2212
వాలి 2501
వాలికాడు 1947
వాలివర్తనములు 1955
వాసి 991
వాన 230, 259, 336, 393, 1634, 2175
వాసక్రై 2613
వాసానికి 2612
వాసాలు 265, 1077, 1078
వాసే 2323
[illegible] 667
[illegible] 697
[illegible] 176, 2619
[illegible] 21

వికారము 1911
విఘ్నాలు 1974
విచారము 1824, 2322
విచారించు 363
విడము 2037
విడవను 2034
విడవాముడవా 1992
విడాకు 862
విడిచిన 1834
విడిచినట్టు 1491
విడియము 823
విడుపులశృంగారము 273
విత్తనము 2134
విత్తనాశే 185
విత్తు 905, 1986
విత్తులు 2185
విదపడు 364
విద్వహే 2691
విద్య 110, 2609
విద్యార్థి 2608
విద్యలూ 708
విద్వాంసుడు 2337
విధమ్మా 376
విధి 1984, 2626
విన 1561
వినకుంటే 667
వినకుండా 583
వినవిదీ 1296
వినయము 2608
వినశ్యతః 2282
వినశ్యతి 2235
విని 536, 1918
వినేవాడు 918, 1427
విభవము 2608
విరగడ 2049
విరగదొక్కు 292
విరగనివ్వడు 1422
విరగపడ్డట్టు 1812
విరిగి 1735, 1886
విరిగిన 1877
విరిగినది 2031
విరుగుట 1531
విరోధము 144
వివేకము 918
వివేకి 144
విశాఖ 876
విశిరికొట్టుకుంటే 876
విశ్వసించవద్దు 2610
విశ్వామిత్రుడు 1948
విశ్వాసం 712, 728, 2370
విషము 4, 5, 839, 2466, 2543
విసురుకొంటుంది 798
విస్తరి 2186
విస్తారము 1796
వీధి 548,2135,2266,2286,2381
వీపు 764,1010,1042,1270,1983
వీపెల్లా 245
వీరణాలు 583
వీరన్నా 2217, 2233
వీరిశెట్టి 353
వీర్యం 592
వీసానికి 876
వెంకటాద్రినాయుడు 2604
వెంగళి 375
వెంట్రుక 677, 2004, 2697
వెంట్రుకమాత్రము 1022
వెంబడించినట్టు 747
వెంబడిపట్టుకొని 1464
వెంబడివచ్చు 1146
వెక్కిరించేది 874
వెతకనిద్దరు 2007
వెతలు 1161
వెతికినట్టు 332, 676
వెతుక్కో 1426
వెదుళ్లల్లారా 2032
వెధవ 1754
వెధవతోడబుట్టినది 2006
వెనక 1651, 2177
వెనకచూస్తే 2547
వెన్న 118, 2029, 2206, 2483
వెన్ను 1175
వెన్నెల 39, 2338
వెయ్యకగాని 1807
వెయ్యమన్నాడు 2682
వెయ్యి 2247
వెయ్యిండ్లు 513
వెయ్యిమంది 512
వెయ్యివిధాలు 2011
వెయ్యేండ్లు 1162
వెరపడు 1840
వెరవనా 1822
వెర్రి 370, 416, 2024
వెర్రికుక్క 1942
వెర్రితనము 2000
వెర్రిమొగుడా 2025
వెర్రివాడు 2030
వెల 2019
వెలక్కాయలు 439
వెలగకాయ 1374
వెలగపండు 445
వెలిగించిన 2392
వెలిబుచ్చవద్దు 2610
వెలుగు 1127
వెలుఁగులో 2614
వెల్లకిత్తలా 380
వెల్లువ 2570
వెళ్లిపోదాము 1505
వెళ్లుదాము 1505
వెళ్లేవారికి 2598
వేంగము 1143
వేంచేశను 2303
వేట 1710
వేటకాడు 1221
వేటగానికి 1333

వేటు 1693
వేట్లాటకు 2624
వేడి 838
వేడుక 1561, 1650, 2007
వేణ్నీళ్లు 2020,2370.2623,2625
వేతురా 2003
వేదము 1990
వేదశాస్త్రములు 2008
వేధింతునా 1484
వేపస్య 2277
వేముల 54
వేరు 2368
వేరుండు 1157
వేరుండుము 1998
వేరుపోదాము 2025
వేలంత 2323
వేలవేళ 1141
వేలాడినట్టు 2017
వేలాడుతున్నది 1507
వేలాడేవాడు 605
వేలు 234, 1272, 1758
వేలుచూపినాడు 1356
వేలుపెట్టితే 2615
వేలుపెట్టినది 96
వేళ 588
వేవిళ్లు 150, 2034
వేళవారిని 2008
వేషము 639, 2231
వేసంగి 2022
వైకుంఠము 23, 121
వైకుంఠయాత్ర 1259
వైతరణీగోదానము. 33
వైద్యకట్నము 33
వైద్యుడా 1717
వైద్యుడు 478, 1889
వైపు 1713
వైభవము 1440
వైరము 1463
వైరాగ్యము 1578
వృద్ధుడు 2169
వ్యవహారము 220
వ్యసనము 930
వ్యాజ్యము 1151
వ్యాధి 467, 1690, 2084
వ్రణశేషము 362
వ్రతసమాప్తి 2236
వ్రత్తిపలకవే 2046
వ్రాత 1330
వ్రాయవలెనా 2111
వ్రాలు 201, 1344, 1637
వ్రాశినది 2111
వ్రాశినవాడు 2431
వ్రాశినవ్రాలు 2450

శ.

శంకరా 2328
శంఖం 2363
శంఖము 928
శంభులింగమా 543
శకునము 2139
శతమర్కటం 2696
శతాయువు 1055
శత్రుదనయి 1484
శని 2, 1851
శనేశ్వరము 1606, 1871
శనైశ్చరుడా 516
శరణు 1699
శల్యపరీక్ష 2123
శవము 2630
శాంతం 2664
శానామంచి 2693
శాశ్వతములా 1518
శాసనం 2064
శాస్త్రులా 2176
శింగడు 2056
శింగామా 2165
శిఖలు 1774
శిగ 92
శిగిలించే 874
శిగ్గు 156, 217, 220, 918, 1254, [1813, 2343
శిడి 737
శిద్ధ 68
శిరి 1228, 1273
శివపూజలు 941
శివమాడినట్టు 1488
శివము 485
శివముయెత్తితే 1131
శివుని 877, 913
శిష్యుడు 790, 2313, 2314
శిష్యులవద్ద 2544
శీమ 438
శుక్రవారం 664, 899
శుక్రోదయానకు 2648, 2649
శుద్ధశుంఠ 179
శూన్యహస్తములు 2068
శూరత్వము 2197
శృంగారము 453, 888, 1911, [2530
శృంగారించేలోగా 2069
శెగ 1924
శెట్టి 181, 926, 1902, 2326
శెలగో 2445
శేగి 1941, 1962
శేరు 2070
శేషాయ 751
శొంఠి 746
శోకము 1140
శ్మశానప్రవేశము 99
శ్మశానవైరాగ్యము 1578
శ్రాద్ధము 1512
శ్రీమహాలక్ష్మి 830, 1202
శ్రుతిలేని 1679

ష.

షరాఫు 958

స.

సంకెళ్లు 1678
సంక్రాంతి 1044
సంగీతము 667
సంగీతానకు 837
సంచిలో 2625
సంచులా 1784
సంత 640
సంతానం 2330
సంతోషము 109, 930, 1836
సందట్లో 2481
సందాసు 875
సందు 205
సందుకొట్టినది 1487
సందేహము 690, 1777, 2438
సంధి 2105
సంధ్య 849, 1663, 2372
సంధ్యా 1640, 2330
సంధ్యావందన 2469
సంపతి 182
సంపాదించి 2407
సంపాద్యము 1405, 2251
సంపెంగ 2565
సంపెంగమాను 1728
సంభావన 1566
సంభ్రమము 1942
సంశయము 2438
సంసారము 1988, 2094
సంస్థానము 1466
సగం 1954, 2081, 2253
సగమయినది 1924
సతము 2228
సన్నగిస్తే 2151
సన్యాసి 1694
సన్యాసిజంధ్యానకు 2640
సన్యాసిత్వం 330
సన్యాసిని 2079
సన్యాసిభిక్ష 2381
సన్యాసులము 2015
సభకు 2107
సభామధ్యే 2106
సమము 437
సముముగా 1483
సమిసిపోతుంది 2288, 2291
సముద్రపు పుప్వ 41
సముద్రము 844, 1322, 2245
సమ్మెటపెట్లు 256
సయాం 2602
సయ్యదుమియ్యా 1100
సరప్ప 22
సరసము 836
సర్కారుకొలవు 2637
సలాం 382
సవతి 333
సవారి 1229
సవారీలమోత 240
సవాలేరు 117, 2073
సవితిపోరు 109
సవితిబిడ్డ 984
సహమూలం 2282
సహస్రపదబ్బు 2048
సహాయము 1248, 2144
సహించనిదీ 1295
సాకు 621, 1317
సాగదు 1764
సాగితే 434
సాగుమానము 2021
సాటిరి 22
సాతాని 2106, 2107
సాధింపు 49
సాధుత్వమూ 2192
సాధువు 2124
సానిమెరుగు 2080
సాపాటు 448
సామిత 1565
సాము 1343, 1422, 1791
సామ్యము 1341
సాయబు 1593
సాయెబు 2547
సాయెబూ 2661
సారథ్యము 2051
సాలువ 2129
సావిట్లో 798 [2524
సాక్షి 405, 1127, 1515, 1657,
సాక్షులను 2407
సాఖ్యము 729
సింగారించే 890
సిద్ధమయినది 1792
సిద్ధాంతము 359
సివము 1925
సీత 1870
సీమకు 2111
సుంకము 894, 1332, 2679
సుంకరి 1126
సుఖము 57, 2041, 2555
సుఖవాశి 2119
సుజ్ఞాని 1831
సుత్తేటువాణ్ని 2647
సుద్దులు 1785 [2027, 2472
సున్నము 446, 821, 823, 1626,
సున్నాన్కీ 2542
సున్నాలు 2155
సులభము 2013
సువారానకు 1792
సూదిబెజ్జమంత 152
సూదులు 2266
సూర్యదేవా 2239
సూర్యనమస్కారములా 507
సూక్ష్మము 2115, 2125
సేవ 1528

సొగసు 2426
సొల్లు 2459
సొమ్ము 402, 821, 1121, 1204, 1418, 1598, 1914, 2141, 2461, 2472, 2541, 2578
సొమ్ములు 2227
సొర 278
సోకినట్టు 763
సోదికి 2646
సోమయాజులవారింట 2053
సోమలింగం 204, 526
సోమవారం 2161
సోమవారము 2121
సోమిదేవమ్మ 28, 150, 2348
సౌఖ్యము 1506
సౌదా 2576
స్తంభము 43
స్త్రీనాయకం 2498
స్త్రీజాలము 363
స్థలభోగం 2063
స్థలము 2460
స్థానబలిమి 991
స్నానము 1597, 2639
స్నానాదికి 1651
స్నేహము 144, 1282
స్నేహితుని 909
స్వయంపాకం 2651
స్వర్గలోకము 2126
స్వర్గానకు 304
స్వస్తి 1853
స్వాగతం 2598
స్వాతి 876
స్వామికార్యవంచకుడు 2652
స్వాములలో 1424
స్వాహా 2261

హ.

హంస 2299
హంసపాదా 42
హజారము 1524
హద్దు 2095
హనుమంతుడు 2586
హనుమంతుని 2581
హరాంఖోరా 1407
హరిశ్చంద్రుడయ్యా 2088
హర్కారా 184
హస్తములు 2068
హుటాహుటి 2457
హృదయపాశ 2489, 2636
హోమము 1618

క్ష.

క్షామము 1669

INDEX TO EUROPEAN PROVERBS QUOTED IN ILLUSTRATION OF TELUGU PROVERBS.

A

A bad bush is better than the open field 314
A bad horse eats as much as a good one 793
A bad workman complains of his tools 172
A barber learns to shave by shaving fools 1655
A barking cur does not bite 128
A bashful dog never fattens 220
A blind man is no judge of colours 782
A blind man will not thank you for a looking glass 18
A cask that will never fill 408
A chip of the old block 1977
A cow from afar gives plenty of milk 1530
A deluge of words and a drop of sense 502
A diamond is valuable though it lie on a dunghill 645
A drop in the ocean 1147
A flattering speech is honied poison 839
A fool's bolt may sometimes hit the mark 2030
A fool's speech is a bubble of air 2437
A fool's tongue is long enough to cut his own throat 919
A fox should not be of the jury at a goose trial 405
A friend in court makes the process short 1937
A friend in need is a friend indeed 196
A friend's frown is better than a fool's smile 1245
A full purse never lacked friends 2270
A good bargain is a pick purse 858
A good gaper makes two gapers 207
A goose-quill is more dangerous than a lion's claw 533
A growing youth has a wolf in his belly 1611
A guilty conscience needs no accuser 786
A hasty man never wants woe 177
A hog in armour is still but a hog 371
A honey tongue, a heart of gall 834
A hundred tailors, a hundred millers, and a hundred weavers are three hundred thieves 2647
A hungry ass eats any straw 606
A hungry man discovers more than a hundred lawyers 541
A hungry man sees far 541
A joke never gains an enemy, but often loses a friend 2097
A lazy sheep thinks its wool heavy 150
A leaden sword in an ivory scabbard 887
A little dog, a cow without horns, and a short man are generally proud 1441
A little fire burns up a great deal of corn 674
A little leaven leavens a great mass 1748
A little man sometimes casts a long shadow 1441
A little neglect may breed great mischief 586
A man may lead a horse to the water, but he cannot make him drink unless he will 1835
A man may love his house weel and no ride on the riggin o't 226
A man may make his own dog bite him 638
A man under no restraint is a bear without a ring 1834
A man without money is a bow without an arrow 1876
A man without money is like a ship without sails 2168
A modest man at court is the silliest wight breathing 220
A nod for a wise man and a rod for a fool 1661
A pebble and a diamond are alike to a blind man 782
A precipice ahead, wolves behind 1749
A proud mind and a poor purse are ill met 20
A shoemaker's wife and a smith's mare are always the worst shod 2532
A short man needs no stool to give a great lubber a box on the ear 1552
A shower in July when the corn begins to fill, Is worth a plough of oxen and all belongs there till 876
A sin confessed is half forgiven 937
A slip of the foot may be soon recovered; but that of the tongue perhaps never 603
A stingy man is always poor 1912
A story without a head 534, 1006
A table friend is changeable 1534
A thief knows a thief as a wolf knows a wolf 2406
A thief thinks every man steals 2404

A wolf in sheep's clothing 1809
A woman's mind and winter wind change oft 170
A word and a stone once let go cannot be recalled 603
A word to the wise is sufficient 1660
Advice whispered in the ear is worth a jeer 914
After a dream of a wedding comes a corpse 99
After a feast a man scratches his head 1972
After a storm comes a calm 457
After one loss come many 794
After shaving there is nothing to shear 810
All beginnings are hard, said the thief, and began by stealing an anvil 1117
All bite the bitten dog 908
All his geese are swans 1049
All is not gold that glitters 566
All saint without, all devil within 1911
All's lost that's put into a riven dish 1078
All's well that ends well 608
All tastes are tastes 1616
All that he says is law 1990
All things are difficult before they are easy 1117
Among the common people Scoggin is a doctor 141
An envious man waxes lean with the fatness of his neighbour 386
An ill man in office is a mischief to the public 798
An ill shearer never got a good hook 172
An ill wound may be cured but not an ill name 1395
An old dog will learn no tricks 126
An old physician, a young lawyer 1655
Ane may lead a horse to the water, but four an' twenty canna gar him drink 1835
Anger is a sworn enemy 2297
Anger is the fever and frenzy of the soul 2297
Anger makes a rich man hated, and a poor man scorned 1538
Anger punishes itself 2376
Anger without power is folly 1538
Anoint a villain and he will prick you, prick a villain and he will anoint you 92
Appearances are deceitful 276
As broad as long 1306
As clear as crystal 119
As clear as the sun 1741
As demure as if butter would not melt in his mouth, and yet cheese will not choke him 2615
As long as I was a daughter-in-law I never had a good mother-in-law, as long as I was a mother-in-law I never had a good daughter-in-law 55
As old as the hills 1242
As plain as a pike-staff 119
As plain as the nose on a man's face 1741
As the old cock crows, so crows the young 1019
As wary as a blind horse 1427
As you make your bed, so you must lie on it 287
As you sow you shall reap 287
Ask my chum if I am a thief 1127
Ask which was born first, the hen or the egg 905
Asking costs little 1009
At the gate where suspicion enters, love goes out 56
Avarice bursts the bag 71

B

Beads about the neck and the devil in the heart 941
Bees that have honey in their mouths have stings in their tails 834
Beggars breed, and rich men feed 943
Beggars must not be choosers 606
Bend the tree while it is young 901
Better a bare foot than no foot at all 1906
Better a blind horse than an empty halter 1906
Better a friendly denial than an unwilling compliance 10
Better a lean jade than an empty halter 314
Better a slip of the foot than of the tongue 603
Better fare hard with good men than feast with bad 69
Better lose a jest than a friend 2097
Better sit idle than work for nought 1996
Between two stools fall to the bottom 331
Birds of a feather flock together 1698
Bleed him, and purge him; if he dies, bury him 1259
Boil not the pap before the child is born 526
Both in the same boat 878
Bought wit is best 1865
Broad thongs are cut from other men's leather 1560
Broken friendship may be soldered but never made sound 257
Burn not your house to fright away the mice 407
Building and the marrying of children are great wasters 263
Building castles in the air 553
Buy and sell and live by the loss 104
By working we become workmen 2041

C

Calm weather in June sets corn in tune 876
Cat after kind 491
Catching a Tartar 311

Change of fortune is the lot of life 475
Charity begins at home 985
Come but come stooping 1010
Come uncalled sit unserved 68
Coming events cast their shadows before them 903
Confession of a fault makes half amends 937
Consideration is the parent of wisdom 180
Constant dropping wears the stone 2044
Continuance becomes usage 2531
Count not your chickens before they are hatched 204
Cringing is a gainful accomplishment 599
Crocodile tears 50
Crooked by nature is never made straight by education 632
Crows bewail the dead sheep and then eat them 1452
Cupboard love 1981
Custom makes all things easy 94
Cut your coat according to your cloth 556
Cutting off one's nose to spite one's face 53

D

Daub yourself with honey, and you'll be covered with flies 2507
Daylight will come, though the cock do not crow 1255
Death at the tae door an' heirship at the tither 711
Death keeps no calendar 1963
Debt is the worst poverty 85
Deeds are love, and not fine phrases 2068
Deep rivers move in silence, shallow brooks are noisy 1274
Despair gives courage to a coward 844
Desperate ills require desperate remedies 758
Devils must be driven out with devils 703
Diamond cut diamond 1316
Did you ever before hear an ass play upon a lute ? 1852
Diet cures more than the lancet 498
Do good to a knave and pray God he requite thee not 1079
Do not all you can ; spend not all you have ; believe not all you hear ; and tell not all you know 2610
Do not strip before bed time 461
Dogs run away with whole shoulders 1968
Don't buy a pig in a poke 617
Don't halloo till you are out of the wood 2302
Don't play with the bear if you don't want to be bit 1284
Don't reckon your eggs before they are laid 1470
Don't teach fish to swim 935
Drop by drop the lake is drained 481
Dry August and warm doth harvest no harm 876

E

Each cross hath its inscription 414
Early up, and never the nearer 369
Eat and welcome ; fast and heartily welcome 306
Eaten bread is soon forgotten 399
Either Cæsar or nobody 106
Either live or die wi' honor 1716
Empty vessels give the greatest sound 1274
Envy is its own torturer 386
Every couple is not a pair 391
Every day hath its night, every weal its woe 561
Every fool can find faults that a great many wise men can't remedy 512
Every man has his faults 222
Every man hath his lot 1480
Every man hath his own planet 1720
Every man in his way 479
Every man is a fool or a physician at forty 2038
Every man kens best where his own shoe pinches 802
Every man's tale is gude till anither's be tauld 918
Every one bears his cross 414
Every one feels his own burden heavy 2665
Every one is a king in his own house 991
Every why has a wherefore 590
Experience teaches 1865

F

Fair words butter no parsnips 658
Fair words don't fill the pocke 1349
Fame is a magnifying glass 1546
Familiarity breeds contempt 2097
Far fetch'd and dear bought is good for ladies 1530
Far folks fare well and fair children die 1631
Faults are thick where love is thin 151
Fear not the loss of the bell more than the loss of the steeple 676
Fiddlers' dogs an' flees come to a feast unca'd 1448
First creep, then go 668
Fish follow the bait 403
Fools are pleased with their own blunders 416
Fortune and glass soon break, alas ! 1531
Fortune and misfortune are two buckets in a well 561
Fortune is like the market, where if you bide your time, the price will fall 1477
Fortune knocks once at least at every man's gate 1477

Fortune lost, nothing lost; courage lost, much lost; honor lost, more lost; soul lost, all lost 1108
Foster a raven and it will peck out your eyes 665
Friends are the nearest relations 909
From a clear spring clear water flows 291
From one circumstance, judge of all 1921
From to-morrow till to-morrow time goes a long journey 2091
Full of courtesy, full of craft 5

G

Give a dog an ill name, and you may as well hang him 1928
Give a clown your finger and he will take your whole hand 923
Give a rogue an inch and he will take an ell 280
Give a thing and take again,
And you shall ride in hell's wain 81
Give and spend, and God will send 283
Give him an inch and he'll take an ell 923
Give me a seat, and I will make myself room to lie down 1290
Give out that you have many friends, and believe that you have but few 343
Give the piper a penny, and two pence to leave off 1411
Go forward, and fall; go backward, and mar all 1751
Go neither to a wedding nor a christening without invitation 68
God gives every bird its food, but does not throw it into the nest 2401
God helps those who help themselves 1183
God is where He was 1160
God never sends mouths, but he sends meat 904
Gold is no balm to a wounded spirit 1690
Good and quickly seldom meet 853
Good blood cannot lie 924
Good men must die, but death cannot kill their names 1657
Good riding at two anchors men have told;
For if one break, the other may hold 107
Good words and no deeds are rushes and reeds 658
Great barkers are nae biters 128
"Great cry and little wool" as the fellow said when he sheared the pig 661
Great vaunters, little doers 1708
Grief borders on the extremes of gladness 2112

H

Half a loaf is better than no bread 312
Halt not before a cripple 30
Hand washes hand, and finger finger 480
Happy go lucky 1862
Happy is he who owes nothing 88
Happy is the wife who is married to a motherless son 57
Haste trips up its own heels 853
He brings a staff to brak his ain head 977
He brings his machines after the war is over 2069
He cannot say bo to a goose 616
He draws water with a sieve 1311
He earns a farthing and has a penn'orth of thirst 1920
He eats till he sweats, and works till he freezes 1070
He falls into the pit who leads another into it 920
He fired at the pigeon and he killed the crow 1404
He has a good estate, but the right owner keeps it from him 411
He has given the hen for the egg 500
He has shut up his shop windows 1957
He has two stomachs to eat, and one to work 73
He is a poor cook that cannot lick his own fingers 521
He is a very bad manager of honey who leaves nothing to lick off his fingers 2486
He is able to buy an abbey 614
He is building a bridge over the sea 2096
He is burnt to the socket 357
He is his father's son 176
He is like a cat, he always falls on his feet 1425
He is no friend that eats his own by himself and mine with me 1709
He is not worth his salt 1069
He is on his last legs 1956
He is on the high ropes 1520
He is rich enough who owes nothing 87
He is so wary that he sleeps like a hare with his eyes open 1427
He is teaching a pig to play on the flute 778
He laughs at scars who never felt a wound 398
He lies as fast as a dog can trot 2226
He'll flay a flint 1963
He looks as if butter would not melt in his mouth 239
He looks for his ass and sits on its back 332
He may lie boldly who comes from afar 1622
He paints the dead 2052
He robs Peter to pay Paul 576
He ruins himself in promises, and clears himself by giving nothing 1706
He's a long-bow man 252
He's blown up 1957
He said devil, but meant you 65

He sets the wolf to guard the sheep 2387
He shall have the king's horse 2572
He takes a spear to kill a fly 1439
He that buildeth upon the highway hath many advisers 512
He that can't ride a gentle horse, must not attempt to back a mad colt 304
He that courts injury will obtain it 516
He that doth lend doth lose his friend 86
He that goes a beast to Rome, a beast returns 609
He that goes a borrowing goes a sorrowing 402
He that has a muckle nose thinks ilka ane is speaking o't 786
He that has nothing is frighted at nothing 819
He that is ashamed to eat is ashamed to live 241
He that is born to be hanged shall never be drowned 1984
He that was born a hen loves to be scratching 1977
He that will steal a pin will steal a better thing 2369
He that will steal an egg will steal an ox 2352
He went out shearing and he came home shorn 380
He who begins ill finishes worse 42
He who has no children knows not what is love 808
He who has no home of his own is everywhere at home 513
He who has no voice in the valley, will have none in the council 266
He who is born to misfortune stumbles as he goes, and though he fall on his back will fracture his nose 1146
He who lends to the poor, gets his interest from God 519
He who manages other people's wealth does not go supperless to bed 2486
He who praises in *praesentia*, and abuses in *absentia*, have with him *pestilentia* 384
He who spits against heaven will have it fall on his face 2622
He who touches pitch defiles himself 336
Hear, see, and say nothing, if you wish to live in peace 919
Hear the other side, and believe little 918
Hens are ay free o' horse corn 910
Hide nothing from thy minister, physician, and lawyer 1664
Hills see, walls hear 2456
Him that falls all the world run over 908
His bread fell into the honey 1886
Honey in his mouth, words of milk
Gall in his heart, fraud in his deeds 4
Hope and expectation are a fool's income 3?
How easily a hair gets into butter! 2004
Humility often gains more than pride 2609
Hunger is the best sauce 156
Hungry dogs will eat dirty puddings 606

I

I ask your pardon, coach; I thought you were a wheelbarrow when I stumbled over you 1862
I dont want it, I dont want it, but put it into my hood 36
I meant to cross myself and put out one of my eyes 114
I taught you to swim, and now you'd drown me 1077
Idle folks lack no excuses 483
Idleness is hunger's mother and of theft it is first brother 2399
Idleness is the root of all evil 2399
Idleness must thank itself, if it go barefoot 342
If my beard is burnt, others try to light their pipes at it 747
If the doctor cures, the sun sees it; if he kills, the earth hides it 478
If the first of July it be rainy weather,
'Twill rain more or less for four weeks together 1486
If the wife sins, the husband is not innocent 56
If to day will not, tomorrow may 2161
If you cannot bite, don't show your teeth 1909
If you laugh to-day, you may cry to-morrow 2112
If you want a pretence to whip a dog, it is enough to say he ate up the frying pan 199
If you will stir up the mire, you must bear the smell 148
Ill got, ill spent 1927
Ill luck is good for something 930
In for a penny, in for a pound 639
In hospitality it is the spirit that is the chief thing 76
In the forehead and the eye, the lecture of the mind doth lie 1760
It is all the same whether a man has both legs in the stocks or one 288
It is an ill wind that blows nobody good 869
It is easy to be generous out of another man's purse 1560
It is easy to bowl down a hill 2289
It is hard to please a' parties 1976
It is hard to please every one 2219
It is hard to swim against the stream 695
It is not easy to straighten in the oak the crook that grew in the sapling 2551

It is not the hen which cackles most that lays most eggs 502
It is only at the tree laden with fruit that people throw stones 2271
It is the raised stick that makes the dog obey 2298
It is truth that makes a man angry 320

J

Jack o' both sides 44
Jack of all trades and master of none 2098
John has been to school to learn to be a fool 846
Joy and sorrow are to day and tomorrow 568
Justice, but not in my house 981

K

Kindness produces kindness 663
Knock a man down, and kick him for falling 908
Know your opportunity 316

L

Laughter is the hiccup of a fool 1248
Lazy folks take the most pains 491
Let bygones be bygones 1932
Let him that has a glass skull not take to stone throwing 780
Let him that itches scratch himself 1092
Let not the tongue utter what the head must pay for 1270
Let that which is lost be for God 766
Let the guest go before the storm bursts 306
Let us have florins and we shall find cousins 1557
Let your trouble tarry till its own day comes 691
Life is sweet 415
Lifeless, faultless 997
Lightly come, lightly go 1927
Like a cat round hot milk 827
Like father like son 176
Like pot, like cover 735
Like the dog in the manger, he will neither do nor let do 717
Like the smith's dog, that sleeps at the sound of hammer, and wakes at the crushing of the teeth 1070
Like the tailor who served for nothing, and found thread himself 1996
Like will to like 1846
Little enemies and little wounds are not to be despised 896
Little knows the fat sow what the lean one means 851
Little sticks kindle a fire, but great ones put it out 510
Look before you leap 1052
Look not a gift horse in the mouth 1482
Lose nothing for asking 1009
Luck is all 31

M

Make a virtue of necessity 224
Make hay while the sun shines 316
Man proposes, God disposes 1056
Marry in haste and repent at leisure 135
Measure twice, cut but once 617
Meddle with dirt, and some of it will stick to you 148
Might overcomes right 1598
Milk the cow, but don't pull off the udder 923
Misfortunes seldom come alone 822
Money lent, . n enemy made 86
Much praying, but no piety 941
Much religion, but no goodness 848
Much smoke and little roast 1934
Much would have more 213

N

Necessity has no law 1099
Never be ashamed to eat your meat 241
Never yowl till you're hit 691
No butter will stick to his bread 1480
No flying without wings 2075
No one can see into another further than his teeth 1604
No one dies of threats 1072
No one has seen to morrow 1881
No one is content with his lot 213
No one knows the weight of another's burden 1841
No one likes justice brought home to his own door 981
No one sees his own faults 788
No safe wading in an unknown water 355
None so blind as those who won't see 1278
None so deaf as he that won't hear 1918
None so deaf as those who won't hear 1278
Not too little, not too much 818
Nothing is had for nothing 700
Nothing passes between asses but kicks 756
Nothing so bad as not to be good for something 863

O

Of two evils, choose the least 776
Old men are twice children 125
Once an use, and ever a custom 1732
One good turn deserves another 1739
One grain of pepper is worth a cart-load of hail 2620
One ill calls another 1149

One ill weed mars a whole pot of pottage 335
One lie draws ten after it 2247
One lie makes many 2247
One man is no man 480
One man knocks in the nail, and another hangs his hat on it 96
One never loseth by doing good turns 663
One scabbed sheep will mar a whole flock 335
One step forwards and two backwards 619
One "Take it" is better than two "You shall have its" 62
One to-day is better than ten to-morrows 2091
One trick is met by another 281
One word brings on another 2018
Out of debt, out of danger 88
Over shoes, over boots 268

P

Penny wise and pound foolish 2191
Practice makes perfect 94
Pride and poverty are ill met, yet often together 856
Pride goes before and shame follows after 2241
Priests bless themselves first 1251
Puppies imitating their mistresses 22
Put a miller a weaver, and a tailor in a bag and and shake them;—the first that comes out will be a thief 2045
Put a snake into your bosom and when it is warm it will sting you 636
Put not a naked sword in a madman's hand 2009
Put your finger in the fire, and say 'twas your ill fortune 761

R

Relationship gives rise to envy 909
Rich people are everywhere at home 560
Riches have wings 210
Roguery hides under the judgment seat 1168
Rome was not built in a day 492

S

Save a thief from the gallows, and he will be the first to cut your throat 1850
Say well, and do well, end with one letter,
Say well is good, but do well is better 1707
Saying and doing are two things 530
Send a fool to the market, and a fool he'll return 609
Set a beggar on horseback, he'll ride to the devil 136
Set a frog on a golden stool, and off it hops again into the pool 632
Set your sail according to the wind 422
Shaal waters mak the maist din 454
Shame may restrain what the law does not prohibit 215
She hath a mark after her mother 1019
She is well married who has neither mother-in-in-law nor sister-in-law 54
Sick of the idle crick, and the belly-wark in the heel 1829
Sick of the idles 150
Six of one and half a dozen of the other 295
Slander leaves a slur 1928
Slow and sure 872
Smooth waters run deep 458
So got, so gone 1927
Sorrow an' ill weather come unsent for 1963
Sour grapes, as the fox said when he could not reach them 979
Spare the rod and spoil the child 2419
Steal the goose, and give the gibbets in alms 829
Store is no sore 978
Strew no roses before swine 393
Strike while the iron is hot 2308
Such a father, such a son 176
Sufficient for the day is the evil thereof 691
Sugared words generally prove bitter 839
Sune enough to cry "chick" when it's out of the shell 936

T

Take a ay my good name, and take away my life 1716
Take care of the pence, the pounds will take care of themselves 2446
[Take the chestnuts out of the fire with a cat's paw] *
Take time while time is, for time will away 2308
Teach your grandmother to suck eggs 797
Tell me the company you keep, and I'll tell you what you are 291
That is as likely to see a hog fly 59
That which must be, will be 1980
The ass of many owners is eaten by wolves 331
The ass that is common property is always the worst saddled 1555
The best bearing trees are the most beaten 2271
The best physicians are Dr. Diet, Dr. Quiet, and Dr Merryman 498
The biter bit 380
The chamber of sickness is the chapel of devotion 1578

* Omitted to be entered under No. [illegible]

The charitable give out at the door, and God puts in at the window 283
The countenance is the index of the mind 1760
The crow thinks her own bird the fairest 572
The devil was sick, the devil a monk would be; The devil grew well, the devil a monk was he 182
The devil's children have the devil's luck 2370
The eye is bigger than the belly 2117
The eye is blind if the mind is absent 1339
The feet of the avenging deities are shod with wool 577
The first cut, and all the loaf besides 838
The fool hunts for misfortune 902
The forest has ears, the field has eyes 1456
The full belly does not believe in hunger 851
The game is not worth the candle 160
The gladiator, having entered the lists, is taking advice 1890
The greatest talkers are always the least doers 1704
The grey mare is the better horse 1823
The husband's mother is the wife's devil 49
The jewel is not to be valued for the cabinet 1431
The kiln calls the oven burnt house 652
The more one has, the more one wants 213
The more rogue, the more luck 2370
The mother-in-law forgets that she was a daughter-in-law 58
The old ape is taken at last 551
The old branch breaks if bent 901
The old fox is caught at last 551
The one-eyed is a king in the land of the blind 830
The pan says to the pot "keep off or you'll smutch me" 652
The peril past, the saint mocked 742
The proof of a pudding is in the eating 1068
The remedy is worse than the disease 681
The river passed, the saint forgotten 742
The secret of Anchuelos 685
The secret of two is God's secret; the secret of three is all the world's 525
The shovel makes game of the poker 652
The tongue talks at the head's cost 1270
The trade of thick-headed Michael: eating, drinking, and idling 1385
The treasure turned out charcoal 63
The wife wears the breeches 1823
The will is every thing 1107
The will is the soul of the work 1107
The wolf changes his hair but not his nature 573
The wolf loses his teeth, but not his inclinations 515
There are more ways to the wood than one 479
There is a cause for all things 590
There is no argument like that of the stick 103
There is no disputing of tastes, appetites, and fancies 1616
There is no pride like that of a beggar grown rich 136
There is no stripping a naked man 819
There is no worse water than that which sleeps 458
There's nane without a faut 997
There's nothing agrees worse than a proud mind and a beggar's purse 1608
They agree like cats and dogs 1282
They are finger and thumb 1283
They are hand and glove 469
They drink their water by measure, but eat their cake without 2191
They scratch you with one hand and strike you with the other 969
Those who live in glass houses should not throw stones 72
Though the speaker be a fool, let the hearer be wise 918
Three know it, all know it 525
Three may keep counsel if two be away 1521
Throw in a sprat to catch a salmon 290
Throw much dirt, and some will stick 1395
Time and tide wait for no man 113
'Tis good feasting in other men's houses 1709
'Tis the nature of the beast 630
To a child all weather is cold 1451
To a hard knot a hard wedge 1864
To a rogue a rogue and a half 2073
To be between the hammer and the anvil 35
To break the Constable's head and take refuge with the Sheriff 2390
To bring down two apples with one stick 1681
To carry coals to Newcastle 2266
To cast oil in the fire is not the way to quench it 29
To celebrate the triumph before the victory 1471
To cut into another man's ear is like cutting into a felt hat 398
To cut large shives of another man's loaf 1396
To draw the snake out of the hole with another's hand 984
To entrust the sheep to the wolf 2387
To have a belly up to one's mouth 2066
To have nothing but one's labour for one's pains 1996
To have two strings to one's bow 107
To hold with the hare and hunt with the hounds 233
To kill two birds with one stone 1681

To lock the stable door when the steed is stolen 77
To look like a drowned mouse 188
To lose one eye that you may deprive another of two 1562
To make a mountain of a mole-hill 826
To milk a he goat 1863
To one who has a pie in the oven, you may give a bit of your cake 282
To put the cart before the horse 2315
To rip up old sores 1718
To run into the lion's mouth 2390
To sit on two stools 43
To take one a peg lower 1916
To the unskilled the voice of the sparrow is music 2106
To throw pearls before swine 393
To-day a king, to-morrow nothing 475
To-day in finery, to-morrow in filth 476
To-day stately and brave, to-morrow in the grave 2435
Tom Noddy's secret 47
Tomorrow comes never 1881
Too little and too much spoils everything 818
Trickery comes back to its master 2427
Trust, beware whom! 2418
Trust makes way for treachery 2418
Trust not to a broken staff 631
Trust was a good man, Trust-not was a better 2418
Truth is bitter food 1275
Truth is the daughter of time 1276
Truth produces hatred 321
Truth seeks no corners 2571
Truth will out at last 1401
Two cats and a mouse, two wives in one house, two dogs and a bone, never agree in one 2250
Two eyes, two ears, only one mouth 1521
Two heads are better than one 480

V

Vows made in storms are forgotten in calms 1578

W

Wait time and place to take your revenge, for it is never well done in a hurry 2273
Wash a dog, comb a dog, still a dog is but a dog 571
We have no son and yet are giving him a name 204
We must assist in deeds not in words 1936
Welcome is the best cheer 76
Well begun is half done 42
Well fed, but ill taught 73
What a dust have I raised! quoth the fly upon the coach 388
What belongs to nature lasts to the grave 1475
What can't be cured must be endured 1632
What does the moon care if the dogs bark at her? 40
What is not needed is dear at a farthing 858
What is play to the strong is death to the weak 1457
What is sport to the cat is death to the mouse 1457
What the abbot of Bamba cannot eat, he gives away for the good of his soul 766
What will be, will be 1984
What you can't have, abuse 979
Whatever way you take there is a league of bad road 102
What's bred in the bone will never be out of the flesh 573
When a man grows angry, his reason rides out 925
When love fails we espy all faults 365
When the cat's away, the mice play 1574
When the gude wife's awa', the keys are tint 262
When Tom's pitcher is broken I shall get the sherds 2692
When you can't get bread, oat cakes are not amiss 1523
When you have given me roast meat, you beat me with the spit 397
Where bad is the best, naught must be the choice 102
Where the carcase is, the ravens will gather 2345
Where there are friends, there is wealth 1572
Where there is no love, all are faults 199
Where there's a will, there's a way 1107
Where you think there are flitches of bacon, there are not even hooks to hang them on 1542
While the pot boils friendship blooms 1517
While there is life there is hope 2488
Whither goest thou Misfortune? To where there is more 651
Who has, is 558
Who has not, is not 1876
Who spits against heaven, it falls on his head 2622
With a grain of salt 918
Without debt, without care 87
Words are female, deeds are male 2068
Words don't fill the belly 1936
Work done expects money 832

Y

Ye'll brak your neck as soon as your fast i' his house 286
Yesterday a cowherd, to-day a cavalier 1280
You a lady, I a lady, who is to drive out the sow? 2140
You cannot damage a wrecked ship 1672
You cannot drink and whistle at the same time 147
You cannot get blood out of a stone 1485
You cannot make an ass drink if he is not thirsty 2554
You can't eat your cake and have it too 623
You can't fare well, but you must cry roast-meat 1792
You give the wolf the wether to keep 2387
You may force a man to shut his eyes but not to sleep 2554
You may judge of Hercules from his foot 1921
You must take the fat with the lean 933
You must pluck out the hairs of a horse's tail one by one 481
You used to be a baker though now you wear gloves 1916
Your trumpeter's dead so you trumpet yourself 1414

OTHERS, TO BE FOUND AMONG THE SANSCRIT PROVERBS.

A

A bird in the hand is worth two in the bush 171
A fool, if he holds his tongue, passes for wise 169
A little body often harbours a great soul 53
A little knowledge is a dangerous thing 18
A spaniel, a woman, and a walnut tree,
The more they be beaten, the better they be 305
A woman's vengeance knows no bounds 283
A young wife is an old man's post-horse to the grave 390
After dinner sit a while, after supper walk a mile 293
After eating, either stand, or walk a mile 293
All things are obedient to money 345
As the life is, so will be the language 348

B

Bad crow, bad egg 334

C

Company in distress makes trouble less 215

D

Death does not blow a trumpet 239
Death is the common lot of all 214
Do as you would be done by 59

E

Every beginning is feeble 42
Every country has its custom 347
Even ditch is fool of after-wit 243
Every fool is wise when he holds his tongue 169
Every land its own custom, every wheel its own spindle 347
Every man to his trade 75
Every one thinks himself able to advise another 262
Experience is a dear school, but fools learn in no other 295
Experience is the mistress of fools 295

F

Feed sparingly, and defy the physician 366
Fortune favors the bold 458

G

Good words cost nothing, but are worth much 371

H

He harps ay on ae string 151
He who says nothing, consents 327
He'll make nineteen bits of a bilberry 150
Human counsels are directed from heaven 29

I

If you cannot bite, never shew your teeth 61
If you would have a thing well done, do it yourself 447

J

Joy and sorrow are next-door neighbours 462

K

Keep yourself from the anger of a great man, from the tumult of a mob, from a man of ill fame, from a widow that has been thrice married, from a wind that comes in at a hole, and from a reconciled enemy 186

L

Like cures like 91
Like king, like people 335
Like loves like 357

M

Man is a bubble 325
Many kinsfolk, few friends 263
Money is the god of the world 345
Money makes the man 345

N

No rose without a thorn 231
No smoke without some fire 332
Nothing is so freely given as advice 262

O

Of judgment every one has a stock for sale 262
One nail drives out another 394

P

Poison quells poison 394
Poor men's words have little weight 390
Poverty is no vice, but it is a sort of leprosy 182
Practise not your art and 'twill soon depart 18

S

Self do, self have 447
Self is the first object of charity 62
Self-preservation is the first law of nature 160
Self's the man 480
Silence is consent 327
Silence is wisdom, and gets friends 328
Silence is wisdom, when speaking is folly 326
Silence seldom doth harm 328
Silly sheep, where one goes, all go 139
So many countries, so many customs 347

T

Take time by the forelock 422
The admonition, nothing rashly, is every where useful 410
The gods sell us every thing for our labours 109
The voice of the people, the voice of God 154
To cover the well when the child is drowned 138
To make two bites of a cherry 150
To stop the hole when the mischief is done 243
The master orders the man, the man orders the cat, and the cat orders her tail 447

W

What has a blind man to do with a mirror 344
When the head is broken the helmet is put on 243
Where there is no fire, no smoke rises 332
Where there's smoke, there's fire 332
Who keeps silence, consents 327
Who speaks, sows; who keeps silence, reaps 326
Women and dogs set men together by the ears 283

CORRIGENDA, &c.

TELUGU.

Proverb 55, for *As long I was*, read *As long as I was*.—Pro. 87, transpose the * and †.—Pro. 105, *for* Aithampûḍi, *read* Aṭampûḍi.—Pro. 150, for *large*, read *lazy*.—Pro. 160, for *gain*, read *game*.—Pro. 172, for *a hook*, read *a good hook*.—Pro. 252, *for* Rivaling, *read* Rivalling.—Pro. 226, for *his weel*, read *his house weel*.—Pro. 330, *for* Sanyâsi, *read* Sannyâsî.—Pro. 515, for *inclination*, read *inclinations*.—Pro. 536 & 1918, గడ్డు in these sayings is a vulgarism coined to rhyme with చెప్పుడు.—Pro. 560†, *for* Lente, *read* Leute.—Pro. 610, for *Great labour, &c.*, *read* Great labour, &c.—Pro. 823, *for* విడయము, *read* విడీయము.—Pro. 849, *for* Sandhya, *read* Sandhyâ.—Pro. 1341, *Nêti bira* is the Luffa pentandra.—Pro. 1343, *for* loose, *read* lose.—Pro. 1790, *for* three pairs, *read* six pairs.—Pro. 1864, for *kust*, read *knot*.—Pro. 1921, for *Herles*, read *Hercules*.—Pro. 2293, *for* కావు, *read* కావ.

SANSCRIT.

Proverb 44, *for* मा भुक्तं, మా భుక్తం, *read* माभुक्तं, మాభుక్తం.—Pro. 165, दूका is a mere expletive.—Pro. 204 & 247, *for* Kunti, *read* Kuntî.—Pro. 337, *for* 111, *read* III.—Pro. 343, *for* आपत आपत, *read* आहृत आहृत, and *for* ఆపత ఆపత, *read* ఆహృత ఆహృత.—Pro. 390, *for* Germau, *read* German.—Pro. 414, *for* Kusa, *read* Kuśa.